

Chemarea harului

Un studiu în cartea lui Iov

*Evanghelia de dinaintea Evangheliei
Omniprezența Evangheliei*

Cuprins

Introducere	5.
Proolog	19.
<i>Iov - răbdător în suferință</i>	
Dialoguri neinspirate	39.
<i>Iov - revoltat în suferință</i>	
Dialoguri inspirate	71.
<i>Iov - pocăit prin suferință</i>	
Epilog	109.
<i>Iov - restaurat după suferință</i>	
Anexe	133.

Dedicație

În ultimii trei ani, un grup de tineri pentecostali și bapțiști mi-au făcut bucuria să mă invite în serile de luni la studiu biblic. Cartea aceasta este și rezultatul curiozității lor binefăcătoare. Împreună am descoperit ceea ce Biblia știa de mult: că cel ce caută găsește, cel ce cere capătă și că celor smeriți Dumnezeu le dă har.

Le menționez aici numele cu recunoștință:

George Puraci,
Teo Sfatcu,
Catalin Iuga,
Gabriel Budean,
Nick Puraci,
Danny Cosa,
David Miszti,
John Dobrea,
Bobby Sezonov,
Chris Hoble,
Gabriel Ples,
Ciprian Jivcu,
Emanuel Ceausu,
Cosmin Iuga,
Ciprian Boitor,
Filu Tifrea,
Florin Catinas,
Tinu Maret,
Ben Jivcu,
Daniel Baies,
Daniel Popa,
David Popa,
Dani Tifrea.

Fără ei, aș fi îmbătrânit mai repede și aș fi fost mult mai sărac în dimensiunile contribuției mele la lucrarea împărăției.

Introducere

*Pentru trecut încrede-te în harul lui
Dumnezeu, pentru prezent, în dragostea Lui, iar
pentru viitor, în promisiunile Lui.*

Ce caută o carte scrisă de un ne-evreu, despre un ne-evreu între cărțile sfinte ale evreilor? Care este semnificația acestui fapt? A existat sau există o revelație a lui Dumnezeu pentru cei aflați în afara perimetrului poporului Biblic? Există o constantă în planul lui Dumnezeu cu oamenii, o caracteristică pe care o putem întâlni în toate locurile, în toate timpurile și care este valabilă pentru toți oamenii?

La toate aceste întrebări și la multe altele veți putea primi un răspuns citind cu atenție această carte extraordinară pe care vi-o propunem ca obiect de studiu. Există cel puțin trei motive pentru care cartea lui Iov exercită asupra noastră o atracție fascinantă.

Mai întâi, pentru că este o carte misterioasă. Ea nu vine la noi nici din vremea lui Moise, nici din vremea lui David și nici din vremea profeților. Iov este cu mult mai timpuriu decât toți aceștia. Evenimentele descrise în această carte fac parte din istoria timpurie a umanității, mai înainte ca aceasta să se fi împărțit clar între poporul lui Dumnezeu, Israelul, și ceilalți, adică Neamurile păgâne. Iov n-a fost un evreu, iar aceasta este adevărat pentru că pe vremea lui evreii nu apăruseră încă pe fața pământului. Ce caută atunci această carte în Biblia evreilor? Ea este o mărturie a dorinței lui Dumnezeu de a se face cunoscut oamenilor și de a combate modurile greșite în care El ar putea fi înțeles de aceștia. Dacă ar fi fost așezată în ordinea scrierii ei în istorie, cartea Iov ar trebui să fie cea dintâi din Biblie! Se prea poate ca autorul ei inițial să fi fost tânărul Elihu, amintit în text, dar cartea a fost preluată, tradusă și versificată apoi de Moise în perioada în care a stat la Ietro, preotul Madianului. Dacă lucrurile stau așa, atunci Iov este prima scriere care ni s-a

păstrat de la Moise!

Iov a trăit înainte de vremea lui Avraam. Lungimea vieții lui este caracteristică acelei perioade. Numai după suferința sa, Iov a mai trăit încă 140 de ani! (Iov 42:16). În textul cărții se amintește de o monedă numită în ebreiește: „Chesita“, despre care nu mai aflăm decât în textele care vorbesc despre viața patriarhilor (Gen. 33:19). Viața lui Iov ar trebui plasată între capitolele 11 și 12 ale cărții Geneza.

Izolată de „revelația mozaică“, cartea lui Iov ne pune la îndemână un veritabil tratat de teologie sistematică din perioada patriarhilor. Analizată în profunzime, cartea ne va dezvălui un adevăr extraordinar: Dumnezeu nu S-a schimbat în decursul vremii. Teologia cărții ne prezintă același Dumnezeu din revelația dată și evreilor și credincioșilor creștini din vremea Bisericii. Cartea Iov este Evanghelia de dinaintea Evangheliei, conținând în rezumat toate elementele revelației din restul Bibliei.

Cartea lui Iov este o Biblie în miniatură. Ea debutează, ca și Geneza, cu un conflict desfășurat în sferele cerești între Dumnezeu și Satana, continuă prin a-l așeza pe om în mijlocul acestui conflict și se termină cu pocăința omului, singura în stare să-l readucă în privilegiile binecuvântărilor inițiale.

Urmăriți împreună cu mine straturile informațiilor succesive ascunse în detaliile metaforelor ale întâmplărilor. Fără o vinovăție aparentă, Iov ajunge ruinat și așezat pe o grămadă de gunoi (ca și Adam peste lumea căzută). El este lovit acum cu o boală rea din cauza căreia trebuia să se „scarpine“ neincetat peste tot corpul (simbol al unei perplexități totale). Când nu înțelegem, noi obișnuim să ne scărpinăm în cap sau pe pielea feței. Neînțelegerea lui Iov este totală, așa că el trebuie să se scarpine cu un ciob peste tot corpul. Metafora este iarăși extraordinar de evidentă. Înfruntarea din dialogurile cu cei trei prieteni este un prilej de a trece în revistă trei teologii greșite despre Dumnezeu ilustrate de convingerile lui Elifaz, Bildad și Țofar. Ei ne propun drept căi de cunoaștere a divinității experiența personală, tradiția și intuiția legalistă. Eșecul lor este subliniat de neputința lor de a-l „convince“ pe Iov de vinovăția lui. Ca din senin, în scenă apare un al patrulea prieten al lui Iov, tânărul Elihu, care-l simbolizează aici pe Duhul Sfânt. Inspiratul personaj alege o cale cu totul diferită de a celor trei prieteni ai lui Iov și-L aduce în scenă pe însuși Dumnezeu. Întâlnirea lui Iov cu Dumnezeu este apogeul cărții, punctul ei culminant. Perplexitatea lui Iov se rezolvă într-o teologie a cunoașterii personale prin revelația naturii și a conștiinței (caracteristică epocii dinaintea Sinaiului). Întâlnirea are drept consecință pocăința patriarhului, lepădarea lui de sine și reșezarea lui în privilegiile unui favorit al divinității. Prezența jertfei, atât în debutul cărții, cât și în finalul ei subliniază necesitatea credinței în ispășirea divină care satisface dreptatea lui Dumnezeu. De fapt, toate jertfele sunt un fel de chitanțe emise de-a lungul timpului și a căror achitare a fost făcută de însuși

Dumnezeu prin jertfirea Fiului Său la Calvar. Remarcați că epilogul cărții vorbește iarăși de cei trei prieteni ai lui Iov, dar nu amintește nimic despre Elihu, prezența discretă aflată însă întotdeauna la dispoziția lui Dumnezeu și a lui Iov.

Ne întrebăm câteodată de unde au venit magii cunoscători de Dumnezeu din răsărit, moștenitori ai unei cunoașteri adevărate de Dumnezeu. Cartea lui Iov ne pune la îndemână evidența unei revelații de dinaintea și dinafara poporului evreu. Dumnezeu nu S-a lăsat nici atunci fără mărturie. Existența și circulația cărții lui Iov în lumea patriarhilor este o dovadă de netăgăduit despre dragostea lui Dumnezeu pentru toți oamenii.

În al doilea rând, cartea ne fascinează pentru că are în centru un personaj misterios. Subliniind mesajul metaforic din această multistratificată carte poetică nu spunem în nici un fel că avem de a face cu o ficțiune a imaginației, de genul miturilor și legendelor. Iov a existat în carne și în oase. Profetul Ezechiel l-a considerat drept o personalitate prominentă, demnă să fie pusă alături de Noe și de Daniel (Ezec. 14:14, 20), iar apostolul Iacov îl citează ca exemplu de răbdare în suferință (Iacov 5:11).

Acest Iov este un om greu de înțeles pentru cititorul modern. Avem mari probleme cu el. La urma urmei, nici Dumnezeu nu ne ajută prea mult să-l înțelegem. La începutul cărții, Iov este declarat „cel mai bun om de pe pământ”. La mijlocul cărții, cartea îl declară un răzvrătit împotriva lui Dumnezeu și a providenței divine care „bea nelegiuirea ca apă” (Iov 34:7). Finalul răstoarnă iar lucrurile și-i dă dreptate lui Iov. Dumnezeu le spune celor trei care au căutat să-l aducă pe Iov la pocăință:

„Mânia Mea S-a aprins împotriva ta și împotriva celor doi prieteni ai tăi, pentru că n-ați vorbit așa de drept de Mine, cum a vorbit robul Meu Iov. Luați acum șapte viței și șapte berbeci, duceți-vă la robul Meu Iov, și aduceți o ardere de tot pentru voi. Robul Meu Iov să se roage pentru voi, și numai în vederea lui nu vă voi face după nebunia voastră; căci n-ați vorbit așa de drept despre Mine, cum a vorbit robul Meu Iov.” (Iov 42: 7-8).

În al treilea rând, presupunem că această carte se ocupă cu problema misterioasă a suferinței îndurate pe nedrept. Este o problemă cu care ne confruntăm toți și care ne interesează în mod direct și personal. Misterul este, de ce suferă oamenii buni? Unde este Dumnezeu când vine nenorocirea peste „preaiubiții” Lui? (vezi anexa „Pavel și problema suferinței”)

Care este tema cărții?

Cine se apropie de cartea Iov doar ca să afle un răspuns la problema perplexă a suferinței umane n-a înțeles încă cu ce comoră are de a face. Sigur, suferința este una din sub-temele cărții, sau mai bine zis suferința este

pretextul dialogurilor care se poartă în carte, dar tema ei principală este cu totul alta, mult mai mare și mai cuprinzătoare și anume: „Care este principiul după care se poartă Dumnezeu cu oamenii? Care este esența „religiei“?”

Împărțind părerile gânditorilor vremii între cei trei prieteni ai lui Iov, la care se adaugă apoi și Elihu, conținutul cărții este un compendiu de teologie din epoca patriarhilor. Avem de-a face cu ceea ce oamenii de specialitate numesc sistemul de gândire religioasă din epoca teologiei naturale sau a „conștiinței“.

Premiza cărții este că oamenii cred în mod greșit că Dumnezeu guvernează afacerile umane prin prisma principiului dreptății. Cartea demonstrează că nu dreptatea, ci harul este caracteristica supremă a providenței. Ce înseamnă aceasta?

Înseamnă că în loc să răsplătească acțiunile noastre bune cu binecuvântări și să pedepsească cele rele cu blesteme, Dumnezeu a ales să ne arate bunăvoință indiferent de ceea ce facem. Nu dreptatea, ci harul guvernează relația dintre Dumnezeu și oameni.

Harul Îl face pe Dumnezeu să nu ne pedepsească după cum merităm și să ne binecuvinteze cu mult peste meritele sau așteptările noastre. Văzută din perspectiva harului, viața noastră sub providența divină primește o mare doză de încredere în Dumnezeu:

„De altă parte, știm că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, și anume, spre binele celor ce sunt chemați după planul Său. Căci pe aceia pe care i-a cunoscut mai dinainte, i-a și hotărât mai dinainte să fie asemenea chipului Fiului Său, pentru ca El să fie cel întâi născut dintre mai mulți frați. Și pe aceia pe care i-a hotărât mai dinainte, i-a și chemat; și pe aceia pe care i-a chemat, i-a și socotit neprihăniți; iar pe aceia pe care i-a socotit neprihăniți, i-a și proslăvit.

Deci, ce vom zice noi în fața tuturor acestor lucruri? Dacă Dumnezeu este pentru noi, cine va fi împotriva noastră? El, care n-a cruțat nici chiar pe Fiul Său, ci L-a dat pentru noi toți, cum nu ne va da fără plată, împreună cu El, toate lucrurile?

Cine va ridica pâră împotriva aleșilor lui Dumnezeu? Dumnezeu este Acela care-i socotește neprihăniți!

Cine-i va osândi? Hristos a murit! Ba mai mult, El a și înviat, stă la dreapta lui Dumnezeu, și mijlocește pentru noi!“ (Romani 8:28-34).

Chiar și aparentele nenorociri care ni se întâmplă, privite prin har, devin căi de binecuvântare:

„Dar Dumnezeu scapă pe cel nenorocit prin nenorocirea lui, și prin suferință îl înștiințează“ (Iov 36:15).

Meritul celui mai reușit exemplar al umanității dispare atunci când este așezat în cântarul dreptății divine, singura lui șansă fiindu-i nu realizările, ci răscumpărarea obținută prin bunăvoința lui Dumnezeu:

„Dar știu că Răscumpărătorul meu este viu, și că se va ridica la urmă pe pământ“ (Iov 19:25).

Provocat de obrăznicia lui Satan, Dumnezeu are ocazia să arate tuturor făpturilor cerești că nu dreptatea i-a făcut pe Dumnezeu și pe Iov să aibe trecere unul înaintea celuilalt.

„Domnul a zis Satanei: Ai văzut pe robul Meu Iov? Nu este nimeni ca el pe pământ. Este un om fără prihană și curat la suflet, care se teme de Dumnezeu și se abate de la rău.“

„Și Satana a răspuns Domnului: Oare degeaba se teme Iov de Dumnezeu? Nu l-ai ocrotit Tu pe el, casa lui și tot ce este al lui? Ai binecuvântat lucrul mâinilor lui, și turmele lui acopăr țara. Dar ia întinde-Ți mâna, și atinge-te de tot ce are, și sunt încredințat că Te va blestema în față.“ (Iov 1: 8-11).

Dumnezeu este mult prea mare ca omul să-i poată face ceva, fie bine, fie rău. Omul în schimb se află la totala discreția a lui Dumnezeu și numai bunăvoința divină a harului îi poate garanta existența. Orice altă pretenție sau semeție orgolioasă trebuie spălată în lacrimile unei pocăințe sincere și totale:

„Oare după părerea ta va face Dumnezeu dreptate?“ (Iov 34:33).

„Da, am vorbit, fără să le înțeleg, de minuni care sunt mai pe sus de mine și pe care nu le pricep ... Urechea mea auzise vorbindu-se de Tine; dara cum ochiul meu Te-a văzut. De aceea mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă“ (Iov 42:3,5).

Dacă punem aceste elemente împreună, un Dumnezeu Răscumpărător, bunăvoința harului, necesitatea pocăinței și apoi iertarea și revărsarea binecuvântărilor fără merit personal, ci numai prin bunăvoința divină, obținem rețeta Nou Testamentală a mântuirii!

Cartea lui Iov este într-adevăr „Evanghelia de dinaintea Evangheliei“, dovada că Dumnezeu nu se schimbă și că oamenilor de pe vremea patriarhilor le-a fost vestit același mesaj care ne-a fost adus și nouă, anume, planul „făcut înainte de întemeierea lumii“ pentru binecuvântarea aleșilor lui Dumnezeu în Christos.

Dacă vrei să citești corespondentul Nou Testamental al cărții lui Iov poți

parcurge unul din pasajele în care Pavel vorbește despre revelația divină, acciași în toate veacurile, inclusiv în epoca patriarhilor:

„Binecuvântat să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care ne-a binecuvântat cu tot felul de binecuvântări duhovnicești, în locurile cerești, în Hristos. În El, Dumnezeu ne-a ales înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără prihană înaintea Lui, dupăce, în dragostea Lui, ne-a rânduit mai dinainte să fim înfiați prin Isus Hristos, după buna plăcere a voiei Sale, spre lauda slavei harului Său pe care ni l-a dat în Prea Iubitul Lui.

În El avem răscumpărarea, prin sângele Lui, iertarea păcatelor, după bogățiile harului Său, pe care l-a răspândit din belșug peste noi, prin orice fel de înțelepciune și de pricepere; căci a binevoit să ne descopere taina voiei Sale, după planul pe care-l alcătuisese în Sine însuși, ca să-l aducă la îndeplinire la plinirea vremurilor, spre a-Și uni iarăși într-unul în Hristos, toate lucrurile: cele din ceruri, și cele de pe pământ.

În El am fost făcuți și moștenitori, fiind rânduiți mai dinainte, după hotărârea Aceluia, care face toate după sfatul voiei Sale, ca să slujim de laudă slavei Sale, noi, care mai dinainte am nădărdit în Hristos.“ (Efeseni 1:3-12).

Știu că există cititori pentru care tema cărții Iov este alta. Iată câteva argumente în susținerea părerii mele că tema cărții este evidențierea harului ca motivație a atitudinii lui Dumnezeu față de oameni.

Așa cum am spus deja, se pare că această carte este, dacă nu cea dintâi, cel puțin una din primele prin care Dumnezeu le-a vorbit oamenilor. A fost necesar deci ca Dumnezeu să stabilească încă de la început care este baza tuturor relațiilor Lui cu oamenii și esența planului pe care-l va desfășura în scurgerea vremii. Inima tuturor revelațiilor din textele sfinte este această problemă a harului. Când vă gândiți la cartea Iov, gândiți-vă la har:

„Nu ne face după păcatele noastre, nu ne pedepsește după fărădelegile noastre. Ci cât sunt de sus cerurile față de pământ, atât este de mare bunătatea Lui pentru cei ce se tem de El; cât este de departe răsăritul de apus, atât de mult depărtează El fărădelegile noastre de la noi. Cum se îndură un tată de copiii lui, așa se îndură Domnul de cei ce se tem de El. Căci El știe din ce suntem făcuți; Își aduce aminte că suntem țărână. .. Domnul Și-a așezat scaunul de domnie în ceruri, și domnia Lui stăpânește peste tot.

Binecuvântați pe Domnul, îngerii Lui, care sunteți tari în putere, care împliniți poruncile Lui, și care ascultați de glasul cuvântului Lui. Binecuvântați pe Domnul, toate oștirile Lui, robii Lui, care faceți voia Lui! Binecuvântați pe Domnul, toate lucrările Lui, în

toate locurile stăpânirii Lui! Binecuvintează, suflete, pe Domnul!“
(Psalmul 103:10-14; 19-22).

Ca și Satan, avem tendința să nu credem că Dumnezeu ne vrea binele și am ajuns să ne îndoim că ne putem aștepta la ceva bun din partea Lui. Urmarea este că ne-am apucat să ne căutăm singuri fericirea. Necredința ne-a împins la nemulțumire, iar nemulțumirea este rădăcina tuturor păcatelor și necazurilor noastre. Cum să nu fim noi nemulțumiți în condițiile de astăzi, când Adam și Eva au fost nemulțumiți în condițiile raiului ?

Cartea Iov ne îndeamnă să ne întoarcem la Dumnezeu și să primim cu smerenie din mâna Lui harul. Ca Iov și ca apostolul Pavel, trebuie să învățăm să cultivăm o inimă mulțumită:

„ ... căci m-am deprins să fiu mulțumit cu starea în care mă găsesc“ (Filipeni 4:11).

„Mulțămiiți lui Dumnezeu pentru toate lucrurile; căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Hristos Isus, cu privire la voi“ (1 Tesaloniceni 5:18).

Ca și Satan, avem dorința să ridicăm un principiu secundar al purtării lui Dumnezeu cu oamenii, dreptatea, deasupra principiului Său fundamental de comportament, harul. Facem aceasta, conștient sau inconștient, pentru că în climatul dreptății avem iluzia unei anumite libertăți de manifestare pentru mândrie. Principiul dreptății ne lasă iluzia că, într-o oarecare măsură, noi suntem stăpâni pe situație și-L putem manipula pe Dumnezeu. Dacă El este obligat să ne dea ceea ce ni se cuvine, fie rău, fie bine, avem sentimentul că ne putem determina singuri destinul. Noi nu mai facem ce hotărăște Dumnezeu, ci Dumnezeu ajunge obligat de dreptate să facă ceea ce hotărâm noi. Apelul la dreptate este deci o tendință luciferică. Harul, pe de altă parte, ne așează în poziția de simpli beneficiari ai bunăvoinței divine.

Deși există trei epoci distincte în relația dintre Dumnezeu și oameni, principiul fundamental al atitudinii lui Dumnezeu față de noi a fost, este și trebuie să rămână, harul. Acest principiu s-a manifestat și în epoca responsabilității la nivelul conștiinței, și în epoca legii mozaice și în epoca harului răscumpărător prin Biserică. Dovada acestei realități este prezența „Jertfei“ în toate cele trei epoci. Jertfele aduse de Iov, ca și toate jertfele prescrise de Lege, ar fi rămas doar un fel de chitanțe fără acoperire, dacă n-ar fi fost achitate de marea Jertfă de la „împlinirea vremii“, răstignirea Fiului lui Dumnezeu pentru salvarea noastră. Permanența jertfei în toate cele trei epoci distincte scoate în evidență nădejdea unei relații bune cu Dumnezeu nu prin meritele noastre, ci prin bunăvoința lui Dumnezeu, care a găsit o cale să achite toate datoriile noastre în fața dreptății Sale eterne.

Care este structura cărții ?

Cartea Iov este o combinație de stiluri literare. Începutul și sfârșitul cărții, capitolele unu și doi și aproape tot textul din capitolul patruzeci și doi sunt în proză, în timp ce restul cărții este scris în versuri.

Depart de a fi o expunere uscată de teologie sistematică, această extraordinară piesă de literatură patriarhală expune principiile de filosofie și teologie într-o formă atractivă și chiar pasionantă. Conținutul cărții este, asemenea unei drame deosebite, frumos ordonat în trei acte distincte, pe care le vom numi de dragul convențiilor literare de azi, prolog, dialog și epilog. Dialogul conține la rândul lui trei „runde” ale înfruntărilor dintre Iov și prietenii săi (Runda I-a: capitolele 4 - 14; Runda a II-a: capitolele 15 - 21; Runda a III-a: capitolele 22 - 31) și o intervenția a lui Elihu (capitolul 37). Epilogul conține dialogul dintre Dumnezeu și Iov și rezolvarea crizei prin pocăință și binecuvântările harului. Iată o reprezentare grafică menită să ne ajute să memorizăm și să analizăm mai bine conținutul cărții.

Schița	PROOLOG	DIALOG	EPILOG
Împărțirea cărții	Controversa dintre Dumnezeu cu Satan	Controversa dintre Iov și prietenii săi: Runda I-a: 4 - 14 Runda a II-a: 15 - 21 Runda a III-a: 22 - 31 Elihu: 37	Controversa dintre Dumnezeu și Iov
Textul	1 - 2	3 - 37	38 - 42
Teme	CIRCUMSTANȚA	CONTROVERSA	CONCLUZIA
	Dialoguri în locurile cerești	Dialoguri pe pământ	Dialoguri între cer și pământ
	Declanșarea suferinței	Eșecul înțelepciunii omenești	Descoperirea divină
Locul	În țara Uț (Arabia de Nord)		
Timpul	Perioada patriarhală (aproximativ 2.000 de ani î.Ch.)		

Cartea ni-l prezintă pe Iov în câteva ipostaze distincte:

Iov - omul neprihănit persecutat de Diavol din pricina neprihănirii lui (Iov 1:1-2:10),

Iov - omul plin de sine care se ceartă neîncetat cu prietenii săi și cu Dumnezeu (Iov 2:11-31:40),

Iov - omul care se pocăiește în fața măreției lui Dumnezeu (Iov 32:1-42:6),

Iov - omul care a primit harul și-l dăruiește pentru recuperarea celorlalți (Iov 42:7-9) și

Iov - omul binecuvântat de bogățiile harului (Iov 42:10-17).

Cartea prezintă două motive pentru suferința lui Iov: Suferința ca și consecință a înfruntării nevăzute dintre Dumnezeu și Satan și suferința ca o disciplinare a mândricii și a unei prea mari încrederi în sine.

Cartea ar fi putut avea trei finaluri. Dacă toată acțiunea s-ar fi încheiat odată cu Iov 2:10, am fi rămas cu părerea că Iov a fost un om desăvârșit:

„În toate acestea, Iov n-a păcătuit de loc cu buzele lui“.

Acțiunea cărții continuă însă și noi descoperim treptat că Iov este un om remarcabil printre semeni, dar lipsit de perfecțiune când este confruntat cu standardul lui Dumnezeu. Chiar și cel mai bun dintre oameni merită pedeapsa divină. Chiar și cel mai strălucit exemplar uman are nevoie de har și de iertare. Cât timp se laudă în fața lui Dumnezeu, Iov este vinovat de păcatul mândricii, iar pentru cei mândri cerul se închide:

„Să tot strige ei atunci, căci Dumnezeu nu răspunde, din pricina mândricii celor răi. Degeaba strigă, căci Dumnezeu n-ascultă, Cel Atotputernic nu ia aminte“ (Iov 35:12-13).

Dacă finalul ar fi fost după capitolul 36, cartea ar fi fost o dovadă a neputinței noastre de a înțelege natura relațiilor dintre Dumnezeu și oameni.

Apare însă în capitolul 37 Elihu. El este doar un purtător de cuvânt care-l aduce în mijlocul acțiunii pe însuși Dumnezeu. După ce vorbește Dumnezeu, mintea și inima lui Iov se luminează. Patriarhul se căiește de părerile exprimate de el până atunci și acceptă providența divină a harului. Concluzia cărții este că numai smerenia și pocăința omului îl pot readuce în perimetrul binecuvântărilor lui Dumnezeu. Numai lepădarea de sine ne poate duce pe tărâmul îmbogățirii divine.

„În cei din urmă ani ai săi, Iov a primit de la Domnul mai multe binecuvântări decât primise în cei dintâi.“ (Iov 42:12).

Încheiem această introducere cu un citat din A.W.Tozer:

„Charles G. Finney era de părere că învățătura bilică lipsită de aplicare morală este mai rea decât lipsa de învățătură. Mai bine

să nu-i înveți pe oameni, decât să le umfli de mândrie mintea fără să le educi inima.“ Când l-am auzit, am crezut că poziția lui este exagerată, dar cu timpul am ajuns să-i dau în totul dreptate. Nu există nimic mai periculos și mai plictisitor decât doctrina seacă, propovăduită de dragul cunoștinței teoretice, fără nici o legătură cu viața practică. În bisericile noastre n-are ce să caute „învățătura de dragul învățării.“ Biblia ne spune că adevărul divorțat de viață nici nu este adevăr veritabil. Teologia este o sumă de adevăruri despre Dumnezeu, despre om și despre lume. Fără a reglementa relația dintre aceste trei entități, adevărul rămâne doar o catalogare contabilă, nu o sursă de înțelepciune. Adevărul Biblic trăiește, se manifestă, se mișcă printre noi și ne ajută să-i mișcăm și pe alții.

La prima vedere, adevărurile teologice sunt fapte vrednice să fie cunoscute și numai prin ele însele și aici pândeste șarpele care-i poate învenina și pe învățătorii creștini și pe cei din audiența lor. Ca și în Edenul primordial, cunoștința fără ascultare practică ne poate provoca căderea.

Printre altele, Biblia este și o carte de adevăr revelat, adică adevăr pe care n-am fi avut nici o șansă să-l cunoaștem dacă nu ni l-ar fi descoperit Dumnezeu. El ar fi rămas pururi ascuns de mințile noastre ca după o perdea și nici mințile cele mai iscusite și mai pătrunzătoare n-ar fi avut acces la el.

Dumnezeu a dat perdeaua la o parte și ni l-a „descoperit“ prin oameni care au vorbit sub inspirația Duhului Sfânt. Biblia conține astfel de adevăruri revelate. Ele nu ne sunt date însă numai pentru documentarea noastră. Adevărul lui Dumnezeu pretinde o anumită atitudine și niște acțiuni precise din partea noastră. Biblia nu face „artă pentru artă“, ci „artă cu tendință“, o informare angajată care urmărește anumite scopuri și acțiuni. Ea este o carte de îndemnuri divine bazate pe adevărul care ne-a fost descoperit. Cea mai mare parte a conținutului ei este, de departe, destinat efortului de a-i convinge pe oameni să-și schimbe felul de trăi și să-și alinieze viața în armonie cu voia lui Dumnezeu.

„Nici un om nu este „mai bun“ doar pentru că a ajuns în posesia unor mari adevăruri. Nimeni nu este bun doar pentru simplul fapt că a aflat că Dumnezeu a creat cerurile și pământul. Asta o știau și Ahab și Iuda Iscarioteanul și ... diavolul! Nimeni nu se face mai bun doar pentru că a citit în Biblie că Dumnezeu a iubit lumea așa de mult că a dat pe singurul Său Fiu ca să moară pentru

răscumpărarea ei. Vor ajunge în iad milioane de oameni care au știut despre aceasta. Adevărul teologic este neputincios dacă nu este pus în practică. După iluminare trebuie să urmeze ascultare. Scopul revelației divine este acțiunea morală. Ceea ce este adesea ignorat este că adevărul din Scripturi este un agent moral activ, care trebuie să ne atingă și voința, nu numai intelectul. El se adresează întregii personalități a omului și nimeni nu se poate sustrage obligațiilor care derivă din cunoașterea lui. Adevărul revelat asediază cetatea inimii umane și nu se lasă până ce nu-și supune tot ceea ce este în ea:

„Noi răsturnăm izvoarele minții și orice înălțime, care se ridică împotriva cunoștinței lui Dumnezeu; și orice gând îl facem rob ascultării de Christos“ (2 Corinteni 10:5).

Sub asediul revelației, inima omului trebuie să fluture steagul capitulării, iar voința trebuie să ia poziția de dreپți, gata să facă tot ceea ce i se poruncește. O predare mai puțin totală ar fi echivalentă cu „un armistițiu temporar“ oferit ca un compromis până la reînceperea ostilităților.

Cunoștința adevărului revelat fără ascultarea care-l pune în practică este incompletă, inadecvată și fără nici un folos.

Explicarea fără îndemnare nu va întâmpina niciodată împotrivire. Rezistența la învățatură se ivește numai atunci când ascultătorul este făcut să înțeleagă că adevărul expus este în conflict cu pornirile inimii lui. Proclamarea liturgică fără predicarea practică îi leagă pe oameni în speranțe deșarte. Ei vor continua să frecventeze cu bucurie biserici și întruniri religioase atâta timp cât nu li se va cere să ia nici o hotărâre care să le afecteze viața.

Adevărul este pe alocuri doar o melodie dulceagă în schimbul căreia nu i se cere ascultătorului decât să pună câțiva bănuți în cutia milei. Însoțit de puțină muzică bună și ambalat în prietenia caldută a celor de aceeași teapă, el dă o falsă impresie de bunăstare și nu întâmpină nici un fel de împotrivire din partea celor prezenți. Mult din ceea ce se dă astăzi drept „adevăr evanghelic“ și „creștinism nou testamental“ nu este altceva decât o inventariere a unor lucruri teoretice și abstracte acompaniate de un program de distracții religioase foarte bine orchestrat. Unul din motivele despărțirii adevărului revelat de viața cotidiană s-ar putea să fie lipsa iluminării duhovnicești. Altul s-ar prea putea să fie dorința predicatorului de

a nu „deranja“ și de a nu intra în conflict cu nimeni. Un vorbitor chiar și mediocru poate avea succes într-o biserică obișnuită dacă se angajează doar să „hrănească“ adunarea de la amvon, fără să urmărească dacă pune ceva în practică ceea ce scrie în Biblie. Dacă oamenilor doar „adevăruri obiective“ și teoretice, fără să le spui câtuși de puțin că sunt răi și că trebuie să-și schimbe viața și vei fi un om pe care-l vor asculta cu plăcere. Spune-le însă că Dumnezeu îi vrea pentru Sine despărțiți de păcat și de felul deșert de viață a celor din lume și vei simți imediat colții lupilor îmbrăcați în piele de oaie. Când Adevărul s-a pogorât printre oameni, ei L-au așezat pe o cruce. Încearcă să le vorbești oamenilor despre răstignirea firii pământești și vei vedea cum te vor dușmăni și pe tine. Mă rog Domnului ca El să scoată astăzi o generație de profeti ca cei din vechime. Bisericile noastre au o disperată nevoie de oameni ca ei“ (A.W.Tozer, din cartea „Of God and Man“, publicată de „Christian Publications, Inc.“, 25 South Tenth St., Harrisburg, PA. 17101.)

Conștienți de cele de mai sus, ne vom strădui să încheiem fiecare capitol din cartea aceasta cu câteva aplicații practice.

Proolog

„Dar Dumnezeu scapă pe cel nenorocit prin nenorocirea lui, și prin suferință îl înștiințează. Și pe tine te va scoate din strâmtoare, ca să te pună la loc larg, în slobozenie deplină, și masa ta va fi încărcată cu bucate gustoase“ (Iov 36:15-16).

Cine ne poate spune ce se întâmplă în cer?

Scrisă la doar câteva generații după potop și păstrând încă moștenirea comună a celor care au trăit între alungarea din paradis și potop, cartea lui Iov nu simte că trebuie să explice prea mult despre existența și lucrarea făpturilor din sfera cerului. Spre deosebire de cititorii de astăzi, cei de atunci erau familiarizați cu lucruri care ne par astăzi de domeniul imaginației.

Ca și cartea Genezei de altfel, cronică lui Iov începe cu relatarea unor lucruri de dincolo de sfera noastră de acces, în sferile cerești. Primele trei capitole ale cărții ne informează despre un dialog desfășurat între Dumnezeu și Satan. Este interesant că Dumnezeu nu-l cheamă deoparte pe Satan ca să aibe o discuție pe care să nu o audă nimeni. Știind ceea ce va urma, Atotputernicul face din întâlnirea cu Satan un prilej de învățătură pentru toți cei din preajmă. Nu numai atât, dar prin scrierea celor petrecute în cer, întâmplarea devine o lecție și pentru cititorii cărții pe pământ. Dacă privim cu atenție, observăm imediat câteva lucruri.

Este foarte clar că între cei doi nu sunt relații bune. Tonul și conținutul dialogului dintre ei sunt caracterizate de contraziceri și învinuiri reciproce:

„Domnul a zis Satanei: „De unde vii?“ Și Satana a răspuns Domnului: „De la cutrecarea pământului și de la plimbarea pe care am făcut-o pe el“ (Iov 1:7).

Doi vrăjmași

În universul peste care Dumnezeu este Împărat, Satan știe că are în stăpânire temporară pământul¹. Este clar că vorbele lui caută să-L „înțepe“ pe Cel atotputernic. Este ca și cum i-ar spune: „Vin de pe moșia mea. M-am plimbat pe planeta pământ. O fi universul al Tău, dar pământul este deocamdată al meu ... Este grădina mea, curtea mea, partea mea de avere; mă plimb pe el când vreau și cum vreau eu.“ Fiecare cuvânt în parte și toate la un loc sunt o declarație de sfidare față de Cel atotputernic.

La rândul Său, Dumnezeu îl „înțeapă“ cu vorba pe Satan:

„Domnul a zis Satanei: „Ai văzut pe robul Meu Iov? Nu este nimeni ca el pe pământ. Este un om fără prihană și curat la suflet, care se teme de Dumnezeu și se abate de la rău“ (Iov 1:8).

Este ca și cum i-ar spune: „O fi pământul al tău, dar ai acolo un om care este al meu! Iov nu-ți slujește ție, ci mie. Pe el n-ai reușit să-l înrobești. I-ai păcălit pe mulți, dar pe Iov n-ai reușit să-l faci să ți se închine. El îmi este credincios, străduindu-se din răputeri să facă voia Mea în condițiile neprielnice ale stăpânirii tale peste oameni.“

Ca răspuns la întrebarea lui Dumnezeu care-l punca în dificultate, Satan încearcă o explicație posibilă a situației. În fața tuturor fiilor lui Dumnezeu care-l ascultă, el sugerează că Iov nu-L slujește pe Dumnezeu pentru ceea ce este El, ci pentru ceea ce poate obține în schimb. Părerea lui Satan este că, de fapt, Iov nu-L respectă pe Dumnezeu, ci doar Îl folosește pentru propria lui propășire:

Și Satana a răspuns Domnului: „Oare degeaba se teme Iov de Dumnezeu? Nu l-ai ocrotit Tu pe el, casa lui și tot ce este al lui? Ai binecuvântat lucrul mâinilor lui, și turmele lui acopăr țara“ (1:8-10).

O provocare publică

Cuvintele lui Satan sunt viclene și par, cel puțin din punctul lui de vedere, îndreptățite. Noi nu vedem lumea „așa cum este ea“, ci „așa cum suntem noi.“ Fiecare dintre noi colorează realitatea prin ochemarii personalității lui. Un om mândru îi va vedea pe cei din jur plini de mândrie. Un hoț îi va suspecta pe toți de hoții. Un superficial crede că toți oamenii se complac în superficialitate, etc.

Satan, primul exponent al prăbușirii în egoism, nu poate crede că între Iov și Dumnezeu există o relație dezinteresată. El proiectează asupra lui Dumnezeu și asupra lui Iov defectele lui de personalitate. sunt simptomele celui care „heruvim strălucitor“ fiind, s-a pervertit lăuntric. El a râvnit la supremație, dorind să fure gloria care I se cuvine numai lui Dumnezeu:

1 Alte texte despre acest subiect: Ioan 12:31; 14:30; 16:11; Fapte 26:18; Efes. 2:2; 6:12

„Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: ajunsesei la cea mai înaltă desăvârșire, erai plin de înțelepciune, și desăvârșit în frumuseță. Stătea în Eden, grădina lui Dumnezeu, și erai acoperit cu tot felul de pietre scumpe: cu sardonice, cu topaze, cu diamante, cu hrisolite, cu onix, cu iaspis, cu safir, cu rubin, cu smarald, și cu aur; timpanele și flautele erau în slujba ta, pregătite pentru ziua când ai fost făcut. Erai un heruvim ocrotitor, cu aripile întinse; te pusesem pe muntele cel Sfânt al lui Dumnezeu, și umblai prin mijlocul pietrelor scânteietoare. Ai fost fără prihană în căile tale, din ziua, când ai fost făcut, până în ziua când s-a găsit nelegiuirea în tine. ... Ți s-a îngîmfat inima din pricina frumuseții tale, și-ai stricat înțelepciunea cu strălucirea ta. De aceea, te arunc la pământ, te dau priveliște împăraților“ (Ezechiel 28:12-17).

„Cum ai căzut din cer, Luceafăr strălucitor, fiu al zorilor! Cum ai fost doborât la pământ, tu, biruitorul neamurilor! Tu ziceai în inima ta: „Mă voi sui în cer, îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu; voi ședea pe muntele adunării dumnezeilor, la capătul miazănoaptei; mă voi sui pe vârful norilor, voi fi ca Cel Prea Înalt“ (Isaia 14:12-14).

Acum, Satan îl acuză pe Dumnezeu că-i „mituiește“ pe oameni pentru a obține slujirea și gloria din partea lor, iar pe patriarh îl prezintă drept un „șmecher“ care a învățat de la Dumnezeu să folosească un truc asemănător pentru a primi binecuvântările materiale.

Această provocare obrăznică este făcută în public, ca să fie auzită de toți „fiii lui Dumnezeu“, care stau în anturajul Făpturii divine:

„Fiii lui Dumnezeu au venit într-o zi de s-au înfățișat înaintea Domnului. Și a venit și Satana în mijlocul lor“ (Iov 1:6).

O lecție eternă

Bineînțeles că Dumnezeu știa dinainte ce va spune Satan și este hotărât să folosească viața patriarhului ca pe un obiect didactic prin care să dea o lecție „fiilor lui Dumnezeu.“ Cine sunt ei și de ce trebuie să învețe ceva din ceea ce

Satan îl acuză pe
Dumnezeu că-i „mituiește“
pe oameni pentru a obține
slujirea și gloria din partea
lor, iar pe patriarh îl prezintă
drept un „șmecher“ care
a învățat de la Dumnezeu
să folosească un truc
asemănător pentru a primi
binecuvântările materiale.

li se întâmplă oamenilor?

Pentru că întâmplarea s-a petrecut în sferile cerești, ei trebuie să fi fost „îngeri“ sau alte creaturi care populează cerul. De altfel, Septuaginta, traducerea celor șaptezeci din limba originalului evreiesc în limba greacă, folosește în loc de „fii lui Dumnezeu“, numirea de „îngeri.“

Expresia „fiii lui Dumnezeu“ se mai găsește și în alte părți ale Biblicii. În Geneza 12 ni se vorbește despre o contaminare a rasei umane prin încrucișarea cu o anumită parte a acestor făpturi cerești². Există și un pasaj în cartea Iov care ni-i prezintă pe fii lui Dumnezeu asistând la creație și bucurându-se de lucrările lui Dumnezeu:

„Pe ce sunt sprijinite temeliile lui? Sau cine i-a pus piatra din capul unghiului, atunci când stelele dimineții izbucneau în cântări de bucurie, și când toți fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie?“ (Iov 38:6-7).

Unul din psalmii mesianici amintește despre existența fiilor lui Dumnezeu:

„Căci, în cer, cine se poate asemăna cu Domnul? Cine este ca Tine între fiii lui Dumnezeu?“ (Psalmul 89:6)

În Noul Testament, „fiii lui Dumnezeu“ sunt deosebiți categoric de „copiii lui Dumnezeu“ (termen care-i poate include și pe oameni). Iată ce le răspunde Domnul Isus saducheilor, care nu credeau în înviere și veniseră să-L întrebe ipotetic și retoric ce s-ar putea întâmpla după înviere cu o femeie care a fost nevastă la mai mulți bărbați:

„Isus le-a răspuns: Fiii veacului acestuia se însoară și se mărită; dar cei ce vor fi găsiți vrednici să aibă parte de veacul viitor și de învierea dintre cei morți, nici nu se vor însura, nici nu se vor mărita. Pentru că nici nu vor putea muri, căci vor fi ca îngerii. Și vor fi fiii lui Dumnezeu, fiind fii ai învierii“ (Luca 20:34-36).

Dacă acceptați această explicație despre „fiii lui Dumnezeu“, proologul cărții lui Iov ne pune înainte o ocazie didactică în care Dumnezeu vrea să-și învețe fiii, făcându-i martori la evoluția unor oameni de pe suprafața pământului. O astfel de realitate nu este singulară și este confirmată de câteva pasaje din Noul Testament:

„Da, mic, care sunt cel mai neînsemnat dintre toți sfinții, mi-a fost dat harul acesta să vestesc Neamurilor bogățiile nepătrunse ale lui Hristos, și să pun în lumină înaintea tuturor care este isprăvnicia acestei taine, ascunse din veacuri în Dumnezeu, care a făcut toate lucrurile; pentru ca domniile și stăpânirile din locurile cerești să cunoască azi, prin Biserică, înțelepciunea nespuns de felurită a lui

2 Vezi anexa: „Fii lui Dumnezeu“.

Dumnezeu, după planul veșnic pe care l-a făcut în Hristos Isus, Domnul nostru“ (Efeseni 3:8-11).

Anumite profeții din Scriptură vorbesc despre lucruri care-i interesează în mod direct pe îngeri:

„Proorocii, care au proorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din mântuirea aceasta ținta cercetărilor și căutării lor stăruitoare. Ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos, care era în ei, când vestea mai dinainte patimile lui Hristos și slava de care aveau să fie urmate. Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri pe care vi le-au vestit acum cei ce v-au propovăduit Evanghelia, prin Duhul Sfânt trimis din cer și în care chiar îngerii doresc să privească“ (1 Petru 1:10-12).

Apostolul Pavel era conștient că îngerii privesc cu interes, ca la un spectacol, ceea ce se întâmplă cu oamenii de pe pământ.

„Căci parcă Dumnezeu a făcut din noi, apostolii, oamenii cei mai de pe urmă, niște osândiți la moarte; fiindcă am ajuns o priveliște pentru lume, îngeri și oameni“ (1 Corinteni 4:9).

Se pare că facerea omului a avut locul în contextul unei înfruntări directe dintre Dumnezeu și Satan-Lucifer. Altfel, de ce l-ar fi creat Dumnezeu pe Adam înainte de a stârpi rebeliunea fostului heruvim ocrotitor? Oare nu tocmai pentru că a vrut să dea prin omenire un răspuns și o soluționare marii crize care a apărut în cer? Așa cum obișnuia să spună tatăl meu, Vasile Brânzei: „Dumnezeu a făcut din istoria omenirii un Manual de educație pentru făpturile cerești“.

Numai așa se explică de ce Satan este nimicit în contextul judecării finale a oamenilor. Această directă legătură între existența oamenilor și destinul final al lui Satan se vede și din faptul că oamenii vor fi direct implicați în procesul de judecată al lui Satan și al acoliților lui:

„Nu știți că noi vom judeca pe îngeri?“ (1 Corinteni 6:3).

Când a început discuția dintre Dumnezeu și Satan, cred că îngerii erau numai ochi și urechi. Cred cu convingere că viața lui Iov, ca de altfel și întreaga istorie a omenirii, este o lecție destinată de Dumnezeu cu prioritate pentru „făpturile cerești.“

Circumstanțele în care atrăit Iov

Iov a fost un personaj important din vremea dinaintea formării poporului Israel. El a trăit în epoca dinaintea dării Legii de pe Sinai, numită și epoca conștiinței. Caracterizarea pe care o găsim în text este evaluarea pe care

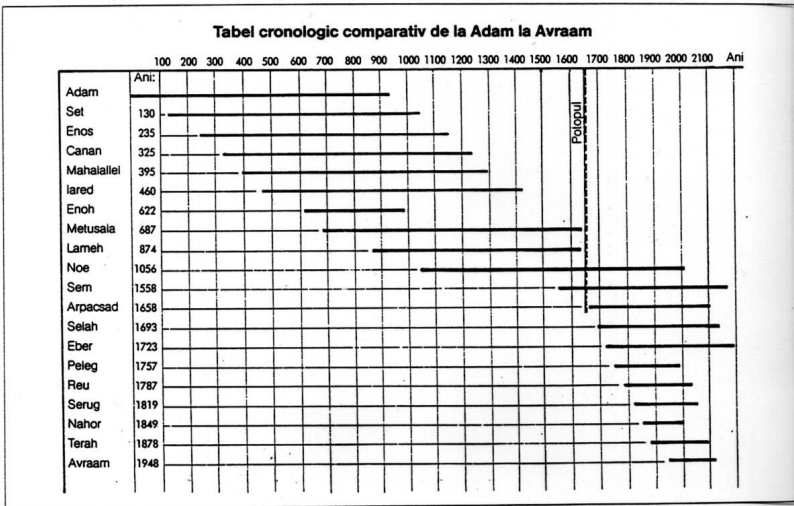
Dumnezeu însuși i-o face:

„Ai văzut pe robul Meu Iov? Nu este nimeni ca el pe pământ.
Este un om fără prihană și curat la suflet, care se teme de Dumnezeu
și se abate de la rău“ (Iov 1:1, 8; 2:3).

Un astfel de limbaj este tipic pentru epoca în care comportamentul uman era reglementat nu de prescripțiile Legii, ci de limitele conștiinței umane. Urmăriții termenii: Iov era „fără prihană și curat la suflet“ tocmai pentru că, atât cât îl îndemna și-l avertiza conștiința sa „se temea de Dumnezeu și se abătea de la rău“. El vrea să le transmită și fiilor săi această preocupare pentru o viețuire curată. Ca preot în familia sa, Iov îi aduce dis de dimineață în fața altarului.

„Poate că fiii mei au păcătuit și au supărat pe Dumnezeu în
inima lor“ (Iov 1: 5).

Remarcați că Iov nu aduce o singură jertfă pentru toți cei zece copii ai săi. El îl ia pe fiecare în parte, pe rând, și-l aduce înaintea Domnului. Prin aceasta, Iov cultivă în copiii săi aceeași sensibilitate a conștiinței în care trăia el. Absența legislației mozaice nu înseamnă că viața și conviețuirea socială erau total lipsite de reglementări personale și colective. Ele nu erau însă rezultatul primirii unei revelații divine, ci izvorau din îndemnurile interioare ale conștiinței.

Trăind la doar câteva generații după potop și probabil contemporan cu bătrânii copii ai lui Noe, Iov este cetățeanul unei vremi în care oamenii

păstrau încă proaspătă în conștiința lor responsabilitatea personală înaintea unui Dumnezeu atotputernic. Pățania celor care au pierit cu ocazia potopului le-a inspirat celor din vremea lui Iov dorința de a nu repeta greșelile și păcatele lor. Nu numai necredința, dar până și idolatria era pe atunci interzisă:

„Dacă am privit soarele când strălucea, luna când înainta măreață, și dacă mi s-a lăsat amăgită inima în taină, dacă le-am aruncat sărutări, ducându-mi mâna la gură: și aceasta este tot o fărâdelege care trebuie pedepsită de judecători, căci m-aș fi lepădat de Dumnezeu cel de sus!“ (Iov 31: 26-28).

O mare importanță era acordată aspectului moral al societății:

„Dacă mi-a fost amăgită inima de vreo femeie, dacă am pândit la ușa aproapelui meu, atunci nevastă-mea să macine pentru altul, și s-o necinstească alții! Căci aceasta ar fi fost o nelegiuire, o fărâdelege vrednică să fie pedepsită de judecători“ (Iov 31: 9-11).

Oricine citește Geneza și Exodul își dă seama că anumite reglementări sociale și religioase sunt semnalate în text fără a li se identifica originea (Ex. 18:16). Unele dintre ele le-au fost date oamenilor de însăși Dumnezeu: legea Sabatului (Gen. 2:3), legea jertfelor (Gen. 4:4), etc. Altele însă sunt consemnate în text fără nici o referință la o intervenție divină. Probabil că aceste legi au fost produsul experienței și înțelepciunii umane, bazate pe mărturia interioară a conștiinței.

În 1901, M. J. de Morgan a descoperit la Susa „Codul lui Hamurabi“. Acest personaj, numit în Biblie Amrafel (Gen. 14:1), a fost o mare personalitate a vremii, împărat al Babilonului. Data probabilă a scrierii este anul 2.139 înainte de Christos. Cu aproximativ opt sute de ani înainte de vremea lui Moise, codul lui Hamurabi a guvernat viața popoarelor aflate în teritoriu dintre Golful Persic, Marea Caspică și Marea Mediterană. Relatarea biblică ni le arată la lucru în țara Canaanului. Hamurabi și-a numit legile: „Judecăți despre neprihănire“. Comparate cu legile date de Dumnezeu prin Moise, „judecățile“ lui nu sunt nici neprihănite și nici nepărtinitoare. Iată doar câteva aspecte contrastante:

Hamurabi

OFENSA	LEGEA MOZAICĂ	HAMURABI
Furt	Să dea înapoi îndoit (Ex. 22:9)	Moartea (#4 din COD)
Jaf	Să dea înapoi îndoit (Ex. 22:7)	Moartea (#21 din COD)
Adăpostirea unui rob fugar	Nevinovat (Deut. 23:15)	Moartea #16
Mutilarea unui rob	Eliberarea robului	Stăpânul compensat #199
Rănirea unui om bogat	Dinte pentru dinte	Dinte pentru dinte #196,197
Rănirea unui om sărac	Dinte pentru dinte	Să plătească o „mina“ de argint
Rănirea mortală a unei fete de om bogat	De la caz la caz	Moartea #209
Rănirea mortală a unei fete de om sărac	De la caz la caz	Să plătească 5 sicli de argint #211, 213

Iată și câteva texte biblice în care lucrează „judecățile“ lui Hamurabi:

1. Legea adoptărilor îl face pe Eliezer moștenitorul lui Avraam (Gen. 15; judecata #191)
2. Agar naște pentru Avraam (Gen. 23:16), Bilha (Gen. 30:4) și Zilpa (Gen.30:9) nasc pentru Iacov (#146).
3. Reglementări pentru cumpărarea peșterii Macpela (Gen.23; #7).
4. Pedepsa cu moartea pentru furt, propusă de Iacov lui Laban (Gen. 31:32; #4).
5. Iuda propune ca Tamar să fie arsă de vie pentru curvie (Gen. 38:24; #110).
6. Cel ce a furat cupa lui Iosif trebuie să moară (Gen. 44:9; #4).
7. Ruben pierde dreptul de întâi născut (Gen. 49:4; #158).
8. Lui Avraam nu îi este îngăduit să o vândă pe Hagar (Gen. 16:6; #119).

Ca să putem înțelege cum au trăit oamenii „înainte“ de revelația de pe Sinai este bine să privim la felul în care au trăit cei „dinafara“ limitelor rasei revelației. În scrisoarea sa către cei din Roma, apostolul Pavel descrie o stare care i-a caracterizat și îi caracterizează pretutindeni pe cei care n-au fost iudei, ci Neamuri lipsite de „oracolele“ lui Dumnezeu³. Iată ce ne spune el:

3 Romani 3:2

„Căci înainte de Lege păcatul era în lume. Dar păcatul nu este ținut în seamă câtă vreme nu este o lege“ (Romani 5:13)

„Toți cei ce au păcătuit fără lege, vor pieri fără lege; și toți cei ce au păcătuit având lege, vor fi judecați după lege. Pentru că nu cei ce aud Legea, sunt neprihăniți înaintea lui Dumnezeu, ci cei ce împlinesc legea aceasta, vor fi socotiți neprihăniți. Când Neamurile, cu toate că n-au lege, fac din fire lucrurile Legii, prin aceasta ei, care n-au o lege, își sunt singuri lege; și ei dovedesc că lucrarea Legii este scrisă în inimile lor; fiindcă despre lucrarea aceasta mărturisește cugetul lor și gândurile lor, care sau se învinovătesc sau se desvinovătesc între ele. Și faptul acesta se va vedea în ziua când, după Evanghelia mea, Dumnezeu va judeca, prin Isus Hristos, lucrurile ascunse ale oamenilor“ (Romani 2:12-16).

Prin creație, principiile Legii divine sunt înscrise în însăși structura conștiinței noastre. De fapt, chiar termenul conștiință înseamnă un fel de „cunoaștere împreună“ cu Dumnezeu. Conștiința este martorul lui Dumnezeu în gândirea noastră. Conștiința este ca linia indicatoare de pe carosabil, ea ne spune ce n-ar trebui să facem, dar nu ne poate împiedica să o facem.

„Sigur că știu ce este conștiința“, spuse indianul punând mâna la inimă, „este ceva micuț și cu trei colțuri care stă liniștit cât timp fac ceea ce este bine, dar începe să se rostogolească producându-mi o mare durere de îndată ce fac răul. Dacă stăruiesc în facerea răului, colțurile încep să se tocescă și nu mă mai doare așa de tare“.

Conștiința ne avertizează prietenește, dar dacă n-o ascultăm, ne pedepsește ca un judecător intransigent. Rușinea izvorăște din frica de oameni; conștiința din frica de Dumnezeu. Conștiința nu este un sfetnic bun decât atunci când Dumnezeu este sfetnicul conștiinței. Deși pare o exprimare paradoxală, iată o afirmație foarte corectă: Când ai o luptă cu propria conștiință și te lași bătut, câștigi.

Ce fel de om a fost Iov?

Iov era un om „neprihănit și curat la suflet“ pentru că, la nivelul propriei lui conștiințe, „se temea de Dumnezeu și se abătea de la rău.“

Plângerile autobiografice ale lui Iov (capitolul 3 și mai ales capitolele 29-31) ne pun la îndemână un bogat izvor de informații despre viața acestui om cu totul și cu totul remarcabil. Pe măsură ce vom citi aceste texte, vom ajunge să-I dăm dreptate lui Dumnezeu în aprecierea pe care i-a făcut-o patriarhului:

„Nu este nimeni ca el pe pământ.“ (Iov 1:8).

Iov este un om foarte bogat și cu o familie mare și fericită:

„I s-au născut șapte fii și trei fete. Avea șapte mii de oi, trei mii de cămile, cinci sute de perechi de boi, cinci sute de măgărițe, și un foarte mare număr de slujitori. Fiii săi se duceau unii la alții, și dădeau, rând pe rând, câte un ospăț. Și poșteau și pe cele trei surori ale lor să mănânce și să bea împreună cu ei“ (Iov 1:2-4)

Ca prestigiu, poziție și putere, „omul acesta era cel mai cu vază din toți locuitorii Răsăritului“ (Iov 1:3b).

Iov s-a bucurat de o existență fericită și a gustat din plin binecuvântările lui Dumnezeu. Iată cum descrie el vremea de fericire și prosperitate:

„ Oh! cum nu pot să fiu ca în lunile trecute, ca în zilele când mă păzea Dumnezeu, când candela Lui strălucea deasupra capului meu, și Lumina lui mă călăuzea în întuneric! Cum nu sunt ca în zilele puterii mele, când Dumnezeu veghea ca un prieten peste cortul meu, când Cel Atotputernic încă era cu mine, și când copiii mei stăteau în jurul meu; când mi se scaldau pașii în smântână, și stânca vărsa lângă mine pâraie de untdelemn!“ (Iov 29:2-6).

Iov era „cel mai cu vază din toți locuitorii Răsăritului“.

Omul acesta era vestit pentru bogăția sa. Cineva a spus că „milionarii de astăzi n-ar fi putut nici măcar să ridice de la pământ portofelul lui Iov“.

„Avea șapte mii de oi, trei mii de cămile, cinci sute de perechi de boi, cinci sute de măgărițe, și un foarte mare număr de slujitori“ (Iov 1:3).

Omul acesta era renumit pentru înțelepciunea sa:

„Dacă ieșeam să mă duc la poarta cetății, și dacă îmi pregăteam un scaun în piață, tinerii se trăgeau înapoi la apropierea mea, bătrânii se sculau și stăteau în picioare. Mai marii își opreau cuvântările, și își puneau mâna la gură. Glasul căpeteniilor tăcea, și li se lipea limba de cerul gurii. Urechea care mă auzea, mă numea fericit, ochiul care mă vedea mă lăuda“ (Iov 29:7-12).

„Oamenii mă ascultau și așteptau, tăceau înaintea sfaturilor mele. După cuvântările mele, nici unul nu răspundea, și cuvântul meu era pentru toți o rouă binefăcătoare. Mă așteptau ca pe ploaie, căscau gura ca după ploaia de primăvară. Când li se muia inima, le zîmbeam și nu puteau izgoni seninătatea de pe fruntea mea. Îmi plăcea să mă duc la ei, și mă așezam în fruntea lor; eram ca un împărat în mijlocul unei oștiri, ca un mângâietor lângă niște întristați“ (Iov 29:21-25).

Omul acesta era renumit pentru dreptatea sa:

„Căci scăpam pe săracul care cerea ajutor, și pe orfanul lipsit de sprijin. Binecuvântarea nenorocitului venea peste mine, umpleam de bucurie inima văduvei. Mă îmbrăcam cu dreptatea și-i slujeam de îmbrăcăminte, neprihănirea îmi era manta și turban. Orbului îi eram ochi, și șchiopului picior. Celor nenorociți le eram tată, și cercetam pricina celui necunoscut. Rupeam falca celui nedrept, și-i smulgeam prada din dinți“ (Iov 29:13-17).

Omul acesta era renumit pentru moralitatea și integritatea sa:

„Făcusem un legământ cu ochii mei, și nu mi-aș fi oprit privirile asupra unei fecioare“ (Iov 31:1).

„N-a cunoscut Dumnezeu căile mele? Nu mi-a numărat El toți pașii mei? Dacă am umblat cu minciuna, de mi-a alergat piciorul după înșelăciune: să mă cântărească Dumnezeu în cumpăna celor fără prihană, și-mi va vedea neprihănirea!

De mi s-a abătut pasul de pe calea cea dreaptă, de mi-a urmat inima ochii, de s-a lipit vreo întinăciune de mâinile mele, atunci eu să semen și altul să secere, și odraslele mele să fie desrădăcinate!

Dacă mi-a fost amăgită inima de vreo femeie, dacă am pândit la ușa aproapelui meu, atunci nevestă-mea să macine pentru altul, și s-o necinstească alții! Căci aceasta ar fi fost o nelegiuire, o fărădelege vrednică să fie pedepsită de judecători, un foc care mistuie până la nimicire, și care mi-ar fi prăpădit toată bogăția.

De aș fi nesocotit dreptul slugii sau slujnicii mele, când se certau cu mine, ce aș putea să fac, când se ridică Dumnezeu? Ce aș putea răspunde când pedepsește El? Cel ce m-a făcut pe mine în pântecel mamei mele, nu l-a făcut și pe el? Oare nu ne-a întocmit același Dumnezeu în pântecel mamei?“ (Iov 31:4-15).

Omul acesta era renumit pentru dărnicia sa:

„Dacă n-am dat săracilor ce-mi cereau, dacă am făcut să se topească de plâns ochii văduvei, dacă mi-am mâncat singur pâinea, fără ca orfanul să-și fi avut și el partea lui din ea, eu, care din tinereță l-am crescut ca un tată, eu, care de la naștere am sprijinit pe văduvă; dacă am văzut pe cel nenorocit ducând lipsă de haine, pe cel lipsit neavând învalitoare, fără ca inima lui să mă fi binecuvântat, fără să fi fost încălzit de lâna micilor mei; dacă am ridicat mâna împotriva orfanului, pentru că mă simțeam sprijinit de judecători; atunci, să mi se deslipească umărul de la încheietură, să-mi cadă brațul și să se sfârâme! Căci mă temeam de pedeapsa lui Dumnezeu, și nu puteam lucra astfel din pricina măreției Lui“ (Iov 31:16-23).

Omul acesta era renumit pentru credincioșia lui față de Dumnezeu:

„Dacă mi-am pus încrederea în aur, dacă am zis aurului: „Tu ești nădejdea mea“; dacă m-am îngâmfat de mărimea averilor mele, de mulțimea bogățiilor pe care le dobândisem; dacă am privit soarele când strălucea, luna când înainta măreață, și dacă mi s-a lăsat amăgită inima în taină, dacă le-am aruncat sărutări, ducându-mi mâna la gură: și aceasta este tot o fărădelege care trebuie pedepsită de judecători, căci m-aș fi lepădat de Dumnezeul cel de sus!“ (Iov 31:24-28).

Omul acesta era renumit pentru bunăvoința față de dușmani și față de străini:

„Dacă m-am bucurat de nenorocirea vrăjmașului meu, dacă am sărit de bucurie când l-a atins nenorocirea, eu, care n-am dat voce limbii mele să păcătuiescă, să-i ceară moartea cu blestem; dacă nu ziceau oamenii din cortul meu: „Unde este cel ce nu s-a săturat din carnea lui?“ Dacă petrecea străinul noaptea afară, dacă nu mi-aș fi deschis ușa să intre călătorul ...“ (Iov 31:29-32).

Omul acesta era renumit pentru o totală integritate fără obsesia popularității ieftine:

„... dacă mi-am ascuns fărădelegile, ca oamenii, și mi-am închis nelegiuirile în sân, pentru că mă temeam de mulțime, pentru că mă temeam de disprețul familiilor, ținându-mă deoparte și necutezând să-mi trec pragul...“ (Iov 31:33-34).

Omul acesta era renumit ca bun și milos gospodar:

„Dacă pământul meu strigă împotriva mea, și dacă brazdele lui varsă lacrimi; dacă i-am mâncat roada fără s-o fi plătit, și dacă am întristat sufletul vechilor lui stăpâni: atunci să crească spini din el în loc de grâu, și neghină în loc de orz!“ (Iov 31:38-40).

Fără îndoială, Iov a fost un exemplar remarcabil al rasei umane, o personalitate excepțională într-o epocă în care oamenii erau chemați să viețuiască la standardele înalte ale conștiinței. Expresia „nu este nimeni ca el“ subliniază performanța lui Iov în mijlocul celor din generația sa.

Sunt convins ca apariția unor asemenea personalități a fost și este metoda lui Dumnezeu pentru a păstra în fiecare generație între oameni chipul omului după voia lui Dumnezeu, lumina și sarea pământului. Una din expresiile biblice care-mi place foarte mult este „aceștia sunt niște oameni care vor sluji ca semne“ (Zaharia 3:8).

Când a murit foarte cunoscutul și respectatul Alexa Popovici, n-am putut să mă duc la Chicago ca să particip la serviciile de înmormântare. Am trimis

însă o scurtă notă, ca un mesaj oamgial. Ea suna cam așa:

„În concertul mărturiei creștine generale, fiecare dintre noi suntem chemați să ne împlinim chemarea primită de la Dumnezeu. Majoritatea cântăm în cor, anonimi în mulțimea mare a Bisericii. Fratelui Alexa însă, Dumnezeu i-a dat o partitură de solist. A fost un om ales cu o activitate unică și parcă i-a depășit pe cei din jur „de la umăr în sus“. Pe dânsul l-au văzut toți și glasul lui a fost auzit și îndrăgît până departe. Influența lui s-a manifestat asupra unei întregi generații. Cum și-a interpretat partitura, mai bine sau mai puțin bine, va fi apreciat de Acela care a gândit și compus această simfonie a noastră a tuturor. Ceea ce putem spune însă de pe acum cu certitudine este că în corul mărturiei generale, fratele Alexa Popovici n-a fost ca noi ceilalți, ci a fost unul dintre pușinii cu partitură de solist.“

La scara unei alte generații și la dimensiuni mult superioare, Iov a fost un astfel de ales pentru o misiune specială. Providența divină și perseverența lui sânguincioasă l-au făcut să fie recunoscut de toți drept „o mare căpetenie“.

Prezența acestor oameni de excepție trebuie să fie un catalist pentru stimularea tuturor celorlalți spre excelență. Nu se poate să nu ne dăm seama că suntem chemați și noi să perseverăm pentru a ne împlini misiunea de a fi lumină și sare în propria noastră generație.

„Într-o casă mare nu sunt numai vase din aur și din argint, ci și din lemn și de pământ. Unele sunt pentru o întrebuințare de cinste, iar altele pentru o întrebuințare de ocară. Deci dacă cineva se curățește de acestea, va fi un vas de cinste, sfințit, folositor stăpânului său, destoinic pentru orice lucrare bună“ (2 Tim. 2:21).

Astfel de oameni ai lui Dumnezeu sunt chemați în cartea Apocalipsei „biruitori“. Ei sunt prezenți în toate bisericile amintite în primele capitole ale cărții. Pe ei se sprijină edificiul spiritual al bisericilor de astăzi și tot ei vor fi „stâlpii“ din structurile lucrării din veșnicie:

„Pe cel ce va birui, îl voi face un stâlp în Templul Dumnezeului Meu, și nu va mai ieși afară din el. Voi scrie pe el Numele Dumnezeului Meu și numele cetății Dumnezeului Meu, noul Ierusalim, care are să se pogoare din cer de la Dumnezeul Meu, și Numele Meu cel nou. Cine are urechi, să asculte ce zice Bisericilor Duhul“ (Apocalipsa 3:12-13).

Lansarea temei din cartea Iov

Cine este familiar cu lumea muzicii bune știe că o simfonie este dezvoltarea unei teme ale cărei motive muzicale sunt date în uvertură. Motivele sunt adeseori în antiteză, ca două păreri contrarii, urmând ca restul simfoniei să cuprindă părți în care aceste fraze muzicale să se confrunte sau

să se completeze într-o succesiune înlănțuită, asemenea unui dans al ideilor muzicale.

Asemenea unei măiestre simfonii, prologul cărții Iov se încheie și el cu lansarea temei. Ocazia este dialogul dintre Iov și nevastă-sa, un probabil apogeu al tuturor discuțiilor lor anterioare. În dialogul dintre cei doi apare condensat ca într-un cartuș grafic enunțarea dilemei: este suferința lui Iov o manifestare a dreptății divine sau este ceva mult mai mult?

Nevasta lui Iov vorbește din durerea unei femei care-și vede iubitul suferind chinuri degradante și deznădăjduite. Ea preferă să caute o cale

pentru curmarea acestor suferințe și o găsește în logica „retribuției“ divine. Fără să-și dea seama, nevasta lui Iov gândește ca Satan, reducându-L pe Dumnezeu la dimensiunile „dreptății“ seci și impersonale. Nevasta lui Iov nu-și poate sfătui soțul nici să se sinucidă și nici nu-l poate ucide ea însăși. Singura alternativă care-i mai rămâne la dispoziție este să găsească o metodă prin care să-l facă pe Dumnezeu să-l ucidă pe Iov. Femeia este convinsă că, sub incidența dreptății divine, pedeapsa pentru blestem trebuie să fie moartea, așa că sfatul ei devine:

„Tu rămâi neclintit în neprihănirea ta! Bleastă-mă pe Dumnezeu, și mori!“ (Iov 2:9)

Patriarhul își dă repede seama că nevasta lui, asemenea tuturor femeilor sentimentale, gândește cu inima, nu cu mintea sănătoasă. Dragostea este întotdeauna un bun medic, dar foarte rar și un bun dascăl. Răspunsul lui Iov nu este o insultă, ci un diagnostic dat de perspicacitatea lui spirituală:

„Vorbești ca o femeie nebună. Ce! primim de la Dumnezeu binele, și să nu primim și răul?“ (Iov 2:10a).

Cuvintele lui Iov dau pe față convingerea lui că „binele“ și „răul“ vin amândouă spre noi din partea unui Dumnezeu mereu egal cu El însuși și binevoitor față de oameni. Deși nu înțelege ceea ce se întâmplă, patriarhul este convins că Dumnezeu are o logică în providența Sa. Nu știm de ce primim din partea Lui binele pe care nu-l merităm, cum am putea să nu primim și răul, a cărui explicație ne este la fel de necunoscută?

Deși incompletă, explicația lui Iov este corectă:

„În toate acestea, Iov n-a păcătuit deloc cu buzele lui“ (Iov 2:10b).

Nu același lucru se poate spune însă și despre nevasta lui. Ea rămâne, în economia simbolică a cărții, o mare anonimă. Este singurul personaj al cărui nume n-a fost parcă vrednic de a ne fi comunicat. Cine încearcă să spună că lipsa numelui acestei femei din text este o caracteristică a timpului datorată poziției de inferioritate pe care o ocupau atunci femeile să facă bine să citească finalul cărții și să găsească acolo trei femei ale căror nume, fără o logică aparentă, ni se dau. sunt cele trei fete ale nevastei lui Iov: Iemima, Cheția și Cheren-Hapuc.

Recapitulând cele spune până acum, iată care este jocul ideatic din primele capitole ale cărții Iov:

Care este esența relațiilor lui Dumnezeu cu oamenii?		
Satan	Propriul interes egoist	Iov te va blestema
Dumnezeu	Harul și iubirea reciprocă	Iov mă va proslăvi
Nevasta lui Iov		Bleastă-mă pe Dumnezeu
Iov		Binecuvântează pe Dumnezeu
Concluzia: Iov n-a păcătuit cu buzele lui.		

Adevăruri și aplicații practice din prologul cărții

Să poposim puțin pentru meditație și să ne însușim patru adevăruri teologice și trei aplicații personale scoase din primele două capitole ale cărții. Le-am putea grupa sub observația: Iov este răbdător în teribila lui suferință.

Primul adevăr teologic este că Satan vrea să distrugă fericirea pe care o avem noi în Dumnezeu. Când Dumnezeu îi spune lui Satan: „Ai văzut pe robul Meu Iov? Nu este nimeni ca el pe pământ. Este un om fără prihană și curat la suflet, care se teme de Dumnezeu și se abate de la rău“, Satan nu răspunde: „Și ce-mi pasă mie. Treaba voastră. Nu mă interesează.“ Este

evident că Iov era o problemă care-l nemulțumea pe Satan. Îl scăpase din gheare! Ar fi fost gata să facă orice numai să-l scoată din sfera de atracție a lui Dumnezeu și să-l aducă în stăpânirea lui. Acest „dușman“ al sufletelor care „răgnește ca un leu care caută să ne înghită“ ne-ar face harcea parcea dacă n-ar fi limitat în acțiunile lui de suveranitatea lui Dumnezeu. În fiecare zi însă, el ne dă târcoale și caută să ne biruiască. Satan folosește două arme: promisiunea mincinoasă a plăcerilor și ... durerea. În cazul lui Iov, plăcerile n-au putut să-l îndepărteze de Dumnezeu, așa că Satan cere acum dreptul de a se arunca asupra lui cu saltul suferințelor. În domeniul plăcerilor, Satan ar vrea să ne facă să credem că Dumnezeu nu ne dă ceea ce ni se cuvine. În suferințe, Satan vrea să ne convingă de faptul că Dumnezeu este fără putere sau ne este ostil.

Fiecare dintre noi este un fel de „Iov“ aflat la intersecția conflictului dintre Dumnezeu și Satan. Nemulțumit de fericirea pe care noi o găsim în Dumnezeu, Satan ne atacă pe fiecare dintre noi cu armele lui caracteristice. Uneori, el urmărește să ne facă să-L înlocuim pe Dumnezeu cu surogatele idolatre ale bogăției materiale, cu plăcerile rebele ale păcatelor sau cu distracții aparent nevinovatele. Dacă nu reușește așa, el cere de la Dumnezeu dreptul „să ne cearnă ca grâul“, aruncându-ne și-ntr-o parte și-n cealaltă (Luca 22:31).

Al doilea adevăr teologic din acest pasaj este că Dumnezeu dorește să se proslăvească prin viețile copiilor Săi. Scopul lui Dumnezeu în facerea și în răscumpărarea lumii este să-și arate nemărginita bogăție a slavei Sale. El face aceasta prin răscumpărarea unui popor care se va alipi de El și-L va prețui mai presus decât toate plăcerile și averile din lume. Prin harul Său, slava Lui se va arăta înaintea tuturor prin bucuria negrăită pe care o vor experimenta cei care se încred în El.

Al treilea adevăr teologic din acest pasaj este că Satan este limitat în puterea lui de a face rău. Dumnezeu nu este luat prin surprindere sau șocat de atacurile lui Satan, căci acesta nu are voie să facă nici o mișcare fără să primească aprobarea de la Cel Atotputernic. Dumnezeu îi dă lui Satan foarte precis limitele în care-și poate exercita puterile lui malefice:

„Iată, îți dau pe mână tot ce are, numai asupra lui să nu întinzi mână“ (Iov 1:12).

„Iată, ți-l dau pe mână: numai cruță-i viața“ (Iov 2:6).

O fi Satan ca un leu, dar Dumnezeu îl ține în zgardă, lăsându-l să facă doar ceea ce împlinește scopurile lui cu lumea. În cartea sa, „The Argument Of The Book Of Job Unfolded“⁴, William Henry Green scrie despre Satan:

„Cu toată ura lui împotriva lui Dumnezeu și dușmănia lui față de poporul sfinților, Satan nu poate trece peste autoritatea și controlul suveran al lui
4 1874, retipărită în 1977 la editura James and Klock, pp.63

Dumnezeu. Vrând, nevrând, el împlinește planurile lui Dumnezeu. În eforturile lui de a-L detrona pe Cel Atotputernic, el nu reușește decât să-I mărească slava înaintea întregului univers. Satan este gata să răstoarne cerul și pământul ca să le facă rău aleșilor lui Dumnezeu, dar singurul lucru pe care-l face este să-i pregătească și mai bine pentru slavă. Plin de otravă și venin, gata să inventeze cele mai felurite tipuri și tertipuri pentru a-i face să cadă, el se va vedea în final ca fiind exact ceea ce n-a vrut să fie: un auxiliar înhâmat la împlinirea finală a planurilor divine.“

Al patrulea adevăr teologic din acest pasaj este că Dumnezeu are răspunderea finală pentru ceea ce li se întâmplă copiilor Săi. Religiiile păgâne au inventat o periculoasă egalitate între forțele binelui și ale răului din univers. Înfruntarea aceasta este văzută ca o liptă continuă, cu un rezultat incert. Biblia nu cunoaște așa ceva, iar copiii lui Dumnezeu știu că nu există decât un singur Suveran al universului, Dumnezeu cel Atotputernic! Răul există doar pentru o vreme, dar este infinit inferior puterii divine eterne care guvernează toate lucrurile, deplin și întotdeauna stăpân pe situație. Răul face parte din creație, Dumnezeu este Creatorul tuturor văzutelor și nevăzutelor. Iată de ce Iov declară emfatic:

„Domnul a dat, și Domnul a luat, binecuvântat fie Numele Domnului!“ (Iov 1:21).

Iar Duhul Sfânt comentează imediat că această concluzie n-a fost nici o greșeală și nici un neadevăr:

„În toate acestea, Iov n-a păcătuit de loc, și n-a vorbit nimic necuviincios împotriva lui Dumnezeu“ (Iov 1:22).

Autorul cărții vrea ca noi să știm că Iov n-a făcut nici un fel de confuzie. Nu este un păcat să spui că ceea ce a făcut Satan, a făcut Dumnezeu, deoarece Satan este limitat în ceea ce face de aprobările divine.

Tot așa, după versetul 6 din capitolul 2 urmează versetul 7 care ni-l prezintă pe Satan în aciași subordonare de Dumnezeu:

„Domnul a zis Satanei: „Iată, ți-l dau pe mână: numai cruță-i viața.“ Și Satana a plecat dinaintea Domnului. Apoi a lovit pe Iov cu o bubă rea, din talpa piciorului până în creștetul capului.“

Urmăriți iarăși ordinea declarației lui Iov din versetul 10 și comentariul pe care-l face imediat autorul cărții:

„Dar Iov i-a răspuns: „Vorbești ca o femeie ne bună. Ce! primim de la Dumnezeu binele și să nu primim și răul?“ În toate acestea, Iov n-a păcătuit deloc cu buzele lui.“

Temelia pe care se sprijinea Iov când tot și toate din jurul lui se clătinau și se prăbușeau la pământ era credința în suveranitatea absolută a lui

Dumnezeu.

Noul Testament va întări această convingere a lui Iov arătându-ni-l pe Satan subordonat suveranității divine atunci când l-a ispitit pe Domnul lui Isus în pustie:

„Atunci Isus a fost dus de Duhul în pustie, ca să fie ispitit de diavolul“ (Matei 4:1).

Cine a fost răspunzător de ispitirea Domnului Isus: Satan sau Duhul Sfânt? Textul ne spune că Dumnezeu l-a înhămat pe Satan la împlinirea unui plan făcut cu mult mai înainte. Ispitirile din pustie reprezentau niște etape necesare în împlinirea lui. Cartea Apocalipsei ne spune că Satan și toate puterile politice ale lumii supuse lui vor împlini în final nu planurile lor, ci planul desăvârșit alcătuit de Dumnezeu pentru lume:

„Căci Dumnezeu le-a pus în inimă să-I aducă la îndeplinire planul Lui: să se învoiască pe deplin și să dea fiarei stăpânirea lor împărătească, până se vor îndeplini cuvintele lui Dumnezeu“ (Apocalipsa 17:17).

În Los Angeles am avut în biserică un credincios deosebit de sensibil și respectuos față de Dumnezeu. El n-a vrut niciodată să rostească expresia „și nu ne duce pe noi în ispită“ din Matei 6:13 și Luca 11:4, preferând întotdeauna să spună „și nu ne lăsa pe noi să cădem în ispită“. Pentru fratele Ghiță, era o impolitețe să dai vina pe Dumnezeu pentru proximitatea ispititorilor. Și totuși, traducerea românească este exactă! La fel spune și originalul din limba greacă. Dumnezeu are ultima autoritate în problema ispitirii noastre. El decide. Suveranitatea Lui o garantează. Departe de a fi o impolitețe sau un dezavantaj, realitatea implicării lui Dumnezeu în procesul ispitirilor noastre ne dă liniștea că El nu va îngădui decât ceea ce știe că putem duce:

„Nu v-a ajuns nici o ispită, care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Și Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre; ci, împreună cu ispita, a pregătit și mijlocul să ieșiți din ea, ca s-o puteți răbda“ (1 Corinteni 10:13).

Din cele patru adevăruri de mai sus, vă propun trei aplicații personale.

Lasa-L pe Dumnezeu să fie Dumnezeu.

Hai-deți să ne unim cu Iov și să proclamăm împreună suveranitatea absolută a lui Dumnezeu. Hai-deți să spunem împreună cu psalmistul:

„Dumnezeul nostru este în cer, El face tot ce vrea“ (Psalmul 115:3).

Hai-deți să proclamăm și noi public împreună cu împăratul Nebucadnețar:

„El face ce vrea cu oastea cerurilor și cu locuitorii pământului, și nimeni nu poate să stea împotriva mâniei Lui, nici să-I zică: „Ce faci?“ (Daniel 4:35).

Să facem ca și Iov din suveranitatea absolută a lui Dumnezeu stâncă pe care ne zidim viața noastră și a bisericilor noastre.

Împăratul David a manifestat și el această credință în totala suveranitate a lui Dumnezeu. Asta l-a făcut să se comporte uneori straniu în ochii celor din jurul său și să rostească cuvinte neadevărate la prima vedere.

Când a păcătuit cu nevasta lui Urie și l-a omorât apoi pe acest mare patriot al neamului său, David pare că nu se recunoaște vinovat înaintea oamenilor pe care i-a nedreptățit. El spune:

„Am păcătuit împotriva Domnului“ atunci când a luat nevasta lui Urie (2 Samuel 12:13).

Pocăința lui David este exprimată în termenii acceptării suveranității divine absolute:

„Împotriva Ta, numai împotriva Ta am păcătuit și am făcut ce este rău înaintea Ta; așa că vei fi drept în hotărârea Ta și fără vină în judecata Ta“ (Psalmul 51:4).

Împăratul David își trăia viața ca un actor a cărui audiență este formată dintr-o singură persoană: Dumnezeu. Rstul nu conta! Și în spatele biruințelor lui și în spatele înfrângerilor, împăratul vedea mâna atotputernică a Celui care conduce întregul univers.

Lasă suferința să-și facă lucrarea

Când te lovește necazul și suferința, nu-ți ascunde lacrimile, ci lasă-le să curgă în voie. Este scris:

„Atunci Iov s-a sculat, și-a sfâșiat mantaua și și-a tuns capul“ (Iov 1:20).

Suspinele și lacrimile de durere nu sunt un semn al necredinței. Iov nu este un ipocrit care aruncă un ușuratic: „Nu-i nimic! Trece și asta!“ Minunăția închinării lui este că s-a manifestat în suferință, nu în absența ei.

Într-o circumstanță în care majoritatea celor prezenți aveau lacrimi în ochi, Geabău Pascu, pe atunci păstor la Alexandria i-a spus tatălui meu: „Bă, Vasile, tu nu plângi pentru că n-ai apă în cap! D-aia nu plângi tu, că n-ai apă în cap!“

Fratele Pascu făcea aluzie la un text din cartea profetului Ieremia:

„O, de mi-ar fi capul plin cu apă, de mi-ar fi ochii un izvor de lacrimi, aș plânge zi și noapte pe mormântul fiicei poporului meu!“ (Ieremia 9:1)

Plângeți când aveți de ce să plângeți, iar când puteți, plângeți și cu cei ce plâng ...

Lasă increderea să-ți pună pe buze o cântare de laudă

Să ne încredem în Domnul și să facem din Cel preainalt comoara noastră cea mai de preț. Chiar dacă Satan i-ar fi luat lui Iov viața, cred că știu ce ar fi spus Iov:

„Fiindcă bunătatea Ta prețuiește mai mult decât viața, de aceea buzele mele cântă laudele Tale“ (Psalmul 63:3).

„Voi lauda pe Domnul în orice vreme“ lauda Lui va fi întotdeauna în gura mea“ (Psalmul 34:1).

Dialoguri neinspirate

Cu cât îi cunoști mai bine pe oameni, cu atât vrei să fi singur cu Dumnezeu. Cu cât Îl cunoști mai bine pe Dumnezeu, cu atât simți mai clar dorința Lui de a te trimite la oameni.

Preluată de Moise din literatura dinainte de formarea poporului evreu, cartea lui Iov a fost așezată în „Bibliorum“, în culegerea lor de cărți sfinte. Ea poate sta alături de oricare altă capodoperă a literaturii universale, depășindu-le însă pe toate prin profunditate și problematică.

În literatura de limbă engleză, William Shakespeare are meritul de a fi cel dintâi care a introdus în literatură elemente de psihologie în forma ei cea mai pură. Întâmplări aparent simple sunt ridicare de el în planul psihanalizei într-un limbaj al poeziei de cea mai bună calitate. Shakespeare reprezintă o culme a literaturii occidentale, un revoluționar al limbii engleze, un om care a schimbat direcția unei întregi epoci. Prin analiza sa pătrunzătoare asupra sufletului uman, Shakespeare rămâne și astăzi la fel de actual și relevant ca acum trei sute de ani.

Corespondentul lui în literatura orientală a Europei este Fyodor Mihailovich Dostoievski. Omul acesta a fost victima unei întâmplări tragice. Mânat de curiozitate, tânărul scriitor s-a dus să-i asculte pe socialiștii care ajunseseră la modă. Dostoievski a fost arestat de poliția țarului împreună cu anarhiștii socialiști. A fost într-un loc nepotrivit la o oră nepotrivită.

Într-o înscenare menită să-i învețe pe toți o lecție, grupul a fost judecat, condamnat la moarte și grațiat în chiar clipa execuției. Șocul destinat să le „bage mințile în cap“ complotiștilor a fost prea mare pentru structura sensibilă a lui Dostoievski. El a avut atunci și acolo un atac de epilepsie. Boala l-a marcat apoi pentru tot restul vieții. Se întâmplă însă ceva ciudat. În preajma declanșării crizelor, psihicul său intra într-o activitate supranormală,

gânda extraordinar de repede și de pătrunător. Dostoievski avea un fel de momente de „iluminare“ personală, un fel de exaltare supratensionată. Ele erau urmate apoi de prăbușiri în crize extenuante.

Ca psiholog, Dostoievski a perceput cu o claritate nemăitâlnită nu numai ceea ce fac în realitate oamenii, ci și motivația sufltească ce se ascunde în spatele manifestărilor lor aparent lipsite de logică. Ca scriitor, Dostoievski a fost un psihanalist venit din lumea profund religioasă a slavilor ruși.

Probabil că apogeul analizei lui asupra sufletului rusesc este marcat de apariția cărții „Frații Karamazov“. Schema pe care este construită acțiunea cărții este simplă și foarte clară. Cu abilitatea unui chirurg al sufletului, Dostoievski disecă personalitatea colectivă a rușilor și o analizează apoi sistematic sub lentila unui microscop nemilos.

Dostoievski plasează acțiunea cărții în familia lui Fiodor Karamazov, întruchiparea simbolică a poporului rus. Este un personaj complex și contradictoriu în manifestări, ca un suflet băntuit de boala unor personalități multiple. Pentru a-l analiza și pentru a-i prezice viitorul, Dostoievski îl divide pe Fiodor Karamazov în părți componente reprezentate fiecare de câte unul din copiii săi. Fiecare dintre fii săi nu va mai fi o personalitate complexă, ci una simplă, liniară, moștenind parcă de la tatăl lor doar una din multiplele lui trăsături. Astfel, Ivan întruchipează tendința poporului rus spre intelectualismul sterp al socialismului ateu, Alioșa este neprihânirea naivă a spiritului creștin, în timp de Dimitri reprezintă latura lui senzuală și păcătoasă. Smerdyakov este exponentul tenebrelor păcătoase și violente din sufletul rus. El este descris de Dostoievski ca „nenormal“, un bastard blestemat care-și va ucide până la urmă tatăl.

Dostoievski își așează apoi aceste personaje în arena vieții de fiecare zi, le lasă să interacționeze unul cu celălalt și sugerează cititorilor spre ce s-ar îndrepta Rusia dacă s-ar lăsa stăpânită de pornirile personificate în fiecare dintre acești tineri. Fiind el însuși profund creștin, Dostoievski construiește în carte un final apoteotic. Este clar că haosul și ruina spre care se îndreaptă copiii acestei familii pot fi evitate numai și numai printr-o totală și profundă convertire la valorile și voia Dumnezeu creștin.

Dintr-un anumit punct de vedere, cartea Iov a fost construită pe o structură asemănătoare cu drama Karamazovilor. Și cartea lui Iov are o acțiune aparent simplă și foarte limitată. Bogăția ei nu stă în răsturnări spectaculoase de situații, ci în subtilitatea și bogăția jocului de idei. Majoritatea cărții nici nu este acțiune, ci un dialog profund, o înfruntare titanică de idei între niște oameni care reprezentau în acea vreme culmi de înțelepciune și de religiozitate. Când aceste două elemente se combină, avem de a face cu „teologia“ sau înțelepciunea despre divinitate.

Înfruntarea dintre Dumnezeu și Satan în sferile cerului declanșează pe pământ o confruntare de idei, o veritabilă lecție pentru „fiii lui Dumnezeu“,

chemați să fie martorii întregii întâmplări.

Învinuit că lucrează cu oamenii, și prin extensie cu toate creaturile, la nivelul relațiilor negustorești ale avantajului reciproc, Dumnezeu vrea să demonstreze tuturor că nu prin „dreptate“ se manifestă El, ci prin „har“. În conflictul dintre Iov, pe de o parte, și soția și cei trei prieteni ai lui pe de altă parte, va ieși în evidență falimentul celor ce cred că Dumnezeu lucrează „după dreptate“. Cei ce au astfel de păreri nu-l pot convinge pe Iov să se recunoască vinovat. El intuiește că ceea ce i se întâmplă „nu este drept“, dar nu înțelege motivația purtării lui Dumnezeu față de el.

La nivelul conștiinței, nivelul maxim la care se pot ridica oamenii este principiul „dreptății“.

La greci, principiul dreptății este personificat de zeița „Themis“, preluată de romani sub înfățișarea unei femei legate la ochi și purtând într-o mână o balanță, iar în cealaltă o sabie. Romanii au numit-o „Justiția“ și din acest nume se trag numirile tuturor organizațiilor chemate să modereze societatea și să guverneze aspectele ei legate de moralitate și de disciplină.

La egipteni, principiul dreptății era întruchipat în domnia lui Osiris.

La popoarele nordului, principiul justiției a fost personalizat în zeița Skadi, întruchiparea dreptății, a răzbunării și a mănecii sfinte.

În cartea Iov, dreptatea divină este principiul pe care-l propun adversarii lui Iov pentru explicarea suferințelor lui. Patriarhul este singurul care se ridică asupra acestui nivel de explicații simpliste, intuind că Dumnezeu este mai mult decât justiție și că încercările din viața lui trebuie explicate altfel.

Înfruntarea dintre
Dumnezeu și Satan în
sferele cerului declanșează
pe pământ o confruntare
de idei, o veritabilă lecție
pentru „fiii lui Dumnezeu.“

Plângerea lui Iov

Sfârșitul prologului ni-i prezintă pe cei trei prieteni ai lui Iov venind să-l mângâie pe prietenul lor:

„Trei prieteni ai lui Iov, Elifaz din Teman, Bildad din Șuah, și Pofar din Naama, au aflat de toate nenorocirile care-l loviseră. S-au sfătuit și au plecat de acasă să se ducă să-i plângă de milă și să-l

mângâie. Ridicându-și ochii de departe, nu l-au mai cunoscut“ (Iov 2:11).

Scena este impresionantă. Situația este tragică și duioasă în același timp. Iată niște oameni care știau să se prețuiască unul pe celălalt!

Trei prieteni au lăsat treburile pe care le aveau, și-au părăsit familiile și preocupările, au dat de știre unul altuia, s-au sfătuit, s-au decis, și-au coordonat plecarea și au ajuns împreună să vadă ce se întâmplase cu Iov.

Când au ajuns, durerea produsă de starea prietenului lor le-a luat graiul și i-a împiedicat să vorbească timp de șapte zile și șapte nopți.

„Și au ridicat glasul și au plâns. Și-au sfîșiat mantalele, și au aruncat cu țărână în văzduh deasupra capetelor lor. Și au șezut pe pământ lângă el șapte zile și șapte nopți, fără să-i spună o vorbă, căci vedeau cât de mare îi este durerea“ (Iov 2:12-13).

Tăcerea a fost ruptă doar de gemetele lui Iov. Tot el a fost și a cel care a luat primul cuvântul. Vorbele lui au fost însă foarte departe de ceea ce s-au așteptat prietenii lui să audă.

„După aceea Iov a deschis gura și a blestemat ziua în care s-a născut. A luat cuvântul și a zis: „Blestemată să fie ziua în care m-am născut. Prefacă-se în întuneric ziua aceea, să nu se îngrijească Dumnezeu de ea din cer, și să nu mai strălucească lumina peste ea! S-o cuprindă întunericul și umbra morții, nori groși să vină peste ea, și neguri de peste zi s-o înspăimânte! Noaptea aceea! S-o acopere întunericul, să piară din an, să nu mai fie numărată între luni! Da, stearpă să fie noaptea aceea, ducă-se veselia din ea! Blestemată să fie de cei ce blastămă zilele, de cei ce știu să întărite Leviatanul; să se întunece stelele din amurgul ei, în zădar să aștepte lumina, și să nu mai vadă genele zorilor zilei! Căci n-a închis pântecul care m-a zămislit, nici n-a ascuns suferința dinaintea ochilor mei“ (Iov 3:1-10)

Există dureri care mocnesc neștiute în lăuntru nostru, nemulțumiri care dospesc până ce ajung să ne umfle în mod exagerat simțirile, cărtiri care gestică în inimă până ce se transformă în izbucniri și revărsări de răutate. Câtă vreme a tăcut, Iov părea dinafară întruchiparea perfecțiunii. Prezența celor trei vizitatori i-a îngăduit însă să vorbească „pe șleau“, „ca între prieteni“ și să dea frâu liber sentimentelor care-i otrăveau rărunchii.

Iov se face singur o țintă ușoară pentru cei trei. Săgețile lor trag însă pe alături. Vorbele lui sunt evident o răbufnire vinovată, o tiradă a unui nebun pus pe ceartă cu Făcătorul său. Textul ne pune o serie de „de ce?“-uri îndreptate direct spre Dumnezeu. Ele sunt contestații, capete de aucuzare. Iov contestă dreptatea destinului pe care i l-a rezervat Dumnezeu și înțelepciunea

„providenței“ prin care se îngrijește Dumnezeu de oameni.

„Dece n-am murit în pântecele mamei mele? Dece nu mi-am dat sufletul la ieșirea din pântecele ei? Dece am găsit genunchi care să mă primească? Și țite care să-mi dea lapte?”

Acum aș fi culcat, aș fi liniștit, aș dormi și m-aș odihni cu împărații și cei mari de pe pământ, care și-au zidit falnice morminte, cu domnitorii care aveau aur, și și-au umplut casele cu argint. Sau n-aș mai fi în viață, aș fi ca o stîrpitură îngropată, ca niște copii care n-au văzut lumina! Acolo nu te mai necăjesc cei răi, acolo se odihnesc cei sleiți de puteri. Acolo cei puși în lanțuri sunt lăsați toți în pace, nu mai aud glasul asupritorului; cel mai mic și cel mare sunt tot una acolo, și robul scapă de stăpânul său.

Pentru ce dă Dumnezeu lumină celui ce suferă, și viață celor amăriți la suflet, care așteaptă moartea și nu vine; cu toate că o doresc mai mult decât o comoară, care n-ar mai putea de bucurie și de veselie, dacă ar găsi mormântul? -

Pentru ce, zic, dă El lumină omului care nu știe încotro să meargă pe care îl îngrădește Dumnezeu de toate părțile? Suspinerile îmi sunt hrana de toate zilele, și jalea mi se varsă ca apa.

De ce mă tem, aceea mi se întâmplă; de ce mi-e frică, de aceea am parte! N-am nici liniște, nici pace, nici odihnă, și necazul dă peste mine“ (Iov 2:11-26).

Niciun om care-l iubește pe Dumnezeu n-ar fi putut să tacă înaintea unor astfel de cuvinte. Evlavia cerea ca cei trei oameni să vorbească, iar dreptatea le cerea să-l condamne pe Iov, chiar dacă suferința lui le atrăsese simpatia.

După proolog, dialogurile din cartea Iov ocupă spațiul acoperit de capitolele 3-37. Cine le citește își dă seama că asistă la un meci în trei reprize cu un rezultat nul. Dacă ar fi să dăm un titlu acestei secțiuni din carte i-am spune „Dilema unui dialog imposibil!“

Întâlnirea dintre Iov și cei trei prieteni ai săi degenerază treptat dintr-o *discuție* într-o *dezbateră* și apoi într-o veritabilă *dispută*. *Conversația* se transformă treptat într-o *controversă* și sfârșește în *ceartă*. Interpelările celor

Întâlnirea dintre Iov
și cei trei prieteni ai săi
degenerază treptat dintr-o
discuție într-o *dezbateră*
și apoi într-o veritabilă
dispută.

trei dovedesc din ce în ce mai puțină prietenie pentru Iov, iar patriarhul le răspunde pe măsură:

„Cel ce suferă are drept la mila prietenului, chiar dacă părăsește frica de Cel Atot puternic. Frații mei s-au arătat înșelători ca un pârâu, ca albia pâraielor care trec. ... Așa sunteți și voi acum pentru mine. Voi îmi vedeți necazul, și vă îngroziți!

V-am zis eu oare: „Dați-mi ceva, cheltuiți din averile voastre pentru mine, scăpați-mă din mâna vrăjmașului, răscumpărați-mă din mâna celor răi?“ Învațați-mă, și voi tăcea; faceți-mă să înțeleg în ce am păcătuit. O cât de înduplecătoare sunt cuvintele adevărului! Dar ce dovedesc muștrările voastre?

Vreți să mă muștrați pentru tot ce am zis, și să nu vedeți decât vânt în cuvintele unui deznădăjduit? Voi năpăstuiți pe orfan, prizoniți pe prietenul vostru. Uitați-vă la mine, vă rog! Doar nu voi minți în față!

Întoarceți-vă, nu fiți nedrepti; întoarceți-vă, și mărturișiți că sunt nevinovat! Este vreo nelegiuire pe limba mea, și nu deosebește gura mea ce este rău?“ (Iov 6:14-30).

„S-ar putea zice, în adevăr, că neamul omenesc sunteți voi, și că odată cu voi va muri și înțelepciunea! Am și eu minte ca voi, nu sunt mai pe jos decât voi. Și cine nu știe lucrurile pe care le spuneți voi? Eu sunt de batjocura prietenilor mei, când cer ajutorul lui Dumnezeu: dreptul, nevinovatul, de batjocură! Dispreț în nenorocire! iată zicerea celor fericiți: dă brânci cui alunecă cu piciorul!“ (Iov 12:2-5).

„Iată, ochiul meu a văzut toate acestea, urechea mea a auzit și a luat seama. Ce știți voi, știu și eu, nu sunt mai pe jos decât voi.“

„Căci voi sunteți niște făuritori de minciuni, sunteți cu toții niște doctori de nimic.

O, de ați fi tăcut, ce înțelepciune ați fi arătat! Acum, ascultați, vă rog, apărarea mea, și luați aminte la răspunsul buzelor mele! Vreți să vorbiți lucruri nedrepte din dragoste pentru Dumnezeu? Și să spuneți minciuni, ca să-L apărați? Vreți să țineți cu El și să faceți pe apărătorii lui Dumnezeu? Dacă vă va cerceta El, va găsi bine oare? Sau vreți să-L înșelați cum înșelați pe un om? Nu, nu; ci El vă va osândi, dacă în ascuns nu lucrați decât părținindu-L pe El. Nu vă înfricoșează mărirea Lui? Și nu cade groaza Lui peste voi? Părerile voastre sunt păreri de cenușă, întăriturile voastre sunt întărituri de lut“ (Iov 13:1-2, 4-12).

„Astfel de lucruri am auzit eu des; voi toți sunteți niște

mângâietori supărăcioși. Când se vor sfârși aceste vorbe în vânt? Și pentru ce atâta supărare în răspunsurile tale? Ca voi aș vorbi eu, de ați fi în locul meu? V-aș copleși cu vorbe, aș da din cap la voi, v-aș mângâia cu gura, și aș mișca din buze ca să vă ușurez durerea? ... Ei deschid gura să mă mănânce, mă ocărăsc și mă bat peste obraji, se înverșunează cu toții după mine“ (Iov 16:2-10).

„Până când îmi veți întrista sufletul, și mă veți zdrobi cu cuvântările voastre? Iată că de zece ori m-ați batjocorit; nu vă este rușine să vă purtați așa? Dacă am păcătuit cu adevărat, numai eu sunt răspunzător de aceasta. Credeți că mă puteți lua de sus? Credeți că mi-ați dovedit că sunt vinovat?“ (Iov 19:2-5).

„Ascultați, ascultați cuvintele mele, dați-mi măcar această mângâiere. Lăsați-mă să vorbesc, vă rog; și, după ce voi vorbi, veți putea să vă bateți joc. ... Pentru ce, deci, îmi dați mângâieri deșerte? Ce mai rămâne din răspunsurile voastre decât viclenie?“ (Iov 21:2-3, 34)

Cine sunt cei trei prieteni ai lui Iov și care este teologia lor ?

Dacă ar fi să identificăm o caracteristică a fiecăruia dintre cei trei prieteni ai lui Iov, am putea să-i poreclim: Elifaz cel elegant (vorbește întotdeauna pedant), Biblad cel batjocoritor (se crede atotștiutor și este flegmatic în

vorbire) și Țofar cel înțepat (este orgolios și isteric, plin de mânie și vorbește cu indignare).

Omul a fost dintotdeauna „o trestie care cugetă“. Gândirea celor din vechime nu trebuie subestimată de cei de astăzi. Din multe puncte de vedere, gândirea antică a fost mai adâncă și mai profundă. Faptul că au trăit vieți îndelungate de cinci sute, șase sute sau chiar nouă sute de ani, le-a înlesnit celor din antichitate să acumuleze o mare cantitate de cunoștințe rezultate din observații asupra realității. Toate acestea cuplate cu proximitatea față de vremea creației și ritmul mai lent al unei vieți predisuse la meditație și reflexie au oferit un cadru foarte fertil pentru dezvoltarea unor adevărate sisteme de gândire și interpretare a realității.

De exemplu, oamenii din vechime au observat că gândirea rațională operează și ea după anumite relații între entități, cantități și fenomene. Toate concluziile noastre se bazează pe observații, iar observațiile pot avea un caracter general sau unul particular. Procedul prin care o observație cu caracter particular este confruntată cu o altă observație cu caracter general pentru a ajunge la o concluzie logică a fost numit „silogism.“

Iată un exemplu de silogism perfect:

Observația cu caracter general, numită și premiza majoră:

„Oamenii au nevoie să mănânce.“

Observația cu caracter particular, numită și premiza minoră:

„Pâinea este mâncare.“

Concluzia:

„Oamenii au nevoie de pâine.“

Rațiunea noastră este limitată la observațiile experienței personale. Noi nu putem să ne facem păreri sau să tragem concluzii despre lucruri pe care nu le-am văzut, etc. într-un cuvânt, nu le-am perceput printr-unul din cele cinci simțuri ale noastre. Din acest punct de vedere, rațiunea nu ne poate ajuta prea mult în domeniul religiei, căci el este deschis înspre un domeniu dinafara puterii noastre de experimentare. Religia nu este însă i-rațională, ci a-rațională; ea nu contrazice rațiunea, ci o depășește prin intuiție, inspirație și revelație. Religia este „transcendentală“, adică trece dincolo de limitele experienței noastre prin simțuri.

Apostolul Pavel a avut privilegiul să experimenteze realitatea cerească, dar el a fost incapabil să găsească o punte de transmitere rațională a celor văzute de el acolo. Faptul că cititorii săi nu fuseseră și ei în realitatea în care pătrunsese el a făcut ca orice comunicare dintre ei să nu poată fi decât cel mult parțială:

„Cunosc un om în Christos, care, acum patrusprezece ani, a fost răpit până în al treilea cer (dacă a fost în trup nu știu; dacă a fost

fără trup, nu știu: Dumnezeu știe). Și știu că omul acesta (dacă a fost în trup sau fără trup, nu știu: Dumnezeu știe), a fost răpit în rai, și a auzit cuvinte, care nu se pot spune, și pe care nu-i este îngăduit unui om să le rostească“ (2 Corinteni 12:2-4).

„ Dar, după cum este scris: „Lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, și la inima omului nu s-au suit, așa sunt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc. Nouă însă Dumnezeu ni le-a descoperit prin Duhul Său. Căci Duhul cercetează totul, chiar și lucrurile adânci ale lui Dumnezeu. ...

Și vorbim despre ele nu cu vorbiri învățate de la înțelepciunea omenească, ci cu vorbiri învățate de la Duhul Sfânt, întrebuițând o vorbire duhovnicească pentru lucrurile duhovnicești. Dar omul firese nu primește lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci, pentru el, sunt o nebunie; și nici nu le poate înțelege, pentru că trebuie să judece judecate duhovnicești. Omul duhovnicesc, dimpotrivă, poate să judece totul, și el însuși nu poate fi judecat de nimeni. Căci „cine a cunoscut gândul Domnului, ca să-I poată da învățătură?“ Noi însă avem gândul lui Christos“ (1 Corinteni 2:9-16).

Ascultând dialogurile dintre Iov și cei trei prieteni ai săi avem uneori impresia că asistăm la niște dialoguri ale surzilor; toți vorbesc, toți au dreptate, dar niciunul nu pare că-l ascultă pe celălalt sau că-l înțelege. Gândirea celor trei prieteni ai lui Iov este rațională, orizontală prin limitele experienței lor umane. Gândirea lui Iov sare dincolo de rațiune la nivelul superior al lumii lui Dumnezeu și presimte sau cunoaște, cel puțin în parte, adevăruri pe care prietenii săi nu le-au experimentat. Prietenii lui Iov sunt asemenea unor oglinzi în care Iov se vede deformat caricatural. Vorbind despre Dumnezeu, ei se închină la ceea ce nu cunosc. Absența unei întâlniri personale cu Dumnezeu îi lipsește de experiența părtășiei divine.

Din această cauză, aplicarea silogismelor în lumea religiei poate da naștere la concluzii false. Cele trei reprize de dialoguri dintre Iov și prietenii săi se succed asemenea unui silogism perfect. Iată-l exprimat în tabelul de mai jos:

Repriza I	Premiza minoră	Dumnezeu pedepsește pe cei păcătoși
Repriza II	Premiza minoră	Iov este pedepsit de Dumnezeu
Repriza III	Concluzia	Iov este păcătos

Corect din punct de vedere al logicii, acest silogism religios este fals în esența sa pentru că încearcă să explice lucrurile lui Dumnezeu dintr-o realitate care există deasupra experienței umane.

El este la fel de fals ca următorul silogism posibil:

Premiza majoră: animalele cu aripi zboară.

Premiza minoră: găinile au aripi.

Concluzia: găinile zboară.

Concluzia este bineînțeles falsă. Ea ar fi și mai departe de adevăr dacă în locul găinilor din premiza minoră am pune pești.

La fel de nereușit este și silogismul din logica rațională a celor trei prieteni ai lui Iov. Fiecare dintre ei are o anumită logică, dar ea este sprijinită pe observații doar pe jumătate adevărate.

Să încercăm împreună să indentificăm teologia celor trei prieteni ai lui Iov din felul în care abordează ei problemele pe care le ridică. Subiectul primei reprize de dialog dintre Iov și cei trei prieteni ai săi (Iov 3-14) este: „Care este implicarea lui Dumnezeu în suferințele lui Iov ?“

Elifaz

Primul prieten al lui Iov care ia cuvântul este Elifaz din Teman.

În rezumat, putem spune că el este exponentul „teologiei experienței personale“. Teman, localitatea din care vine este un centru în sudul mării moarte, la marginea pustiei, renumit pentru înțelepciunea locuitorilor lui, numiți și „fiii Răsăritului“ (Amos 1:12; Obadia 1:8; Ieremia 49:7; Ezechiel 25:13). Localitatea era despărțită de dealurile din Paran de o câmpia joasă numită „Arabah“ (Habacuc 3:3).

Termenii caracteristici ai teologiei lui Elifaz sunt „am văzut“ și „am avut

o vedenie“:

„Am văzut pe un nebun prinzând rădăcină; apoi deodată i-am blestemat locuința. ...“

„Iată ce am cercetat, și așa este! Ascultă, că sunt spre folosul tău!“ (Iov 5:3, 27).

„Un cuvânt s-a furișat până la mine, și urechea mea i-a prins sunetele ușoare. În clipa când vedeniile de noapte frământă gândul, când oamenii sunt cufundați într-un somn adânc, m-a apucat groaza și spaima, și toate oasele mi-au tremut. Un duh a trecut pe lângă mine ... Tot părul mi s-a sbârlit ca ariciul ...

Un chip cu o înfățișare necunoscută era înaintea ochilor mei. Și am auzit un glas care șoptea încetișor: Fi-va omul fără vină înaintea lui Dumnezeu? Fi-va el curat înaintea Celui ce l-a făcut? Dacă n-are încredere Dumnezeu nici în slujitorii Săi, dacă găsește El greșeli chiar la îngerii Săi, cu cât mai mult la cei ce locuiesc în case de lut, care își trag obârșia din țărână, și pot fi zdrobiți ca un vierme! De dimineată până seara sunt zdrobiți, pier pentru totdeauna, și nimeni nu ține seama de ei. Li se taie firul vieții: mor, și tot n-au căpătat înțelepciunea!“ (Iov 4:12-21).

Din reacția lui Elifaz la întâlnirea cu „duhul“ vedeniilor lui, ca și din conținutul viclean și insinuant al mesajului tragem concluzia că sursa a fost mai degrabă malefică decât angelică, cu adevărat un mesager venit din întunec.

Elifaz reprezintă o anumită parte a omenirii care și-a făcut prostul obicei de a-L judeca pe Dumnezeu și acțiunile Sale după măsura propriei lor experiențe. În rezumat, Elifaz ilustrează pericolul de a ne construi un Dumnezeu „după chipul și asemanarea noastră.“ Lipsit de legătură personală cu Dumnezeul cerului, trăind doar la înălțimea standardelor justițiarie ale conștiinței, omul nu are capacitatea Harului !!!

Deși socoteala lui Elifaz este aparent logică, ea produce un limbaj suspect de asemănător cu acela folosit de Satan. Sfatul pe care îl dă el lui Iov se poate reduce la această ecuație: „Fă un târg cu Dumnezeu: recunoaște-ți păcatele și El te va face ca mai înainte.“

„Ferice de omul pe care-l ceartă Dumnezeu! Nu nesocoti mustrarea Celui Atot Puternic. El face rana, și tot El o leagă; El rănește, și mâna Lui tămăduiește. De șase ori te va izbăvi din necaz, și de șapte ori nu te va atinge răul. El te va scăpa de moarte în vreme de foamete, și de loviturile săbiei în vreme de război. Vei fi la adăpost de biciul limbii, vei fi fără teamă când va veni pustiirea.

Vei râde de pustiire ca și de foamete, și nu te vei teme de fiarele pământului. Căci vei face legământ până și cu pietrele câmpului, și fiarele pământului vor fi în pace cu tine. Vei avea fericire în cortul tău, îți vei găsi turmele întregi, îți vei vedea sământa crescându-ți, și odraslele înmulțindu-se ca iarba de pe câmp. Vei intra în mormânt la bătrânețe, ca snopul strâns la vremea lui. Iată ce am cercetat, și așa este! Ascultă, că sunt spre folosul tău!“ (Iov 5:17-27).

Experiența personală este o sursă insuficientă pentru a-L înțelege pe Dumnezeu. Cuvintele lui Elifaz ne arată că un om poate fi foarte sincer și ... foarte greșit în același timp.

„După câte am văzut eu, numai cei ce ară fărădelegea și seamănă nelegiuirea îi seceră roadele!“ (Iov 4:8).

Ce i-ar fi spus un om cu o asemenea „teologie“ Celui ce a fost bătut în curtea lui Pilat și s-a târât spre Calvar cu crucea în spinare pe străzile Ierusalimului? Ce mângâiere le-ar fi oferit el lui Pavel și Sila în temnița din Filipi ? Teologie bazată pe experiența personală a dus în eroare milioane de oameni de pe fața pământului.

Bildad

Bildad din Șuah îmbrățișează „teologia tradiției“. Termenii caracteristici ai teologiei lui sunt folosiți în următorul pasaj:

„Întrebă pe cei din neamurile trecute, și ia aminte la pățania părinților lor. Căci noi suntem de ieri, și nu știm nimic, zilele noastre pe pământ nu sunt decât o umbră. Ei te vor învăța, îți vor vorbi“ (Iov 8:8-10a).

„Vreau să te învăț, ascultă-mă! Voi istorisi ce am văzut, ce au arătat înțelepții, ce au descoperit ei, auzind de la părinții lor, cărora singuri li se dăduse țara, și printre care niciun străin nu venise încă“ (Iov 15:17-19).

Bildad vorbește despre supunerea sub autoritatea celor din „neamurilor trecute“, a „părinților“, a celor ce trăiseră în timpurile purității de credință, până ce „niciun străin nu venise încă.“

Dacă un singur om poate greși, atunci o mulțime de oameni pot greși însutit, amplificând exponențial greșelile fiecăruia. Tradițiile sunt bazate pe părerile celor mulți. Ele sunt un fel de vot al majorității, dar „majoritate“ nu înseamnă de multe ori decât că toți ignoranții sunt de aceeași părere.

Care este mesajul adus lui Iov de Bildad din partea „tradiției“? Iată-l. Și el seamănă foarte mult cu logica superficială a lui Satan:

„Oare va răsturna Dumnezeu dreptul? Sau va răsturna Cel Atotputernic dreptatea? Dacă fii tăi au păcătuit împotriva Lui, i-a dat pe mâna păcatului. Dar tu, dacă alergi la Dumnezeu, dacă rogi pe Cel Atot puternic, dacă ești curat și fără prihană, atunci negreșit, El va veghea asupra ta, și va da înapoi fericirea locuinței tale nevinovate. Vechea ta propășire va fi mică față de cea de mai târziu“ (Iov 8:3-7).

Ca și Elifaz, Bildad îi spune lui Iov: „Fă un târg cu Dumnezeu. Fă ce-ți cere El și El îți va da ceea ce-ți dorești tu.“

Stoarse cu toată puterea, toate tradițiile religioase din lume sunt așa de seci că nu pot da nici o singură picătură de har. Ele nu sunt în stare să se ridice deasupra noțiunilor de dreptate și de îndreptățire personală înaintea lui Dumnezeu. Tradițiile vorbesc despre merite și despre răsplătiri, despre îndatoriri, despre penitențe, despre canoane, despre rânduieli și despre obligații.

Soluția oferită de Bildad lui Iov este departe de a fi satisfăcătoare. Nu este de mirare că Domnul Isus a denunțat „tradiția“ religioasă a fariseilor din vremea Sa:

„Fariseii, însă, și toți Iudeii nu mănâncă fără să-și spele cu mare băgare de seamă mâinile, după datina bătrânilor. ... Isus le-a răspuns: Fățarnicilor, bine a proorocit Isaia despre voi, după cum este scris: Norodul acesta Mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine. Degeaba Mă cinstesc ei, dând învățături care nu sunt decât niște porunci omenești. Voi lăsați porunca lui Dumnezeu, și țineți datina așezată de oameni, precum: spălarea ulcioarelor și a paharelor, și faceți multe alte lucruri de acestea.“

El le-a mai zis: „Ați desființat frumos porunca lui Dumnezeu, ca să țineți datina voastră“ (Marcu 7:6-9).

Un exemplu de adăugiri ale „tradiției“ la practica și învățătura creștină puteți vedea în anexa „Tradiții în catolicism“ (pag.).

Țofar

Țofar din Naama este „negativistul nervos“ adept al unei „teologii a tainelor“, combinată cu un „legalism rece și feroce“. Pentru el, Dumnezeu este impenetrabil și imposibil de înțeles:

„Poți spune tu că poți pătrunde adâncimile lui Dumnezeu, că poți ajunge la cunoștința desăvârșită a Celui Atot puternic? Cât cerurile-i de înaltă: ce poți face? Mai adâncă decât Locuința morților: ce poți ști? Întinderea ei este mai lungă decât pământul,

și mai lată decât marea. Dacă apucă, dacă închide și cheamă El la judecată, cine-L poate opri?“ (Iov 11:7-10).

Pentru Țofar, adevărul despre Dumnezeu trebuie „intuit.“ Bineînțeles că o astfel de „teologie“ este un leagăn ideal pentru nașterea celor mai aberante „doctrine.“ Nu este de mirare că toate „teologiile misterelor“ sunt pline de fabulații și de concluzii greșite.

Țofar vorbește aici despre „lungimea, adâncimea și lărgimea“ cunoașterii desăvârșite a Celui Atotputernic, pe care el o declară de nepătruns. Interesant că Noul Testament folosește exact aceleași dimensiuni ale cunoașterii lui Dumnezeu, dar le deschide asemenea unei invitații adresate tuturor copiilor lui Dumnezeu:

„... având rădăcina și temelia pusă în dragoste, să puteți pricepe împreună cu toți sfinții, care este lărgimea, lungimea, adâncimea și înălțimea; și să cunoașteți dragostea lui Christos, care întrece orice cunoștință, ca să ajungeți plini de toată plinătatea lui Dumnezeu“ (Efeseni 3:17-19).

Dintre cei trei prieteni ai lui Iov, Țofar vorbește cel mai aspru și mai insultător. Discursul său nu este lung, dar ceea ce îi lipsește în lungime este compensat cu ceea ce-i prisosește în mânie. Țofar îl invinuieste pe Iov de trei lucruri: că este vinovat de păcat (Iov 11:1-4), că este ignorant când este vorba de Dumnezeu (Iov 11:5-12) și că numai din încăpățănare refuză să se pocăiască (Iov 11:13-20).

În cuvântarea sa nu există nici o umbră de compasiune pentru Iov. Dacă patriarhul ni se arată ca un om în carne și oase care seamănă în multe privințe cu noi, Țofar este prototipul teoreticianului care trăiește cu capul în nori. Teologia lui este cu totul teoretică, corectă până la esențe și incontestabilă în exprimare. Prin contrast cu manifestările vulcanice ale lui Iov, discursul lui Țofar este ca apa minerală răsuflată.

Ultimul dintre cei trei, probabil din cauză că este cel mai tânăr, Țofar îi adresează lui Iov cuvinte grele. El îl face pe Iov „limbut“ cu „vorbe deșarte“ (Iov 11:2-3) și „batjocoritor“ (11:3). În esență, logica lui nu se deosebește de a celorlalți doi, gândirea lui este la fel de „negustorească“:

„Tu, îndreaptă-ți inima spre Dumnezeu, întinde-ți mâinile spre El. Depărtează-te de fărădelege, și nu lăsa nedreptatea să locuiască în cortul tău. Și atunci, îți vei ridica fruntea fără teamă, vei fi tare și fără frică; îți vei uita suferințele, și-ți vei aduce aminte de ele ca de niște ape care s-au scurs. Zilele tale vor străluci mai tare decât soarele la amiază, întunericul tău va fi ca lumina dimineții. Vei fi plin de încredere, și nădejdea nu-ți va fi zădarnică. Te vei uita în jurul tău, și vei vedea că te poți odihni liniștit. Te vei culca și

imeni nu te va tulbura, și mulți vor umbla după bunăvoința ta. Dar ochii celor răi se vor topi; ei n-au loc de scăpare: moartea, iată nădejdea lor!“ (Iov 11:13-20).

Este limpede că o astfel de gândire seamănă cu raționamentul formulat de Satan în ceruri.

Țofar pretinde că ar vrea să-L vadă pe Dumnezeu intervenind în discuție ca să-l mustre pe Iov, dar el nu știe că atunci când Dumnezeu o va face, mustrarea nu va fi pentru Iov, ci pentru el însuși (Iov 42:7-9).

Este clar că cei trei cred că suferința patriarhului este o pedeapsă venită din partea lui Dumnezeu pentru păcat. Bildad îl lovește probabil cel mai crunt pe Iov atunci când spune că păcatul a fost cauza pentru care i-au murit toți copiii:

„Dacă fiii tăi au păcătuit împotriva Lui, i-a dat pe mâna păcatului“ (Iov 8:4).

Al doilea dialog

Subiectul celei de a doua reprize de dialoguri ale surzilor (Iov 15-21) este: „Oare chiar sunt pedepsiți cei răi întotdeauna?“

În schimbul de păreri, dialogul se transformă în dispută și convorbirea în controversă. Cei trei prieteni ai lui Iov se străduiesc din răsuputeri să-l convingă pe Iov că este vinovat și suferă pe drept. Ei nu mai încearcă să-l mângâie pe Iov, ci inițiază un fel de proces inconștient de autoapărare. În joc nu mai este atât liniștea patriarhului, cât propria lor liniște sufletească. Celor trei nu le mai pasă de pielea lui Iov, ci-și apară disperați propria lor piele. Prin cuvântările lor, ei caută să se autoasigure că ceea ce i s-a întâmplat lui Iov nu li se poate întâmpla lor înșile. Această concluzie este valabilă numai dacă Iov este mai vinovat decât ei înaintea lui Dumnezeu. Altfel, lipsa de vinovăție a lui Iov i-ar prăbuși într-o lume a arbitrarului în care oricare dintre ei, oricând și oriunde ar putea trece prin aceleași catastrofe. Dacă ascultarea de Dumnezeu nu mai este o garanție a păcii și prosperității, protecția lor în fața suferinței a dispărut. Cei trei spun: „Doamne ferește!“

Urmăriți înăsprirea termenilor acestui dialog și veți vedea cât de speriați erau cei trei la gândul acestei posibilități.

Elifaz 2

Ca și prima dată, cel dintâi care vorbește este Elifaz. Dacă prima dată el a arătat cel puțin o mică doză de simpatie față de Iov, de data aceasta el nu mai este nici înțelegător și nici prietenos. Elifaz nu se mai poartă cu mânuși. Asta nu înseamnă că Elifaz are la dispoziție și alte idei, mai profunde. El nu face altceva decât să reia ceea ce a spus mai înainte, de data aceasta în

termeni mai categorici. El susține până la capăt că „Dumnezeu trebuie să-i pedepsească pe cei păcătoși“ (Iov 15:20-35). Pentru că nu are argumente, Elifaz folosește una dintre cele mai vechi tactici în dispute: denigrarea adversarului. Dacă nu-ți poți dovedi dreptatea, arată măcar cât de greșit este oponentul. Când nu-ți place mesajul, atacă din răsuputeri mesagerul!

„Se cade să dea înțeleptul ca răspuns înțelepciune deșartă?
Sau să-și umfle pieptul cu vânt de răsărit? Să se apere prin cuvinte
care n-ajută la nimic, și prin cuvântări care nu slujesc la nimic?
Tu nimicești chiar și frica de Dumnezeu, nimicești orice simțire
de evlavie față de Dumnezeu. Nelegiuirea ta îți cârmuiește gura,
și împrumuți vorbirea oamenilor vicleni. Nu eu, ci gura ta te
osândește, buzele tale mărturisesc împotriva ta“ (Iov 15:2-6).

Când Elifaz folosește sarcasmul este clar că el este în criză de argumente:

„Tu ești omul care s-a născut întâi? Te-ai născut tu înaintea
dealurilor? Ai fost tu la sfaturile lui Dumnezeu; și ai sorbit din
ele înțelepciune pentru tine? Ce știi tu și să nu știm și noi? Ce
cunoștință ai tu pe care să n-o avem și noi? Între noi sunt peri albi,
bătrâni, oameni mai înziliți decât tatăl tău“ (Iov 15:7-10).

Samuel Johnson, „țarul“ literaturii engleze din secolul optsprezece avea plăcerea să stea ore întregi în dispute cu cei din breasla lui, dar avea un mare defect, îi plăcea să aibe întotdeauna dreptate. Oliver Goldsmith spunea despre el: „Nu poți să câștigi o dispută cu Johnson! Dacă nu mai are gloanțe, te pocnește cu patul puștii.“

Consecvent „teologiei experienței personale“, Elifaz spune:

„Voi istorisi ce am văzut ...“ (Iov 15:17b)

Dar adaugă ceva și în suportul „teologiei tradiției“ prietenului său Bildad:

„Vreau să te învăț, ascultă-mă! Voi istorisi ce am văzut, ce au
arătat înțelepții, ce au descoperit ei, auzind de la părinții lor, cărora
singuri li se dăduse țara, și printre care nici un străin nu venise încă“
(Iov 15:17-19).

Elifaz pretinde nu numai că înțelege vorbele lui Iov, dar vede și unde duc ele:

„Tu nimicești chiar și frica de Dumnezeu, nimicești orice simțire
de evlavie față de Dumnezeu“ (Iov 15:4).

Concluzia lui Elifaz este că dacă toți oamenii ar gândi ca Iov, că Dumnezeu nu întotdeauna pedepsește răul și răsplătește binele, ce motiv ar mai avea ei să asculte de Dumnezeu? Religia n-ar mai avea nici o valoare! Observați că exact aceasta este premiza teologiei lui Satan. Exact aceasta

dorea Dumnezeu să contradică prin ceea ce i se întâmpla lui Iov, căci dacă oamenii Îl ascultă pe Dumnezeu doar pentru ceea ce câștigă din aceasta, atunci ei se slujesc de fapt pe ei înșiși, folosindu-L doar pe Dumnezeu pentru propria lor propășire. Faptul acesta L-ar face pe Dumnezeu slujitorul nostru, iar religia noastră n-ar fi o glorie a lui Dumnezeu, ci doar o pioasă metodă de promovare a interesului personal.

Bildad 2

După ce Iov îi răspunde lui Elifaz, ia cuvântul din nou Bildad. George Bernard Shaw spunea că „argumentarea celor proști este ca o colecție de patefon cu numai câteva plăci; te saturi repede să-i ascuți.“ Bildad îl învinuiește pe Iov pentru impasul în care a ajuns conversația lor:

„Când vei pune capăt acestor cuvântări? Vino-ți în minte, și apoi vom vorbi. Pentru ce ne socoți atât de dobitoci? Pentru ce ne privești ca pe niște vite?“ (Iov 18:2-3)

Bildad nu-și dă seama că ei, nu Iov sunt vinovați de o gândire simplistă. Ei nu sunt în stare să meargă dincolo de limitele „teologiei lor cu spirit comercial“, ajungând să repete ca o placă stricată cuvintele aceluiași raționament insuficient: (1) Dumnezeu este drept; (2) Dumnezeu îl pedepsește pe cel rău și-l răsplătește pe cel bun; (3) pentru că Iov suferă, înseamnă că el este rău; (4) dacă Iov se va întoarce de la păcatele sale, Dumnezeu îl va binecuvânta iarăși. Gândirea lor era circulară urmând traiectoria unui cerc vicios.

Spre deosebire de Elifaz, Bildad este hotărât să folosească o altă armă, mult mai puternică, frica. El începe să-l amenințe pe Iov, descriindu-i ce se întâmplă cu un om rău atunci când moare.

Bildad folosește patru imagini cu putere de simbolism.

O lumină care se stinge:

„Da, lumina celui rău se va stinge și flacăra din focul lui, nu va mai străluci. Se va întuneca lumina în cortul lui și se va stinge candela deasupra lui“ (Iov 18:5-6).

Un călător prins în cursă:

„Pașii lui cei puternici se vor strâmta; și, cu toate opintirile lui, va cădea. Căci calcă cu picioarele pe laț, și umblă prin ochiuri de rețea; este prins în cursă de călcâi, și lațul pune stăpânire pe el; capcana în care se prinde este ascunsă în pământ și prinzătoarea le stă pe cărare“ (Iov 18:7-10).

Un criminal urmărit:

„De jur împrejur îl apucă spaima, și-l urmărește pas cu pas. Foamea îi mănâncă puterile, nenorocirea este alături de el.

Mădularele îi sunt mistuite unul după altul, mădularele îi sunt mâncate de întâiul născut al morții. Este smuls din cortul lui unde se credea la adăpost, și este târât spre împăratul spaimelor. Nimeni din ai lui nu locuiește în cortul lui, pucioasa este presărată pe locuința lui“ (Iov 18:11-15).

Un arbore dezrădăcinat:

„Jos, i se usucă rădăcinile, sus îi sunt ramurile tăiate. Îi piere pomenirea de pe pământ, numele lui nu mai este pe uliță. Este împins din lumină în întuneric și este izgonit din lume. Nu lasă nici moștenitori, nici sămânță în poporul său, nici o rămășiță vie în locurile în care locuia. Neamurile care vor veni se vor uimi de prăpădirea lui, și neamul de acum va fi cuprins de groază. Aceasta este soarta celui rău, aceasta este soarta celui ce nu cunoaște pe Dumnezeu“ (Iov 18:16-21).

Bildad nu greșește în ceea ce spune. Greșeala lui este că îi adresează toate aceste cuvinte lui Iov! Cei care nu sunt însă credincioși și neprihăniți ca Iov ar face foarte bine să citească discursul lui Bildad cu atenție.

Deși până acum nu ne-am aplecat la calitatea și conținutul răspunsurilor pe care le dă Iov prietenilor săi, îmi place să vă semnalizez frumusețea și densitatea replicii pe care i-o dă lui Bildad. La terifianta descriere a morții, Iov îi răspunde: „Nu mă speria cu moartea, sunt destul de speriat cu viața așa cum este!“

Cele patru ilustrații folosite de Bildad primesc replica altor șapte ilustrații care descriu starea prezentă a patriarhului.

Un animal prins în cursă:

„... să știți că Dumnezeu mă urmărește, și mă învelește cu lațul Lui“ (Iov 19:6).

Un acuzat cu nevinovăția ignorată la tribunal. Iov cere un „apărător“ care să-i prezinte pledoaria de apărare înaintea lui Dumnezeu, fără să-și dea seama că el însuși este chemat acum să-L apere pe Dumnezeu și să-I justifice felul Lui de a se purta cu oamenii:

„Iată, țiș de silnicie, și nimeni nu răspunde; cer dreptate, și dreptate nu este!“ (Iov 19:7).

Un călător îngrădit din toate părțile:

„Mi-a tăiat orice ieșire, și nu pot trece; a răspândit întuneric pe cărările mele“ (Iov 19:8).

Un rege detronat:

„M-a despuiat de slava mea, mi-a luat cununa de pe cap“ (19:9)

Un vas spart:

„... m-a zdrobit din toate părțile și pier“ (Iov 19:10a).

Un pom dezrădăcinat:

„... mi-a smuls nădejdea ca pe un copac“ (Iov 19:10b).

O cetate aflată sub stare de asediu:

„S-a aprins de mânie împotriva mea, S-a purtat cu mine ca și cu un vrăjmaș. Oștile Lui au pornit deodată înainte, și-au croit drum până la mine, și au tăbărât în jurul cortului meu“ (Iov 19:11-12).

Când cel de al treilea prieten al lui Iov, Țofar, ia cuvântul este clar că el n-are nimic nou de spus și chiar ar prefera să nu vorbească, dar se vede silit de situație. Este ultima dată când îl auzim. Acest apologet al „teologiei tainei“ se pierde după această intervenție în negurile tăcerii.

Preluând raționamentele prietenilor săi, Țofar îi repetă lui Iov adevăruri incontestabile, dar doar parțiale: cei răi au o viață scurtă (Iov 20:4-11), plăcerile lor sunt trecătoare (Iov 20:12-19), iar moartea lor este tragică (Iov 20:20-29).

Parada raționamentelor lui Țofar îi dă ocazia lui Iov să scoată în evidență falimentul punctului lor de vedere. În răspunsul pe care îl dă lui Țofar, Iov arată care este punctul slab în raționamentul lor. Viața oamenilor din jur arată că Dumnezeu NU pedepsește întotdeauna și pretutindeni pe cei răi. Matematica celor trei prieteni este dovedită greșită, iar concluziile lor false.

Apărându-și nevinovăția, Iov bănuiește că în spatele întâmplărilor din viața lui este o logică mult mai înaltă, deși deocamdată nepătrunsă:

„Ascultați, ascultați cuvintele mele, dați-mi măcar această mângâiere. Lăsați-mă să vorbesc, vă rog; și, după ce voi vorbi, veți putea să vă bateți joc. Oare împotriva unui om se îndreaptă plângerea mea? Și pentru ce n-aș fi nerăbdător?

Priviți-mă, mirați-vă, și puneți mâna la gură. Când mă gândesc, mă înspăimânt, și un tremur îmi apucă tot trupul:

Pentru ce trăiesc cei răi? Pentru ce îi vezi îmbătrânind și sporind în putere? Sămânța lor se întărește cu ei și în fața lor, odraslele lor propășesc sub ochii lor. În casele lor domnește pacea, fără umbră de frică; nuiaua lui Dumnezeu nu vine să-i lovească. Taurii lor sunt plini de vlagă și prăsitori, juncanele lor zămislesc și nu leapădă. Își lasă copiii să se împrăstie ca niște oi, și copiii se sbeguiesc în jurul lor. Cântă cu sunet de tobă și de arfă, se desfătează cu sunete de caval. Își petrec zilele în fericire, și se pogoară într-o clipă în locuința morților. Și totuși ziceau lui Dumnezeu: „Pleacă de la noi. Nu voim să cunoaștem căile Tale. Ce este Cel Atot puternic, ca să-I

slujim? Ce vom câștiga dacă-I vom înălța rugăciuni? Ce! nu sunt ei în stăpânirea fericirii? -Departate de mine sfatul celor răi! dar de multe ori se întâmplă să li se stingă candela, să vină sărăcia peste ei, să le dea și lor Dumnezeu partea lor de dureri în mânia Lui, să fie ca paiul luat de vânt, ca pleava luată de vârtej?“ (Iov 21:2-18)

Oare îi pedepsește Dumnezeu întotdeauna pe cei răi? Realitatea vieții, ignorată cu bună știință de prietenii lui Iov, arată altceva.

Nu putem spune nici măcar că „disciplinarea“ este păstrată pentru copiii lui Dumnezeu, Dumnezeu lăsându-i pe ceilalți pradă stricăciunii în care se autopedepsesc și în viața aceasta și în cea viitoare:

„Veți zice că pentru fiii Săi păstrează Dumnezeu pedeapsa.

Dar pe el, pe nelegiuit, ar trebui să-l pedepsească Dumnezeu, ca să simtă; el ar trebui să-și vadă nimicirea, el ar trebui să bea mânia Celui Atotputernic. Căci, ce-i pasă lui ce va fi de casa lui după el, când numărul lunilor i s-a împlinit?“ (Iov 21:19-21).

Adevărul este că, aparent, de multe ori și cel neprihănit și cel păcătos trec prin aceleași bucurii și necazuri:

„Unul moare în mijlocul propășirii, păcii și fericirii, cu coapsele încărcate de grăsime, și măduva oaselor plină de suc. Altul moare, cu amărăciunea în suflet, fără să se fi bucurat de vreo fericire, și amândoi adorm în țărână, amândoi sunt mâncați de viermi“ (Iov 21:23-26).

Lucrul acesta se întâmplă pe toată fața pământului:

„Știi eu bine care sunt gândurile voastre, ce judecați nedrepte roștiți asupra mea. Voi ziceți: „Unde este casa apăsătorului? Unde este cortul în care locuiau nelegiuiții?“ Dar ce! n-ați întreat pe călători, și nu știți ce istorisesc ei? Cum în ziua nenorocirii, cel rău este cruțat, și în ziua mâniei, el scapă. Cine îl mustră în față pentru purtarea lui? Cine îi răsplătește tot ce a făcut? Este dus la groapă, și i se pune o strajă la mormânt. Bulgării din vale îi sunt mai ușori, căci toți oamenii merg după el, și o mulțime îi merge înainte“ (Iov 21:27-33).

Aciași constatare o vom întâlni și în cartea profetului Maleahi:

„Cuvintele voastre sunt aspre împotriva Mea, zice Domnul. Și mai întrebați: „Ce-am spus noi împotriva Ta?“

„Ați zis: „Degeaba slujim lui Dumnezeu; și ce am câștigat dacă am păzit poruncile Lui, și am umblat triști înaintea Domnului oștirilor? Acum fericim pe cei trufași; da, celor răi le merge bine; da, ei ispitesc pe Dumnezeu, și scapă!“ (Maleahi 3:13-15).

Acastă realitate a vieții era să-l facă și pe psalmist să se depărteze de calea Domnului:

„... era să mi se îndoie piciorul, și erau să-mi alunec pașii!
Căci mă uitam cu jind la cei nesocotiți, când vedeam fericirea celor răi.

Într-adevăr, nimic nu-i turbură până la moarte, și trupul le este încărcat de grăsime. N-au parte de suferințele omenești, și nu sunt loviți ca ceilalți oameni. De aceea mândria le slujește ca salbă, și asuprirea este haina care-i învelește. Li se bulbucă ochii de grăsime, și au mai mult decât le-ar dori inima. Râd, și vorbesc cu răutate de asuprire: vorbesc de sus, își înalță gura până la ceruri, și limba le cutreieră pământul. De aceea alcargă lumea la ei, înghite apă din plin, și zice: „Ce ar putea să știe Dumnezeu, și ce ar putea să cunoască Cel Prea Înalt?“

Așa sunt cei răi: totdeauna fericiți, și își măresc bogățiile. Degeaba, deci, mi-am curățit eu inima, și mi-am spălat mâinile în nevinovăție: căci în fiecare zi sunt lovit, și în toate dimineațele sunt pedepsit. Dacă aș zice: „Vreau să vorbesc ca ei“ iată că n-aș fi credincios neamului copiilor Tăi. M-am gândit la aceste lucruri ca să le pricep, dar zădarnică mi-a fost truda, până ce am intrat în Sfântul locaș al lui Dumnezeu, și am luat seama la soarta de la urmă a celor răi“ (Psalmul 73:2-17).

Cuvintele lui Iov aduc o boare răcoroasă de bun simț în atmosfera dezbaterei. Cât de greșiți par acum cei trei prieteni ai lui Iov? Ce departe de realitate este acum teologia lor!

„Pentru ce, deci, îmi dați mângâieri deșerte? Ce mai rămâne din răspunsurile voastre decât viclenie?“ (Iov 21:34).

După aceste cuvinte ale lui Iov, Țofar nu mai vorbește. Răspunsul lui Iov îl trimite probabil pe acest om să mediteze, odată mai mult, asupra „tainelor“ nepătrunse din comportamentul divin.

Al treilea dialog

Subiectul celei de a treia reprize de dialoguri sterile (Iov 22-31) este: „Oare chiar este Iov vinovat de păcate ascunse?“

Insistența încăpățânată cu care cei trei prieteni ai lui Iov stăruiesc în pornirea lor critică devine din ce în ce mai supărătoare. Ceea ce începuse ca o discuție între amici ajunge acum o veritabilă ceartă. Ce a mai rămas din prietenia acestor oameni ?

Am citit cândva ceva foarte frumos despre prietenie scris de - Ioana Pârvulescu. Iată un fragment din pledoaria ei:

„Calitatea de îndrăgostit nu are nevoie de confirmarea persoanei iubite și nici de cea a ochiului public. Se poate iubi indefinit în taină, creând chiar alesului/alesei impresia de politicoasă indiferență. Prietenia se află însă la polul opus: fără reciprocitate e vorbă goală și fală ușoară. Ea dăinuie exact atât cât cei în cauză se recunosc unul pe altul drept prieteni.

Spre deosebire de dragoste, care poate înflori la bine, dar dă adesea îndărăt la greu, dacă nu cumva dispare cu totul, sentimentul de prietenie crește proporțional cu necazurile unuia dintre prieteni. Într-un fel, această legătură de sânge spiritual e mult mai tare decât cea de sânge propriu-zisă, numită rudenie. Că prietenia se manifestă la greu ar putea să pară o trăsătură în favoarea ei. Proverbul cu prietenul care „la nevoie“ se cunoaște consfințește această aparență.

De când a fost lansată lozinca iubitorilor de adevăr, „Amicus Plato sed magis amica veritas“ („Mi-e prieten Plato, dar mai prieten mi-e adevărul“) pusă în circulație de Ammonius Saccas în „Viața lui Aristotel“, cei care-și fac un țel din a-și critica prietenii - și la bine și la rău - par că nu mai au nevoie și de alte argumente.

Nu este deloc sigur că misiunea prieteniei este critica „în numele adevărului“. Prietenia ar trebui să aibă încredere că, mai devreme sau mai târziu prietenul va descoperi singur acest adevăr, dacă nu îl știe deja. Dacă arta sau știința au nevoie de critică „avant toute chose“, exemplele literare ne arată că arta sau știința prieteniei are nevoie și de altceva. De încredere și sprijin la bine, căci nimic nu e mai greu de îndurat decât temuta zi de după succes.“

Urmăriți-i pe Elifaz și Bildad cum duc până la capăt acuzele lor nemiloase.

Elifaz 3

Prietenul a devenit acuzator, iar acum, acuzatorul se transformă în procuror. Elifaz, nu-i lasă lui Iov nici o șansă. Când îl auzi ce spune, te întrebi pe drept cuvânt: „Dacă Iov este așa cum îl descrie, cum de s-a putut împrieteni el cu un astfel de om?“

După o introducere în care se vede obligat de logica teologiei sale simpliste să-l batjocorească ironic pe patriarh, Elifaz dă frâu liber învinuirilor:

„,,Poate un om să aducă vreun folos lui Dumnezeu? Nu; ci înțeleptul nu-și folosește decât lui. Dacă ești fără prihană, are Cel Atotputernic vreun folos? Și dacă trăiești fără vină, ce va câștiga El? Pentru evlavia ta te pedepsește El oare, și intră la judecată cu tine? Nu-i mare răutatea ta? Și fărădelegile tale fără număr? Luai fără

pricină zăloage de la frații tăi, lăsați fără haine pe cei goi. Nu dădeai apă omului însetat, nu voiai să dai pâine omului flămând. Țara era a ta, fiindcă erai mai tare, te așezai în ea, fiindcă erai cu vază. Dădeai afară pe văduve cu mâinile goale, și brațele orfanilor le frângeai“ (Iov 22:2-9).

Talmudul evreilor spune că batjocora are trei victime: pe cel ce o spune, pe cel care o ascultă și pe cel despre care se vorbește. În jurul mormanului de cenușă pe care zăcea Iov miroase greu a moarte.

Elifaz enunță încă o dată logica satanică a teologiei comerciale:

„Pentru aceea ești înconjurat de curse, și te-a apucat groaza dintr-o dată. Nu vezi, deci, acest întuneric, aceste ape multe care te năpădesc?

Nu este Dumnezeu sus în ceruri? Privește vârful stelelor, ce înalt este! Și tu zici: „Ce știe Dumnezeu? Poate să judece El prin întunericul de nori? Îl înfășoară norii, nu vede nimic, bolta cerească abia dacă o străbate!“

Ce! vrei s-apuci pe calea străveche pe care au urmat-o cei nelegiuți, care au fost luați înainte de vreme, și au ținut cât ține un pârâu care se scurge? Ei ziceau lui Dumnezeu: „Pleacă de la noi! Ce ne poate face Cel Atot puternic?“ Și totuși Dumnezeu le umpluse casele de bunătați. Departe de mine sfatul celor răi! Cei fără prihană vor fi martori ai căderii lor și se vor bucura, cel nevinovat va râde de ei și va zice: „Iată pe potrivnicii noștri nimicivi! Iată-le bogățiile arse de foc!“

Împrietenește-te, deci, cu Dumnezeu, și vei avea pace; te vei bucura astfel iarăși de fericire. Primește învățatură din gura Lui, și pune-ți la inimă cuvintele Lui. Vei fi așezat iarăși la locul tău, dacă te vei întoarce la Cel Atot puternic, dacă depărtezi fărădelegea din cortul tău“ (Iov 22:10-23).

Deși n-are fapte concrete, Elifaz îl presupune pe Iov vinovat datorită prezenței suferinței în viața lui. Singura explicație valabilă este faptul că Iov are niște păcate ascunse, pe care nu vrea să le scoată la lumină. Silit de limitările teologiei lui, Elifaz „presupune“ că Iov

Iov este cu mult înaintea gândirii celor din vremea sa, ilustrând concomitent și respectul față de suveranitatea divină, dar și sentimentul de profundă singurătate a omului lipsit de posibilitatea partășiei divine

a păcătuit.

Reacția lui Iov

În fața acestei încăpățănate încrâncenări, Iov nu-i mai răspunde lui Elifaz nimic. Îngrădit din toate părțile și încolțit ca un animal rănit de prietenii săi deveniți „animale de pradă”, Iov se ridică pe verticală, căutând scăpare, nu la oameni, ci la Dumnezeu:

„Și acum plângerea mea este tot o răzvrătire. Dar suferința îmi înădușe suspinurile.

Oh! dacă aș ști unde să-L găsec, dacă aș putea să ajung până la scaunul Lui de domnie, mi-aș apăra pricina înaintea Lui, mi-aș umplea gura cu dovezi. Aș ști ce poate să răspundă, aș vedea ce are să-mi spună. Și-ar întrebuița El toată puterea ca să lupte împotriva mea? Nu; ci m-ar asculta negreșit“.

Iov continuă să nu se lase antrenat în greșelile mercantile ale teologiei prietenilor săi și tânjește după o întâlnire, nu cu dreptatea lui Dumnezeu, ci cu Dumnezeu însuși:

„Doar un om fără prihană ar vorbi cu El, și aș fi iertat pentru totdeauna de Judecătorul meu. Dar, dacă mă duc la răsărit, nu este acolo; dacă mă duc la apus, nu-L găsec: dacă are treabă la miazănoapte, nu-L pot vedea; dacă se ascunde la miazăzi, nu-L pot descoperi. Dar El știe ce cale am urmat; și, dacă m-ar încerca, aș ieși curat ca aurul. Piciorul meu s-a ținut de pașii Lui; am ținut calea Lui, și nu m-am abătut de la ea. N-am părăsit poruncile buzelor Lui; mi-am plecat voia la cuvintele gurii Lui“ (Iov 23:2-12).

Iov știe că Dumnezeu este dincolo de limitările „teologiei” contemporane și presimte măreția unei inteligențe care-i este infinit superioare. Într-un cuvânt, Iov este cu mult înaintea gândirii celor din vremea sa, ilustrând concomitent și respectul față de suveranitatea divină, dar și sentimentul de profundă singurătate a omului lipsit de posibilitatea părtășiei divine:

„Dar Hotărârea Lui este luată, cine i se va împotrivi? Ce-I dorește sufletul, aceea face.

El Își va împlini, deci, planurile față de mine, și va mai face și multe altele. De aceea tremur înaintea Lui, și când mă gândesc la lucrul acesta, mă tem de El. Dumnezeu mi-a tăiat inima, Cel Atotputernic m-a umplut de groază. Căci nu întunericul durerii mele mă nimicește, nici negura în care sunt înfășurat“ (Iov 23:13-17).

Iov continuă să arate cât de caricaturală este teologia celor trei prieteni ai săi. Învățatura lor, deși logică, nu ține seama de realitatea obiectivă a vieții din jur. Teoria lor nu poate explica lucrurile care se întâmplă în lume:

„Pentru ce nu păzește Cel Atotputernic vremurile de judecată, și de ce nu văd ceice-L cunosc zilele Lui de pedeapsă?

sunt unii care mută hotarele, fură turmele, și le pasc; iau măgarul orfanului, iau zălog vaca văduvei; îmbrâncesc din drum pe cei lipsiți, silesc pe toți nenorociții din țară să se ascundă. Și aceștia, ca măgarii sălbatici din pustie, ies dimineața la lucru să caute hrană, și în pustie trebuie să caute pâinea pentru copiii lor. Taie nutrețul care a mai rămas pe câmp, culeg ciorchinele rămase pe urma culegătorilor în via celui nelegiuit. Îi apucă noaptea în umezeală, fără îmbrăcăminte, fără învelitoare împotriva frigului. Îi pătrunde ploaia munților, și, neavând alt adăpost, se ghemuiesc lângă stânci. Accia smulg pe orfan de la țată, iau zălog tot ce are săracul. Și săracii umblă goi de tot, fără îmbrăcăminte, strâng snopii și-s flămânzi; în grădinile nelegiuitului ei fac untdelemn, calcă teacul, și le este sete; în cetăți se aud vaietele celor ce mor, sufletul celor răniți strigă... Și Dumnezeu nu ia seama la aceste mișelii!“ (Iov 24:1-12)

„Alții sunt vrăjmași ai luminii, nu cunosc căile ei, nu umblă pe cărările ei. Ucigașul se scoală în revărsatul zorilor, ucide pe cel sărac și lipsit, și noaptea fură. Ochiul preacurvarului pândește amurgul: Nimeni nu mă va vedea,“ zice el, și își pune o maramă pe față. Noaptea sparg casele, ziua stau închiși; se tem de lumină. Pentru ei, dimineața este umbra morții, și când o văd, simt toate spaimile morții“ (Iov 24:13-17).

„Și totuși, Dumnezeu prin puterea Lui lungeste zilele celor sălnici, și iată-i în picioare când nu mai trăgeau nădejde de viață; El le dă liniște și încredere, are privirile îndreptate spre căile lor. S-au ridicat; și într-o clipă nu mai sunt, cad, mor ca toți oamenii, sunt tăiați ca spicele coapte. Nu este așa? Cine mă va dovedi de minciună, cine-mi va nimici cuvintele mele?“ (Iov 24:22-25)

Iov observă că, de multe ori, oamenii răi au soarta oamenilor obișnuiți. Trăiește la fel de mult ca ei și când mor, „mor ca toți oamenii“, fiind tăiați, nu ca neghina din grâu, ci ca „spicele coapte“ (Iov 24:24).

Cu această observație de bun simț, Iov dă peste cap toată logica teologiilor contemporanilor săi.

Bildad 3

Fără nici o îndoială, cuvintele lui Iov l-au făcut pe Bildad să șovăie. Și el știe că pământul este o arenă în care cei răi sunt adesea învingătorii zilei. Ca să scape cumva din strânsoarea cuvintelor lui Iov, Bildad mută discuția în

sferelor cerului. Fără nici o îndoială, acolo există domnia absolută a binelui și biruința neprihănirii:

„Puterea și groaza sunt ale lui Dumnezeu; El face să împărătească pacea în ținuturile Lui înalte. Cine ar putea să-I numere oștile? Și peste cine nu răsare lumina Lui?“ (Iov 25:2-3)

În lumina acestor armonii ale sfințeniei cerești, orice om are datoria să se vadă așa cum este și să se recunoască vinovat. Iată ultima „găselniță“ a lui Bildad. Până la capăt, el nu vrea să renunțe la „teologia lui justițiară“.

„Cum ar putea omul să fie fără vină înaintea lui Dumnezeu? Cum ar putea cel născut din femeie să fie curat? Iată, în ochii Lui nici luna nu este strălucitoare, și stelele nu sunt curate înaintea Lui; cu cât mai puțin omul, care nu este decât un vierme, fiul omului, care nu este decât un viermușor!“ (Iov 25:4-6)

Cea de a treia cuvântare a lui Bildad este și cea mai scurtă. Capitolul 25 este cel mai scurt din toată cartea lui Iov. În lipsă de argumente, Bildad rostește doar câteva platitudini și apoi tace neputincios. Sunt ultimele picături care mai rămăseseră din torentul teologiei lui sprijinite pe tradiții seculare.

Nu este de mirare că Iov îi dă replici pe care le dăm și noi celor îndrăgostiți de „datini și rânduiești strămoșești“:

„Cât de bine știi tu să vii în ajutorul slăbiciunii! Cum dai tu ajutor brațului fără putere! Ce bune sfaturi dai tu celui fără pricepere! Ce belșug de înțelepciune dai tu la iveală! Către cine se îndreaptă cuvintele tale? Și al cui duh vorbește prin tine?“ (Iov 26:2-5)

Tulburat de faptul că Iov a remarcat lipsa de aparentă dreptate în propășirea celor răi pe pământ, Bildad căutase să-L refugieze pe Dumnezeu în cer și să arate că acolo este locul unde domnește El, nu pe pământ. Iov îl contrazice, zicându-i că numai un duh satanic ar putea să-i inspire o asemenea limitare Celui Atotputernic! Iov îi ia apărarea lui Dumnezeu și-L prezintă prezent în toate locurile universului, deasupra și înăuntru tuturor sferelor creației. Dumnezeu este Dumnezeu „sus în cer și jos pe pământ“! Altfel, El ar înceta să mai fie Dumnezeu!

„Înaintea lui Dumnezeu tremură umbrele sub ape și sub locuitorii lor; înaintea Lui locuința morților este goală, adâncul n-are acoperiș. Întinde miazănoaptea asupra golului, și spânzură pământul pe nimic. Leagă apele în norii Săi, și norii nu se sparg sub greutatea lor. Acopere fața scaunului Său de domnie, și își întinde norul peste el. A tras o boltă pe fața apelor, ca hotar între lumină și întuneric. Stâlpii cerului se clatină, și se înspăimântă la amenințarea Lui. Prin puterea Lui turbură marea, prin priceperea Lui îi sfarmă

furia. Suflarea Lui înseninează cerul, mâna Lui străpunge șarpele fugar. Și acestea sunt doar marginile căilor Sale, și numai adierea lor ușoară ajunge până la noi! Dar tunetul lucrărilor Lui puternice cine-l va auzi?“ (Iov 26:5-14)

Este evident că meciul celor trei reprize de dialoguri între Iov și prietenii lui s-a terminat cu un rezultat nul. Iov nu este nici mai mângâiat ca înainte și nici mai convins că este vinovat înaintea lui Dumnezeu. Sufletul lui este întreg și integru, în timp ce prietenia lor este în țăndări:

„Viu este Dumnezeu, care nu-mi dă dreptate! Viu este Cel Atotputernic, care îmi amărăște viața, că atâta vreme cât voi avea suflet, și suflarea lui Dumnezeu va fi în nările mele, buzele mele nu vor rosti nimic nedrept, limba mea nu va spune nimic neadevărat.

Departa de mine gândul să vă dau dreptate! Până la cea din urmă suflare îmi voi apăra nevinovăția. Țin să-mi scot dreptatea, și nu voi slăbi; inima nu mă muștră pentru nici una din zilele mele. Vrajmașul meu să fie ca cel rău, și potrivnicul meu ca cel nelegiuit!“ (Iov 27:2-7)

Ceea ce-l doare pe Iov mai mult este faptul că, deși prietenii lui au cunoștințe, le lipsește pricepera înțelepciunii. Iată-l pe patriarh recunoscând cunoștințele prietenilor săi:

„Vă voi învăța căile lui Dumnezeu, nu vă voi ascunde planurile Celui Atotputernic. Dar voi le cunoașteți, și sunteți de același gând; pentru ce, deci, vorbiți așa de prosteste?“ (Iov 27:11-12)

Din cauza lipsei de înțelepciune, cei trei au venit la Iov stăpâni pe niște teologii care-L deformează și-L reduc pe Dumnezeu la caricatura unui simplu negustor. „Dă-mi asta și-ți voi da aceea.“ Iov repetă raționamentele justiției providențiale pe care o știa și el la fel de bine ca și prietenii săi, dar îi invită pe aceștia să încerce să treacă dincolo de ceea ce se vede, la nivelul complex al motivațiilor înțelepciunii divine:

„Iată soarta pe care o păstrează Dumnezeu celui rău, moștenirea pe care o hotărăște Cel Atotputernic celui nelegiuit.

Dacă are mulți fii, îi are pentru sabie, și odraslele lui duc lipsă de pâine. Cei ce scapă din ai lui, sunt îngropați de ciumă, și văduvele lor nu-i plâng.

Dacă strânge argint ca țărâna, dacă îngrămădește haine ca noroiul, el le strânge, dar cel fără vină se îmbracă în ele, și din argintul lui omul fără prihană are parte. Casa lui este ca aceea pe care o zidește molia, ca o colibă pe care și-o face un străjer. Se culcă bogat, și moare despoiat; deschide ochii, și totul a pierit. Îl apucă groaza ca niște ape; și noaptea, îl ia vârtejul. Vântul de răsărit

îl ia, și se duce; îl smulge cu putere din locuința lui. Dumnezeu aruncă fără milă săgeți împotriva lui, și cel rău ar vrea să fugă să scape de ele. Oamenii bat din palme la căderea lui, și-l flueră la plecarea din locul lui“ (Iov 27:13-23).

Nu toți cei ce privesc, văd; nu toți cei ce aud, ascultă; nu toți cei ce știu, pricep. Între cele dintâi și cele de pe urmă este diferența de la superficialitate la substanță, de la percepție la profunzime.

Cunoașterea este regină peste împărăția lui „ce“ și „cum“. Înțelepciunea este împărăteasă peste domeniul lui „de ce?“

Iată extraordinara pledoarie a lui Iov pentru superioritatea înțelepciunii. Pentru aflarea ei, oamenii ar trebui să depună mai mult efort decât pentru scoaterea aurului și mărgăritarelor din adâncurile pământului. Tot aurul și tot argintul lumii nu prețuiesc atât cât prețuiește înțelepciunea:

„Argintul are o mină de unde se scoate, și aurul are un loc de unde este scos ca să fie curățit. Ferul se scoate din pământ, și piatra se topește ca să dea arama. Omul pune capăt întunericii, cercetează, până în ținuturile cele mai adânci, pietrele ascunse în negura și în umbra morții. Sapă o fântână departe de locurile locuite; picioarele nu-i mai sunt de ajutor, stă atârnat și se clatină, departe de locuințele omenești. Pământul, de unde iese pâinea, este răscolit în lăuntru lui ca de foc, pietrele lui cuprind safir, și în el se găsește pulbere din aur.

Pasărea de pradă nu-i cunoaște cărarea. Ochiul vulturului n-a zărit-o, cele mai trufașe dobitoace n-au călcat pe ea, și leul n-a trecut niciodată pe ea.

Omul își pune mâna pe stâncă de cremene, și răstoarnă munții din rădăcină. Sapă șanțuri în stânci, și ochiul lui privește tot ce este de preț în ele. Oprește curgerea apelor, și scoate la lumină ce este ascuns.

Dar înțelepciunea unde se găsește?
Unde este locuința priceperii?

Omul nu-i cunoaște prețul, ea nu se găsește în pământul celor vii. Adâncul zice: „Nu este în mine“ și marea zice: „Nu este la mine.“ Ea nu se dă în schimbul aurului curat, nu se cumpără cântărindu-se cu argint; nu se cântărește

pe aurul din Ofir, nici pe onixul cel scump, nici pe safir. Nu se

Cea mai înaltă formă de cunoaștere este cunoașterea de Dumnezeu și este foarte clar că nici cei trei prieteni ai lui Iov și nici Iov nu-L cunoașteau încă pe Dumnezeu așa cum trebuiau să-L cunoască.

poate asemăna cu aurul, nici cu diamantul, nu se poate schimba cu un vas din aur ales. Mărgeanul și cristalul nu sunt nimic pe lângă ea: înțelepciunea prețuiește mai mult decât mărgăritarele. Topazul din Etiopia nu este ca ea, și aurul curat nu se cumpănește cu ea.

De unde vine atunci înțelepciunea? Unde este locuința priceperii?

Este ascunsă de ochii tuturor celor vii, este ascunsă de păsările cerului. Adâncul și moartea zic: „Noi am auzit vorbindu-se de ea.“

Dumnezeu îi știe drumul, El îi cunoaște locuința. Căci El vede până la marginile pământului, zărește totul sub ceruri. Când a rânduit greutatea vântului, și când a hotărât măsura apelor, când a dat legi ploii, și când a însemnat drumul fulgerului și tunetului, atunci a văzut înțelepciunea și a arătat-o, i-a pus temeliiile și a pus-o la încercare. Apoi a zis omului: „Iată, frica de Domnul, aceasta este înțelepciunea; depărtarea de rău, este pricepere“ (Iov 28:1-28).

Teologia falsă se folosește de aceleași cuvinte pe care le folosește și teologia adevărată. Ea exprimă în termeni corecți o realitate incorectă.

Cea mai înaltă formă de cunoaștere este cunoașterea de Dumnezeu și este foarte clar că nici cei trei prieteni ai lui Iov și nici Iov nu-L cunoașteau încă pe Dumnezeu așa cum trebuiau să-L cunoască.

În jurul mormanului de gunoi pe care zăcea Iov se lasă tăcerea. Iov tace după ce a strigat către Dumnezeu pentru că era sigur că Domnul îi va da dreptate. Cei trei prieteni tac și sunt siguri că Dumnezeu le va da lor dreptate și-l va osândi pe Iov.

De partea cui va fi Dumnezeu? Răspunsul s-ar putea să vă surprindă.

Adevăruri și aplicații practice din aceste dialoguri neinspirate

Capitolele ni-l prezintă pe Iov revoltat în suferință. Ce învățăm din toate aceste luări de cuvânt aparent fără sfârșit și sigur fără rezultat?

În primul rând, învățăm că filosofia ta de viață poate fi aparent coerentă și corectă, dar în fond ... falsă.

Tradusă corect, filosofia este o „dragoste de înțelepciune“. Uneori însă, filosofia este un mod de a vorbi elegant de lucruri despre care n-avem nici cea mai vagă idee.

Aceasta a fost tragedia „fariseilor“, „saducheilor“ și „cărturarilor“ din toate timpurile. Teologia falsă se folosește de aceleași cuvinte pe care le

folosește și teologia adevărată. Ea exprimă în termeni corecți o realitate incorectă. Cum L-ar fi răstignit altfel iudeii din primul secol pe Dumnezeuul pe care pretindeau că Îl cunosc și-L slujesc din toată inima?

Revenind la scriitorul rus Dostoievski, vă îndemn să citiți celebrul capitol „Marele inchișitor“ din cartea „Frații Karamazov.“ Este o capodoperă! Genialul analist rus arată cum religia (în cazul dat, religia catolică a Romei), dar se poate aplica la oricare altă ramură a bisericii creștine), poate crea un „sistem“ religios social, politic și administrativ care să funcționeze foarte bine, chiar mult mai bine fără Christos. Acțiunea se petrece în timpul Inchișitiției, la Sevilla. Christos vine pentru a doua oară pe Pământ, din nou oamenii de rând îl urmează, iar El, din nou, învie morții, îi însănătoșește pe bolnavi etc. Marele Inchișitor este însă inoportun de prezența Lui, îl încheie și plănuiește să-L ardă pe rug, ca pe toți ceilalți. Cu o noapte înainte deucidere, au o confruntare.

Inchișitorul vorbește mult și repede. Spune în special lucruri complicate teologice, pe care nu le înțelegi imediat și pe care ai fi vrut să le ascuți mai pe indelete, încă o dată. Este mai curând un Mare Acuzator. îl învinuiește pe Hristos că a cerut întotdeauna prea mult de la oameni, îl arată cu degetul, îi cere să plece: prezența Lui nu este dorită. „De ce ai venit să ne deranjezi? Noi nu mai lucrăm cu Tine, ci cu el! De opt secole suntem de partea lui. Am preluat ce ai respins Tu. De ce ai venit? Ca să ne tulburi apele ca și prima dată? N-avem nevoie de Tine! Pleacă!“

Dacă ici separat fiecare din „adevărurile“ exprimate de prietenii lui Iov, aproape că ești convins că ei au dreptate. S-au scris și rostit mii și mii de predici care au fost bazate pe afirmațiile acestor oameni. Cine n-a auzit oare nici o predică în care să fi fost menționat acest îndemn al lui Elifaz:

„Împrieteneste-te, deci, cu Dumnezeu, și vei avea pace“ (Iov 22:21).

Adevărurile parțiale sunt uneori mai periculoase decât o minciună întreagă, pentru că ele ne dau o imagine deformată a realității. Henri-Frederic Amiel a spus: „O eroare este cu atât mai periculoasă cu cât sămburele de adevăr pe care îl conține e mai mare.“ Cine nu știe să aplice cu înțelepciune observații altfel corecte, va ajunge întotdeauna la concluzii greșite:

„Ca un spin care vine în mâna unui om beat, așa este o vorbă înțeleaptă în gura nebunilor“ (Proverbe 26:9).

Uneori, filosofia este o sumă de răspunsuri neinteligibile date unor probleme irezolvabile. Un pseudo-filosof crede ceva înainte de a gândi. El mai întâi își formulează prejudecățile și își sistematizează ignoranța. Greșeala aceasta i-a făcut pe prietenii lui Iov incapabili de un dialog adevărat.

Al doilea adevăr pe care-l învățăm din seria sterilă de dialoguri este că suferința și prosperitatea nu sunt distribuite în lume în proporția în care cineva face bine sau rău.

Iov are dreptate în observațiile lui:

„în ziua nenorocirii, cel rău este cruțat, și în ziua mîncii, el scapă“ ... în timp ce nevinovatul ajunge de batjocură“ (Iov 21:30; 12:4).

Să nu ne grăbim să judecăm lucrurile înainte de vreme. S-ar prea putea ca cei care suferă astăzi cel mai mult să fie cei mai buni dintre noi, iar cei care o duc cel mai bine să fie cei mai răi. Numai judecata finală a lui Dumnezeu va pune la punct toate lucrurile:

„Și veți vedea din nou atunci deosebirea dintre cel neprihănit și cel rău, dintre cel ce slujește lui Dumnezeu și cel ce nu-l slujește“ (Maleahi 3:18).

Al treilea lucru pe care-l învățăm până aici din carte este că Dumnezeu este mult deasupra logicii noastre. Prin toate El are grijă și veghează asupra celor mari și asupra celor mici și neînsemnați.

Este uimitor că cea mai la modă explicație a „teologilor“ epocii moderne nici nu le-a trecut prin cap lui Iov și celor trei prieteni ai săi! Astăzi mulți spun: „Diavolul, nu Dumnezeu a făcut cutare sau cutare lucru.“ Îl limităm pe Dumnezeu cât ai clipi din ochi fără să ni se pară teologia noastră este fără precedent în istorie. Ne-am creat imaginea unui Dumnezeu care nu se amestecă în chiar toate lucrurile; îi lasă pe alții să se descurce cum vor ei ...

Iov și prietenii săi aveau măcar această temelie comună pe care-și bazau teologia: Dumnezeu este pe tronul universului și nimic și nimeni nu iese de sub autoritatea Lui! Nici o „explicare“ a problemei suferinței care să nege acest adevăr nu poate satisface sau liniști inima unui adevărat credincios.

„La Dumnezeu este înțelepciunea și puterea; sfatul și priceperea ale Lui sunt. Ce dărâmă El, nu va fi zidit din nou; pe cine-l închide El, nimeni nu-l va scăpa. El oprește apele și totul se usucă; El le dă drumul, și pustiesc pământul. El are puterea și înțelepciunea; El stăpânește pe cel ce se rătăcește sau rătăcește pe alții“ (Iov 12:13-16).

Al patrulea lucru pe care-l învățăm din această secțiune a cărții este că, deși este adeseori necunoscută omului, în spatele tuturor evenimentelor „arbitrare“ din lume există o înțelepciune divină:

„Dar înțelepciunea unde se găsește? Unde este locuința priceperii? Omul nu-i cunoaște prețul, ea nu se găsește în pământul celor vii. ... Dumnezeu îi știe drumul, El îi cunoaște locuința“ (Iov 28:12-13, 23).

Chiar și din perspectiva Noului Testament, deocamdată „vedem ca într-o

oglină, în chip întunecos“ (1 Corinteni 13:12). Dar credința ne asigură că, întotdeauna, oricât de haotică sau de absurdă ni s-ar părea viața, Cineva o conduce după un plan făcut cu o înțelepciune veșnică. Ne putem încrede în Cel ce „ține toate lucrurile cu Cuvântul puterii Lui“ (Evrei 1:3).

„Din El, prin El, și pentru El sunt toate lucrurile. A Lui să fie slava în veci! Amin“ (Romani 11:36).

Mă-ncred în El, orice s-ar întâmpla
Pe drumul meu sau în viața mea,
Fie ce-o fi, în orice zi,
Cerescul Tată m-a călăuzi.

Mă-ncred în El, El știe soarta mea
Pe stâncă sus, sau în adânc de văi,
Lovit de val, ajung la mal,
Cerescul Tată m-a călăuzi.

Mă-ncred în El, oriunde aș fi dus.
Chiar în cuptor de foc de aș fi pus,
În suferinți sau bucurii
Cerescul Tată m-a călăuzi.

Mă-ncred în El, chiar și când nu-nțeleg,
Eu voia Lui întotdeauna-aleg,
Căci doar așa în slava Sa,
Cerescul Tată m-a călăuzi.

Dialoguri inspirate

*Mă-nfior ades în vremuri
Ce timpu-n loc vor să-l oprească,
Răscruci de gând, popas stingher
Lumina-n mine fă să crească.*

*În ceas tăcut, sol nevăzut
De dincolo de înfinituri,
Trimite grai celui ce-i „mut“
Și-mbracă-mă ca-n alte timpuri.*

*Dă-mi din înalt puteri cerești,
Dă-mi haina sfânt-a proorociei,
Fă să cunosc ce-i neștiut,
Mesaj să-i fiu vremelniceii.*

*Mi-e inima un foc nestins
Când graiu-n mine nu-i „aprins“.*

În faimosul „colț al discursurilor“ din parcul londonez „Hyde Park“, un batjocoritor care se străduia din toți plămâni să-i convingă pe ascultători că Dumnezeu nu există a strigat către cer următoarea provocare: „Dacă există Dumnezeu, îi dau cinci minute ca să mă trăznească!“ Apoi și-a scos demonstrativ ceasul și a așteptat. După cele cinci minute, omul a zâmbit ironic, zicând: „Asta demonstrează, dragi prieteni, că Dumnezeu nu există.“

Un creștin din audiență i-a răspuns: „Domnule, crezi că în cinci minute ai epuizat toată răbdarea Atotputernicului Dumnezeu?“

Cartea lui Iov se putea încheia foarte bine de cel puțin două ori: după versetul 10 din capitolul 2 („În toate acestea, Iov n-a păcătuit de loc cu buzele lui“) și după capitolul 31, când cei trei prieteni au rămas fără replică:

„Acești trei oameni au încetat să mai răspundă lui Iov, pentru că el se socotea fără vină“ (Iov 32:1).

Dacă s-ar fi încheiat aici, cartea lui Iov nu ne-ar fi spus mare lucru, ci ne-ar fi lăsat în minte și în inimă stânjenala unei probleme nerezolvate. Abia

acum urmează adevărata contribuție a cărții la lămurirea întregului conflict lansat de înfruntarea dintre Satan și Dumnezeu în sferile cerului. Iov va fi adus la pocăință prin suferința sa.

Prima parte a cărții a ilustrat lipsa unui răspuns corect la întrebarea: „Pe ce bază sunt așezate relațiile dintre Dumnezeu și oameni. Cei trei prieteni ai lui Iov au propus pe baza experienței lor personale, combinată cu tradițiile din generațiile trecute și cu legalismul principial că aceste relații trebuie înțelese în termenii unei religii comerciale a favorurilor reciproce. După ei, Dumnezeu era dispus să facă bine oamenilor doar atâta timp cât ei îl răsplăteau cu ascultarea lor. Reciproca era că oamenii nu-L ascultau pe Dumnezeu din toată inima, ci doar din cauză că această ascultare le satisfăcea propriile lor interese. Fără să știe, cei trei oameni ai „religiilor“ neinspirate spuneau exact ceea ce spusese în cer Satan, când L-a învinuit pe Dumnezeu de favoritism în felul în care se purta cu Iov.

Spre deosebire de prietenii săi, Iov n-a vrut să accepte „mercantilismul“ religios, ci convins că relațiile lui cu Dumnezeu sunt deasupra unor astfel de tranzacții comerciale, și-a scris pledoaria de apărare, a semnat-o, a înaintat-o spre examinare la tribunalul dreptății divine și a pretins dreptul de a fi primit în audiență de însuși Dumnezeu.

„Oh! de aș găsi pe cineva să mă asculte! Iată apărarea mea, iscălită de mine: să-mi răspundă Cel Atotputernic! Cine-mi va da plângerea iscălită de potrivnicul meu? Ca să-i port scrisoarea pe umăr, s-o leg de fruntea mea ca o cunună; să-i dau socoteală de toți pașii mei, să mă apropii de el ca un domn“ (Iov 31:35-37).

Prin atitudinea sa, Iov a pretins că dacă ar fi fost după ceea ce merita el pentru cum trăise, atunci Dumnezeu i-a făcut o mare nedreptate când l-a aruncat în temnița suferințelor.

Și Iov și cei trei prieteni ai săi așteptau un răspuns de la Dumnezeu. Spre surprinderea lor, și spre mirarea noastră, cel care ia cuvântul nu este Dumnezeu, ci tânărul Elihu, despre care nici nu aflaserăm că a fost de față la dialogul anterior. Dacă priviți cu atenție, după pasajele în versuri, capitolul 31 începe cu unul în proză. Este semn că suntem invitați într-o altă scenă și avem nevoie să ni se facă o mică introducere.

Cine este acest Elihu?

Fără îndoială, trebuie să acordăm o atenție deosebită spuselor lui de vreme ce cartea însăși le acordă nu mai puțin de șase capitole!

Autorul simte nevoia să ne dea mai multe date despre acest personaj, mult mai puțin renumit și cunoscut decât Elifaz, Bildad și Țofar, care n-aveau nevoie de o astfel de prezentare.

„Atunci s-a aprins de mânie Elihu, fiul lui Baracheel din Buz,

din familia lui Ram“ (Iov 32:2).

Elihu este din neamul buziților care au trăit alături de Caldeeni în nordul Arabiei. Este posibil ca acest tânăr să fi fost rudă cu Avraam, pentru că un om numit Buz a fost un urmaș al lui Nahor, rudenia lui Avraam (Geneza 22:20-21). Pe de altă parte, un om numit Ram a fost printre strămoșii lui David (Rut 4: 19-22). Ce fel de om era acest Elihu?

Un tânăr furios

După amănunțele biografice, prima informație pe care o aflăm despre Elihu este că el a stat ca pe ghimpi ascultând dialogurile de până atunci. Păreră lui era că nici Iov și nici cei trei prieteni ai lui n-aveau dreptate. Iov pentru că se credea nevinovat:

„El s-a aprins de mânie împotriva lui Iov, pentru că zicea că este fără vină înaintea lui Dumnezeu“ (Iov 32:2b).

Iar prietenii lui pentru că vorbiseră degeaba, neînțelegând ce se întâmplă, dar acuzându-l cu încăpățănare pe patriarh:

„Și s-a aprins de mânie împotriva celor trei prieteni ai lui, pentru că nu găseau nimic de răspuns și totuși osândeau pe Iov“ (Iov 32:3).

Încă din start, aflăm deci că Elihu avea punctul de vedere pe care-L va împărtăși mai târziu și Dumnezeu, care va vorbi și împotriva lui Iov și împotriva celor trei prieteni ai lui.

Un tânăr respectuos, care ascultă înainte de a vorbi

„Fiindcă ei erau mai în vârstă decât el, Elihu așteptase până în clipa aceasta, ca să vorbească lui Iov“ (Iov 32:4).

Și Elihu, fiul lui Baracheel din Buz, a luat cuvântul și a zis: „Eu sunt tânăr, și voi sunteți bătrâni: de aceea m-am temut, și m-am ferit să vă arăt gândul meu. Eu îmi ziceam: „Să vorbească bătrânețea, marele număr de ani să învețe pe alții înțelepciunea. Dar, de fapt, în om, duhul, suflarea Celui Atotputernic, dă priceperea. Nu vârsta aduce înțelepciunea, nu bătrânețea te face în stare să judeci“ (Iov 32:6-9).

Atunci ca și acum, respectul față de cei mai în vârstă este cinstea celor tineri. Un bun ascultător ascultă cu amândouă urechile și ... cu inima.

Cineva spunea că: „Înțelepciunea vine deobicei odată cu bătrânețea. Alteori, bătrânețea vine singură ...“ Ce păcat că prietenii mai vârstnici ai lui Iov nu dăduseră dovadă de înțelepciune.

Un tânăr care gândește înainte să vorbească

Înțelegerea este poarta înțelepciunii. maxime ...

„Iată de ce zic: „Ascultați-mă! Îmi voi spune și eu părerea. Am așteptat sfârșitul cuvântărilor voastre, v-am urmărit dovezile, cercetarea pe care ați făcut-o cuvintelor lui Iov. V-am dat toată luarea aminte; și iată că, nici unul din voi nu l-a încredințat, nici unul nu i-a răsturnat cuvintele“ (Iov 32: 10-12).

Un tânăr cu păreri cumpătate despre sine

Să nu ziceți însă: „în el noi am găsit înțelepciunea; numai Dumnezeu îl poate înfunda, nu un om!“ Mic nu mi-a vorbit deadreptul: de aceea eu îi voi răspunde cu totul altfel decât voi. Ei se tem, nu mai răspund! Li s-a tăiat cuvântul! Am așteptat până și-au sfârșit cuvântările, până s-au oprit și n-au știut ce să mai răspundă. Vreau să răspund și eu la rândul meu, vreau să spun și eu ce gândesc“ (Iov 32:13-17).

În grădina tinereții, modestia este cea mai aleasă floare. Nimic nu-l înfrumusețează mai mult pe un tânăr ca păstrarea calmului și a unei oarecare rezerve. Inimile tuturor sunt atrase irezistibil de aceia care pot ascunde un merit real sub un exterior modest și umil. Modestia este izvorul ființei morale și ea răspândește asupra caracterului un farmec deosebit. Dimpotrivă, nimic nu este mai neplăcut ca acea îngâmfare pe care o găsim la tinerii plini de ei înșiși din zilele noastre. Un tânăr impetuos și pripit este arareori călăuzit în acțiunile lui de autoritatea Duhului Sfânt.

Un tânăr prin care vorbește Duhul lui Dumnezeu

Spre deosebire de cei trei care au vorbit bazați pe experiențele personale, pe autoritatea tradiției strămoșești sau a legalismul, Elihu vorbește mișcat de „înțelepciunea“ celui insuflat de duhul lui Dumnezeu.

„Căci sunt plin de cuvinte, îmi dă ghes duhul înăuntrul meu; lăuntru meu este ca un vin care n-are pe unde să iasă, ca niște burdufuri noi, gata să plesnească. Voi vorbi deci, ca să răsufli în voie, îmi voi deschide buzele și voi răspunde“ (Iov 32: 18-20).

Un tânăr principial și nepărtinitor

„Nu voi căuta la înfățișare, nu voi linguși pe nimeni; căci nu știu să lingușesc: altfel, într-o clipeală m-ar lua Ziditorul meu“ (Iov 32:21-22).

Cine citește cu atenție aude în vorbele lui Elihu ecoul îndepărtat al Unuia care spunea în sinagoga Nazaretului:

„Duhul Domnului este peste Mine, pentru că M-a uns să vestesc săracilor Evanghelia; M-a trimis să tămăduiesc pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc robilor de război slobozirea și orbilor căpătarea vederii; să dau drumul celor apăsați“ (Luca 4:18).

Este Elihu diferit de ceilalți trei prieteni ai lui Iov ?

În arhitectura cărții, după falimentul eforturilor religioase ale oamenilor, când situația părea că a atins un impas imposibil de depășit, Elihu apare ca un veritabil „purtător de cuvânt al lui Dumnezeu“. După ce va vorbi el, se va auzi din slavă glasul lui Dumnezeu însuși. Am putea spune, și am fi în buna companie a multor comentatori, că acest Elihu este simbolul lucrării Duhului Sfânt în inimile oamenilor. El îl pregătește pe Iov pentru întvederea divină, tot așa cum Duhul Sfânt îi convinge pe oameni de vinovăție și-i aduce la o întâlnire directă cu Creatorul lor (Ioan 16:8-15).

1. Cuvintele lui Elihu nu sunt o repetare sau o continuare a discursurilor celor trei. Ele reprezintă ceva nou.

2. Cuvintelor lui Elihu li se rezervă în carte nu mai puțin de șase capitole (32-37).

3. Iov nu încearcă să-l contrazică cu Elihu.

4. Când Dumnezeu îi critică pe cei care n-au vorbit bine despre El (Iov 42:7), El nu spune nimic rău despre Elihu. De ce? Pentru că discursul lui Elihu a fost dintr-o altă clasă decât discursurile celor trei. Cuvintele lui Elihu sunt adevărate. Ele pregătesc calea pentru intervenția finală și decisivă a lui Dumnezeu. De fapt, Elihu se mărturisește ca fiind călăuzit de Duhul lui Dumnezeu:

„Dar, de fapt, în om, duhul, suflarea Celui Atotputernic, dă priceperea“ (Iov 32:8).

5. Elihu oferă o înțelegere nouă și o motivație diferită pentru cauza suferinței celor neprihăniți. Ea este cel puțin parțial corectă în multe cazuri în care copiii lui Dumnezeu „trec prin încercări.“ Elihu este de părere că un om neprihănit nu este neapărat și ... perfect, iar Dumnezeu îl trece prin suferință nu ca pedeapsă, ci ca metodă pentru a-l curăța de mândria care dă adeseori lăstari de amărăciune. Dumnezeu n-a terminat lucrarea în noi până ce nu ne-a convins să ne lepădăm de noi înșine ca să fim umpluți de Dumnezeu. Copiii lui Dumnezeu nu sunt perfecți, ci doar iertați. Ei nu sunt fără păcat, dar păcătuiesc din ce în ce mai puțin. În procesul de sfințire, Dumnezeu poate,

Elihu este simbolul
lucrării Duhului Sfânt
în inimile oamenilor

dacă trebuie să ne treacă prin „felurite încercări“. Iată ce va spune mai târziu Noul Testament:

„Frații mei, să priviți ca o mare bucurie când treceți prin felurite încercări, ca unii care știți că încercarea credinței voastre lucrează răbdare. Dar răbdarea trebuie să-și facă desăvârșit lucrarea, ca să fiți desăvârșiți, întregi și să nu duceți lipsă de nimic“ (Iacov 1: 2-4).

Acest adevăr ne este de folos ca să putem înțelege cum un om admirat de Dumnezeu la începutul cărții și proclamat „fără pereche pe fața pământului“, poate și trebuie apoi să fie trecut prin cuptorul curățitor al suferinței, iar la sfârșit ajunge să spună despre sine:

„ ... mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă“ (Iov 42:6).

Iov câștigase deja disputa despre caracter cu cei trei prieteni ai săi și-și apăraseră cu succes reputația de om neprihănit.

Rămăsese însă în el rădăcina răului ascunsă în mândria lui orgolioasă și în lipsa lui de evlavie față de Dumnezeu. Credința lui trebuia trecută printr-un proces de curățire:

„Voi sunteți păziți de puterea lui Dumnezeu, prin credință, pentru mântuirea gata să fie descoperită în vremurile de apoi! În ea voi vă bucurați mult, cu toate că acum, dacă trebuie, sunteți întristați pentru puțină vreme, prin felurite încercări, pentru ca încercarea credinței voastre, cu mult mai scumpă decât aurul care piere și care totuși este cercat prin foc, să aibă ca urmare lauda, slava și cinstea, la arătarea lui Isus Christos, pe care voi Îl iubiți fără să-L fi văzut, credeți în El, fără să-L vedeți, și vă bucurați cu o bucurie negrăită și strălucită, pentru că veți dobândi, ca sfârșit al credinței voastre, mântuirea sufletelor voastre“ (1 Petru 1:5-9).

Iov mai avea nevoie încă de această „mântuire a sufletului“, care nu este nici iertarea inițială din momentul întoarcerii la Dumnezeu și nici proslăvirea din momentul marii treceri „dincolo.“ „Mântuirea sufletului“ despre care vorbește Petru aici este scoaterea lui de sub puterea prezentă a păcatului care domnește în lumea de acum și își are rădăcina în firea noastră pământească. Pentru aceasta este nevoie de disciplinarea pe care o aplică Dumnezeu tuturor copiilor Săi:

„Voi nu v-ați împotrivit încă până la sânge, în lupta împotriva păcatului. Și ați uitat sfatul pe care vi-l dă ca unor fii: „Fiule, nu disprețui pedeapsa Domnului, și nu-ți pierde inima când ești muștrat de El. Căci Domnul pedepsește pe cine-l iubește, și bate cu nuiaua pe orice fiu pe care-l primește.

Suferiți pedeapsa: Dumnezeu Se poartă cu voi ca și cu niște fii. Căci care este fiul pe care nu-l pedepsește tatăl? Dar dacă sunteți scutiți de pedeapsă, de care toți au parte, sunteți niște feciori din curvie, iar nu fii. Și apoi, dacă părinții noștri trupești ne-au pedepsit, și tot le-am dat cinstea cuvenită, nu trebuie oare cu atât mai mult să ne supunem Tatălui duhurilor, și să trăim? Căci ei într-adevăr ne pedepseau pentru puține zile, cum credeau ei că e bine; dar Dumnezeu ne pedepsește pentru binele nostru, ca să ne facă părtași sfințeniei Lui.

Este adevărat că orice pedeapsă, deocamdată pare o pricină de întristare, și nu de bucurie; dar mai pe urmă aduce celor ce au trecut prin școala ei, roada dătătoare de pace a neprihănirii“ (Evrei 12:4-11).

În discursul său, Elihu alege o altă tactică decât ceilalți. Pentru lămurirea disputelor dintre Iov și Dumnezeu, cei trei prieteni ai lui Iov se concentraseră în vorbirea lor asupra patriarhului. Elihu alege să se apropie de realitatea relațiilor din cealaltă direcție, concentrându-se asupra lui Dumnezeu și a manifestărilor Sale față de creaturile Sale:

„Mie nu mi-a vorbit deadreptul: de aceea eu îi voi răspunde cu totul altfel decât voi“ (Iov 32:14).

Ceilalți trei prieteni ai lui Iov fuseseră antropocentrici; Elihu este teocentric, alegând să privească realitatea din punctul lui Dumnezeu de vedere. În discursurile sale, Elihu atacă cele două premize din silogismul celor trei prieteni. El spune că nu este adevărat că Dumnezeu „pedepsește întotdeauna păcatul“ și nici că „Iov este sub pedeapsă.“ Elihu îl descrie pe Dumnezeu nu doar ca pe un Judecător aspru, ci și ca pe un Tată-creator preocupat de binele suprem al copiilor Lui. În preocuparea aceasta, Dumnezeu nu pedepsește, ci disciplinează, iar față de păcatos El arată har nu mânie răutăcioasă. Prietenii lui Iov și chiar Iov vedeau universul ca pe un uriaș tribunal, Elihu li-l prezintă ca pe o casă părintească în care tot ce se petrece este spre binele și educația copiilor.

Spre deosebire de ceilalți trei prieteni care au ales să-l privească pe Iov de sus și să-l trateze ca pe un răufăcător, Elihu construiește mai întâi punți de bunăvoință, așezându-se în smerenie în același plan cu mult încercatul patriarh:

Ceilalți trei prieteni
ai lui Iov fuseseră
antropocentrici;
Elihu este teocentric,
alegând să privească
realitatea din punctul lui
Dumnezeu de vedere.

„Acum, deci, Iov, ascultă cuvântările mele, ia aminte la toate cuvintele mele! Iată, deschid gura, și mi se mișcă limba în cerul gurii. Cu curăție de inimă voi vorbi, buzele mele vor spune adevărul curat: Duhul lui Dumnezeu m-a făcut, și suflarea Celui Atotputernic îmi dă viață.

Dacă poți, răspunde-mi, apără-ți pricina, fii gata! Înaintea lui Dumnezeu eu sunt semenul tău, și eu ca și tine am fost făcut din noroi. Astfel frica de mine nu te va tulbura, și greutatea mea nu te va copleși“ (Iov 32:1-7).

Elihu este plin de bunăvoință față de Iov. Nu se poate ca Iov să nu fi simțit diferența dintre felul în care l-au tratat cei dintâi și felul în care-l tratează acum Elihu:

„Ia aminte, Iov, și ascultă-mă! Taci, și voi vorbi! Dacă ai ceva de spus, răspunde-mi! Vorbește, căci aș vrea să-ți dau dreptate“ (Iov 32: 31-32).

Oferta pe care i-o face tânărul lui Iov este binevenită. Iov se mărturisise incapabil să găsească „înțelepciunea“. Elihu se oferă să i-o dăruiască. Tânărul propune să înceapă dialogul din punctul de impas în care-l lăsase patriarhul:

„Dacă n-ai nimic de zis, ascultă-mă! Taci, și te voi învăța înțelepciunea“ (Iov 32:33).

Care este contribuția lui la dialogurile din carte?

Elihu poartă cu Iov un dialog plin de prezența lui Dumnezeu. De fapt este vorba mai degrabă de o serie de patru discursuri scurte pe care le ține Elihu. Nici Iov și nici prietenii lui nu-l întrerup și nu-i dau vreun răspuns. Este evident că ei nu găsesc ce să-i răspundă, iar tăcerea lor este pentru Elihu un semn că poate merge mai departe.

Tânărul adept al „religiei inspirate de Duhul lui Dumnezeu“ vorbește despre un Dumnezeu al bunătății nemăsurate, care se poartă cu har față de toată creația în general și mai ales față de oameni. În termenii Noului Testament, Elihu îi prezintă lui Iov într-un mod foarte balansat „adevărul“ și „harul“. Este exact ceea ce a făcut Dumnezeu pentru toți oamenii prin Isus Christos:

„Și noi toți am primit din plinătatea Lui, și har după har căci Legea a fost dată prin Moise, dar harul și adevărul au venit prin Isus Christos. Nimeni n-a văzut vreodată pe Dumnezeu; singurul Lui Fiu, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut“ (Ioan 1: 16-18).

Nu este de mirare că, atunci când va vorbi, Dumnezeu va continua această lucrare a lui Elihu, descoperindu-i-se drept un Dumnezeu atotputernic, plin de înțelepciune și har față de toate făpturile Sale.

Dacă nevasta lui Iov a fost de parere că Iov suferă pentru că Dumnezeu este nedrept și dacă cei trei prieteni au crezut că suferința este o pedeapsă trimisă de Dumnezeu ca răsplată pentru păcat, Elihu lansează o a treia ipoteză: Iov suferă pentru că Dumnezeu vrea să-l învețe ceva; toată întâmplarea este o ocazie pentru ca înțelepciunea nețărmurită a lui Dumnezeu să se manifeste într-un mod cu totul minunat.

Iov și cei trei prieteni	Elihu	Text
Un Dumnezeu care tace	Un Dumnezeu care vorbește	33:8-22
Un Dumnezeu pornit pe nimicirea păcătoșilor	Un Dumnezeu pornit în recuperarea păcătoșilor	33:23-30
Un Dumnezeu al dreptății (Judecător)	Un Dumnezeu al harului (Părinte)	34:1-37
Un Dumnezeu căruia nu-i pasă	Un Dumnezeu căruia îi pasă	35:14-16
Un Dumnezeu care-i leapădă pe cei răi	Un Dumnezeu care nu leapădă pe nimeni	36:5-21
Un Dumnezeu care nu poate fi cunoscut	Un Dumnezeu dispus să-i învețe pe oameni	36:22
Un Dumnezeu care-i pedepsește pe cei răi	Un Dumnezeu care-i smerește pe cei mândrii	37:23-24

Un Dumnezeu care vorbește

Pentru început, Elihu spune că Iov nu are dreptate nici atunci când se socotește nedreptățit, nici atunci când spune că Dumnezeu n-a intervenit încă în viața lui ca să-i dea un răspuns.

„... tu ai spus în auzul meu, și am auzit sunetul cuvintelor tale: „sunt curat, sunt fără păcat, sunt fără prihană, nu este fărădelege în mine. Și Dumnezeu caută pricină de ură împotriva mea, mă socotește vrăjmaș al Lui; îmi pune picioarele în butuci, îmi pândește toate mișcărilor.“

Îți voi răspunde că aici n-ai dreptate, căci Dumnezeu este mai mare decât omul. Vrei, deci, să te certî cu El, pentru că nu dă socotală ficăruia de faptele Lui? Dumnezeu vorbește însă, când într-un fel, când într-altul; dar omul nu ia seama“ (Iov 33:8-14).

Chiar și în epoca conștiinței, în care trăia Iov, Dumnezeu nu era departe de ființa umană. Elihu vorbește despre un fel de „reprogramare“ a conștiinței prin intervenții tainice la vreme de noapte, prin somn și prin vise. Practica

reprogramării computerelor moderne ne ajută să înțelegem în parte la ce fel de intervenție făcea aluzie Elihu:

„El vorbește prin visuri, prin vedenii de noapte, când oamenii sunt cufundați într-un somn adânc, când dorm în patul lor. Atunci El le dă înștiințări, și le întipărește învățăturile Lui, ca să abată pe om de la rău, și să-l ferească de mândrie, ca să-i păzească sufletul de groapă și viața de loviturile săbiei“ (Iov 32:15-18).

Oamenii au observat că „noaptea este un sfetnic bun“. Ce nu știu ei, spune Elihu, este că observația aceasta este adevărată pentru că în timpul nopții, pe durata somnului, Dumnezeu „întipărește învățăturile Lui“ în conștiința lor „ca să abată pe om de la rău, și să-l ferească de mândrie, ca să-i păzească sufletul de groapă și viața de loviturile săbiei.“

Un alt fel al lui Dumnezeu de a comunica cu omul sunt muștrările suferințelor. Universul nostru, au observat oamenii, este prin excelență moral. De aceea, spun oamenii că „ulciorul nu merge de multe ori la apă“, iar „minciuna are picioare scurte.“ Elihu ne spune că și aceasta este o dovadă a providenței divine care dirijează afacerile oamenilor:

„Și prin durere este muștrat omul în culcușul lui, când o luptă necurmată îi frământă oasele. Atunci îi este greață de pâine, chiar și de bucatele cele mai alese. Carnea i se prăpădește și pier, oasele care nu i se vedeau rămân goale; sufletul i se apropie de groapă, și viața de vestitorii morții“ (Iov 32: 19-22).

Dacă ar fi după dreptate, singura răsplată pe care am merita să ni-o dea Dumnezeu ar fi moartea și iadul. Orice situație în care nu ni le dă, este o manifestare a milei. Harul este definit ca și capacitatea divină de a ierta și de a trece cu vederea vinovăția pentru a ne putea dărui viața și binecuvântarea.

Un Dumnezeu plecat în recuperarea păcătoșilor

Elihu îi spune lui Iov că Dumnezeu nu găsește plăcere în pedepsirea celor răi, ci în recuperarea lor. El caută căi și mijloace pentru a-i izbăvi de la moarte. Ca să ilustreze acest adevăr, Elihu vorbește despre lucruri din lumea nevăzută. Este clar că informațiile acestui tânăr sunt inspirate de Duhul lui Dumnezeu, căci un muritor de rând n-avea de unde să cunoască astfel de lucruri. Elihu descopere existența unor îngeri trimiși de Dumnezeu să-i povățuiască pe oameni și lansează pentru prima oară ideea „mijlocirii“, printr-un „preț de răscumpărare“:

„Dar dacă se găsește un înger mijlocitor pentru el, unul din miile acelea, care vestesc omului calea pe care trebuie s-o urmeze, Dumnezeu Se îndură de el și zice îngerului: „Izbăvește-l, ca să nu se pogoare în groapă; am găsit un preț de răscumpărare pentru

el!“ Și atunci carnea lui se face mai fragedă ca în copilărie, se întoarce la zilele tinereții lui. Se roagă lui Dumnezeu, și Dumnezeu îi este binevoitor, îl lasă să-l vadă Fața cu bucurie, și-i dă înapoi nevinovăția. Atunci el cântă înaintea oamenilor, și zice: „Am păcătuit, am călcat dreptatea, și n-am fost pedepsit după faptele mele; Dumnezeu mi-a izbăvit sufletul ca să nu intre în groapă, și viața mea vede lumina!“

Iată, acestea le face Dumnezeu, de două ori, de trei ori, omului, ca să-l ridice din groapă, ca să-l lumineze cu lumina celor vii“ (Iov 33:23-30).

Auziți aici ecoul unor alte revelații de mai târziu“

„Doresc Eu moartea păcătosului? zice Domnul, Dumnezeu. Nu doresc Eu mai degrabă ca el să se întoarcă de pe căile lui și să trăiască?“ (Ezechiel 17:23).

„Domnul nu întârzie în împlinirea făgăduinței Lui, cum cred unii; ci are o îndelungă răbdare pentru voi, și dorește ca nici unul să nu piară, ci toți să vină la pocăință“ (2 Petru 3:9).

Un Dumnezeu al harului

Dumnezeul prezentat de Elihu este luminos și plin de bunăvoință. Este drept că și ceilalți trei prieteni vorbiseră despre Dumnezeu, dar aluziile lor fuseseră întunecoase, sumbre și mai ales ... false. Elihu îl ajută pe Iov să-L vadă și să-L înțeleagă pe Dumnezeu. Vorbele lui sunt rostite cu autoritatea adevărului, dar și cu dulceața harului. Ajutorul celor trei prieteni fusese lipsit tocmai de acest element esențial din inima lui Dumnezeu: harul. Ei se arătaseră foarte dispuși să-l strivească pe Iov sub greutatea argumentelor lor. Judecători prea asprii și plini de ei înșiși, cei trei dovediseră foarte clar că nu cunoșteau deloc căile lui Dumnezeu și nici nu priceuseră că „Dumnezeu încearcă pe cel bun“ (Geneza 22:1; Exodul 20:20).

Elihu vrea să-l ajute pe Iov să apuce singur pe calea adevăratei cunoașteri de sine. Ea ne duce invariabil prin lumina prezenței lui Dumnezeu spre binecuvântata și binefăcătoarea „pocăință.“

Pentru aceasta, Elihu îi aduce aminte lui Iov de cuvintele rostite:

„Elihu a luat din nou cuvântul și a zis: „Ascultați, înțelepților, cuvintele mele! Luați aminte la mine, pricepuților! Căci urechea deosebește cuvintele, cum gustă cerul gurii bucatele.“ Să alegem ce este drept, să vedem între noi ce este bun. Iov a zis: „sunt nevinovat și Dumnezeu nu vrea să-mi dea dreptate; am dreptate și trec drept mincinos; rana mea este jalnică, și sunt fără păcat.“

Este vreun om ca Iov, care să bea batjocura ca apa, care să umble

în tovărășia celor ce fac rău, care să meargă mână în mână cu cei nelegiuți? Căci el a zis: „Nu-i folosește nimic omului să-și pună plăcerea în Dumnezeu“ (Iov 34:1-9).

Și apoi îl duce pe patriarh și pe prietenii lui în prezența guvernării binevoitoare a lui Dumnezeu:

„Ascultați-mă, deci, oameni pricepuți! Departe de Dumnezeu nedreptatea, departe de Cel Atotputernic fărădelegea! El dă omului după faptele lui, răsplătește fiecăruia după căile lui. Nu, negreșit, Dumnezeu nu săvârșește fărădelegea; Cel Atotputernic nu calcă dreptatea. Cine L-a însărcinat să cârmuiască pământul? Cine L-a dat lumea în grija Lui? Dacă nu s-ar gândi decât la El, dacă Și-ar lua înapoi duhul și suflarea, tot ce este carne ar pieri deodată, și omul s-ar întoarce în țărână“ (Iov 34: 10-15).

Elihu îi pune lui Iov o problemă de principiu: „Având în vedere că universul este după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, orice îndoială asupra dreptății justiției divine este lipsită de sens! Ori Dumnezeu este nedrept și universul este nedrept, iar atunci orice ni se întâmplă este arbitrar și n-ar trebui să ne mire, ori, dacă universul este drept, atunci cum te mai poți îndoii de dreptatea Celui care-l cârmuiește!“

Iov îl socotea pe Dumnezeu nedrept. Cine pusese însă în el sentimentul dreptății după care judeca acțiunile divinității? Oare nu Dumnezeu? Atunci cum de se îndoia de dreptatea lui Dumnezeu?

Elihu îi pune lui Iov o problemă de principiu: „Având în vedere că universul este după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, orice îndoială asupra dreptății justiției divine este lipsită de sens! Ori Dumnezeu este nedrept și universul este nedrept, iar atunci orice ni se întâmplă este arbitrar și n-ar trebui să ne mire, ori, dacă universul este drept, atunci cum te mai poți îndoii de dreptatea Celui care-l cârmuiește!“

Cel care a făcut ochiul s-ar putea să nu vadă, Cel care a întocmit urechea s-ar putea să nu audă? Cel ce a pus în noi sentimentul dreptății s-ar putea să nu fie drept? Elihu îi arată lui Iov cât de lipsită de logică era gândirea lui.

Harul ne ajută să pricepem ceva din bunăvoința cu care Atotputernicul se poartă cu făpturile create de El. În suveranitatea Lui, numai Dumnezeu are dreptul să hotărască ce este bine și ce este rău, ce este drept și ce este nedrept. Prin suveranitate se înțelege dreptul lui

Dumnezeu de a face oricui, orice și oricând, fără a trebui să dea socoteală cuiva. El nu trebuie să „ceară aprobare“ sau să se sfătuiască cu cineva.

„Cui sunt dator, ca să-i plătesc? Sub cer totul este al Meu“ (Iov 41:11).

Noul Testament ne spune că Dumnezeu se sfătuește numai cu El însuși când hotărăște ce trebuie făcut:

„... căci a binevoit să ne descopere taina voiei Sale, după planul pe care-l alcătuiască în Sine însuși, ca să-l aducă la îndeplinire la plinirea vremurilor ...“ (Efeseni 1:9-10).

„El ne-a mântuit și ne-a dat o chemare sfântă, nu pentru faptele noastre, ci după hotărârea Lui și după harul care ne-a fost dat în Christos Isus, înainte de veșniciei ...“ (2 Timotei 1:9).

„O, adâncul bogăției, înțelepciunii și științei lui Dumnezeu! cât de nepătrunse sunt judecățile Lui, și cât de neînțelese sunt căile Lui! Și într-adevăr „cine a cunoscut gândul Domnului? Sau cine a fost sfetnicul Lui? Cine l-a dat ceva întâi, ca să aibă de primit înapoi?“ Din El, prin El, și pentru El sunt toate lucrurile“ (Romani 11:33-36).

Suveranitatea lui Dumnezeu este exercitată întotdeauna în conform cu natura lui Dumnezeu și cu atributele Lui de dragoste și bunătate. Faptul acesta nu înseamnă însă că suveranitatea lui Dumnezeu trebuie subordonată conceptelor noastre de bine și rău. Numai Dumnezeu știe cu adevărat ce este bun și bine. Noi cunoaștem doar „în parte“ și părerile noastre sunt, din acest motiv, adesea greșite:

„Îți voi răspunde că aici n-ai dreptate, căci Dumnezeu este mai mare decât omul“ (Iov 33:12).

În acest context, putem spune că „voia lui Dumnezeu“ este exact ceea ce am alege și noi să facem dacă am cunoaște toate lucrurile ca și Dumnezeu. Unii dintre noi au probleme să accepte acum voia lui Dumnezeu, dar asta numai pentru că deocamdată cunoaștem „doar în parte“. Când vom sta înaintea lui Dumnezeu la judecată și vom afla ceea ce deocamdată nu știm toți vom amuți și-l vom da dreptate lui Dumnezeu:

„Fiindcă este scris: „Pe viața Mea Mă jur, zice Domnul, că orice genunchi se va pleca înaintea Mea, și orice limbă va da slavă lui Dumnezeu“ (Romani 14:11).

Până în ziua aceea, fiecare om are datoria să se supună hotărârilor lui Dumnezeu chiar și atunci când nu le înțelege. Providența Lui este suverană în toate lucrările oamenilor:

„Dacă ai pricepere, ascultă lucrul acesta, ia aminte la glasul cuvintelor mele! Oare ar putea să domnească un vrăjmaș al dreptății? Și vei osîndi tu pe Cel drept, pe Cel puternic, care strigă către împărați: „Netrebnicilor!“ Și către domnitori: „Nelegiuților!“ Care nu caută la fața celor mari, și nu face deosebire între bogat și sărac, pentru că toți sunt lucrarea mânilor Lui? Într-o clipă, ei își pierd viața. La miezul nopții, un popor se clatină și piere. Cel puternic piere, fără amestecul mâinii vreunui om. Căci Dumnezeu vede purtarea tuturor, privește pașii fiecăruia. Nu este nici întuneric, nici umbră a morții, unde să se poată ascunde cei ce fac fărădelegea.

Dumnezeu n-are nevoie să privească multă vreme, ca să tragă pe un om la judecată înaintea Lui. El zdrobește pe cei mari fără cercetare, și pune pe alții în locul lor. Căci El cunoaște faptele lor: noaptea îi răstoarnă, sunt zdrobiți. Îi lovește ca pe niște nelegiuți, în fața tuturor. Abătându-se de la El, și părăsind toate căile Lui, ei au făcut să se înalțe la Dumnezeu strigătul săracului. I-au îndreptat luarea aminte la strigătul celui nenorocit.

Dacă dă El pace, cine poate s-o turbure? Dacă își ascunde El Fața, cine poate să-L vadă? La fel se poartă fie cu un popor, fie cu un om, pentru ca nelegiuitul să nu mai stăpânească și să nu mai fie o cursă pentru popor.

Oare după părerea ta va face Dumnezeu dreptate? Tu lepezi, tu alegi, și nu eu; Spune, deci, ce știi!“ (Iov 34:16-33).

Remarcați finețea cu care Elihu îi sugerează lui Iov calea pocăinței. După ce-i arată că nepocăința oamenilor răi Îl împiedică pe Dumnezeu să-i izbăvească:

„Căci a zis el vreodată lui Dumnezeu: „Am fost pedepsit, nu voi mai păcătui; arată-mi ce nu văd; dacă am făcut nedreptăți, nu voi mai face?“ (Iov 34:31-32).

Elihu îl așează pe Iov în această oglindă ca să se privească singur:

„Spune, deci, ce știi! Oamenii cu pricepere vor fi de părerea mea, înțeleptul care m-ascultă va gândi ca mine: „Iov vorbește fără pricepere, și cuvântările lui sunt lipsite de judecată. Să fie încercat, deci, mai departe, fiindcă răspunde ca cei răi! Căci adaugă la greșelile lui păcate noi; bate din palme în mijlocul nostru, își înmulțește cuvintele împotriva lui Dumnezeu“ (Iov 34:33-37).

Elihu îi spune lui Iov și prin aceasta și prietenilor săi că relația lui Dumnezeu cu oamenii nu poate fi pusă în termenii unei tranzacții comerciale:

„Elihu a luat din nou cuvântul și a zis: „Îți închipuiești că ai

dreptate, și crezi că te îndreptățești înaintea lui Dumnezeu, când zici: „La ce-mi folosește, ce câștig am că nu păcătuiesc?”

Îți voi răspunde și la aceasta, ție, și prietenilor tăi totodată“ (Iov 35:1-4).

Iov și prietenii săi vorbeau de ceea ce puteau „câștiga ei“. Elihu răstoarnă ecuația și îi întreabă: „Dar Dumnezeu ce ar putea câștiga dintr-o astfel de relație comercială?”

„Uită-te spre ceruri, și privește! Vezi norii, cât de sus sunt față de tine? Dacă păcătuiești, ce rău îi faci Lui? Și când păcatele ți se înmulțesc, ce-I faci Lui? Dacă ești drept, ce-I dai Lui? Ce primește El din mâna ta?

Răutatea ta nu poate vătăma decât semenului tău, dreptatea ta nu folosește decât fiului omului. Oamenii strigă împotriva mulțimii apăsătorilor, se plâng de silnicia multora; dar nici unul nu zice: „Unde este Dumnezeu, Făcătorul meu, care ne însuflă cântări de veselie noaptea, care ne învață mai mult decât pe dobitoacele pământului, și ne dă mai multă pricepere decât păsărilor cerului?”

Să tot strige ei atunci, căci Dumnezeu nu răspunde, din pricina mândriei celor răi. Degeaba strigă, căci Dumnezeu n-ascultă, Cel Atotputernic nu ia aminte“ (Iov 35:5-13).

Un Dumnezeu căruia îi pasă

În ceea ce privește nerăbdarea lui Iov de a primi un răspuns din partea lui Dumnezeu, Elihu spune că, asemenea multor părinți în relațiile cu copiii lor, și Dumnezeu are trei feluri de răspunsuri: El poate spune „Da“, El poate spune „Nu“ sau El poate spune „Nu încă“!

„Măcarcă zici că nu-L vezi, totuși pricina ta este înaintea Lui: așteaptă-L! Dar, pentru că mânia Lui nu pedepsește încă, nu înseamnă că puțin îi pasă de nelegiuire. Așa că Iov își deschide gura degeaba, și spune o mulțime de vorbe fără rost“ (Iov 35:14-16).

Dintre toate discursurile lui Elihu, ultimul (capitolele 36 și 37) este cel mai impresionant din cauza descrierii măreției lui Dumnezeu. Așa cum am spus, Elihu este purtătorul de cuvânt care vorbește pentru Dumnezeu:

„Elihu a urmat și a zis: „Așteaptă puțin, și voi urma, căci mai am încă de vorbit pentru Dumnezeu. Îmi voi lua temeiurile de departe, și voi dovedi dreptatea Ziditorului meu. Fii încredințat, cuvântările mele nu sunt minciuni, ci ai a face cu un om cu simțăminte curate“ (Iov 36:1-4).

După această scurtă introducere în care-și declară cele mai sincere și mai

curate motive, Elihu lansează prima mare declarație despre Dumnezeu:

Un Dumnezeu care nu leapădă pe nimeni

„Dumnezeu este puternic, dar nu leapădă pe nimeni“ (Iov 36:5).

În harul Său, Dumnezeu Își folosește puterea ca să-i recupereze pe oamenii greșiți. El dă o șansă egală tuturor oamenilor, numai că ei nu răspund la fel în fața învățăturilor Sale. Unii Îl ascultă (36:11), alții nu-L ascultă (36:12).

„Dumnezeu este puternic, dar nu leapădă pe nimeni; și este puternic prin tăria priceperii Lui. El nu lasă pe cel rău să trăiască și face dreptate celui nenorocit. Nu-Și întoarce ochii deasupra celor fără prihană, și-i pune pe scaunul de domnie cu împărații, îi așează pentru totdeauna ca să domnească. Se întâmplă să cadă în lanțuri, și să fie prinși în legăturile nenorocirii? Le pune înainte faptele lor, fărădelegile lor, mândria lor. Îi înștiințează ca să se îndrepte, îi îndeamnă să se întoarcă de la nelegiuire.

Dacă ascultă și se supun, își sfârșesc zilele în fericire, și anii în bucurie. Dacă n-ascultă, pier uciși de sabie, mor în orbirea lor“ (Iov 36:5-12).

Elihu dezvoltă această deosebire în felul în care îi răspund lui Dumnezeu nelegiuirii și neprihănirii. Cei dintâi se împietresc și mai mult și se pierd singuri, iar cei neprihăniți scapă din nenorocire prin supunerea lor smerită:

„Nelegiuirii se mânie, nu strigă către Dumnezeu când îi înlanțuie; își pierd viața în tinereță, mor ca cei desfrânați. Dar Dumnezeu scapă pe cel nenorocit prin nenorocirea lui, și prin suferință îl înștiințează“ (Iov 36:13-15).

Elihu aplică apoi acest adevăr la viața lui Iov:

„Și pe tine te va scoate din strâmtoare, ca să te pună la loc larg, în slobozenie deplină, și masa ta va fi încărcată cu bucate gustoase. Dar dacă-ți aperi pricina ca un nelegiuit, pedeapsa este nedezipită de pricina ta. Supărarea să nu te împingă la batjocură, și mărirea prețului răscumpărării să nu te ducă în rătăcire! Oare ar ajunge strigătele tale să te scoată din necaz, și chiar toate puterile pe care le-ai putea desfășura? Nu suspina după noapte, care ia popoarele din locul lor. Ferește-te să faci rău, căci suferința te îndeamnă la rău“ (Iov 36: 16-21).

Un Dumnezeu dispus să-i învețe pe oameni

A doua mare declarație despre Dumnezeu este legată de dorința Lui de a

da învățatură oamenilor:

„Dumnezeu este mare în puterea Lui; Cine ar putea să învețe pe alții ca El?“ (Iov 36:22)

În harul Său, Dumnezeu Își folosește puterea ca pe o demonstrație din care toate creaturile pot să învețe. Tema aceasta este dezvoltată și de apostolul Pavel în extraordinara lui epistolă către creștinii din Roma. Adresându-se unora care au trăit în afara perimetrului revelației mozaice, apostolul nu-i absolvă de responsabilitate în fața lui Dumnezeu, ci le amintește despre lecțiile înscrise de Dumnezeu în cartea naturii. Orice studiu amănunțit asupra creației dezvăluie ceva din natura Creatorului, așa că studiul naturii este în sine o sursă de veritabilă teologie:

„Mânia lui Dumnezeu se descopere din cer împotriva oricărei necinstiri a lui Dumnezeu și împotriva oricărei nelegiuri a oamenilor, care înădușe adevărul în nelegiuirea lor. Fiindcă ce se poate cunoaște despre Dumnezeu, le este descoperit în ei, căci le-a fost arătat de Dumnezeu.

În adevăr, însușirile nevăzute ale Lui, puterea Lui veșnică și dumezeirea Lui, se văd lămurit, de la facerea lumii, când te uiți cu băgare de seamă la ele în lucrurile făcute de El. Așa că nu se pot desvinovăți; fiindcă, cu toate că au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca Dumnezeu, nici nu I-au mulțumit“ (Romani 1:18-21).

Oamenii numiți „de știință“, studiază creația lui Dumnezeu și „descopere“ principii, structuri și legități după care ea funcționează. Orgolioși, acești „savanți“ își pun numele lor pe aceste realități așezate acolo de mâna lui Dumnezeu. Avem astfel „legea lui Joule“, „legea lui Bernouli“, etc. Cine este însă adevăratul proprietar al acestor legi? Oare nu s-ar cuveni să le numim mai degrabă „legile lui Dumnezeu“ ? Obrăznicia mândrici omenești este și ea diagnosticată de Pavel în aceeași epistolă către Romani:

„Fiindcă, cu toate că au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca Dumnezeu, nici nu I-au mulțumit; ci s-au dat la gândiri deșarte, și inima lor fără pricepere s-a întunecat. S-au fâlit că sunt înțelepți, și au înebunit;... și au schimbat slava Dumnezelui nemuritor într-o icoană care seamănă cu omul muritor, ... căci au schimbat în minciună adevărul lui Dumnezeu, și au slujit și s-au închinat făpturii în locul Făcătorului, care este binecuvântat în veci! Amin“ (Romani 1:21-25).

Ca și Pavel mai târziu, Elihu le amintește ascultătorilor săi și în special lui Iov că reacția responsabilă față de lecțiile primite de la Dumnezeu prin cartea naturii trebuie să fie una de admirație și laudă smerită:

„Cine îi cere socoteală de căile Lui, și cine îndrăznește să-I spună: „Faci rău?“ Nu uita să lauzi faptele Lui pe care toți oamenii trebuie să le mărească! Orice om le privește, fiecare muritor le vede de departe. Iată ce mare e Dumnezeu! Dar noi nu-L putem pricepe, numărul anilor Lui nimeni nu l-a pătruns“ (Iov 36: 23-26).

„La auzul acestor lucruri îmi tremură inima de tot și sare de la locul ei“ (Iov 37:1).

„Iov, ia aminte la aceste lucruri! Privește liniștit minunile lui Dumnezeu!“ (Iov 37: 14).

Elihu descrie lucrările lui Dumnezeu în natură. El enumeră lucrările din toamnă (36:27- 37:5), iarnă (37:6-10), primăvara (11-13) și vară (15-18).

„Căci El trage la El picăturile de apă, le preface în abur și dă ploaia, pe care norii o strecoară, și o picură peste mulțimea oamenilor. Și cine poate pricepe ruperea norului și bubuitul cortului Său? Iată, El își întinde lumina în jurul Lui, și acoperă adâncimile mării. Prin aceste mijloace, El judecă popoarele, și dă belsug de hrană. Ia fulgerul în mână, și-l aruncă asupra potrivnicilor Lui. Dă de veste că e de față printr-un bubuit, și până și turmele îi simt apropierea“ (Iov 36:27-33).

„Ascultați, ascultați trăsnetul tunetului Său, bubuitul care iese din gura Lui! Îl rostogolește pe toată întinderea cerurilor, și fulgerul Lui luminează până la marginile pământului. Apoi se aude un bubuit, tună cu glasul Lui măreț; și nu mai oprește fulgerul, de îndată ce răsună glasul Lui. Dumnezeu tună cu glasul Lui în chip minunat; face lucruri mari pe care noi nu le înțelegem“ (Iov 36:27-37:5).

„El zice zăpezii: „Cazi pe pământ!“ Zice același lucru ploii, chiar și celor mai puternice ploi. Pecetluiește mâna tuturor oamenilor, pentru ca toți să se recunoască de făpturi ale Lui. Fiara sălbatică se trage într-o peșteră, și se culcă în vizuina ei.

Vijelia vine de la miazăzi, și frigul, din vânturile de la miazănoapte. Dumnezeu, prin suflarea Lui, face gheața și micșorează locul apelor mari“ (Iov 37:6-10).

„Încarcă norii cu aburi, și-i risipește scânteietori; mișcarea lor se îndreaptă după planurile Lui, pentru împlinirea a tot ce le poruncește El pe fața pământului locuit. Îi face să pară ca o nuiă cu care lovește pământul sau ca un semn al dragostei Lui“ (Iov 37:11-13).

Nu pot să nu mă mir cât de mult seamănă expresia „norii ... ca o nuaia cu care lovește pamântul“ cu descrierea unei „tornado“ pe care le vezi în fiecare an în câmpiile Americii.

„Știi cum cârmuiește Dumnezeu norii și cum face să strălucească din ei fulgerul Său? Înțelegi tu plutirea norilor, minunile Aceluia a cărui știință este desăvârșită? Știi pentru ce ți se încălzesc veșmintele, când se odihnește pământul de vântul de miazăzi? Poți tu să întinzi cerurile ca El, tari ca o oglindă turnată?“ (Iov 37:17-18).

Un Dumnezeu care-i smerește pe cei mândrii

Cea de a treia mare declarație despre Dumnezeu este în legătură cu scopul lui cu oamenii:

„Pe Cel Atotputernic nu-L putem ajunge, căci este mare în tărie, dar dreptul și dreptatea deplină El nu le frânge. De aceea oamenii trebuie să se teamă de El; El nu-Și îndreaptă privirile spre cei ce se cred înțelepți“ (Iov 37:23b-24).

Dumnezeu dorește să frângă semeția luciferică a oamenilor și să-i reaseze în mijlocul făpturilor care I se închină și-L slujesc:

„Fiindcă este scris: „Pe viața Mea Mă jur, zice Domnul, că orice genunchi se va pleca înaintea Mea, și orice limbă va da slavă lui Dumnezeu“ (Romani 14:11).

„Spunc-le: „Pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că nu doresc moartea păcătosului, ci să se întoarcă de la calea lui și să trăiască“ (Ezechiel 33:11).

Ultimele cuvinte din discursurile lui Elihu sunt un avertisment pentru patriarhul Iov:

„De aceea oamenii trebuie să se teamă de El; El nu-Și îndreaptă privirile spre cei ce se cred înțelepți“ (Iov 37:24).

Pe fondul acestui avertisment va intra în discuție însuși Dumnezeu, iar prima Sa întrebare va fi:

„Cine este cel ce îmi întunecă planurile, prin cuvântări fără pricepere? Încinge-ți mijlocul ca un viteaz, ca Eu să te întreb, și tu să Mă înveți“ (Iov 38:2).

În direct contrast cu ceilalți trei prieteni ai lui Iov care L-au prezentat pe Dumnezeu ca Judecător, Elihu Îl prezintă drept învățător suprem plin de bunătate și har.

Răspunsul Domnului

Ca o confirmare că Elihu este purtătorul Său de cuvânt, Dumnezeu face ca vorbele lui să fie însoțite de o furtună grozavă care întunecă cerul:

„Domnul a răspuns lui Iov din mijlocul furtunii“ (Iov 38:1).

Intervenția lui Dumnezeu este necesară și binevenită. Fără ca El să se „descopere“, am fi rămas pe veci „robi ai învățăturilor începătoare ale lumii“ despre care amintește Pavel:

„Luați seama ca nimeni să nu vă fure cu filosofia și cu o amăgire deșartă, după datina oamenilor, după învățăturile începătoare ale lumii“ (Coloseni 2:8).

Teologia („știința despre Dumnezeu“) a fost numită până nu demult „regina tuturor științelor“, pentru că ea se ocupă cu cel mai înalt nivel de cunoștință pe care-l putem atinge, cunoașterea de Dumnezeu.

Teologia este o știință necesară, dar și o știință dificilă, pentru că este o încercare de a pătrunde în lucrurile de nepătruns:

„O, adâncul bogăției, înțelepciunii și științei lui Dumnezeu! Cât de nepătrunse sunt judecățile Lui, și cât de neînțelese sunt căile Lui! Și într-adevăr „cine a cunoscut gândul Domnului? Sau cine a fost sfetnicul Lui? Cine l-a dat ceva întâi, ca să aibă de primit înapoi?“ Din El, prin El, și pentru El sunt toate lucrurile. A Lui să fie slava în veci! Amin“ (Romani 11:33-36).

Dumnezeu ni s-a descoperit pe Sine în creație, în providență, în Cuvântul Său și în mod suprem în Fiul Său preaiubit, dar înțelegerea noastră este foarte rar la nivelul descoperirilor divine.

Teologul american A. W. Tozer este de părere că „esența idolatriei este să ai despre Dumnezeu gânduri nevrednice de El“ (The Knowledge of the Holy“, Harper&Row, p.11). Prin urmare, oricine încearcă să-L explice sau să-L apere pe Dumnezeu înaintea oamenilor trebuie să păstreze mereu inima smerită a unuia care l se închină. Asta pentru că „cunoștința îngâmfa pe când dragostea zidește“ (1 Corinteni 8:1).

„Esența idolatriei este să ai despre Dumnezeu gânduri nevrednice de El“

Întrebările folosite de Elihu în încheierea ultimului său discurs (Iov 37:14-18) l-au pregătit pe Iov pentru seria de întrebări pe care i le va pune Dumnezeu în textul din următoarele capitole (Iov 38 - 41). Spre deosebire de cei trei prieteni care-l luaseră la întrebări inițial, Elihu diagnostichează

corect care era problema lui Iov. *Acțiunile* lui Iov fuseseră neprihănite, patriarhul nu fusese nici pe departe așa de păcătos cum îl învinuiseră ei,

dar *atitudinile* lui Iov erau total greșite. Iov nu era sfântul care se pretindea. Dimpotrivă, el devenea cu fiecare vorbă un om sfidător, plin de sine și cu un total nesănătos orgoliu al celui care parcă le știe pe toate. Cei trei prieteni ai lui Iov încercaseră să-l dezbrace pe Iov de meritele faptelor lui, acum Elihu și mai ales Dumnezeu încep să-l dezbrace pe Iov de el însuși.

Nevasta lui Iov avusese dreptate: Iov rămăsese „neprihănit în neprihănirea lui“ (Iov 2:9). Oricât de mare ar fi fost aceasta, Iov încă nu era așa cum ar fi dorit Dumnezeu să fie. Cerul nu se dobândește prin eforturi personale. Toate faptele noastre bune sunt ca o cârpă murdară înaintea lui Dumnezeu. Ca oricare altul dintre noi, Iov trebuia acum dezbrăcat de el însuși și îmbrăcat cu neprihănirea adevărată pe care o dăruiește Dumnezeu prin har celor ce se pocăiesc:

„Ca oricare altul dintre noi, Iov trebuia acum dezbrăcat de el însuși și îmbrăcat cu neprihănirea adevărată pe care o dăruiește Dumnezeu prin har celor ce se pocăiesc“

„Știm însă că tot ce spune Legea, spune celor ce sunt sub Lege, pentru ca orice gură să fie astupată, și toată lumea să fie găsită vinovată înaintea lui Dumnezeu. Căci nimeni nu va fi socotit neprihănit înaintea Lui, prin faptele Legii, deoarece prin Lege vine cunoștința deplină a păcatului. Dar acum s-a arătat o neprihănire (grecește: dreptate) pe care o dă Dumnezeu, fără lege - despre ea mărturisesc Legea și proorocii - și anume, neprihănirea dată de Dumnezeu, care vine prin credința în Isus Christos, pentru toți și peste toți cei ce cred în El. Nu este nici o deosebire. Căci toți au păcătuit, și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu. Și sunt socotiți neprihăniți, fără plată, prin harul Său, prin răscumpărarea, care este în Christos Isus“ (Romani 3:19-24).

Pentru Iov venise vremea să stea de unul singur în fața măreției și întrebărilor lui Dumnezeu.

Examenul final

*„Aveam un milion de întrebări să-I pun lui Dumnezeu, dar când L-am întâlnit, le-am uitat pe toate, pentru că toate își pierduseră importanța“
- Christopher Morley*

Acolo unde patriarhul Iov pusese un semn de întrebare, Dumnezeu așează un semn de exclamare!

După cele opt discursuri ale celor trei prieteni ai săi, urmate fiecare de câte un răspuns din partea lui Iov și după cele patru discursuri ale lui Elihu, este vremea să vorbească și Dumnezeu. În fluxul discursului divin, Iov se va simți ca un fulg micuț purtat de vijelie, ca un fir de praf înaintea celui „Îmbătrânit de zile“.

Răspunsul lui Dumnezeu la întrebările lui Iov nu este o *explicație*, cum încercaseră să-i dea cei trei prieteni ai săi, ci o *revelație*.

Psihologul elvețian Paul Tournier a scris în cartea sa „Guilt and Grace“: „Răspunsul lui Dumnezeu nu este o idee, o propoziție, ca și concluzia unei teoreme; răspunsul Său este El însuși. Dumnezeu i s-a descoperit lui Iov și Iov a avut o întâlnire personală cu El.“

Am prefera ca Dumnezeu să ne vorbească din cerul senin, dar El alege uneori să ni se adreseze din mijlocul furtunii. Așa le-a vorbit evreilor pe muntele Sinai (Exod 19:16-19) și tot așa i-a vorbit proorocului Ilie (1 Regi 19:8-11). Ezechiel a văzut slava Domnului în furtună și atunci a auzit glasul Domnului (Ezechiel 1 și 2). Extraordinarea demonstrație de putere l-a făcut pe Iov mai sensibil la mesajul pe care dorea să-l transmită Dumnezeu.

Iov a întreat, iar acum Dumnezeu vrea să-i răspundă:

„Cine este cel ce Îmi întunecă planurile, prin cuvântări fără pricepere? Încinge-ți mijlocul ca un viteaz, ca Eu să te întreb, și tu să Mă înveți“ (Iov 38:2-3).

Fără nici o îndoială, cuvintele lui Dumnezeu sunt pline de ironie și urmăresc să-l pună pe Iov la locul lui. Urmază o adevărată examinare prin nu mai puțin de șaptezeci și șapte întrebări, mai mult retorice, întrepătrunse cu scurte comentarii. Dumnezeu îl examinează pe Iov în cosmologie, oceanografie, meteorologie, astronomie și zoologie. Procesul are ca scop să-l convingă pe Iov de totala lui ignoranță și de neputința lui de a se întâlni cu Dumnezeu și a-și apăra cazul pe un plan de egalitate.

Iov spuse:

„Cheamă-mă și-ți voi răspunde; sau lasă-mă să vorbesc cu, și răspunde-mi Tu!“ (Iov 13:22).

Acum, Dumnezeu răspunde provocării lui Iov. Am putea sistematiza întrebările lui Dumnezeu și răspunsurile lui Iov sub trei interogații principale:

Întrebarea	Domeniul	Răspunsul
Poți să explici creația? (Iov 38:1-38)	Puterea și înțelepciunea desfășurate de Dumnezeu în procesul de aducere în ființă a tuturor lucrurilor.	
Poți să administrezi creația? (Iov 38:39 - 29:30)	Grija providențială pentru toate lucrurile	„Iată, eu sunt prea mic; ce să-ți răspund? Îmi pun mâna la gură. Am vorbit odată și nu voi mai răspunde; de două ori și nu voi mai adăuga nimic“ (Iov 40:1-5)
Poți să stăpânești creația? (Iov 40:6 - 41:34)	Neputința omului de a fi stăpân peste creație	Știi că Tu poți totul și că nimic nu poate sta împotriva gândurilor Tale“ „Urechea mea auzise vorbindu-se de Tine; dar acum ochiul meu Te-a văzut. De aceea mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă“ (Iov 42:1-6)

Le vom lua pe rând și vom căuta să intrăm împreună cu Iov sub greutatea lor înfricoșătoare.

Poți să explici creația?

Dumnezeu nu pune în discuție integritatea lui Iov sau sinceritatea lui, ci ridică un semn de întrebare asupra abilității lui de a înțelege lucrările lui Dumnezeu. Iov vorbise bine despre Dumnezeu (Iov 42:7), dar discursurile lui fuseseră lipsite de smerenie și umilință. Iov credea că știe despre Dumnezeu, dar nu-și dăduse seama cât nu știe încă despre El! Înțelegerea propriei ignoranțe este primul pas spre adevărata înțelepciune.

Dumnezeu începe cu facerea pământului, asemănându-se pe Sine cu un zidar care măsoară mai întâi distanțele, însemnează apoi perimetrul, toarnă fundația, așează piatra din capul unghiului și ridică zidurile:

„Unde erai tu când am întemeiat pământul? Spune, dacă ai pricepere. Cine i-a hotărât măsurile, știi? Sau cine a întins frânghia de măsurat peste el? Pe ce sunt sprijinite temeliile lui? Sau cine i-a pus piatra din capul unghiului, atunci când stelele dimineții izbucneau în cântări de bucurie, și când toți fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie?“ (Iov 38:4-7)

Cunoașterea noastră este fragmentară, redusă la experiența propriei vieți. Cum am putea pătrunde noi înțelepciunea eternă ?

Dumnezeu trece apoi la întinderile de ape ale mărilor și oceanelor. Accentul este pus aici nu pe construcție, ci pe concepție:

„Cine a închis marea cu porți, când s-a aruncat din pântecele mamei ei? Când i-am făcut haina din nori, și scutece din întuneric; când i-am pus hotar, și când i-am pus zăvoare și porți; când am zis: „Până aici să vii, să nu treci mai departe; aici să ți se oprească mândria valurilor tale?“ (Iov 38:8-11)

Dumnezeu se înalță apoi spre soare și-i descrie binefacerile asupra vieții oamenilor:

„De când ești, ai poruncit tu dimineții? Ai arătat zorilor locul lor, ca să apuce capetele pământului, și să scuture pe cei răi de pe el? Ca pământul să se schimbe ca lutul pe care se pune o pecete, și toate lucrurile să se arate îmbrăcate ca în haina lor adevărată? Pentruca cei răi să fie lipsiți de lumina lor, și brațul care se ridică să fie zdrobit?“ (Iov 38: 12-15)

Următoarele unsprezece întrebări au de a face cu dimensiunile impresionante ale creației:

„Ai pătruns tu până la izvoarele mării? Sau te-ai plimbat tu prin fundurile adâncului? Ți s-au deschis porțile morții? Sau ai văzut tu porțile umbrei morții? Ai cuprins tu cu privirea întinderea pământului? Vorbește, dacă știi toate aceste lucruri. Unde este drumul care duce la locașul luminii? Și întunericul unde își are locuința? Poți să le urmărești până la hotarul lor, și să cunoști cărările locuinței lor? Știi, căci atunci erai născut, și numărul zilelor tale este mare! Ai ajuns tu până la cămările zăpezii? Ai văzut tu cămările grindinei, pe care le păstrez pentru vremurile de strâmtoare, pentru zilele de război și de bătălie? Pe ce cale se împarte lumina? Și pe ce cale se împrășteie vântul de răsărit pe pământ?” (Iov 38:16-24)

Este evident că Dumnezeu este plin de ironie față de Iov, dar acesta este exact tratamentul de care avea nevoie mândrul patriarh pentru a-l așeza în genunchi și a-l aduce la pocăință. Toată creația, de care Iov este ignorant, există prin înțelepciunea lui Dumnezeu, dăinuiește prin puterea Lui și se bucură prin harul bunăvoinței și binecuvântărilor Lui.

„Cine a deschis un loc de scurgere ploii, și a însemnat drumul fulgerului și al tunetului, ca să cadă ploaia pe un pământ fără locuitori, pe un pustiu unde nu sunt oameni; ca să adape locurile pustii și uscate, și ca să facă să încolțească și să răsară iarba?

Are ploaia tată? Cine dă naștere picăturilor de rouă? Din al cui sân iese gheața, și cine naște promoroaca cerului, ca apele să se îngroașe ca o piatră, și fața adâncului să se întărească?” (Iov 38:25-30)

Pentru că este vorba despre „revelație”, din cuvântul lui Dumnezeu aflăm o sumedenie de informații tainice despre lucruri misterioase care se petrec în cer și pe pământ. Deși condamnă astrologia și cere ca cititorii în stele să fie pedepsiți cu moartea, Dumnezeu nu neagă existența unor forțe astrale care influențează acțiunile celor ce trăiesc pe pământ¹. Probabil că tocmai existența acestor influențe l-a făcut pe Dumnezeu să-i pedepsească pe cei ce se bagă nechemați în explicarea și manipularea lor:

„Poți să inozi tu legăturile Găinușei sau să deslegi frânghiile Orionului? Tu faci să iasă la vremea lor semnele zodiacului, și tu cârmuiești Ursul mare cu puii lui? Cunoști tu legile cerului? Sau tu îi orânduiești stăpânirea pe pământ?” (Iov 38:31-33).

Și pentru că a venit vorba despre influența cerului astronomic, Dumnezeu îl provoacă pe Iov să-și arate puterea măcar în cerul atmosferic, mult mai mic în dimensiuni și fenomene:

1 Vezi anexa despre

„Îți înalți tu glasul până la nori, ca să chemi să te acopere râuri de ape? Poți tu să arunci fulgerile, ca să plece? Îți zic ele: „Iată-ne!”

Cine a pus înțelepciunea în negura norilor sau cine a dat pricepere întocmirii văzduhului? Cine poate să numere norii cu înțelepciune, și să verse burdufurile cerurilor, ca să înceapă pulberea să facă noroi, și bulgării de pământ să se lipească împreună?” (Iov 38:34-38)

Să aduci în ființă toate aceste elemente ale universului este una, iar să le poți purta de grijă la toate este alta! După ce-l arată neputincios în creație, Dumnezeu i se adresează lui Iov ca să-l convingă cât de neputincios este în purtarea de grijă față de toate cele create.

Poți să administrezi creația?

Dumnezeu aduce înaintea ochilor lui Iov ca la o paradă șase animale, leoaica, capra sălbatică, căprioara, măgarul sălbatic, bivolul sălbatic, șicalul și trei păsări, struțul, uliul, vulturul. Întrebarea pe care i-o adresează Creatorul patriarhului este: „Poți tu să le porți de grijă?” Ideea din spatele întrebării este: „Harul meu se îngrijește de toate acestea. Nu crezi că am destul har și pentru tine?”

„Tu izgonești prada pentru leoaică, și tu potolești foamea puilor de lei, când stau ghemuiți în vizuina lor, când stau la pândă în culcușul lor? Cine pregătește corbului hrana, când puii lui strigă spre Dumnezeu, când umblă rătăciți și flămânzi?” (Iov 38:39-41)

„Știi tu când își fac caprele sălbatice puii? Vezi tu pe cerboaice când fată? Numeri tu lunile în care sunt însărcinate, și cunoști tu vremea când nasc? Ele se pleacă, fată puii, și scapă iute de durerile lor. Puii lor prind vlagă și cresc sub cerul slobod, pleacă, și nu se mai întorc la ele” (Iov 39:1-4).

„Cine a lăsat slobod măgarul sălbatic, izbăvindul de orice legătură? I-am dat ca locuință pustiul, și pământul sărac ca locaș. El râde de zarva cetăților, Străbate munții ca să-și găsească hrana, și umblă după tot ce este verde” (Iov 39:5-8).

„Vrea bivolul sălbatic să fie în slujba ta? Și stă el noaptea la icslea ta? Îl poți lega tu cu o funie, ca să tragă o brazdă? Merge el după tine, ca să grăpeze bulgării din văi? Te încrezi tu în el, pentru că puterea lui este mare? Și-i lași tu grija lucrărilor tale? Te lași tu pe el, pentru căratul rodurilor tale, ca să le strângă în aria ta?” (Iov 39:9-12)

„Aripa struțului bate cu veselie, de-ai zice că este aripa și penișul berzei. Dar struțoaica își incredințează pământului ouăle, și le lasă să se încălzească în nisip. Ea uită că piciorul le poate strivi, că o fiară de câmp le poate călca în picioare. Este aspră cu puii săi de parcă nici n-ar fi ai ei. Că s-a trudit de geaba, nu-i pasă nici de cum! Căci Dumnezeu nu i-a dat înțelepciune, și nu i-a făcut parte de pricepere. Când se scoală și pornește, ride de cal și de călărețul lui“ (Iov 39:13-18).

Lipsa de înțelepciune a struțoaicei n-o face o mamă bună pentru puii ei, dar Dumnezeu, prin harul Său, le este puilor de struț o mamă foarte grijulie.

O altă „anomalie“ care nu poate fi explicată decât prin înțelepciunea lui Dumnezeu este aparenta lipsă de instinct de conservare a calului. În loc să fugă de larma războiului, el se aruncă inconștient în vârtoarea luptei:

„Tu dai putere calului, și-i îmbraci gâtul cu o coamă ce fâlfăie? Tu-l faci să sară ca lăcusta? Nechezatul lui puternic răspândește groaza. Scurmă pământul, și, mândru de puterea lui, se aruncă asupra celor înarmați; își bate joc de frică, nu se teme, și nu se dă înapoi dinaintea săbici. Zângănește tolba cu săgeți pe el, sulita și lancea strălucesc, fierbe de aprindere, mănâncă pământul, n-are astâmpăr când răsună trâmbița. La sunetul trâmbiței parcă zice: „înainte!“ De departe miroase bătălia, glasul ca de tunet ai căpeteniilor și strigătele de luptă“ (Iov 39: 19-25).

„Oare prin priceperea ta își ia uliul zborul, și își întinde aripile spre miazăzi?“ (Iov 39:26)

„Oare din porunca ta se înalță vulturul, și își așează cuibul pe înălțimi? El locuiește în stânci, acolo își are locuința, pe vârful zimțat al stâncilor și pe vârful munților. De acolo descopere el prada, și își cufundă privirile în depărtare după ea. Puii lui îi beau sângele; și acolo unde sunt hoituri, acolo-i și vulturul“ (Iov 39:7-30).

Providența lui Dumnezeu în natură este într-adevăr remarcabilă. În puterea și înțelepciunea Sa, Dumnezeu supraveghează tot universul și se îngrijește ca toate să aibă ceea ce le trebuie (Psalmul 104).

„Ochii tuturor nădăjduiesc în Tine și Tu le dai hrana la vreme. Îți deschizi mâna și satori după dorință tot ce are viață“ (Psalmul 145:15-16).

Cum să le dea de mâncare Iov puilor de lei când el nici nu știa măcar că le este foame? Ce știa Iov despre perioada de gestație a caprelor sălbatice? Hotărâse Iov ca puii căprioarei să poată sări imediat după naștere în picioare

ca să poată fugi de dușmani? Cine purta de grijă așa numitelor „animale sălbatice“ care nu puteau fi aduse în ocoalele de lângă casele oamenilor? Cine le-a dat minte vulturilor să-și așeze cuiburile pe vârful stâncilor, departe de săgeata vânătorilor, dar și ochi în stare să vadă de foarte sus toate cadavrele de pe suprafața pământului?

Toate rânduicelile acestea „naturale“ există doar pentru că harul lui Dumnezeu este bogat în îndurare și suficient să îngrijească de toate lucrurile.

Sub potopul acesta de dovezi ale harului, Dumnezeu îl supune pe Iov unei întrebări personale:

„Domnul, a vorbit lui Iov și a zis: „Ești încredințat acum tu, care vorbești împotriva Celui Atotputernic? Tu care mustri pe Dumnezeu, mai ai vreun răspuns de dat?“ (Iov 40:1-2)

Copleșit, patriarhul răspunde:

„Iată, eu sunt prea mic; ce să-ți răspund? Îmi pun mâna la gură. Am vorbit odată, și nu voi mai răspunde; de două ori, și nu voi mai adăuga nimic“ (Iov 40:4-5).

„Am vorbit și așa prea mult“, spune Iov. „În fața unui Dumnezeu care le-a făcut pe toate și le poartă de grijă la toate, sunt prea mic și se cuvine să pun mâna la gură și să tac“. Iov nu ajunsese încă suficient de zdrobit ca să aleagă pocăința, dar este măcar ... redus la tăcere. Dumnezeu mai are încă de lucrat la inima lui. În secțiunea următoare, Dumnezeu îl invită pe Iov să se urce simbolic pe „muntele lui Dumnezeu“, să se așeze pe tronul judecăților și să facă ceea ce face El în fiecare zi. Cel ce „cercetează inima și rărunchii“ îl întreabă:

„Domnul a răspuns lui Iov din mijlocul furtunii și a zis:

„Încinge-ți mijlocul ca un viteaz; ca Eu să te întreb, și tu să Mă înveți. Vrei să nimicești până și dreptatea Mea? Și să Mă osindești, ca să-ți scoți dreptatea? Ai tu un braț ca al lui Dumnezeu, și un glas de tunet ca al Lui? Împodobește-te cu măreție și mărimă, îmbracă-te cu strălucire și cu slavă! Varsă-ți valurile mânicii tale, și doboară cu o privire pe cei trufași! Smerește cu o privire pe cei trufași, zdrobește pe loc pe cei răi, ascunde-i pe toți împreună în țărână, învelește-le fața în întuneric! Și atunci voi aduce și Eu lauda puterii drepte tale“ (Iov 40:6-14).

După ce l-a plimbat puțin pe Iov prin lumea viețuitoarelor, Dumnezeu îl invită să pătrundă în domeniul moral al existenței. La urma urmei, acesta este domeniul în care Iov a contestat competența divină!

Dumnezeu îl întreabă: „Poți să faci ce fac Eu? Poți să „te împodobești cu măreție și mărimă? Poți să te îmbraci cu strălucire și slavă? Poți să-ți reverseți valurile mânicii tale în așa fel ca să-i dobori pe cei trufași, să-i zdrobești pe

cei răi și să-i întorci în țărână și întunerec? Dacă poți, atunci „voi aduce și Eu lauda puterii dreptei tale.“

Abea acum pune Dumnezeu degetul pe adevărata problemă a lui Iov. Dumnezeu îl întreabă: „poți rezolva problema mândriei din lume? Poți soluționa problema propriei tale trufii?“

Iov este confruntat acum cu „obraznicia“ de care a dat dovadă atunci când a îndrăznit să se ridice împotriva Celui Atotputernic. Cu toată neprihănirea lui, Iov s-a purtat față de Dumnezeu cu mândria unui om orgolios și a vorbit ca unul care s-a crezut pe picior de egalitate cu Creatorul său. Într-adevăr, mândria umană este așa de perfidă încât pătrunde chiar și în cele mai „sfinte“ îndeletniciri. Un comentator vorbea de caracteristicile popoarelor „creștine“ din insulele britanice astfel:

„Unul din Țara Galiilor se roagă în genunchi și-i ține în genunchi pe toți cei care-l înconjoară.

Un Scoțian ține duminică și ... toate celelalte lucruri pe care poate pune mâna.

Un irlandez nu știe ce crede, dar este gata să moară pentru crezul său.

Un englez este plin de sine, dar I se închină și lui Dumnezeu!“

Lăsând gluma la o parte, trebuie să spunem că toți oamenii suferă de aceste defecte. Firea pământească este mândră și nesupusă. Nu degeaba întreabă retoric Biblia:

„ Inima este nespuse de înșelătoare și de deznădăjduit de rea; cine poate s-o cunoască? Eu, Domnul, cercetez inima și cerc rinichii, ca să răsplătesc fiecăruia după purtare lui, după rodul faptelor lui“ (Ieremia 17:9-10).

Numai Dumnezeu poate rezolva problemele inimii!

Cu toată aparenta „neprihănire“ a faptelor lui Iov, patriarhul se afla într-o primejdie de moarte:

„Înainte de picire, inima omului se îngâmfă, dar smerenia merge înaintea slavei“ (Proverbe 18:12).

Poate Iov să rezolve problema celor mândrii? Poate el să scape de „monștrii“ care-i bântuiesc propria ființă? Șansele sunt minime. Dumnezeu îi spune că va reuși numai atunci când va avea succes în imblânzirea marilor animale care trăiesc pe pământ, hipopotamul (behemotul) și Leviatanul (un alt monstru al mării). Este inutil să încercăm să identificăm corespondentul zoologic contemporan al acestor creaturi. Behemotul, tradus în Biblia română prin „ipopotam“ poate fi un dinozaur ierbivor, în timp ce leviatanul poate fi unul carnivor. Aceste animale au dispărut la potop sau la puțin timp după aceea din cauza schimbării condițiilor de mediu. Depozitele de fosile care se găsesc în multe locuri confirmă această ipoteză.

Poți să stăpânești creația?

Ca și până acum, în loc să-l confrunte pe Iov cu panorama întregii lui creații, Dumnezeu alege doar două făpturi și le aduce înaintea ochilor patriarhului. Parcă Dumnezeu i-ar spune: „Ești prea mic pentru măreția întregii Mele creații. Ești mic chiar și în fața a numai două dintre creaturile Mele!”

Nu uitați că în dispută nu este „puterea” lui Dumnezeu, ci „dreptatea” Lui. În textul citat mai sus, Iov este invitat să-și arate puterea în aplicarea justiției față de cei răi de pe pământ: „Doboară cu o privire pe cei trufași! Smerește cu o privire pe cei trufași, zdrobește pe loc pe cei răi, ascunde-i pe toți împreună în țărână, învește-le fața în întuneric.” Mai înainte însă de a-l lăsa s-o facă, Dumnezeu îl pune la o probă: să-și măsoare puterea cu numai două dintre creaturile Lui, hipopotamul și leviatanul. Dacă va birui, atunci va putea să-și domine și propria trufie:

„Uită-te la ipopotamul, căruia i-am dat viață ca și ție! El mănâncă iarbă ca boul. Uită-te ce tărie are în coapse, și ce putere are în mușchii pântecelui său! Își îndoie coada tare ca un cedru, și vinele coapselor lui sunt întretăsute. Oasele lui sunt ca niște țevi din aramă, mădularile lui sunt ca niște drugi din fier. El este cea mai mare dintre lucrările lui Dumnezeu. Cel ce l-a făcut l-a înzestrat cu o suliță. El își găsește hrana în munți, unde se joacă toate fiarele câmpului. Se culcă sub lotus, în mijlocul trestii și mlaștinilor. Desișul lotusului îl acopere cu umbra lui, sălciile pârâului îl înconjoară. Dacă se întâmplă ca râul să iasă din matcă, el nu fuge: chiar de s-ar năpusti Iordanul în gâttelejul lui, el ar rămânea liniștit. Crezi că-l poți prinde lovindu-l în față? Sau crezi că-i vei putea străpunge nasul cu ajutorul lațurilor?” (Iov 40:15-24)

O lectură atentă va descoperi că traducătorul a numit doar „convențional” această făptură „ipopotam”, ca să ajute înțelegerea cititorului prin imaginea unui animal contemporan. De fapt, amândouă animale amintite aici au făcut parte din categoria „dinozaurilor”, ale căror rămășițe se mai găsesc și astăzi prin straturile arheologice.

„Ipopotamul” nu este însă la fel cu ceea ce ni se spune despre creatura din cartea Iov.

Are ipopotamul coada „ca un cedru” (Iov 40:17)? Nicidecum! Ipopotamul are o codiță de câțiva centimetrii.

Este ipopotamul „cea mai mare dintre lucrările lui Dumnezeu” (Iov 40:19). Nicidecum. Există elefanți, bivoli și balene mult mai mari decât el.

Își caută ipopotamul „hrana în munți” (Iov 40:20)? Nicidecum. Un ipopotam la munte ar fi o ciudățenie.

Este ipopotamul „inzestrat cu o suliță” (Iov 40:19). Nicidecum.

Ipopotamul n-are nici un fel de corn. Traducătorul spune în nota de la subsol că ar fi vorba de (sic!) niște dinți mari ca să se apere.

Cea de a doua făptură la care se referă Dumnezeu este numită „leviatan“. Acest termen nu este o traducere, ci o transliterare. Tradus, el ar fi „cel ce se răsuțește, cel ce se zvârcolește, cel ce face tumbă“. IOv vorbise deja despre acest animal în Iov 3:8. În psalmul 104: 25-26, termenul este întâlnit din nou:

„Iată marea cea întinsă și mare: în ea se mișcă nenumărate viețuitoare mici și mari. Acolo în ea, umblă corăbiile, și în ea este leviatanul acela pe care l-ai făcut să se joace în valurile ei.“

Pofoarele din vechime foloseau termenul pentru a numi „monștrii marini“ care făceau valuri în apa mării prin mișcările lor.

Profetul Isaia folosește această numire ca simbol pentru marile puteri mondiale ale vremii:

„În ziua aceea, Domnul va lovi cu sabia Lui cea aspră, mare și tare, Leviatanul, Babilonul, șarpele fugar (Asur), și Leviatanul, șarpele inelat (Babel), și va ucide balaurul de lângă mare (Egiptul)“ (Isaia 27:1).

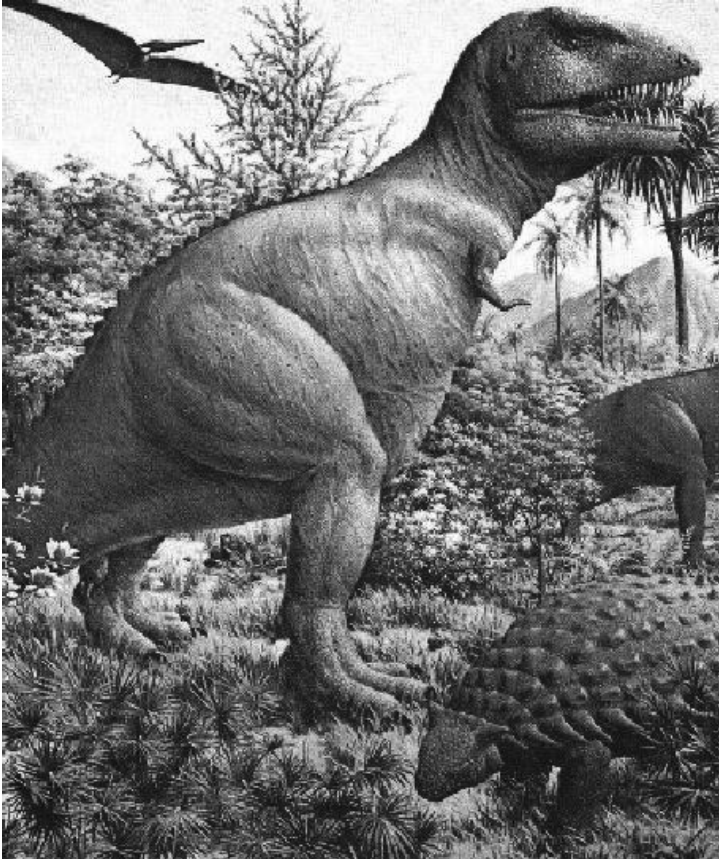
Psalmistul Asaf aplică această metaforă Egiptului, impresionant prin puterea lui, dar neputincios înaintea lui Dumnezeu:

„Tu ai despărțit marea cu puterea Ta, ai sfârșit capetele balaurilor din ape; ai zdrobit capul Leviatanului, l-ai dat să-l mănânce fiarele din pustie“ (Psalmul 74:13-14).

Dumnezeu îl întreabă pe Iov dacă se poate face stăpân peste un astfel de „leviatan“ al mărilor:

„Poți tu să prinzi Leviatanul cu undița? Sau să-i legi limba cu o funie? Îi vei putea petrece papura prin nări? Sau să-i străpunzi cu un cârlig falca? Îți va face el multe rugăminți? Îți va vorbi el cu un glas dulce? Va face el un legământ cu tine ca să-ți fie rob pe vecie? Te

vei juca tu cu el ca și cu o pasăre? Îl vei lega tu ca să-ți învescești fetele? Fac pescarii negoț cu el? Îl împart ei între negustori? Îi vei acoperi pielea cu țepușe, și capul cu cângi?

Ridică-ți numai mâna împotriva lui, și nu-ți va mai veni gust să-l lovești. Iată că ești înșelat în așteptarea ta de a-l prinde: numai să-l vezi, și cazi la pământ! Nimeni nu este atât de îndrăzneț ca să-l întărate. ...

Vreau să mai vorbesc iarăși de mădularele lui și de tăria lui și de frumusețea întocmirii lui. Cine-i va putea ridica veșmântul? Cine va putea pătrunde între fălcile lui? Cine va putea deschide porțile gurii lui? Șirurile dinților lui cât sunt de înspăimântătoare! Scuturile lui mărețe și puternice, sunt unite împreună ca printr-o pecete; se țin unul de altul, și nici aerul n-ar putea trece printre ele. sunt ca

niște frați care se îmbrățișează, se apucă, și rămân nedespărțiți. Strănuturile lui fac să strălucească lumina; ochii lui sunt ca geana zorilor. Din gura lui țâșnesc flăcări, scapără scânteii de foc din ea. Din nările lui iese fum, ca dintr-un vas care fierbe, ca dintr-o căldare fierbinte. Suflarea lui aprinde cărbunii, și gura lui aruncă flăcări. Tăria lui stă în grumaz, și înaintea lui sare groaza. Părțile lui cele cărnose se țin împreună, ca turnate pe el, neclintite. Inima lui este tare ca piatra, tare ca piatra de moară care stă dedesubt.

Când se scoală el, tremură vitejii, și spaima îi pune pe fugă. Degeaba este lovit cu sabia; căci sulița, săgeata și pavăza nu folosesc la nimic. Pentru el ferul este ca paiul, arama, ca lemnul putred. Săgeata nu-l pune pe fugă, pietrele din praștie sunt ca pleava pentru el. Nu vede în ghioagă decât un fir de pai, și râde la șuieratul săgeților. Sub pânțelele lui sunt țepi ascuțiți: ai zice că este o grapă întinsă peste noroi. Face să clocotească fundul mării ca un cazan, și-l clatină ca pe un vas plin cu mir. În cele din urmă el lasă o cărare luminoasă; și adâncul pare ca pletele unui bătrân. Pe pământ nimic nu-i este stăpân; este făcut, ca să nu se teamă de nimic. Privește cu dispreț tot ce este înălțat, este împăratul celor mai măndre dobitoace“ (Iov 41:1-34).

Amănuntul șocant pe care ni-l comunică acest text despre leviatan este că „strănuturile lui fac să strălucească lumina; ochii lui sunt ca geana zorilor. Din gura lui țâșnesc flăcări, scapără scânteii de foc din ea. Din nările lui iese fum, ca dintr-un vas care fierbe, ca dintr-o căldare fierbinte. Suflarea lui aprinde cărbunii, și gura lui aruncă flăcări.“ Această descriere nu ne lasă să identificăm acest animal cu niciunul care trăiește astăzi pe fața pământului. A fost probabil un „kronosaurus“, identificat de cercetători în anul 1901. Este oare însă cu puțință ca un animal să scoată flăcări pe nări?

În jungla Americii Centrale există un cărăbuș numit „cărăbușul bombardier“, care face exact acest lucru. Ca să se protejeze de dușmani, din nările lui și din extremitatea posterioară el aruncă un jet de gaz cu temperatură foarte înaltă (aprins de hidroquinină și hidrogen peroxide cu enzime oxidante). Cărăbușul face la seară redusă ceea ce ni se spune că făcea la seară mare leviatanul din vremea lui Iov.

Dacă un astfel de animal este suveran pe pământ și un om ca Iov nu-i poate impune ce să facă și când să facă, oare Dumnezeu nu are și El dreptul să facă ce vrea în virtutea atotputerniciei Sale:

„Cine Mi s-ar împotrivi în față? Cui sunt dator, ca să-i plătesc?

Sub cer totul este al Meu“ (Iov 41:10b-11).

Jonathan Edwards s-a luptat cu Dumnezeu în tinerețea sa petrecută în New England în urmă cu 250 de ani. Iată ce a notat el în jurnalul său

personal:

„Încă din copilărie, mintea mea s-a împotrivit cu toată tăria împotriva doctrinei despre suveranitatea lui Dumnezeu. Îmi aduc aminte însă perfect de clipa în care am început să o accept și chiar să mă bucur de ea, cu o bucurie pe care o am și acum în inimă. Astăzi nu mai am nici cea mai mică împotrivire față de acest adevăr absolut. Îmi amintesc că m-am pătruns pentru prima dată de această doctrină ca de o aromă dulce și caldă în urma citirii unor cuvinte din 1 Timotei 1:17. Iată-le:

„A Împăratului veșnicilor, a nemuritorului, nevăzutului și singurului Dumnezeu, să fie cinstea și slava în vecii vecilor! Amin.“

În clipa când le-am citit, în sufletul meu a izvorât și s-a revărsat ca un torent peste mine un sentiment de uimire în prezența gloriei Ființei divine; a fost ceva neașteptat, nou și diferit de tot ceea ce experimentasem până atunci în viața mea.“

Edwards a primit un „nou simț“, o nouă sensibilitate prin care a „gustat“ cum spune psalmistul ceva din gloria atotputerniciei divine. Simțirea i-a stins toate obiecțiile avute până atunci, la smerit până în praful pământului și l-a făcut să vorbească despre păcat în termeni care ar fi „inacceptabili“ pentru cultura noastră umanistă contemporană care exaltă exagerat capacitățile omului:

„Am dobândit un foarte acut sens al păcătoșeniei mele, al răutății din inima mea; ceva cu mult mai copleșitor decât ceea ce am simțit în ziua convertirii. Lumina prezenței lui Dumnezeu m-a făcut să mă văd în toată ticăloșenia mea. Mi-am văzut imaginea coruptă și lăuntru înecat sub o povară uriașă de gunoi, care mă apăsa asemeni unui munte așezat peste capul meu. Nu știu cum să pun mai bine în cuvinte ceea ce am că mă apasă ... Era ca și cum infinituri peste infinituri de dezgustătoare poveri erau grămădite asupra ființei mele.“

Sub greutatea celor șaptezeci și șapte de întrebări venite din norul de furtună, Iov se prăbușește înaintea lui Dumnezeu și-I dă dreptate.

De fapt, aceasta este cea mai bună definiția a pocăinței: a-I da dreptate lui Dumnezeu. Metanoia, această schimbare a minții înseamnă a înceta să mai privești spre tine și spre lume din punctul tău de vedere și a-ți însuși părerea Lui despre tine și despre viață. Urmăriți-l pe Iov cum, în răspunsul lui, preia afirmații de ale lui Dumnezeu și și le însușește:

„Iov a răspuns Domnului și a zis:

„Știu că Tu poți totul, și că nimic nu poate sta împotriva gândurilor Tale.“

- „*Cine este acela care are nebunia să-Mi întunece planurile?*“ -

„Da, am vorbit, fără să le înțeleg, de minuni, care sunt mai presus de mine și pe care nu le pricep“

- „Ascultă-Mă, și voi vorbi; te voi întreba, și Mă vei învăța.“ -
„Urechea mea auzise vorbindu-se de Tine; dar acum ochiul meu
Te-a văzut. De aceea mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână
și cenușă“ (Iov 42:1-6).

Ceea ce face Iov este echivalent cu a spune: „Ai dreptate, Doamne. Așa cum ai spus, așa este!“

„Știi că Tu poți totul, și că nimic nu poate sta împotriva gândurilor
Tele“ este o declarație de admirație și recunoaștere a suveranității lui
Dumnezeu.

„Da, am vorbit, fără să le înțeleg, de minuni, care sunt mai presus de
mine și pe care nu le pricep“, este o recunoaștere a nebumiei vorbărețe de
care suferă cei care își dau cu părerea despre realități care-i depășesc din
toate punctele de vedere.

„Urechea mea auzise vorbindu-se de Tine; dar acum ochiul meu
Te-a văzut. De aceea mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână
și cenușă.“

Este una să cunoști pe cineva din „zvонuri“ și cu totul alta să-l cunoști
față în față. Confruntat cu măreția divină și cu harul revărsat fără măsură
asupra întregului univers și asupra tuturor creaturilor, Iov se pleacă acum
înaintea lui Dumnezeu și recunoaște că-și merită cu prisosință soarta. El
chiar era literalmente „în țărână și cenușă“.

Aceste declarații reprezintă punctul culminant din întreaga poemă
dramatică. Autorul a pus deznodământul în chiar ultimul vers al ultimei
strofe din ultimul discurs. Dramatismul este extraordinar. Poemul ne-a ținut
cu răsufierea tăiată până în cea din urmă clipă.

Cartea va continua cu un epilog care va întregi informațiile date în
introducere. Ca și aceea însă, acest epilog va fi și el ... în proză.

Adevăruri și aplicații practice din dialogurile inspirate

Această secțiune ni-l prezintă pe Iov recuperat prin pocăință.

Intervenția lui Elihu ne-a arătat ce poate face cineva care este plin de
Duhul Sfânt și ne-a amintit că sursa adevăratei înțelepciuni nu este nici
vârsta, nici experiența personală și nici ... tradiția decantată de-a lungul
vremii.

Primul adevăr care iese la iveală din tactica aleasă de Elihu este că numai
cine-L vede mai întâi pe Dumnezeu așa cum este se poate vedea apoi și pe
sine așa cum este. Biblia adevărește: „Căci la Tine este izvorul vieții; prin
lumina Ta vedem lumina“ (Psalmul 36:9). Lasăți să ne comparăm cu noi
înșine sau cu cei din jurul nostru, niciunul dintre noi nu vom fi în stare să
ne vedem cu adevărat așa cum suntem. Așezați în oglinda măreției divine,
vom ajunge repede să zicem asemenea lui Iov „mi-e scârbă de mine și mă

pocăiesc în sac și cenușă“. Această cunoaștere duce la smerenie.

Un al doilea rezultat al cunoașterii de Dumnezeu este dobândirea unei nezdruccinate încrederi în suveranitatea Lui plină de bunăvoință. S-ar putea oare ca Cel ce îngrijește de tot cosmosul și „ține toate lucrurile cu Cuvântul puterii Lui“ (Evrei 1:3) să nu știe ce se întâmplă cu vreunul dintre noi?

Una din cele mai scurte, dar și mai puternice rugăciuni pe care le-am auzit a fost înălțată de John MacArthur când s-a rugat pentru mine când eram foarte îndurerat că mama mea era bolnavă de cancer: „Doamne, ajută-l pe Daniel să înțeleagă că Tu ești prea puternic ca să se poată întâmpla ceva fără știrea ta și că Tu ești prea bun ca să îngădui să se întâmple ceva rău.“

Cunoșterea de Dumnezeu duce la încredere. Putem spune împreună cu Pavel: „Și din pricina aceasta sufăr aceste lucruri; dar nu mi-e rușine, căci știu în cine am crezut. Și sunt încredințat că El are putere să păzească ce I-am încredințat până în ziua aceea“ (2 Timotei 1:12).

Un alt adevăr ilustrat de această secțiune a cărții este că Dumnezeu este mult mai aproape de cum ne închipuim noi câteodată. Cine are „ochi de văzut“, Îl poate admira pe Dumnezeu în lecțiile din cartea naturii. Măreția și minunăția creației ar trebui să ne înalțe sufletul și să ne umple inima cu cântări de laudă. Ce păcat că omul modern nu mai are prea mult timp pentru prietenia naturii! Multe din nevrozele noastre s-ar vindeca de la sine dacă am ști să ne găsim liniștea în sentimentul că Cel care poartă de grijă tuturor lucrurilor știe și poate să ne poarte de grijă și nouă.

Epilog

Fiindcă Dumnezeu a închis pe toți oamenii în neascultare, ca să aibă îndurare de toți“ (Romani 11:32).

Ca orice epilog, sfârșitul cărții Iov este vremea concluziilor. Capitolul patruzeci și doi ne prezintă elementele principale cu care trebuie să rămânem în minte și pe care trebuie să le aplicăm în practică.

Pocăința oamenilor

Așa cum am spus deja în finalul capitolului anterior, ca o veritabilă Evanghelie, cartea lui Iov subliniază absoluta necesitate a pocăinței. Această schimbare fundamentală a părerii, a poziției și a priorităților este strict necesară pentru bunăstarea noastră prezentă și viitoare. Străvechiul text al cărții lui Iov își găsește susținerea ideatică într-una din cele mai categorice declarații ale lui Isus Christos:

„În vremea aceea au venit unii și au istorisit lui Isus ce se întâmplase unor Galileeni, al căror sânge îl amestecase Pilat cu jertfele lor. „Credeti voi“ le-a răspuns Isus „că acești Galileeni au fost mai păcătoși decât toți ceilalți Galileeni, pentru că au pățit astfel? Eu vă spun: nu; ci, dacă nu vă pocăiți, toți veți peri la fel. Sau acei optsprezece inși, peste care a căzut turnul din Siloam și i-a omorât, credeți că au fost mai păcătoși decât toți ceilalți oameni, care locuiau în Ierusalim? Eu vă spun: nu; ci, dacă nu vă pocăiți, toți veți pieri la fel“ (Luca 13:1-5).

Fie că este vorba de trecătorul apatic de sub turnul Siloamului, fie că este vorba despre aparent foarte religiosul evreu care aduce jertfe, pocăința este absolut necesară pentru toți și pentru fiecare.

În Evanghelia lui Luca există un text foarte clar despre necesitatea schimbării părerilor noastre despre Dumnezeu, despre lume și despre noi înșine. Pocăința implică totemai o astfel de schimbare a părerilor și a poziției noastre:

„Și tot norodul care l-a auzit, și chiar vameșii au dat dreptate lui Dumnezeu, primind botezul lui Ioan; dar Fariseii și învățătorii Legii au zădărnicit planul lui Dumnezeu pentru ei, neprimind botezul lui“ (Luca 7:29-30).

Vă atrag atenția asupra expresiei: „.. au dat dreptate lui Dumnezeu“. Omul trebuie să treacă examenul la care a căzut în grădina Edenului. Trebuie să ne ridicăm acolo unde am căzut. Primii oameni, Adam și Eva, i-au dat dreptate diavolului, nu lui Dumnezeu. De atunci, cine se întoarce la Dumnezeu trebuie să inverseze această simetrie, să-i dea dreptate lui Dumnezeu și să nu-i mai dea dreptate diavolului. Cei ce refuză să-i dea dreptate lui Dumnezeu, „zădărnicesc planului lui Dumnezeu pentru ei“. Nu există cale de întoarcere la Dumnezeu fără să trebuiească să treci prin pocăință. Ea este singura metodă prevăzută în planul lui Dumnezeu pentru recuperarea oamenilor pierduți.

Revenind la ultimele versete ale cărții Iov, putem observa că în scena finală sunt prezente mai toate personajele amintite anterior, cu o singură mare excepție ... Satan! Oare ce s-a întâmplat cu el?

Satan

Cartea nu ne spune care a fost reacția lui Satan la pocăința lui Iov și la biruința teologiei harului. Din ceea ce cunoaștem din restul Bibliei, Satan este în continuare plecat „la cutrecerarea pământului și ... la plimbarea pe care o face pe el“ (Iov 1:7). Incapabil să se pocăiască din cauza depravității lui extreme, „pârâșul“ lui Iov la curtea cerului nu s-a lăsat de nărav și nici n-a scăzut în răutate. Îl vom întâlni mai târziu învinuindu-l pe Iosua la aceiași curte a cerului:

„El (îngerul) mi-a arătat pe marele preot Iosua, stând în picioare înaintea Îngerului Domnului, și pe Satana stând la dreapta lui, ca să-l pîrască.

Domnul a zis Satanei: „Domnul să te mustre, Satano! Domnul să te mustre, El care a ales Ierusalimul! Nu este el, Iosua, un tăciune scos din foc?“ Dar Iosua era îmbrăcat cu haine murdare, și totuși stătea în picioare înaintea Îngerului. Iar Îngerul, luând cuvântul, a zis celor ce erau înaintea Lui: „Desbrăcați-l de hainele murdare de pe el!“ Apoi i-a zis lui Iosua: „Iată că îndepărtez de la tine nelegiuirea, și te îmbrac cu haine de sărbătoare!“ (Zaharia 3:1-4).

Supărat pe Dumnezeu și plin de dușmănie față de om, el este ca unul care știe că are numai puțină vreme până ce răzvrătirea lui va fi definitiv pedepsită. El „dă târcoale“ și astăzi sfinților lui Dumnezeu.

„Fiți treji, și vegheați! Pentru că potrivnicul vostru, diavolul, dă târcoale ca un leu care răcnește, și caută pe cine să înghită. Împotriviți-vă lui tari în credință, știind că și frații voștri în lume trec prin aceleași suferințe ca voi.

Dumnezeul oricărui har, care v-a chemat în Christos Isus la slava Sa veșnică, după ce veți suferi puțină vreme, vă va desăvârși, vă va întări, vă va da putere și vă va face neclintiți. A Lui să fie slava și puterea în vecii vecilor! Amin“ (1 Petru 5:8-11).

Sfârșitul lui Satan va veni odată cu instaurarea împărăției eterne a lui Dumnezeu:

„Și am auzit în cer un glas tare, care zicea: „Acum a venit mântuirea, puterea și împărăția Dumnezeului nostru, și stăpânirea Christosului Lui; pentru că pârâșul fraților noștri, care zi și noapte îi pâra înaintea Dumnezeului nostru, a fost aruncat jos“ (Apocalipsa 12:10).

Elifaz, Bildad și Țofar

Pe cei trei prieteni îi găsim muștrați de Dumnezeu, dar gata să fie iertați. Remarcați încă o dată prezența jertfei și atotputernicia harului divin. După ce l-a iertat pe el prin har, Dumnezeu vrea să-l învețe pe Iov să înmulțească harul prin iertarea și reabilitarea prietenilor săi:

„După ce a vorbit Domnul aceste cuvinte lui Iov, i-a zis lui Elifaz din Teman: „Mânia Mea S-a aprins împotriva ta și împotriva celor doi prieteni ai tăi, pentru că n-ați vorbit așa de drept de Mine, cum a vorbit robul Meu Iov. Luați acum șapte viței și șapte berbeci, duceți-vă la robul Meu Iov, și aduceți o ardere de tot pentru voi. Robul Meu Iov să se roage pentru voi, și numai în vederea lui nu vă voi face după nebunia voastră; căci n-ați vorbit așa de drept despre

Mine, cum a vorbit robul Meu Iov.“

Elifaz din Teman, Bildad din Șuah, și Țofar din Naama s-au dus și au făcut cum le spusese Domnul. Și Domnul a ascultat rugăciunea lui Iov“ (Iov 42: 7-9).

Cât de greu trebuie să le fi venit orgolioșilor prieteni ai lui Iov să se recunoască vina! Ce mare trebuie să fi fost șocul lor când Cel pe care-l apăsaseră cu atâta ardoare le spune că au fost greșiți tot timpul! Ce mare umilință a trebuit să fie să trebuiască să recunoască că Iov a avut mai multă dreptate decât ei! Iov a fost dezbrăcat de el însuși prin suferință, cei trei prieteni ai săi au fost și ei acu smeriți și conduși la atât de necesara lepădarea de sine. Fără ea, harul divin nu-și poate face pe deplin lucrarea!

Oare care a fost sentimentul cu care s-au apropiat ei acum de patriarhul Iov și cu ce ton și cuvinte i-au vorbit?

Vreau să vă ajut să vă imaginați scena petrecută între cei trei prieteni și Iov cu ajutorul a două întâmplări pe care le-am aflat de la alții.

O doamnă elegantă stătea și aștepta avionul în sala de așteptare a unui aeroport mare. Pentru ea trebuia să aștepte mult, ca să treacă timpul mai ușor și-a cumparat o carte și un pachet de biscuiți. S-a așezat la o masă în sala de așteptare de clasa întâi și a început să citească. Pe masă erau biscuiții și pe un alt scaun era un domn care citea și el ziarul.

După ce a luat primul biscuit din pachet, doamna a privit cu uimire pe sub carte cum domnul de alături întinde și el mâna și ia un biscuit. S-a simțit indignată, i-a venit să strige la el, dar, ca o doamnă cu pretenții și-a spus că nu se cuvine să facă scandal. A continuat să citească.

A mai luat un biscuit. Domnul de alături a mai luat și el unul. În interiorul doamnei clocotea indignarea: „Ce mitocan! Cum de poate face așa ceva? Ce fel de om este?“

Tot lund pe rând, în pachet a mai răms curând numai unul singur.

„Ia să văd, și-a spus ea în ciudată, Ce va face obraznicul acesta?“

Domnul de alături a întins mâna, a rupt biscuitul în două, a luat jumătate, iar pe cealaltă a împins-o împreună cu pachetul spre doamna de alături. Fără să o salute și doar aruncându-i un zâmbet, s-a ridicat și a plecat spre avionul pentru care-și luase bilet.

„Asta e culmea!“ gandi ea și își lua lucrurile, cartea și geanta și se îndrepta spre iesirea salii de așteptare. Când a deschis poșeta ca să ia biletul de avion ... a simțit că leșină de surpriză, pachetul ei de biscuiți se afla nedeschis acolo! După câteva secunde de șoc, doamna noastră și-a mai revenit în fire, dar a început să fie muncită de chinul de un alt gând. Undeva, într-un avion care pleca cine știe unde, se afla un domn tare cumsecade și amabil, care avea probabil o părere nu tocmai bună despre ea.

...

Întâmplarea de mai sus mi-a adus aminte de o alta, petrecută într-o

familie. Soțul avea din ce în ce mai multă greutate să comunice cu soția sa. El s-a dus la doctor și i-a cerut sfatul:

„Domnule doctor, cred ca surzește. Cum să fac. N-aș vrea nici să o jicnesc, dar aș vrea să verific bănuielele mele.“

„Simplu“, i-a răspuns doctorul, „se poate verifica și fără să o aduci la mine. Iată ce vei face: te duci acasă, te așezi, fără să știe ea ce vrei să faci, la doi-trei metri în spatele ei și-i spui ceva cu glas obienuit. Dacă-ți răspunde înseamnă că aude bine. Dacă nu-ți răspunde nimic, te mai apropii câțiva pași și repeți ce i-ai spus. Dacă nici atunci nu-ți răspunde vii chiar în spatele ei și-i vorbești. În felul acesta ne vom da seama dacă avem o problemă.“

Zis și făcut. Bărbatul s-a dus acasă, s-a așezat la trei metri în spatele femeii care făcea mâncare în bucătărie și i-a zis:

„Ce-avem dragă la masă?“

Tăcere. Nici o reacție. Omul s-a apropiat la mai puțin de câțiva pași și a repetat întrebarea. Nimic. A venit chiar în spatele femeii și a spus iarăși:

„Ce-avem dragă la masă?“

De data aceasta răspunsul a venit foarte clar și limpede:

„Îți răspund pentru a treia oară:
„Fac niște cartofi prăjiți și avem și ciorbă.“

Omul nostru a înghețat și ...
s-a dus la doctor să se trateze.

„Elifaz din Teman, Bildad din
Șuah, și Țofar din Naama s-au
dus și au făcut cum le spusese
Domnul. Și Domnul a ascultat
rugăciunea lui Iov“ (Iov 42:7-9).

Iov

Pe Iov îl găsim pocăit, smerit și reaşezat de Dumnezeu în prosperitate și în preoție. Dacă privim cu atenție, vom reuși să vedem efectul puternic pe care l-au avut cuvintele lui Dumnezeu asupra inimii lui Iov. Ele au reușit să-l schimbe în trei direcții: a modificat sentimentele lui Iov în raport cu Dumnezeu, în raport cu el însuși și în raport cu prietenii săi. Constatăm astfel că redresarea a avut loc în toate direcțiile în care Iov se înșelase.

În raport cu Dumnezeu, greșeala semnalată de Elihu fusese exprimată în cuvintele:

„Iov vorbește fără pricepere, și cuvântările lui sunt lipsite de judecată. Să fie încercat, deci, mai departe, fiindcă răspunde ca

Pentru Iov venise
momentul adevărului.
Iov nu se recunoscuse în
oglinzile deformate din
discursurile prietenilor săi,
dar în oglinda desăvârșită a
luminii divine s-a văzut așa
cum era: „un om al țărâniei,
așezat pe drept deasupra
unui morman de cenușă.“

cei răi! Căci adaugă la greșelile lui păcate noi; bate din palme în mijlocul nostru, își înmulțește cuvintele împotriva lui Dumnezeu“ (Iov 34:35-37).

„Îți închipuiești că ai dreptate, și crezi că te îndreptățești înaintea lui Dumnezeu“ (Iov 35:2).

Ascultați acum suspinul unei inimi care se pocăiește, expresia unei minți care a ajuns, nu chiar de bună voie, să se judece pe sine:

„Iov a răspuns Domnului și a zis: „Știu că Tu poți totul, și că nimic nu poate sta împotriva gândurilor Tale.“

„Cine este acela care are nebunia să-Mi întunece planurile?“

„Da, am vorbit, fără să le înțeleg, de minuni, care sunt mai presus de mine și pe care nu le pricep.“

„Ascultă-Mă, și voi vorbi; te voi întreba, și Mă vei învăța.“

„Urechea mea auzise vorbindu-se de Tine; dar acum ochiul meu Te-a văzut. De aceea mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă.“ (Iov 42:1-6).

Pentru Iov venise momentul adevărului. Patriarhul se recunoaște păcătos înaintea lui Dumnezeu. Iov nu se recunoscuse în oglinzile deformate din discursurile prietenilor săi, dar în oglinda desăvârșită a luminii divine s-a văzut așa cum era: „un om al țărâniei, așezat pe drept deasupra unui morman de cenușă.“ În lumina prezenței lui Dumnezeu, Iov vede în sfârșit câte parale face. „Mi-e scârbă de mine“, spune el. Asta nu este doar o constatare

personală a lui Iov, ci declarația de pocăință a tuturor oamenilor care s-au întâlnit vreodată cu adevărat cu Dumnezeu cel viu și adevărat.

Este ușor să spunem:
„suntem păcătoși“, dar
numai o inimă cu adevărat
smerită de prezența lui
Dumnezeu ajunge
să poată spune:
„Mi-e scârbă de mine“

Se zice că Napoleon Bonaparte ar fi fost acela care a spus: „Dacă Socrate ar intra în cameră, toți ne-am ridica în picioare ca să-i dăm cinste, dar dacă ar intra Isus Christos, i-am cădea cu toții la picioare.“

Mândrul Saul din Tars a trebuit să experimenteze această prăbușire pe

drumul Damascului:

„Când eram pe drum și mă apropiam de Damasc, deodată, pe la amiază, a strălucit împrejurul meu o mare lumină din cer. Am căzut la pământ, și am auzit un glas, care-mi zicea: „Saule, Saule, pentru ce Mă prigonești?“ (Faptele apostolilor 22:6-7)

Peste ani, Pavel avea să-și amintească de smerirea pe care a trăit-o în clipele acelea:

„După ei toți, ca unei stârpituri, mi s-a arătat și mie. Căci eu sunt cel mai neînsemnat dintre apostoli; nu sunt vrednic să port numele de apostol, fiindcă am prigunit Biserica lui Dumnezeu“ (1 Corinteni 15:8-9).

Lepădarea de sine și prăbușirea în fața Celui ce ne poate oferi harul divin este experiența strict necesară salvării noastre. Biserica este singura comunitate umană în care, pentru a fi calificat să intri, trebuie să recunoști că nu meriți. Aduceți-vă aminte că pocăința lui Petru a fost exprimată în paradoxalele cuvinte:

„Când a văzut Simon Petru lucrul acesta, s-a aruncat la genunchii lui Isus, și I-a zis: „Doamne, pleacă de la mine, căci sunt un om păcătos“ (Luca 5:8).

Atunci și acolo, acest „pleacă de la Mine“ a fost un șfășietor strigăt după ajutor pe care Domnul Isus l-a auzit și la înțeles ca atare.

Mulți dintre noi își închipuie că au rupt-o definitiv cu păcatul în clipa în care l-au osândit în purtarea lor exterioară, lăsându-l să le stăpânească însă pe ascuns lăuntru sub masca unei false modestii. Este ușor să spunem: „suntem păcătoși“, dar numai o inimă cu adevărat smerită de prezența lui Dumnezeu ajunge să poată spune: „Mi-e scârbă de mine“. Aceste cuvinte merg mână în mână cu: „Acum ochiul meu Te-a văzut!“ Numai atunci când lumina prezenței lui Dumnezeu strălucește asupra noastră, scârba de noi înșine devine un lucru real, iar adevăratul secret pentru a avea o inimă zdrobită constă tocmai în rămânerea permanentă în prezența lui Dumnezeu.

În cel de al treilea rând, după ce-și schimbă părerea despre Dumnezeu și despre sine, Iov își poate schimba și părerea și poziția față de prietenii săi. Dușmanii de mai ieri sunt trimiși de Dumnezeu înapoi la Iov, iar patriarhul știe și poate să-i primească „duhovnicește.“ Inima lui, pusă acum într-o stare după voia lui Dumnezeu, se poate ruga pentru ei și poate acum să le dorească binele:

„După ce a vorbit Domnul aceste cuvinte lui Iov, i-a zis lui Elifaz din Teman: „Mânia Mea S-a aprins împotriva ta și împotriva celor doi prieteni ai tăi, pentru că n-ați vorbit așa de drept de Mine, cum a vorbit robul Meu Iov. Luați acum șapte viței și șapte berbeci, duceți-vă la robul Meu Iov, și aduceți o ardere de tot pentru voi. Robul Meu Iov să se roage pentru voi, și numai în vederea lui nu vă voi face după nebunia voastră; căci n-ați vorbit așa de drept despre Mine, cum a vorbit robul Meu Iov.“ Elifaz din Teman, Bildad din Șuah, și Țofar din Naama s-au dus și au făcut cum le spusese

Domnul. Și Domnul a ascultat rugăciunea lui Iov“ (Iov 42: 7-9).

Schimbară atitudinii lui Iov n-a fost opțională. Ea a fost condiția reabilitării patriarhului. Pentru primirea binecuvântării a trebuit să existe o dovadă de schimbare a vieții, niște „fapte vrednice de pocăință“.

„Domnul a adus pe Iov iarăși în starea lui de la început, după ce s-a rugat Iov pentru prietenii săi“ (Iov 42:10).

Începută sub învinuirea de mercantilism și pragmatism egoist în relația dintre Dumnezeu și creaturile Sale, cartea lui Iov se termină sub revărsarea harului divin. Începutul și sfârșitul cărții sunt simetrice în bogăție și binecuvântare, lăsându-ne să ne confruntăm cu monumentală întrebare:

„Ce a făcut Iov ca să capete toate acestea de la Domnul?“

Răspunsul străbate bolțile cerului și se reverberează peste timp și spațiu până la marginile universului:

„NIMIC!“

Iov n-ar fi putut face nimic care să-L îndatoreze pe Dumnezeu. Învinuirea pe care i-a făcut-o Satan s-a dovedit cu totul neîntemeiată! În matematică se spune: „Quat Erat Demonstrandum“ (Qed), „Ceea ce era de demonstrat!“. Cartea lui Iov a lansat în debutul ei o întrebare și se încheie acum cu un răspuns. La urma urmei, Iov n-a făcut nimic ca să merite ceea ce avea să-i dea acum Dumnezeu.

„Și Domnul i-a dat înapoi îndoit decât tot ce avusese. Frații, surorile, și vechii prieteni ai lui Iov au venit toți să-l vadă, și au mâncat cu el în casă. L-au plâns și l-au mângaiat pentru toate nenorocirile pe care le trimisese Domnul peste el, și fiecare i-a dat un chesita și un inel din aur“ (Iov 42:10-11a).

Probabil că darurile au fost semnul pocăinței lor sincere și recunoașterea faptului că l-au judecat greșit atunci când, crezându-l lovit de dreptatea lui Dumnezeu, l-au părăsit cu toții.

„În cei din urmă ani ai săi, Iov a primit de la Domnul mai multe binecuvântări decât primise în cei dintâi. A avut patrusprezece mii de oi, șase mii de cămile, o mie de părechi de boi, și o mie de măgărițe“ (Iov 42:11b-12).

Dumnezeu i-a dăruit iarăși lui Iov o familie:

„A avut șapte fii și trei fete; celei dintâi i-a pus numele Iemima, celei de a doua Cheția, și celei de a treia Cheren-Hapuc. În toată țara nu erau femei așa de frumoase ca fetele lui Iov. Tatăl lor le-a dat o parte de moștenire printre frații lor“ (Iov 42: 13-15).

Deși nu ne este dat numele nevestei lui Iov și nici al fiilor lui, ni se dă acum numele fetelor care i s-au născut după reșezarea lui în binecuvântările divine. Numele pe care-l dăm copiilor noștri spune ceva despre starea noastră sufletească în acel moment. Iemima înseamnă „porumbiță“, Cheția înseamnă „scorțișoară“, iar Cheren-Hapuc înseamnă „rimel“. Iemima era liniștită, Cheția avea parfumul, iar Cheren-Hapuc avea restul cosmeticelelor!

Faptul că ni se spune că Iov „le-a dat o parte de moștenire printre frații lor“ este neobișnuit pentru rânduielele orientale din lumea de atunci. Gestul poate fi interpretat ca o confirmare a extraordinarei bogății a lui Iov și o dovadă a mărinimiei lui.

Cel ce credea că o să moară pe grămada de gunoi, a ajuns să mai trăiască încă o viață îndelungată, să se bucure de nepoți și strănepoți și să moară deplin satisfăcut și sătul de toate:

„Iov a mai trăit după aceea o sută patruzeci de ani, și a văzut pe fiii săi și pe fiii fiilor săi până la al patrulea neam. Și Iov a murit bătrân și sătul de zile“ (Iov 42: 16-17).

Biruința harului

Al doilea lucru pe care-l observăm din finalul cărții este că, în confruntarea dintre două motive ideatice, cel lansat de Dumnezeu și cel lansat de Satan, triumfă teologia harului divin.

Dintre toate personajele cărții, singurul care „iese bine“ la sfârșit este

numai și numai Dumnezeu. Toți ceilalți sunt dovediți greșiți și li se propune calea pocăinței. Cei care o apucă, găsesc drumul spre un sfârșit fericit.

Este clar că singurul care poate da această fericire este Dumnezeu. El este și trebuie să rămână sursa, suportul și scopul întregului univers. Dumnezeu nu binecuvântează însă pentru că noi suntem buni, ci pentru că El este bun.

Concluzia cărții Iov este similară cu concluzia teologiei apostolului Pavel din epistola către Romani. Scriindu-le și celor care au avut Legea și celor care au trăit sub autoritatea conștiinței, Pavel le demonstrează în primele unsprezece capitole ale epistolei că toți oamenii sunt vinovați înaintea lui Dumnezeu și că numai neprihănirea primită prin credința personală în Isus Christos le poate da salvarea de sub pedeapsa lui Dumnezeu și intrarea în binecuvântările vieții veșnice.

„Fiindcă am dovedit că toți, fie Iudei, fie Greci, sunt sub păcat, după cum este scris: „Nu este nici un om neprihănit, nici unul măcar. Nu este nici unul care să aibă pricepere. Nu este nici unul care să caute cu tot dinadinsul pe Dumnezeu“ (Romani 3:9-11).

„Dar acum s-a arătat o neprihănire (Grecește: dreptate) pe care o dă Dumnezeu, fără lege-despre ea mărturisesc Legea și proorocii - și anume, neprihănirea dată de Dumnezeu, care vine prin credința în Isus Hristos, pentru toți și peste toți cei ce cred în El. Nu este nici o deosebire. Căci toți au păcătuit, și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu. Și sunt socotiți neprihăniți, fără plată, prin harul Său, prin răscumpărarea, care este în Hristos Isus. Pe El Dumnezeu L-a rânduit mai dinainte să fie, prin credința în sângele Lui, o jertfă de ispășire, ca să-Și arate neprihănirea Lui; căci trecuse cu vederea păcatele dinainte, în vremea în delungei răbdări a lui Dumnezeu; pentruca, în vremea de acum, să-Și arate neprihănirea Lui în așa fel în cât, să fie neprihănit, și totuși să socotească neprihănit pe cel ce crede în Isus.

Unde este, deci, pricina de laudă? S-a dus. Prin ce fel de lege? A faptelor? Nu; ci prin legea credinței. Pentru că noi credem că omul este socotit neprihănit prin credință, fără faptele Legii“ (Romani 3:21-28).

„ Fiindcă Dumnezeu a închis pe toți oamenii în neascultare, ca să aibă îndurare de toți. O, adâncul bogăției, înțelepciunii și științei lui Dumnezeu! cât de nepătrunse sunt judecățile Lui, și cât de neînțelese sunt căile Lui! Și într-adevăr „cine a cunoscut gândul Domnului? Sau cine a fost sfetnicul Lui? Cine I-a dat ceva întâi, ca să aibă de primit înapoi?“

Din El, prin El, și pentru El sunt toate lucrurile. A Lui să fie slava în veci! Amin.“ (Romani 11:32-36).

Cartea lui Iov ne arată că, oricâte capitole ar avea viața cuiva, Dumnezeu și-a păstrat dreptul de a-l scrie pe cel de la urmă. Apostolul Iacov ne atenționează:

„Iată, noi numim fericiți pe cei ce au răbdat. Ați auzit vorbindu-se despre răbdarea lui Iov, și ați văzut ce sfârșit i-a dat Domnul și cum Domnul este plin de milă și de îndurare“ (Iacov 5:11).

Ne-am străduit să explicăm subiectul tainic al acestei cărți trecute de prea multe ori cu vederea. La capătul acestui comentariu am rămas însă cu sentimentul că n-am spus destul sau că n-am făcut-o destul de clar. Cred din toată inima că Biblia se tâlcuiește cel mai bine prin ... ea însăși. Există în cartea Psalmilor un pasaj pe care vi-l pot recomanda din toată inima. Ce ne spune deci cartea lui Iov? Iată ce:

„Domnul este îndurător și milostiv, îndelung răbdător și bogat în bunătate. El nu Se ceartă fără înecare, și nu ține mânia pe vecie. Nu ne face după păcatele noastre, nu ne pedepsește după fărădelegile noastre. Ci cât sunt de sus cerurile față de pământ, atât este de mare bunătatea Lui pentru cei ce se tem de El; cât este de departe răsăritul de apus, atât de mult depărtează El fărădelegile noastre de la noi.

Cum se îndură un tată de copiii lui, așa Se îndură Domnul de cei ce se tem de El. Căci El știe din ce suntem făcuți; Își aduce aminte că suntem țărână.

Omul! Zilele lui sunt ca iarba, și înflorește ca floarea de pe câmp. Când trece un vânt peste ea, nu mai este, și locul pe care-l cuprindea, n-o mai cunoaște. Dar bunătatea Domnului ține în veci pentru cei ce se tem de El și îndurarea Lui pentru copiii copiilor lor, pentru cei ce păzesc legământul Lui și își aduc aminte de poruncile Lui, ca să le împlinească.

Domnul Și-a așezat scaunul de domnie în ceruri, și domnia Lui stăpânește peste tot.

Binecuvântați pe Domnul, îngerii Lui, care sunteți tari în putere, care împliniți poruncile Lui, și care ascultați de glasul cuvântului

Eu cred că aplicația principală din cartea lui Iov este că noi n-avem nevoie să înțelegem „ce face“ Dumnezeu, atâta timp cât știm „cine este“ Dumnezeu.

Lui. Binecuvântați pe Domnul, toate oștirile Lui, robii Lui, care faceți voia Lui! Binecuvântați pe Domnul, toate lucrările Lui, în toate locurile stăpânirii Lui! Binecuvântează suflete, pe Domnul!“ (Psalmul 103:8-22).

Dumnezeu nu ne-a promis nici că va fi ușor, nici că va fi frumos, singurul lucru pe care ni l-a promis este că ... se merită.

Adevăruri și aplicații practice din epilogul cărții

Secțiunea ni-l prezintă pe Iov restaurat după suferință.

Eu cred că aplicația principală din cartea lui Iov este că noi n-avem nevoie să înțelegem „ce face“ Dumnezeu, atâta timp cât știm „cine este“ Dumnezeu. Să presupunem că ne-am uita la o pânză așezată de curând pe șavaletul unui pictor și am vedea începutul unei noi picturi, doar pete mari de culoare tăiate de linii aparent haotice, o totală lipsă de sens și armonie. Probabil că ne-am zice:

„Cine a făcut mizeria asta? Păcat de prețul pânzei ...“

Dar dacă cineva de alături ne-ar spune că pictorul care a început acea lucrare se numește ... Tonitza sau Grigorescu, sau Thomas Kincaide, tonul și cuvintele noastre s-ar schimba imediat. Am gândi probabil cam așa: „Ce mare artist! Abea aștept să văd ce va face din începutul acesta. Cu siguranță că va ieși o capodoperă!“

Dacă ne-am afla în fața unui clădiri aflată pe la jumătate și toată construcția ni s-ar înfățișa „aiurea“ cu bârne și grinzi plecate spre poziții imposibile, cu camere nealiniat în felul lor obișnuit, cu holuri care parcă duc nicăieri, oare nu ne-am spune la fel:

„Cine a făcut porcăria asta? Păcat de banii proprietarului! Arhitectul este total neprițit!“

Dacă însă ni s-ar spune că tipul este Frank Gehry sau celebrul Bob Posliff atitudinea și cuvintele noastre s-ar schimba iarăși ca printr-o minune. A ști că astfel de oameni nu desenează niciodată „case de serie“, ci unice. Nu ne-am mai mira că forma este neobișnuită, iar camerele sunt așezate altfel decât la celelalte case. Aprecierea noastră nu depinde atât de mult de aspectul unei lucrări neterminate încă, ci de calitatea și competența celui ce se află la lucru acolo. La fel stau lucrurile și cu Marele Constructor al acestui Univers. Când Iov, care auzise de El, a fost pus înaintea minunăției lucrărilor Lui, cuvintele și atitudinea i s-au schimbat dintr-o dată.

Făptura aceasta minusculă, omul, poate privi liniștit prin credință la ceea ce face Dumnezeu. Lucrările Lui vor fi întotdeauna mai mari și mai minunate decât poate mintea noastră să pătrundă, dar nu vor fi niciodată motivate de altceva decât de harul și de bunătatea Sa nemăsurată. Iar priceperea Lui este ... desăvârșită!

Într-o adunare creștină pornită pe critică destructivă, un păstor a avut inițiativa salutară să confecționeze niște „insigne“ pe care era scris doar atât: „Ai răbdare cu mine! Dumnezeu nu m-a terminat încă!“ Fraza poate fi parafrazată și invers: „Ai răbdare cu Dumnezeu! El nu te-a terminat încă!“

Al doilea lucru pe care-l lămurește cartea Iov este natura relațiilor dintre Dumnezeu și oameni. Autorul ne spune că baza acestora nu este nici dreptatea și nici principiul „retribuției“ divine. Teologia aceasta este incompletă și principiul ei, exact și adevărat, este aplicabil doar aceluia care refuză harul divin. Nu este bine să ne situăm de parte celor trei prieteni ai lui Iov, acceptând o „teologie comercială“ și nu trebuie să ne lăsăm ispitiți să încercăm să-i răspundem lui Dumnezeu „cu aceeași monedă“, binecuvântându-L atunci când ne face bine și injurându-L atunci când ni se pare că ne nedreptățește.

Adevărata teologie care-L ghidează pe Dumnezeu în relațiile lui cu făpturile create este „teologia harului.“ În atotputernicia Sa, Dumnezeu nu datorează nimănui nimic. El este însă un Tată iubitor care a hotărât în Sine însuși să ne binecuvinteze. Răspunsul pe care trebuie să-l dea oamenilor acestui har este o încredere totală și o ascultare desăvârșită.

A treia problemă rezolvată în cartea Iov este problema suferinței oamenilor buni. Aceasta este o problemă care-i frământă pe oamenii din fiecare generație. Recent, în America au apărut trei cărți pe această temă: „De ce li se întâmplă lucruri rele oamenilor buni?“ („When Bad Things Happen To Good“ - Rabbi Harold Kushner), „Unde este Dumnezeu când mă doare?“ („Where Is God When It Hurts?“ - Philip Yancey) și „Dacă Dumnezeu este așa de bun cum de este lumea așa de rea?“ („If God Is Good, Why Is The World So Bad?“ - Benjamin Blech)

Așa cum am arătat deja, diferite personaje din carte ne dau diferite explicații. Numai una este însă cea adevărată. În tabelul de mai jos puteți revedeți răspunsurile pe care le dau cei din carte.

De ce sufăr oamenii buni ?		
Persoana	Răspunsul	Evaluarea
Nevasta lui Iov	Dumnezeu este nedrept	Niciodată
Trei prieteni	Dumnezeu pedepsește păcatul	Doar uneori
Iov	Dumnezeu este neînțeleș	Doar uneori
Elihu	Spre bine prin har	Întotdeauna
Dumnezeu	Spre binele lor și slava Lui	Întotdeauna

Personajele cărții își bazează convingerile pe diferite forme de cunoaștere. Iată-le grupate într-un tabel:

Persoana	Baza de cunoaștere
Nevasta lui Iov	Empirică
Trei prieteni	Raționalism
Iov	Raționalism
Elihu	Inspirație
Dumnezeu	Revelație

Fiecare dintre cei trei prieteni ai lui Iov au avut o teologie proprie.

Persoana	Teologia
Elifaz	Experiența personală
Bildad	Tradiția străbună
Țofar	Intuiția

Pentru mulți cititori și analiști, cartea Iov este cartea care vorbește despre suferință. A trebuit să arătăm însă că suferința lui Iov nu este decât un element dintr-o problemă cu mult mai mare: „Care este natura relațiilor dintre Dumnezeu și oameni?”

Satana nu i-a spus lui Dumnezeu: „Lasă-mă să-l chinuiesc pe Iov!”, ci „Dă-mi-l pe mână ca să-ți arăt ceva și să conving tot cosmosul că Tu nu meriți slujit pentru ceea ce ești și că realitatea este că toți și toate te slujesc doar de dragul lor în nădejdea binelui pe care așteaptă să li-l faci.”

Suferința n-a fost scopul, ci metoda aleasă de Satan pentru demonstrarea ideii lui. Dumnezeu a acceptat provocarea și a arătat tuturor că înțelepciunea Sa este desăvârșită și că El merită să fie slujit și laudat pentru bunătatea cu care ne înconjoară și ne slujește. Dumnezeu avea să desăvârșască această demonstrație în Christos, Robul venit să ne slujească:

„Căci Fiul omului n-a venit să I se slujească, ci El să slujească și să-Și dea viața răscumpărare pentru mulți!” (Ioan 10:45).

Lumea noastră este guvernată de principiile și natura păcătoasă a lui Satan. Lumea lui Dumnezeu este însă așezată pe principii diametral opuse și pe natura desăvârșită a dragostei divine:

„Isus i-a chemat la El, și le-a zis: „Știți că cei priviți drept cărmuitori ai neamurilor, domnesc peste ele, și mai marii lor le poruncesc cu stăpânire. Dar între voi să nu fie așa. Ci oricare va

vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru; și oricare va vrea să fie cel dintâi între voi, să fie robul tuturor“ (Marcu 10:42-44).

„Voi Mă numiți „Învățătorul“ și „Domnul“ și bine ziceți, căci sunt Deci, dacă Eu, Domnul și Învățătorul vostru, v-am spălat picioarele, și voi sunteți datori să vă spălați picioarele unii altora. Pentru că Eu v-am dat o pildă, ca și voi să faceți cum am făcut Eu“ (Ioan 13:13-15).

Apostolul Pavel va afirma că atitudinea noastră față de Dumnezeu nu este un tribut al datoriei, ci o reflectare fidelă și corectă a ceea ce Dumnezeu a făcut deja pentru noi:

„Prea iubiților, să ne iubim unii pe alții; căci dragostea este de la Dumnezeu. Și oricine iubește, este născut din Dumnezeu, și cunoaște pe Dumnezeu. Cine nu iubește, n-a cunoscut pe Dumnezeu; pentru că Dumnezeu este dragoste. Dragostea lui Dumnezeu față de noi s-a arătat prin faptul că Dumnezeu a trimis în lume pe singurul Său Fiu, ca noi să trăim prin El. Și dragostea stă nu în faptul că noi am iubit pe Dumnezeu, ci în faptul că El ne-a iubit pe noi, și a trimis pe Fiul Său ca jertfă de ispășire pentru păcatele noastre. ... Noi Îl iubim pentru că El ne-a iubit întâi“ (1 Ioan 4:7-19).

Voia lui Dumnezeu
pentru noi include și
suferința, oricât nu ne-ar
place lucrul acesta.

Alte câteva aplicații practice din această carte sunt:

Dumnezeu este stăpân pe situație chiar și atunci când ni se pare că nu este așa. Voia lui Dumnezeu pentru noi include și suferința, oricât nu ne-ar place lucrul acesta. Oamenilor buni li se întâmplă lucruri rele pentru că Dumnezeu îngăduie lui Satan să ne „cearnă“ (Luca 22:31), nu pentru că Dumnezeu ar fi înclinat să ne facă rău (Iacov 1:13).

Când ne paște îngrijorarea, ar trebui să căutăm să-L cunoaștem mai bine pe Dumnezeul Biliei. Cartea lui Iov este o contribuție majoră la teologia Scripturii. Ea ne ilustrează consecvența lui Dumnezeu în problema mântuirii omului. Dumnezeu s-a hotărât să ne facă bine nu pentru că noi suntem buni, ci pentru că El este bun. Această veste bună constituie Evanghelia de dinaintea Evangheliei. Dumnezeu ne este prezentat ca fiind suveran, atotcunoscător și atotputernic. Prin contrast, omul ne este prezentat ca slab, limitat, ignorant și păcătos. Cu toate acestea, chiar și în suferințe, omul Îl poate lăuda pe Dumnezeu, încrezător în perfecțiunea căilor Lui și curățat total de mândrie.

Domnul Isus în cartea lui Iov

Pentru că, după înviere, Domnul Isus le-a deschis mintea ucenicilor ca să priceapă Scripturile (Luca 24:45) și „le-a tâlcuit, în toate Scripturile, ce era cu privire la El“ (Luca 24:27), se cade să spunem și noi care este imaginea Domnului Isus în această carte.

Fiind vorba despre o Evanghelică a harului nu ne va fi greu să-L descoperim pe Domnul Isus în ajutorul după care tânjea patriarhul Iov:

„Dar știu că Răscumpărătorul meu este viu, și că se va ridica la urmă pe pământ“ (Iov 19:25).

Vorbind în lumina cunoștinței limitate pe care o avea, Iov întreabă:

„Căci El nu este un om ca mine, ca să-I pot răspunde, și să mergem împreună la judecată. Nici nu este vreun mijlocitor între noi, care să-și pună mâna peste noi amândoi“ (Iov 9:32).

Tu și cu mine știm că Dumnezeu nu este „om“, dar în lumina întrupării, Isus Christos a devenit acel „mijlocitor“ care a pus prin cruce o punte peste prăpastia dintre om și Dumnezeu.

„Copilașilor, vă scriu aceste lucruri, ca să nu păcătuți. Dar dacă cineva a păcătit, avem la Tatăl un Mijlocitor (sau Advocat. Grecește: Paraclet, adică apărător, ajutor), pe Isus Christos, Cel neprihănit. El este jertfa de ispășire pentru păcatele noastre; și nu numai pentru ale noastre, ci pentru ale întregii lumi“ (1 Ioan 2:1).

„Căci este un singur Dumnezeu, și este un singur mijlocitor între Dumnezeu și oameni: Omul Isus Christos, care S-a dat pe Sine însuși, ca preț de răscumpărare pentru toți“ (1 Timotei 2:5).

El a luat chip de rob, făcându-se asemenea oamenilor. A trăit și a murit printre noi. Biblia ne spune că a fost făcut asemănător nouă în toate lucrurile, devenind fratele nostru. El poate avea acum milă de noi în toate slăbiciunile noastre. Astăzi ne putem apropia de El cu îndrăzneală:

„Să ne apropiem, deci, cu deplină încredere de scaunul harului, ca să căpătăm îndurare și să găsim har, ca să fim ajutați la vreme de nevoie“ (Evrei 4:16).

Iov a strigat „Pentru ce?“, iar de pe crucea Golgotei Isus i-a preluat întrebarea: „Pentru ce M-ai părăsit?“ Suprema suferință a jertfei răscumpărătoare a adus biruința finală împotriva „pârâșului“, a lui Satan. În persoana Fiului Său, Dumnezeu a suferit cu mult mai mult decât Iov sau decât noi toți la un loc.

„Disprețuit și părăsit de oameni, om al durerii și obișnuit cu

suferința, era așa de disprețuit că îți întorceai fața de la El, și noi nu L-am băgat în seamă. Totuș, El suferințele noastre le-a purtat, și durerile noastre le-a luat asupra Lui, și noi am crezut că este pedepsit, lovit de Dumnezeu, și smerit. Dar El era strâpuns pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărădelegile noastre. Pedepsa, care ne dă pacea, a căzut peste El, și prin rănile Lui suntem tămăduiți. Noi rătăceam cu toții ca niște oi, fiecare își vedea de drumul lui; dar Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră a tuturor“ (Isaia 53: 3-6).

Realitatea este că, dacă ar fi după dreptate, a existat un singur om fără păcat în toată istoria, un singur om cu adevărat neprihănit: Omul Isus Christos. Toți ceilalți merită să sufere din cauza păcatelor lor. El singur n-a meritat să sufere, dar a luat suferințele toate asupra Lui însuși, pentru ca prin moartea Sa să ne poată împăca pe noi toți cu Dumnezeu. El a înviat a treia zi după răstignire și noi sărbătorim mereu în cea dintâi zi a săptămânii (Duminica) viața veșnică pe care am primit-o prin învierea Lui glorioasă.

Suferințele pe care le mai îndurăm acum sunt nimica față de binecuvântările pe care ni le-a pregătit El la urmă:

„Eu socotesc că suferințele din vremea de acum nu sunt vrednice să fie puse alături cu slava viitoare, care are să fie descoperită față de noi“ (Iov 8:18).

Va veni o clipă când El va șterge orice lacrimă din ochii noștri. Atunci și acolo, toate întrebările noastre își vor primi răspuns. Cerul este destinația măreață a Bisericii persecutate, iar gloria ei este nădejdea fiecăruia care crede în Isus Christos.

Se pune întrebarea: „A știut Iov ceva despre Evanghelic sau n-a știut?“

El vorbește despre unul „care iartă păcatul“ (Iov 7:21), despre un „mijlocitor“ (Iov 9:33), despre un Salvator (Iov 13:16) și despre un „răscumpărător, care este viu și se va ridica la urmă pe pământ“ (Iov 19:25) pe care avea nădejde să-L vadă cu ochii săi (Iov 19:26).

Cei trei prieteni ai lui Iov erau oameni inteligenți și religioși, dar nu cunoșteau Evanghelia. Iov ia asupra lui misiunea de a-i învăța ceea ce nu știu:

„Vă voi învăța căile lui Dumnezeu, nu vă voi ascunde planurile

Realitatea este că, dacă ar fi după dreptate, a existat un singur om fără păcat în toată istoria, un singur om cu adevărat neprihănit: Omul Isus Christos. Toți ceilalți merită să sufere din cauza păcatelor lor.

Celui Atotputernic“ (Iov 27:11).

Chiar și el însă nu cunoștea decât în parte și are nevoie să vină un om ca și Elihu care, asemenea lucrării pe care au făcut-o Aquila și Priscila cu Apolo, să-i arate „mai cu deamăruntul Calea lui Dumnezeu“ (Faptele Apostolilor 18:26).

Oare nu este prea mult să injuctăm conținutul Evangheliei într-o carte așa de veche ca și cartea lui Iov? Este adevărat că el folosește termeni sinonimi cu cei din vocabularul scrierilor lui Matei, Marcu, Luca și Ioan, dar să fie chiar adevărat că cei din vechime au știut sau au intuit venirea Fiului lui Dumnezeu pentru răscumpărarea oamenilor?

Oricât ar părea de îndrăzneț la prima vedere, răspunsul la aceste întrebări este negativ. Nu, nu este prea mult să spunem că Iov și contemporanii săi știau ceva despre Evanghelie. La urma urmei, Cel ce ne-a spus ceva despre aceasta este însuși Isus Christos, Fiul Dumnezeului celui veșnic. Într-o dispută cu conducătorii religioși ai vremii, Domnul Isus face aluzie la o întâmplare neconsemnată în Vechiul Testament, dar asta nu o face mai puțin adevărată. Ne-o relatează doar Unul care a fost acolo și știe din cunoștință nemijlocită. Contestat în divinitatea Sa de către iudei, Domnul Isus le-a spus:

„Tatăl vostru Avraam a săltat de bucurie că are să vadă ziua Mea: a văzut-o și s-a bucurat.“

„N-ai nici cincizeci de ani“ I-au zis Iudeii „și ai văzut pe Avraam!“

Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun că, mai înainte ca să se nască Avraam, sunt Eu“ (Ioan 8:56-58).

Cuvintele acestea au fost rostite în contextul discursului despre „adevărata slobozenie.“ Evanghelia nu poate fi o veste bună decât pentru aceia care se recunosc în criză, robi ai păcatului și ai morții. Evreilor orgolioși de tradiția lor de popor al credinței prin descendența din Avraam le cădea foarte greu să audă că venise Unul care se oferea să-i facă „slobozi.“

Iată întreaga discuție care a avut loc atunci:

„Și a zis Iudeilor, care crezuseră în El: „Dacă rămâneți în cuvântul Meu, sunteți într-adevăr ucenicii Mei; veți cunoaște adevărul, și adevărul vă va face slobozi.“

Ei I-au răspuns: „Noi suntem sămânța lui Avraam, și n-am fost niciodată robii nimănu; cum zici Tu: „Veți fi slobozi!“

„Adevărat, adevărat, vă spun“ le-a răspuns Isus „că, oricine trăiește în păcat, este rob al păcatului. Și robul nu rămâne pururea în casă; fiul însă rămâne pururea. Deci, dacă Fiul vă face slobozi, veți fi cu adevărat slobozi. Știu că sunteți sămânța lui Avraam; dar căutați să Mă omorâți, pentru că nu pătrunde în voi cuvântul Meu. Eu spun ce am văzut la Tatăl Meu; și voi faceți ce ați auzit de la tatăl vostru.“

„Tatăl nostru“ I-au răspuns ei „este Avraam“.

Isus le-a zis: „Dacă ați fi copii ai lui Avraam, ați face faptele lui Avraam. Dar acum căutați să Mă omorâți, pe Mine, un om, care v-am spus adevărul pe care l-am auzit de la Dumnezeu. Așa ceva Avraam n-a făcut. Voi faceți faptele tatălui vostru.“ Ei I-au zis: „Noi nu suntem copii născuți din curvie; avem un singur Tată: pe Dumnezeu.“

Isus le-a zis: „Dacă ar fi Dumnezeu Tatăl vostru, M-ați iubi și pe Mine, căci Eu am ieșit și vin de la Dumnezeu: n-am venit de la Mine însumi, ci El M-a trimis. Pentru ce nu înțelegeți vorbirea Mea? Pentru că nu puteți asculta Cuvântul Meu. Voi aveți de tată pe diavolul; și vreți să împliniți poftele tatălui vostru. El de la început a fost ucigaș; și nu stă în adevăr, pentru că în el nu este adevăr. Ori de câte ori spune o minciună, vorbește din ale lui, căci este mincinos și tatăl minciunii. Iar pe Mine, pentru că spun adevărul, nu Mă credeți.

Cine din voi Mă poate dovedi că am păcat? Dacă spun adevărul, pentru ce nu Mă credeți?

Cine este din Dumnezeu, ascultă cuvintele lui Dumnezeu; voi de aceea n-ascultați, pentru că nu sunteți din Dumnezeu.“

Iudeii I-au răspuns: „Nu zicem noi bine că ești Samaritan, și că ai drac?“

„N-am drac“ le-a răspuns Isus „ci Eu cinstesc pe Tatăl Meu, dar voi nu Mă cinstiți. Eu nu caut slava Mea; este Unul care o caută și care judecă. Adevărat, adevărat, vă spun, că, dacă păzește cineva cuvântul Meu, în veac nu va vedea moartea.“

„Acum“ I-au zis Iudeii „vedem bine că ai drac; Avraam a murit, proorocii, de asemenea, au murit, și tu zici: „Dacă păzește cineva cuvântul Meu, în veac nu va gusta moartea.“ Doar n-ai fi Tu mai mare decât părintele nostru Avraam, care a murit? Și decât proorocii, care, de asemenea, au murit? Cine te crezi Tu că ești?“

Isus a răspuns: „Dacă Mă slăvesc Eu însumi, slava Mea nu este nimic; Tatăl Meu Mă slăvește, El, despre care voi ziceți că este Dumnezeul vostru; și totuși nu-L cunoașteți. Eu Îl cunosc bine; și dacă aș zice că nu-L cunosc, aș fi și Eu un mincinos ca voi. Dar Îl cunosc și păzesc Cuvântul Lui. Tatăl vostru Avraam a săltat de bucurie că are să vadă ziua Mea: a văzut-o și s-a bucurat.“

„N-ai nici cincizeci ce ani“ I-au zis Iudeii „și ai văzut pe Avraam!“

Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat, vă spun că, mai înainte ca să se nască Avraam, sunt Eu.“

La auzul acestor vorbe, au luat pietre ca să arunce în El. Dar Isus S-a ascuns, și a ieșit din Templu, trecând prin mijlocul lor. Și așa a

plecat din Templu“ (Ioan 8:30-47).

Ca și Avraam (sau prin Avraam), Iov a putut afla și el ceva din planurile lui Dumnezeu prin Christos. S-ar prea putea ca aceasta să fie originea termenilor pe care-i folosește el cu atâta convingere și nădejde.

Dacă vi se pare că este prea mult să presupunem că cei de pe vremea aceea aveau cunoștințe despre conținutul Evangheliei, vă invit să vă aduceți aminte că există și alte dovezi despre o anumită revelație mesianică reziduală în textul Biblicii.

Nu uitați că Avraam, care a văzut ziua lui Christos și s-a bucurat de ea“, s-a întâlnit în Canaan cu tainicul și paradoxalul „Melhisedec“, despre care citim așa de mult în epistola către Evrei. Ni se spune că el a fost „un tip“ al preoției Domnului Isus, care, ieșit din Iuda, n-ar fi avut altfel drept la preoția Levitică:

„... căci, pe când Leviții se făceau preoți fără jurământ, Isus S-a făcut preot prin jurământul Celui ce I-a zis: „Domnul a jurat, și nu Se va căi: „Tu ești preot în veac, după rânduiala lui Melhisedec“ - prin chiar faptul acesta, El s-a făcut chezașul unui legământ mai bun“ (Evrei 7:21,22).

Întâlnirea dintre Avraam și Melhisedec este descrisă astfel:

„Melhisedec, împăratul Salemului, a adus pâine și vin: el era preot al Dumnezeului Celui Prea Înalt. Melhisedec a binecuvântat pe Avram și a zis:

„Binecuvântat să fie Avram de Dumnezeul Celui Prea Înalt, Ziditorul cerului și al pământului. Binecuvântat să fie Dumnezeul Celui Prea Înalt, care a dat pe vrăjmașii tăi în mâinile tale!“ Și Avram i-a dat zeciuală din toate.

Autorul epistolei către Evrei interpretează profetic întâlnirea dintre Avram și Melhisedec:

„În adevăr, Melhisedec acesta, împăratul Salemului, preot al Dumnezeului Prea Înalt, care a întâmpinat pe Avraam când acesta se întorcea de la măcelul împăraților, care l-a binecuvântat, care a primit de la Avraam zeciuală din tot, care, după însemnarea numelui său, este întâi „Împărat al neprihănirii“ apoi și „Împărat al Salemului“ adică „Împărat al păcii“; fără tată, fără mamă, fără spîță de neam, neavând nici început al zilelor, nici sfârșit al vieții, dar care a fost asemănat cu Fiul lui Dumnezeu, rămâne preot în veac.

Vedeți bine, deci, cât de mare a fost el, dacă până și patriarhul Avraam i-a dat zeciuală din prada de război! Aceia dintre fiii lui Levi, care îndeplinesc slujba de preoți, după Lege, au poruncă să ia zeciuală de la norod, adică de la frații lor, cu toate că și ei

se coboară din Avraam. Iar el, care nu se cobora din familia lor, a luat zeciuială de la Avraam, și a binecuvântat pe cel ce avea făgăduințele. Dar fără îndoială că cel mai mic este binecuvântat de cel mai mare. Și apoi aici, cei ce iau zeciuială, sunt niște oameni muritori; pe când acolo, o ia cineva, despre care se mărturisește că este viu. Mai mult, însuși Levi, care ia zeciuială, a plătit zeciuiala, ca să zicem așa, prin Avraam; căci era încă în coapsele strămoșului său, când a întâmpinat Melhisedec pe Avraam.

Dacă, deci, desăvârșirea ar fi fost cu puțință prin preoția Leviților, căci sub preoția aceasta a primit poporul Legea-ce nevoie mai era să se ridice un alt preot „după rânduiala lui Melhisedec“ și nu după rânduiala lui Aaron?

Pentru că, odată schimbată preoția, trebuia numai de câțiva să aibă loc și o schimbare a Legii. În adevăr, Acela despre care sunt zise aceste lucruri, face parte dintr-o altă seminție, din care nimeni n-a slujit altarului. Căci este vădit că Domnul nostru a ieșit din Iuda, seminție, despre care Moise n-a zis nimic cu privire la preoție.

Lucrul acesta se face și mai luminos când vedem ridicându-se, după asemănarea lui Melhisedec, un alt preot, pus nu prin legea unei porunci pământeste, ci prin puterea unei vieți neperitoare. Fiindcă iată ce se mărturisește despre El: „Tu ești preot în veac, după rânduiala lui Melhisedec“ (Evrei 7:1-17).

Psalmul 110 ni-l propune pe Melhisedec ca un tipar profetic al misiunii mesianice, un împărat care este în același timp și preot:

„Domnul a zis Domnului meu: „Șezi la dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii Tăi sub picioarele Tale.“ - Domnul va întinde din Sion toiagul de cârmuire al puterii Tale, zicând: „Stăpânește în mijlocul vrăjmașilor Tăi!“

Poporul Tău este plin de înflăcărare, când Îți aduni oștirea; cu podoabe sfinte, ca din sânul zorilor, vine tineretul Tău la Tine, ca roua.

Domnul a jurat, și nu-I va părea rău: „Tu ești preot în veac, în felul lui Melhisedec.“ - Domnul, de la dreapta Ta, zdrobește pe împărați în ziua mâniei Lui. El face dreptate printre neamuri: totul este plin de trupuri moarte; El zdrobește capete pe toată întinderea țării. El bea din pârâu în timpul mersului: de aceea Își înalță capul“ (Psalmul 110:1-7).

Moise l-a găsit în Madian pe Ietro, care era, în ciuda politeismului idolatru de atunci, „preot“ al Dumnezeului celui viu (Geneza 2:16). Iată cum a reacționat acest om la vestea că Dumnezeu s-a îndurat de poporul Său și l-a scos din robia Egiptului:

„Ietro s-a bucurat pentru tot binele pe care-l făcuse Domnul lui Israel și pentru că-l izbăvise din mâna Egiptenilor. Și Ietro a zis: „Binecuvântat să fie Domnul, care v-a izbăvit din mâna Egiptenilor și din mâna lui Faraon, El, care a izbăvit poporul din mâna Egiptenilor! Cunosc acum că Domnul este mai mare decât toți dumnezeii; căci în lucrul în care s-au purtat cu trufie, El a fost mai pesus de ei.“

Ietro, socrul lui Moise, a adus lui Dumnezeu o ardere de tot și o jertfă de mâncare. Aaron și toți bătrânii lui Israel au venit și au luat parte la masă cu socrul lui Moise, înaintea lui Dumnezeu“ (Exodul 18:9-12).

O altă apariție misterioasă, un om cu acces la revelația divină, a fost proorocul Balaam din Mesopotamia. Biblia ne spune că omul acesta avea acces la Dumnezeu și primea mesaje inspirate din partea Lui. Dumnezeu îi îngăduie să răspundă chemării lui Balac, dar îi condiționează activitatea:

„Du-te cu oamenii aceștia; dar să spui numai cuvintele pe care ți le voi spune Eu“ (Numeri 22:35).

Iată de altfel cum se prezintă pe sine acest Balaam:

„Iată ce zice Balaam, fiul lui Beor, Omul cu ochii deschiși, Cel ce aude cuvintele lui Dumnezeu, Cel ce vede vedenia Celui Atotputernic, Cel ce cade cu fața la pământ, și ai cărui ochi sunt deschiși: ...“ (Numeri 24:3-4).

„Așa zice Balaam, fiul lui Beor, Așa zice omul care are ochii deschiși. Așa zice cel ce aude cuvintele lui Dumnezeu, Cel ce cunoaște planurile Celui Prea Înalt, Cel ce vede vedenia Celui Atotputernic, Cel ce cade cu fața la pământ și ai cărui ochi sunt deschiși: ...“ (Numeri 24:15-16).

Un alt cunoscător de revelație a fost Enoh, pe care Iuda îl precizează în afara oricărei posibilități de confuzie ca fiind „al șaptelea patriarh de la Adam“. De unde a știut oare el despre vremea sfârșitului și biruința mesianică? Oare nu pentru că „a umblat cu Domnul“ în toată viața lui? Citând o realitate pe care textul Genezei nu o înregistrează, Iuda ne spune:

„Și pentru ei a proorocit Enoh, al șaptelea patriarh de la Adam, când a zis: „Iată că a venit Domnul cu zecile de mii de sfinți ai Săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor, și să încredințeze pe toți cei nelegiuți, de toate faptele nelegiuite pe care le-au făcut în chip nelegiuit, și de toate cuvintele de ocară pe care le-au rostit împotriva Lui acești păcătoși nelegiuți“ (Iuda 14,15).

Oare cât au știut cei din vechime din planul mesaianic? Cât au știut Enoh,

Ietro, Balaam, Avraam? Și mai ales, cât au știut oare Iov și Elihu? Se pare că au știut mult mai multe decât bănuim noi. De aceea, îmi place să numesc cartea lui Iov „Evanghelia de dinaintea Evangheliei“ și „Biblia în miniatură.“

Anexe:

1. Specificul poeziei evreiești
2. Apostolul Pavel și problema suferinței
3. Fii lui Dumnezeu
4. Tradiții în catolicism
7. Revelații „științifice“ neașteptate în cartea lui Iov
8. Cosmogonia biblică
9. Jertfele
10. Rezumatul cărții Iov

Specificul poeziei evreiești

Ca să o luăm de la început, trebuie să spunem că această carte a lui Iov face parte din grupa cărților poetice ale Bibliei. Acestea au un specific anumit de care este bine să ținem seama când dorim să învățăm din ele. În cărțile istorice învățătura este înscrisă în desfășurarea evenimentelor și în consemnarea consecințelor. „Faci bine ești binecuvântat, faci răul ești blestemat“. În cărțile profetice, mesajul învățaturii este suprapus în straturi multiple, adesea neînțelese nici măcar de aceia care le-au scris (1 Petru 1:10-15). În cărțile poetice, învățătura este adesea evidențiată sau ascunsă în frumusețea metaforelor și a structurii literare specifice.

Grupa de cinci cărți poetice (Iov, Psalmii, Proverbe, Ecclesiastul și Cântarea Cântărilor) sunt o culegere de realizări spirituale din perioada cărților istorice.

Dacă primele șaptesprezece cărți ale Bibliei conțin istoria Israelului, atunci putem spune că următoarele cinci conțin literatura acestui neam.

Când spunem literatură și poezie, ne referim de obicei la un produs final al imaginației afective a omului. Biblia nu este însă o carte de lucruri imaginate. Poezia și literatura ei este o emanație a realității trăite cu Dumnezeu; un produs omenesc este drept, dar izvorât din cea mai intensă influență a lui Dumnezeu asupra oamenilor: inspirația. Căci „oamenii au vorbit de la Dumnezeu, mânați de Duhul Sfânt“ (2 Petru 2:21).

Un alt lucru pe care trebuie să-l spunem de la început despre aceste cărți poetice este că ele au un caracter didactic. Acestea sunt manualele de învățământ după care se făcea educația în Israel. Dumnezeu n-a lăsat creșterea copiilor Săi pe seama „societății“. El s-a îngrijit singur de aceasta, dându-le evreilor aceste cărți de creștere spirituală. Există un progres spiritual pe care-l urmărește chiar și felul în care sunt așezate aceste cinci cărți. Ordinea lor a fost hotărâtă de o inteligență divină desăvârșită, căci învățătorul care a alcătuit această „programă“ este însuși Duhul Sfânt al lui

Dumnezeu.

În cartea lui Iov, prima din grupul celor 5, ne întâlnim cu moartea „eului“. Prin focul încercărilor și prin intermediul unei înțelegeri mai bune a lui Dumnezeu, Iov este gata în finalul cărții să renunțe la pretențiile ființei sale naturale, se pleacă înaintea lui Dumnezeu în deplină pocăință și acceptă stăpânirea și autoritatea deplină a lui Dumnezeu peste viața lui. Departate de afi neneșară, suferința lui Iov este un instrument dersăvârșit în mâna lui Dumnezeu: „Dar Dumnezeu scapă pe cel nenorocit prin nenorocirea lui, și prin suferință îl înștiințează. Și pe tine te va scoate din strîmtoare, ca să te pună la loc larg, în slobozenie deplină, și masa ta va fi încărcată cu bucate gustoase“ (Iov 36:15-16).

Cel ce pâruse la începutul cărții cel mai bun om de pe fața pământului (Iov 1:8) este făcut în final să exclame înaintea lui Dumnezeu: „Urechea mea auzise vorbindu-se despre Tine, dar acum ochiul meu Te-a văzut. De aceea mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă“.

Cea de a doua carte poetică, Psalmii, ne așează înainte frumusețea unei vieți noi, izvorâte din părtășia lăuntrică cu Dumnezeu. Ea se exprimă prin laudă, rugăciune, adorație, cântec, bucurie, lacrimi, simpatie și mijlocire pentru oameni, credință, nădejde și dragoste. Cartea psalmilor este scrisă de oameni care L-au iubit pe Domnul și ea rămâne cartea în care cei care-L iubesc se vor simți întotdeauna la ei acasă.

După cartea Psalmilor, urmează alte două cărți: Proverbele și Eclesiastul. Cea dintâi ne introduce în școala lui Dumnezeu, în care înțelepciunea este divină, dar are aplicare practică pentru viața de toate zilele, iar în cea de a doua suntem povățuiți să nu ne punem încrederea și interesul în nici un lucru „de sub soare“. „O deșertăciune a deșertăciunilor! Totul este deșertăciune“ (Ecl.1:2). Îndemnul final al cărții este să ne gândim la ceea ce urmează dincolo de viață și să ne pregătim cu atenție viitorul.

Urmează apoi, ca o incununare a celorlalte patru cărți poetice, extraordinara carte a lui Solomon: Cântarea Cântărilor. Ea atinge culmea afecțiunii de care este capabilă inima umană în trăirea sentimentului de dragoste totală și nețărmurită. Imaginea este terestră descriind iubirea dintre soț și soție, dar în spatele întregii cărți este o altă prezență, mult superioară. Cântarea de dragoste este o alegorie pentru dragostea dintre Dumnezeu și inima umană.

Recapitulând cele de mai sus putem spune că în cele cinci cărți poetice găsim: lepădarea vieții vechi a omului firesc, trăirile care însoțesc izbucnirea unui izvor de viață nouă în părtășia cu Dumnezeu, disciplina practică a sufletului aflat în școala lui Dumnezeu, avertismentul despre deșertăciunea ispitelor efemere care caută să ne abată din drumul către cer și apogeul împlinirii spirituale a sufletului aflat într-o deplină comuniune cu Mirele ceresc.

Nu este acesta o descriere desăvârșită a progresului din viața omului care se întoarce la Domnul? Ordinea cărților este condiția obținerii unei vieți creștine pline de bucurie. Dulceața Cântării Cântărilor nu poate fi gustată dacă nu a existat mai întâi abandonarea de sine din cartea Iov, explozia vieții noi din cartea Psalmilor, disciplina din cartea Proverbelor și maturizarea din cartea Ecclesiastul.

În acest lanț progresiv de creștere spirituală, temele celor 5 cărți ar putea fi formulate astfel:

Iov - Salvare prin suferință.

Psalmi - Revărsare prin rugăciune.

Proverbe - Pricepere prin învățatură.

Ecclesiastul - Veșnicie dincolo de vremelnicie.

Cântarea Cântărilor - Fericire prin unire.

Frumusețea poeziei evreiești stă în jocul ideilor. Versurile nu rimează prin ultima silabă ca în poezia modernă, ci prin interacțiunea ideilor. Procedeele se numește paralelism.

Acest paralelism poate fi repetitiv, când cele două versuri se ajută unul pe altul în susținerea aceleiași idei (Ps. 25:4), antitetice, atunci când versurile scot o idee în relief prin contrast (Ps. 1:6) sau sintetic, când versurile se completează reciproc măbind intensitatea unei afirmații (Iov 11:18).

Apostolul Pavel și problema suferinței

Este sau nu este suferința umană tema principală a cărții Iov? Mai bine zis: „Este vreodată suferința o problemă principală?”

Fără îndoială, unii cititori și comentatori sunt atrași de cartea lui Iov pentru că o consideră un răspuns posibil la propriile lor suferințe. Ca și Iov, și ei, și probabil fiecare dintre noi, am vrea să stăm de vorbă cu Dumnezeu și să-L rugăm să ne scutească de suferințe. Le considerăm nedorite și, de cele mai multe ori, neavenite și nenesesare.

Aceasta a fost pentru o vreme și problema apostolului Pavel!

Și el s-a văzut stânjenit de suferința „țepușului în coastă”. De trei ori s-a dus la Dumnezeu cu cerera lui pentru izbăvire și tot de trei ori a primit răspuns negativ.

Nemulțumit, Pavel a crezut că singura lui problemă este suferința. Dumnezeu i-a răspuns: „Lasă suferința acolo, Pavele! Avem alte probleme mai importante despre care trebuie să vorbim și pe care trebuie să le rezolvăm.

Probabil că apostolului i s-a părut că „țepușul din coastă” era un impediment în lucrare. Slăbiciunea acestei suferințe îi putea, în optica lui, umbri eficacitatea mărturiei despre un Dumnezeu atotputernic. Cum să le vorbească el altora despre izbăvirile lui Dumnezeu când el însuși era pradă suferințelor? Obișnuit să fie părtaș atotputerniciei divine, Pavel se vedea acum într-o profundă criză personală. Dumnezeu însoțise propovăduirea Evangheliei lui cu puteri și semne nemaipomenite.

„Lucrul acesta a ținut doi ani, așa că toți cei ce locuiau în Asia, Iudei și Greci, au auzit Cuvântul Domnului. Și Dumnezeu făcea minuni nemaipomenite prin mâinile lui Pavel; până acolo că peste cei bolnavi se puneau basmale sau șorțuri, care fuseseră atinse de trupul lui, și-i lăseau boalele, și ieșeau afară din ei duhurile rele.

... Lucrul acesta a fost cunoscut de toți Iudeii, de toți Grecii care locuiau în Efes, și i-a apucat frica pe toți: și Numele Domnului Isus era proslăvit.“ (Fapte 19:10-12).

Puterea lui Dumnezeu fusese pentru Pavel certificatul apostoliei lui:

„Semnele unui apostol le-ați avut printre voi în toată răbdarea, prin semne, puteri și minuni care au fost făcute între voi.“ (2 Corinteni 12:12).

Nu știm cu precizie care a fost natura infirmității lui Pavel și ce fel de suferință a trebuit să poarte apostolul. Unii sunt de parere că a fost un fel de boală de ochi, rămasă ca o consecință a întâlnirii cu lumina strălucitoare a prezenței lui Christos.

„Pe drum, când s-a apropiat de Damasc, de odată a stălicuit o lumină din cer în jurul lui. El a căzut la pământ, și a auzit un glas, care-i zicea: „Saule, Saule, pentru ce Mă prigonești?“

„Cine ești Tu, Doamne?“ a răspuns el.

Și Domnul a zis: „Eu sunt Isus, pe care-L prigonești. „Pi-ar fi greu să arunci înapoi cu piciorul într-un țepuș.“ Tremurând și plin de frică, el a zis: „Doamne, ce vrei să fac?“ „Scoală-te“ i-a zis Domnul „intră în cetate, și ți se va spune ce trebuie să faci.“

Oamenii care-l însoțeau, au rămas incremenți; auzeau într-adevăr glasul, dar nu vedeau pe nimeni. Saul s-a sculat de la pământ; și cu toate că ochii îi erau deschiși, nu vedea nimic. L-au luat de mâni, și l-au dus în Damasc. Trei zile n-a văzut, și n-a mâncat, nici n-a băut nimic. În Damasc era un ucenic numit Anania. Domnul i-a zis într-o vedenie: „Anania!“ „Iată-mă Doamne“ a răspuns el. Și Domnul i-a zis: „Scoală-te, du-te pe ulița care se cheamă „Dreaptă“ și caută în casa lui Iuda pe unul zis Saul, un om din Tars. Căci iată, el se roagă; și a văzut în vedenie pe un om, numit Anania, intrând la el, și punându-și mâinile peste el, ca să-și capețe vederea.“

„Doamne“ a răspuns Anania „am auzit de la mulți despre toate relele pe care le-a făcut omul acesta sfinților Tăi în Ierusalim; ba și aici are puteri din partea preoților celor mai de seamă, ca să lege pe toți care cheamă Numele Tău.“

Dar Domnul i-a zis: „Du-te, căci el este un vas pe care l-am ales, ca să ducă Numele Meu înaintea Nemurilor, înaintea împăraților, și înaintea fiilor lui Israel; și îi voi arăta tot ce trebuie să sufere pentru Numele Meu.“

Anania a plecat; și, după ce a intrat în casă, a pus mâinile peste Saul și a zis: „Frate Saule, Domnul Isus, care ți S-a arătat pe drumul pe care veneai, m-a trimis ca să capeți vederea, și să te umpli de

Duhul Sfânt.“

Chiar în clipa aceea, au căzut de pe ochii lui un fel de solzi; și el și-a căpătat iarăși vederea. Apoi s-a sculat, și a fost botezat.“ (Fapte 19: 3-18).

Se pare că după acesastă întâlnire cu lumina slavei, ochii lui Pavel au rămas slabi și apostolul suferea pe lângă miopie și de o continuă și abundentă lacrimare, care-l făcea neplăcut de privit. Iată două argumente în sprijinul acestei ipoteze.

Primul este faptul că Pavel nu își scris el personal epistolele, ci el dicta altuia. Faptul că epistolele lui erau scrise când de unul, când de altul a înlesnit apariția unor epistole false strecurate în biserici de dușmani ai lui Pavel care doreau și compromiterea apostolului și coruperea Evangheliei vestite de el. Ca să pună capăt acestei contaminări cu epistole contrafăcute, apostolul Pavel s-a hotărât ca să adauge în finalul epistolelor dictate de el câteva cuvinte scrise cu mâna lui, în scrisul său caracteristic.

„Vă trimit sănătate în Domnul eu, Terțiu, care am scris epistola aceasta.“ (Romani 16:22).

„... să nu vă lăsați clătinați așa de repede în mintea voastră, și să nu vă tulburați de vreun duh, nici de vreo vorbă, nici de vreo epistolă, ca venind de la noi, ca și cum ziua Domnului ar fi și venit chiar. Nimeni să nu vă amăgească în vreun chip ...“ (2 Tesaloniceni 2:2).

„Urarea de sănătate este scrisă cu mâna mea: Pavel. Acesta este semnul în fiecare epistolă; așa scriu eu.“ (2 Tesaloniceni 3:17).

„Uitați-vă cu ce slove mari v-am scris, cu însăși mâna mea!“ (Galateni 6:11).

Există un pasaj în care apostolul însuși face aluzie la o aparentă suferință de ochi:

„Dimpotrivă, știți că, în neputința trupului v-am propovăduit Evanghelia pentru întâia dată. Și, n-ați arătat nici dispreț, nici desgust față de ceea ce era o ispită pentru voi în trupul meu; dimpotrivă, m-ați primit ca pe un înger al lui Dumnezeu, ca pe însuși Hristos Isus. Unde este, deci, fericirea voastră? Căci vă mărturisesc că, dacă ar fi fost cu putință, v-ați fi scos până și ochii și mi i-ați fi dat.“ (Galateni 4:13-15).

Oricare ar fi fost natura „tepușului“ trimis de Satana în trupul apostolului, el a devenit, dintr-un handicap, un prilej de laudă. Pe lângă bănuita suferință a ochilor, apostolul a purtat fără îndoială pe chipul său și cicatricile bătailor

pe care le-a primit din pricina lui Christos. Nu uitați că odată a fost bătut cu pietre și lăsat ca mort afară din cetatea Listra (Fapte 14:19).

De ce nu l-a izbăvit Dumnezeu pe Pavel de „țepușul“ lui? Cum de Pavel i-a putut vindeca pe atâția dar nu s-a putut vindeca pe el însuși?

Răspunsul la aceste întrebări este foarte important. Din el s-a născut filosofia de viață și natura mărturiei pentru Evanghelia dusă de Pavel înaintea oamenilor. În textul din 2 Corinteni 12 găsim explicațiile pe care le-a primit Pavel de la Domnul.

În primul rând, Dumnezeu îi spune lui Pavel că suferința nu este o problemă care trebuie eliminată. Uneori ea este singura cale spre păstrarea echilibrului nostru interior. Pavel primise din partea Domnului privilegii extraordinare, viziuni glorioase ale slavei care nu fuseseră arătate încă nici unui alt muritor și gustase mai mult ca oricare alt credincios în viața atunci din „puterile veacului viitor“ (Evrei 6:5). Toate acestea îl puteau face foarte ușor să se îngâmfă. Pavel vorbește despre problema „țepușului“ în acest context al pătrunderii lui până în cel de al treilea cer (2 Corinteni 12:1-6).

Este foarte clar că Pavel mărturisește că suferințele stânjenitoare din trup îi fuseseră lasate ca să-l ferească de mândrie și să-L țină în echilibru:

„... Și ca să nu mă umflu de mândrie, din pricina strălucirii acestor descoperiri, mi-a fost pus un țepuș în carne, un sol al Satanei, ca să mă pălmuiască, și să mă împiedice să mă îngîmf.“ (2 Corinteni 12: 7).

Părtaș al înaltei slave pe care o experimentase personal, Pavel a trebuit să experimenteze și adâncimile atacurilor demonice. Apostolul numește „țepușul“ cu expresia „un sol al Satanei“, un permanent argument că lupta cu dușmanul lui Dumnezeu nu s-a încheiat încă și că, pe pământ, trebuie să simțim aproape prezența lui chinuitoare.

În al doilea rând, Dumnezeu îl convinge pe Pavel că prezența slăbiciunilor în viața lui nu este o problemă pentru Dumnezeu și nu trebuie să fie o problemă nici pentru apostol. Dacă pe apostol îl frământa faptul că face o impresie proastă înaintea celor care le predică despre existența unui Dumnezeu atotputernic, Dumnezeu îi spune răspicat că aceasta nu este o problemă. Dimpotrivă. Puterea lui Dumnezeu este mult mai bine scoasă în evidență în prezența slăbiciunilor și suferințelor noastre, caci nu impresia pe care o facem noi asupra celor din jur este metoda folosită de Dumnezeu pentru convingerea oamenilor, ci lucrarea tainică, dar extraordinară a Duhului lui Dumnezeu.

În lumea noastră, când ești tare ești tare și când toată lumea ar vrea să aibă parte de soarta celui căruia toate îi merg bine. În lumea lui Dumnezeu nu este așa. Paradoxal, Dumnezeu vrea să-i atragă pe oameni la Sine nu prin

ceea ce suntem noi, ci prin ceea ce este El. Iar ceea ce este El iese în relief cel mai bine atunci când oamenii nu sunt impresionați cu noi și cu minunata noastră personalitate, ci de convingerea pe care o lucrează în ei puterea divină. De multe ori, ca și în experiența profetului Ilie pe muntele Carmel, Dumnezeu vrea să pornească în cursa pentru cucerirea oamenilor cu un handicap. Cu cât este handicapul mai mare, cu atât dovada puterii Lui este mai mare în biruința care este raportată.

„A așezat apoi lemnele, a tăiat juncul în bucăți, și l-a pus pe lemne. Apoi a zis: „Umpleți patru vedre cu apă, și vărsați-le pe arderea-de-tot și pe lemne.“ Și au făcut așa. Apoi a zis: „Mai faceți lucrul acesta odată.“ Și l-au făcut încă odată. Apoi a zis: „Mai faceți-l și a treia oară.“ Și l-au făcut și a treia oară. Apa curgea în jurul altarului, și au umplut cu apă și șanțul.“ (1 Regi 18:33-35).

Prezența apei pe lemnele altarului, pe carnea jertfei și în șanțul dimprejur n-a fost nici un fel de obstacol în calea focului venit din cer.

„Atunci a căzut foc de la Domnul, și a mistuit arderea-de-tot, lemnele, pietrele și pământul, și a sub și apa care era în șanț. Când a văzut tot poporul lucrul acesta, au căzut cu fața la pământ, și au zis: „Domnul este adevăratul Dumnezeu! Domnul este adevăratul Dumnezeu!“ (1 Regi 18:38-39).

În mod similar, „țepușul“ care-l stânjenea pe Pavel nu era un obstacol în calea manifestării puterii lui Dumnezeu de a-i mântui pe oameni.

Când a înțeles aceasta, Pavel și-a schimbat întreaga filosofie de viață. Iată cum definește apostolul această extraordinară răsturnare a convingerilor lui personale și în caracterului mărturiei sale creștine:

Și El mi-a zis: „Harul Meu îți este de ajuns; căci puterea Mea în slăbiciune este făcută desăvârșită.“ Deci mă voi lăuda mult mai bucuros cu slăbiciunile mele, pentru ca puterea lui Hristos să rămână în mine.

De aceea simt plăcere în slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigoniri, în strîmțorări, pentru Hristos; căci când sunt slab, atunci sunt tare.“ (2 Corinteni 12:9-10).

În al treilea rând, Pavela învățat să “se laude cu slăbiciunile lui“. Dintr-un punct de vedere foarte real, ele îl făceau una cu Domnul și Mântuitorul său. Isaia ne dă probabil cel mai impresionant portret al Domnului Isus. a “n el găsim această trăsătură legată de suferințe:

„Disprețuit și părăsit de oameni, om al durerii și obișnuit cu suferința, era așa de disprețuit că îți întorceai fața de la El, și noi nu L-am băgat în seamă. Totuși, El suferințele noastre le-a purtat,

și durerile noastre le-a luat asupra Lui, și noi am crezut că este pedepsit, lovit de Dumnezeu, și smerit“ (Isaia 53: 3-4).

Ca și prietenii lui Iov, contemporanii Domnului Isus au crezut greșit că suferința nu poate fi decât o pedeapsă pentru păcat venită de la Dumnezeu. Suferințele lui Christos au fost însă pornite dintr-o cu totul altă motivație, mult mai înaltă. El muria pentru binele altora ca o manifestare a iubirii pline de har a lui Dumnezeu. Așa cum pe drept remarcă autorul unui cântec creștin: „El a venit să plătească o datorie care nu era a lui, să moară o moarte cu care nu era dator, pentru ca noi să scăpăm dintr-un impas din care nu puteam ieși.“

Când a fost chemat să pătimească pentru acciași cauză, Pavel a socotit suferința drept un privilegiu și o pricină de laudă:

„Și, după ce au chemat pe apostoli, au pus să-i bată cu nuiele, i-au oprit să vorbească în Numele lui Isus, și le-au dat drumul. Ei au plecat dinaintea Soborului, și s-au bucurat că au fost învredniciți să fie batjocoriți, pentru Numele Lui. Și în fiecare zi, în Templu și acasă, nu încetau să învețe pe oameni, și să vestească Evanghelia lui Isus Hristos“ (Fapte 5: 40-42).

Lauda cu suferințele pentru Christos face parte intrinsecă din viața creștină. Fără suferințe alături de Cel răstignit nu poate fi vorba despre cunună în viața viitoare:

„... și împreună moștenitori cu Hristos, dacă suferim cu adevărat împreună cu El, ca să fim și proslăviți împreună cu El“ (Romani 8:17).

„... cu privire la Hristos, vouă vi s-a dat harul nu numai să credeți în El, ci să și pătimiți pentru El, (Filipeni 1:29).

S-ar cuveni să spunem multe despre necesitatea însușirii acestor convingeri de către toți lucrătorii contemporani din bisericile creștine. De prea multe ori, activitatea noastră este așezată pe pedestalul afirmării de sine și scoate în evidență resursele și calitățile noastre, în loc să ne coboare pe noi în țărână și să-L înalțe numai și numai pe Dumnezeu.

Pavel, cel cu „țepușul în carne“, a știut apoi să stea modest în așteptarea manifestării puterii lui Dumnezeu:

„Cât despre mine, fraților, când am venit la voi, n-am venit să vă vestesc taina lui Dumnezeu cu o vorbire sau înțelepciune strălucită. Căci n-am avut de gând să știu între voi altceva decât pe Isus Hristos și pe El răstignit. Eu însumi, când am venit în mijlocul vostru, am fost slab, fricos și plin de cutremur. Și învățătura și propovăduirea mea nu stăteau în vorbirile înduplecătoare ale

înțelepciunii, ci într-o dovadă dată de Duhul și de putere, pentru ca credința voastră să fie întemeiată nu pe înțelepciunea oamenilor, ci pe puterea lui Dumnezeu.“ (1 Corinteni 2:1-5)

Peste ani, el dorește ca toți urmașii lui în slujire să fie convinși de adevărul și eficacitatea metodei preferate de Dumnezeu în lucrare:

„De pildă, fraților, uitați-vă la voi care ați fost chemați: printre voi nu sunt mulți înțelepți în felul lumii, nici mulți puternici, nici mulți de neam ales. Dar Dumnezeu a ales lucrurile nebune ale lumii, ca să facă de rușine pe cele înțelepte. Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să facă de rușine pe cele tari. Și Dumnezeu a ales lucrurile josnice ale lumii, și lucrurile disprețuite, ba încă lucrurile care nu sunt, ca să nimicească pe cele ce sunt; pentru ca nimeni să nu se laude înaintea lui Dumnezeu. Și voi, prin El, sunteți în Hristos Isus. El a fost făcut de Dumnezeu pentru noi înțelepciune, neprihănire, sfințire și răscumpărare, pentruca, după cum este scris: „Cine se laudă, să se laude în Domnul.“ (1 Corinteni 1: 26-31).

„Dumnezeu stă împotriva celor mândri, dar dă har celor smeriți“ (Iacov 4:6; 1 Petru 5:5).

Se spune că un tânăr predicator îngâmfat s-a suit la amvon cu pas țănoș și a pornit să vorbească celor prezenți cu un ton aspru și cu un aer de superioritate. Pe parcurs însă s-a încurcat, a s-a pierdut în amănunte, a pierdut firul predicii și a terminat lamentabil. Speriat și dezamăgit a coborât de la amvon parcă furișându-se și s-a așezat smerit pe bancă alături de bătrânul diacon al bisericii. Era așa de rușinat că și-ar fi dorit să se deschidă pământul și să-l înghită. Experimentatul lucrător de lângă el s-a aplecat discret spre urechea lui și i-a șoptit cu dragoste: „dacă ai fi urcat la amvon așa cum te-ai coborât, te-ai fi coborât de acolo așa cum ai urcat.“

După ce a reconsiderat lecția pe care i-a dat-o Domnul Isus ca răspuns la întreita lui cerere de izbăvire, Pavel a ajuns să nu-i mai pasă de impresia pe care înfățișarea sa și prezența suferinței în viața sa le făceau asupra ascultătorilor săi. Dimpotrivă, slăbiciunile lui a devenit unul din principalele pricini de laudă:

„ ... întrucât mă privește pe mine însumi, nu mă voi lăuda decât cu slăbiciunile mele“ (1 Corinteni 12: 5)

„De acum încolo nimeni să nu mă mai necăjească, pentru că port semnele Domnului Isus pe trupul meu.“ (Galatians 6:17).

Biserica tradițională a făcut o întreagă comedie din expresia „semnele lui Christos“ (latinește „stigmata Christi“), susținând că pe mâinile picioarele

și fruntea lui Pavel începuseră să apară în mod miraculos semne identice cu semnele pe care le-a purtat trupul lui Christos chiar și după înviere. Biblia nu ne dă libertatea să susținem această bazaconie. Mult mai probabil este că marele apostol făcea aluzie la cicatricile rănilor pe care le-a îndurat el însuși pentru mărturia creștină.

Ca și Iov, Pavel a trebuit să învețe că nu suferința și neputințele noastre sunt problema numărul unu care trebuie rezolvată de Dumnezeu. Dumnezeu i-a spus: „Lasă suferința acolo. Cu tine am alte lucruri de rezolvat mai întâi. Trebuie să ne ocupăm împreună de înclinarea ta spre îngâmfare, de încrederea pe care o ai în propriile puteri și de convingerea că impresia bună pe care o faci asupra ascultătorilor ar putea să-i măntuiască. Ești încă îmbătat cu vinul mândricii și trebuie să trăiești cât mai curând lepădarea de sine.

Mai bună este întristarea decât râsul; căci prin întristarea feței inima se face mai bună“ (Eclesiastul 7:3).

Am să închei cu un citat dintr-un autor foarte cunoscut și îndrăgit:

Necazul, sub puterea harului divin, face diferite lucrări în viața noastră. Necazul scoate la lumină adâncimi necunoscute ale sufletului, și capacități necunoscute de a suferi și de a sluji. Oamenii fără griji, ușuratici sunt întotdeauna superficiali și nu sunt niciodată conștienți de caracterul lor sărăcăcios sau de lipsa lor de profunzime. Necazul este unealta cu care Dumnezeu ară profunzimile sufletului, ca să dea recolte mai bogate. Dacă omenirea ar fi rămas într-o stare glorificată, fără să fi căzut niciodată, atunci șuvoaiile puternice de bucurie divină ar fi fost puterea pe care Dumnezeu ar fi folosit-o ca să scoată la iveală capacitățile sufletului nostru. Dar într-o lume căzută, necazul, deși îndepărtat de mulți cu disperare, este puterea aleasă pentru a ne descoperi față de noi înșine. Prin urmare, necazul este cel care ne pune să ne facem timp ca să medităm adânc și serios.

Necazul ne face să ne mișcăm mai încet, mai atent, și să ne examinăm motivațiile și atitudinile. Deschide înăuntrul nostru capacitățile vieții cerești, și ne face dornici să punem în mișcare capacitățile noastre pentru a-L sluji pe Dumnezeu și pe alții.

Imaginează-ți un sat de oameni leneși, care trăiesc la poalele unui lanț de munți înalți, dar care nu s-au aventurat niciodată să exploreze văile și canioanele din spatele munților. Într-o zi o vijelie puternică se abate peste munți, transformând văile ascunse în adevărate trompete răsunătoare și descoperind scobiturile lor interioare, ca formele răsucite ale unei scoici gigantice. Sătenii

de la poalele munților sunt uimiți de labirinturile și de scobiturile neexplorate ale unei regiuni atât de apropiate și totuși atât de necunoscute. Și așa se întâmplă cu mulți oameni care trăiesc nepăsători pe muchia externă a sufletelor lor până când furtuni puternice de necazuri scot la iveală profunzimi ascunse în interior, care n-au fost niciodată cunoscute sau măcar bănuite.

Dumnezeu nu folosește niciodată pe cineva foarte mult până nu zdrobește complet persoana respectivă. Iosif a avut parte de mai multe necazuri decât ceilalți fii ai lui Iacov, și aceasta l-a condus la funcția de administrator peste hrana tuturor națiunilor. Din acest motiv, Duhul Sfânt a spus despre el: „Iosif este vlăstarul unui pom roditor, vlăstarul unui pom roditor sădit lângă un izvor; ramurile lui se înalță deasupra zidului“ (Geneza 49:22). Necazul este necesar pentru a extinde și a adânci sufletul.

Priveam pământul răsturnat
De lama plugului de fier
Și cum priveam, am exclamat:
„Azi mi s-a dat o lecție din cer!“

Și viața mea e un ogor
Întins sub cerul înălțat
Și Gospodarul vrea ca în pridvor
Să strângă toamna rodul cel bogat.

Dar bobul ce va crește-n snop
Nu crește unde plugul n-a trecut
Deci rânile ce azi mă dor
Anunță secerișul viitor.

Orice om și orice națiune trebuie să îndure lecțiile din școala de necazuri a lui Dumnezeu. Așa cum spunem: „Binecuvântată fie noaptea, că ne descoperă stelele“, putem spune și: „Binecuvântat fie necazul, că ne descoperă mângâierea lui Dumnezeu“.

Odată, o revărsare de ape a luat casa și moara unui om sărac, luând cu ea tot ce avea pe lume. Stătea în fața scenei pierderii lui mari, cu inima frântă și descurajat. Însă după ce apele s-au retras, a văzut ceva strălucind pe malurile râului spălate de apă. „Scamnă cu aurul“, își spuse el. Și era aur. Furtuna care-l ruinase l-a transformat

într-un om bogat. Așa se întâmplă de multe ori și în viață. (Henry Clay Trumbull)

Fiii lui Dumnezeu

„Când au început oamenii să se înmulțească pe fața pământului și li s-au născut fete, fiii lui Dumnezeu au văzut că fetele oamenilor erau frumoase și din toate și-au luat de neveste pe acelea pe care le-au ales“ - Gen. 6:1-2

Pentru a fi numit în categoria „fiilor lui Dumnezeu“ trebuie să fii un produs nemijlocit al creației divine. „Ce este născut din carne este carne“. Dumnezeu este Duh și doar „ce este născut din Duh este duh“ (Ioan 3:6).

Fiind creat direct de Dumnezeu, Adam are dreptul să fie numit „fiul lui Dumnezeu“ (Luca 3:38). Tot așa acum, cei ce sunt „în Christos“, făcuți părtași naturii divine printr-o „nouă creație“ și ajunși să fie „născuți din nou“, „de sus“ sau „din Dumnezeu“ (2 Cor. 5:17; Efes. 2:10), au dreptul să aparțină acestei categorii privilegiate de „copii ai lui Dumnezeu“ (Ioan 1:13; Rom. 8:14-15; 1 Ioan 3:1).

Pentru toți ceilalți oameni care au trăit vreodată pe pământ, necreați direct de Dumnezeu, ci doar născuți dintr-o altă ființă umană, este valabilă terminologia folosită în Faptele Apostolilor 17:28: „suntem din neamul lui ...“, unde cuvântul grec este genos (genos), cu semnificație de rudenie sau „gen“ originat de Dumnezeu.

Fiind creați direct de Dumnezeu, îngerii au și ei dreptul să fie numiți „fii ai lui Dumnezeu“ (Iov. 1:6; 2:1; 38:7; Psalm 29:1; 89:6; Daniel 3:25) și „duhuri“ (Psalm 104:4; Evrei 1:7,14)

Această scurtă lămurire ne ajută să interpretăm corect unul din pasajele adeseori controversate și rău înțelese: Geneza 6:1-7. Ființele care sunt numite aici fii de Dumnezeu au fost interpretate uneori ca descendenți din neamul lui Set, singura seminție despre care se presupune că a rămas credincioasă standardelor de morală divină. O astfel de interpretare, deși atrăgătoare, nu este sprijinită de evidențele textului Scripturii. Unul dintre cele mai renumite manuscrise grecești ale traducerilor originalului ebraic, Septuaginta, pune chiar termenul de „îngerii“ acolo unde la noi găsim

expresia „fiii lui Dumnezeu“ !

Incidentul descris în Geneza 6 reprezintă fără îndoială un act de neascultare al îngerilor. Avem de a face cu o categorie de îngeri împotriviți față de Dumnezeu, care au încercat să-I saboteze planurile. Faptul că o astfel de „cădere“ a existat în experiența unora din făpturile îngerești create de Dumnezeu ni se spune lămurit și în versetul 6 al epistolei lui Iuda: „El (Dumnezeu) a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puși în lanțuri veșnice, în întunec, pe îngerii care nu și-au păstrat vrednicia, ci și-au părăsit locuința.“ Termenul oiăeterion (oiketerion), „locuința“, mai apare în Noul Testament doar o singură dată în 2 Corinteni 5:2 și definește un trup spiritual (posibil pentru noi doar după înviere): „Și gemem în cortul acesta, plini de dorința să ne îmbrăcăm peste el cu locașul (oiăeterion) nostru ceresc.“

O altă referință despre „invazia“ îngerilor în lumea muritorilor umani ne este dată în 1 Petru 3:20 și 2 Petru 2:4. Fără îndoială, pescarul Petru a învățat despre aceste realități din sfera cerească de la Domnul Isus însuși: „Domnul Isus a înviat în duh, în care S-a dus să propovăduiască duhurilor din închisoare, care fuseseră răzvrătite odinioară, când îndelunga răbdare a lui Dumnezeu era în așteptare, în zilele lui Noe, când se făcea corabia, în care au scăpat un număr mic de suflete, și anume opt.“ „Căci dacă n-a cruțat Dumnezeu pe îngerii care au păcătuit, ci i-a aruncat în Adânc, unde stau înconjurați de întunec, legați cu lanțuri și păstrați pentru judecată, ...“

Rezultatul incrușării dintre „fiii lui Dumnezeu“ și fetele oamenilor a dat naștere pe pământ la un fel de supra-rasă umană, numită în textul ebraic giber și tradus la noi prin „viteji“, „oameni cu nume“ (Gen. 6:4). Deși putem pune în seama acestor făpturi progresul tehnologic extraordinar ilustrat de măturile unor vestigii de dinainte de potop, influența genetică și morală asupra rasei umane a fost devastatoare. Un produs secundar a fost apariția „uriașilor“, adevărate ilustrații de alterare genetică folosite de Satan pentru a-i descuraja sau chiar nimici pe purtătorii planului mesianic.

Scopul acestei contaminări drăcești a fost să blocheze întruparea Mântuitorului promis în „sămânța femeii“ (Gen. 3:15). Scriptura ne spune că, sub influența îngerilor căzuți: „răutatea omului era mare pe pământ și că toate întocmirile gândurilor din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău“ (Gen. 6:5). Mai mult, întregul ecosistem planetar a fost alterat: „Pământul era stricat înaintea lui Dumnezeu, pământul era plin de silnicie, ... căci orice făptură își stricase calea pe pământ“ (Gen. 6:11-12).

Soluția lui Dumnezeu a fost o nimicire totală prin potop și o re-începere a rasei umane, prin familia lui Noe (Gen.6:9). Prin potop, Dumnezeu a distrus (de facto) ceea ce fusese deja distrus (de jure). În original se folosește același cuvânt (sachat) și în Gen. 6:17 și în Gen. 6:11,12.

Relatarea din Geneza 6 nu este decât prima dintr-o serie întregă de încercări disperate ale Diavolului de a bloca „întruparea“ mântuitoare a lui

Christos.

Când Dumnezeu a ales să zdrobească capul șarpelui printr-un descendent din „sămânța femeii“ Satan a vrut să infecteze întreaga rasă. Când Dumnezeu a ales familia lui Avraam ca instrument al binecuvântării lumii, Satan s-a năpustit asupra acestei familii. Când Canaanul a fost ales ca leagăn al dezvoltării poporului ales, „uriașii“ au împânzit țara. De două ori, (Gen. 12:10-20 și Gen. 20:1-18) Satan a încercat să alunge familia lui Avraam din Canaan prin intermediul secetei.

A treia oară, seceta i-a dus pe urmașii lui Avraam iarăși în Egipt, iar Satan a încercat să-i nimicească prin uciderea tuturor pruncilor de parte bărbătească (Exod 1:10,15-16).

Când, dintre toți urmașii lui Avraam, Dumnezeu l-a ales pe David ca seminție regală din care să se nască Mesia, Satan s-a aruncat furibund asupra acestei familii. Încercarea lui era gata, gata să izbutească pe vremea lui Ioram, Ioahaz, Atalia și Ioas (2 Cronici 21-23). Printr-un joc politic de culise, Satan a căutat să suprimă toți membrii familiei davidice. Când a ajuns la tron, obsedat cu posibilitatea unei lovituri de palat, Ioram „a omorât cu sabia pe toți frații săi“ (2 Cron. 21:4). Satan a lucrat apoi prin dușmani din afara Israelului. O ceată de egipteni și arabi s-a suit apoi împotriva lui Ioram „și i-au luat fii, nevestele, așa încât nu i-a mai rămas alt fiu decât Ahazia, cel mai tânăr dintre ei“ (2 Cron. 21:17). Acest Ahazia s-a născut dintr-o căsătorie a lui Iotam cu Atalia, o strănepoată de a lui Ahab, împăratul regatului de nord. Și prin această mezialianță politică Satan a căutat să producă decadență și distrugere în regatul lui Iuda (2 Cron. 21:3-4). Alianța dintre Iuda și Israel l-a târât pe Ahazia în război și i-a provocat în final moartea (2 Cron. 22:4-9). Căutând să folosească momentul, prin Atalia, Satan a omorât atunci „tot neamul împărătesc al casei lui Iuda“ (2 Cron. 22:10). Întreaga promisiune mesianică era în prag să se prăbușească. „Dar Domnul n-a voit să piardă casa lui David, din pricina legământului pe care-l făcuse cu David“ (2 Cron. 21:7). „S-a întâmplat că, pe când Atalia îi omora pe toți cei din neamul împărătesc, Ioșebad, fata lui Ioram, nevasta preotului Iehoiada, și sora lui Ahazia, a luat pe Ioas, fiul lui Ahazia, care era doar un prunc în scutece, și l-a ascuns cu doica lui în odaia paturilor“ (2 Cron. 22:11-12). Timp de șase ani (simbol numeric al puterii imperfecte a omului), pe tronul din Ierusalim a domnit Atalia, iar în poporul Domnului se întărea pe zi ce trece convingerea că Dumnezeu nu putuse să-și țină legământul făcut cu David. Întreg planul mesianic părea ratat. După acești șase ani, preotul Iehoiada „s-a îmbărbătat“, a mobilizat preoții și Leviții și l-au pus pe tron pe Ioas, așezându-i pe cap cununa împărătească. Cu un împărat în vârstă de șapte ani și cu Atalia pedepsită exemplar, Dumnezeu a răsturnat din nou atacul Diavolului și ... planul mesianic a mers mai departe (2 Cron. 23).

Un alt moment de cumpănă a fost în timpul lui Ezechia. Împăratul n-avea

nici un fiu moștenitor când a fost de două ori în pericol de moarte; o dată atacat de împăratul Asiriei și a doua oară de chiar solul morții (Is. 36; 38). El s-a rugat însă Domnului și a supraviețuit celor două atacuri (Ps. 136).

Altădată, în robia Babiloniană, Haman, folosit de Satan, a încercat din nou să-i omoare pe toți copiii lui Israel. Dumnezeu a intervenit însă încă o dată în chip magistral, iar din planurile exterminatoare nu a rămas în picioare decât spânzurătoarea pe care a fost atârnat însuși ... Haman.

Când, la plinirea vremii, Fiul lui Dumnezeu a venit în lume, Maria a riscat să fie omorâtă cu pietre ca fecioarele vinovate cu copii din flori (Deut. 24:1). Dumnezeu a intervenit din nou, vorbindu-i lui Iosif în vis și primejdia a fost înlăturată. A urmat apoi, furia drăcească a lui Irod și uciderea pruncilor. Mântuitorul a fost ascuns de Dumnezeu pentru o vreme în Egipt.

Cu prilejul ispitirilor, Diavolul L-a îndemnat pe Isus la un soi de sinucidere, spunându-I să se arunce jos de pe streșina Templului. În Nazaret, Satan i-a întăritat pe locuitori să-L arunce pe Domnul Isus în prăpastie de pe sprânceana muntelui pe care era zidită cetatea lor (Luca 4:29).

Mai târziu, Satan a stârnit în două rânduri furtuni pe mare ca să scufunde corabia în care călătorea Domnul.

În final, Satan a crezut că biruie, atârându-L pe Fiul lui Dumnezeu pe cruce. Moartea Lui a fost pecetluită de piatra mormântului. A urmat însă învierea glorioasă și lumea văzută, ca și „duhurile din închisoare“, au aflat că „biruința este a Domnului“.

În acest lung șir de atacuri demonice, unirea fiilor lui Dumnezeu cu fetele oamenilor, redată în capitolul 6 din Geneza, a fost doar primul episod dintr-o încheștare al cărei punct culminant s-a săvârșit la Calvar și al cărei deznodământ îl așteptăm să se întâmple.

Ca și Ioas altădată, Domnul Isus este acum „întronat“ în Casa Domnului, „stă“ și „așteaptă“ ca vrăjmașii Lui să-I fie făcuți așternut al picioarelor Lui (Evrei 10:12-13), iar anturajul Său a ieșit preoțește pe străzi, ca altădată Iehoiada, să-I anunțe biruința (2 Cron 23:3,13a).

Tradiții în catolicism

Imediat după secolul apostolic, odată cu trecerea vecheturilor după perdeaua timpului, au apărut în istorie „impostorii“ despre care vorbea profetic apostolul Pavel. „Știu bine că, după plecarea mea, se vor vâri între voi lupi răpitori, care nu vor cruța turma; și se vor scula din mijlocul vostru oameni, care vor învăța lucruri stricătioase, ca să tragă pe ucenici de partea lor.“ (vezi și 2 Petru 2:1-2). Realitatea a început să fie alterată de fermentul religiei, iar faptele au fost înlocuite cu fantezia. Iată o listă cu adăugiri tradiționale la adevărul simplu al Evangheliei:

- A.D. 300 - Rugăciunea pentru morți
- A.D. 300 - Facerea semnelor crucii
- A.D. 375 - Închinarea la sfinți și la îngeri
- A.D. 394 - Instituirea „împărtașaniei“
- A.D. 431 - Maria este proclamată divină
- A.D. 500 - Preoții încep să se îmbrace altfel decât laici
- A.D. 526 - Mirungerea
- A.D. 593 - Apare învățătura despre purgatoriu
- A.D. 600 - Liturgia este fixată în limba latină
- A.D. 600 - Încep rugăciunile adresate Mariei
- A.D. 607 - Bonifaciu III este proclamat cel dintâi Papă
- A.D. 709 - Sărutarea papucului papal
- A.D. 786 - Închinarea la imagini și la relicve
- A.D. 850 - Folosirea „apei sfințite“
- A.D. 995 - Canonizarea sfinților morți
- A.D. 998 - Postul de Vineri și din preajma sărbătorilor mari
- A.D. 1079 - Celibatul preoților
- A.D. 1090 - Rugăciuni pe bani
- A.D. 1184 - Inchiziția
- A.D. 1190 - Vânzarea indulgențelor
- A.D. 1215 - Transsubstanțierea
- A.D. 1229 - Biblia este interzisă laicilor
- A.D. 1439 - Doctrina despre purgatoriu
- A.D. 1439 - Doctrina celor șapte sacramente
- A.D. 1508 - „Ave Maria“ este aprobată ca rugăciune liturgică

-
- A.D. 1534 - Fondarea ordinului lezuit
 - A.D. 1545 - Tradiția primește aceeași autoritate ca și Biblia
 - A.D. 1546 - Adăugarea apocrifelor la cărțile Bibliei
 - A.D. 1854 - Doctrina despre concepția imaculată a Mariei
 - A.D. 1870 - Infaibilitatea Papală
 - A.D. 1930 - Condamnarea Școlilor publice
 - A.D. 1950 - Doctrina înălțării la cer a Mariei
 - A.D. 1965 - Maria proclamată ca Mamă a Bisericii

Iată comentariul unui cunoscut analist social american:

„Prin contrast cu religiile tradiționale, creștinismul evanghelic este neșlefuit și literal, de parcă Isus ar fi murit pe cruce cu numai o săptămână în urmă și povestea lui se întinde din gură în gură, cu o intensitate care copleșește celelalte credințe și opinii. ... Biserica evanghelică spune că cei doua mii de ani de tradiție creștină acumulată trebuie abandonată astfel încât oamenii să-l redescopere pe Isus așa cum L-au descoperit credincioșii evrei din Palestina primului secol.

Pentru mulți oameni din aceste vremuri tulburi, religia înseamnă o clădire în care L-au așezat pe Dumnezeu și unde merg să-L viziteze duminica, fără să-l ia acasă și în restul săptămânii. Mulți oameni merg duminică la slujbă în biserici splendide, deși nu cred cu adevărat în Dumnezeu. Pentru evanghelici, Dumnezeu este prezent tot timpul. Vorbim cu Dumnezeu și-L slăvim mereu pentru că am acceptat că Isus Christos a murit pentru păcatele noastre.

Un creștin este o persoană care a avut o experiență spirituală directă, cineva care primește îndrumări spirituale direct din Cuvântul lui Dumnezeu, o persoană pentru care Biblia - Vechiul Testament și Noul testament - este piatra de temelie a vieții sale, fără alte texte intermediare, ritualuri sau preoți.“ - Robert D. Kaplan

Cosmogonia biblică

De unde este freamătul ce ne cuprinde când privim noaptea, deasupra capului, bolta înstelată? Ce sunt aceste stele așezate în grupuri de constelații, navigând pe căi trasate cu precizia unor ecuații matematice? Cine le-a așezat în spațiu și care le este mesajul misterios? Există un mesaj al numerelor. Nu cumva există și unul purtat spre noi de ordinea și numele constelațiilor?

Scopul cu care a creat Dumnezeu corpurile cerești ne este enunțat chiar în pasajul în care ele sunt menționate pentru prima dată, Geneza 1:14-19. Acolo ni se spune că, în afară de a marca alternarea zi/noapte, corpurile cerești au menirea de a fi „semne care să arate vremile, zilele și anii“.

Luminătorii trebuie să fie niște SEMNE.

În original, pentru semne este folosit oth, un derivat al lui atah, care înseamnă a veni. „Semnele“ vorbesc deci despre ceva sau Cineva care va veni. Cei care înțeleg mesajul lor sunt anunțați și avertizați de ele, în timp ce ceilalți „se tem de ele“ (Ieremia 10:2).

Biblia ne spune că stelele cerului sunt numărate de Dumnezeu și că fiecare ruia i s-a dat un nume (Ps. 147:4). Multe din numele acestor stele s-au pierdut în decursul istoriei. În prezent există aproximativ doar 100 de nume străvechi pe care le putem culege din documente scrise în limbile arabică și ebraică. Astronomii de astăzi folosesc numirile străvechi fără să se mai gândească la semnificațiile lor. Numele stelelor sunt pomenite, pe ici pe colo, în pasajele Bibliei, deși uneori, traducerea lor cam lasă de dorit (în Iov 9:9, ash este Arcturus - Ursa Mare, kesil este Orion, kimah sunt Pleiadele). În Iov 38:31-33 ni se vorbește despre Găinușa, Orionul, Ursa Mare și ... semnele Zodiacului! Despre același Zodiac, despre Orion și despre Cloșca cu puț ni se vorbește și în 2 Împărați 23:5; Isaia 13:10 și în Amos 5:8.

Prin Zodiac se înțelege o succesiune de douăsprezece semne (figuri) desenate pe bolta cerului. Ele sunt ca un fel de inel prin care trece soarele în drumul său aparent din timpul celor douăsprezece luni ale anului.

Comentatorii străvechi sunt de părere că prima referință la semnele Zodiacului se găsește în visul pe care l-a avut Iosif (Soarele, luna și unsprezece stele se închinau înaintea lui; Iosif fiind cel de al doisprezecelea semn Zodiacal).

Este important să spunem că profilurile figurilor cerești sunt tratate arbitrar și că numele lor vine spre noi din protoistoria omenirii. Iosif Flavius, un istoric evreu din primul secol, notează tradiția evreiască care susține că aceste semne ale Zodiacului, ca elemente de astronomie Biblică, ne-au fost lăsate de Adam, Set și Enoh. Prima evidență Biblică despre așa ceva o găsim în Geneza 11:4, unde ni se spune că oamenii s-au apucat să zidească un turn „cu cerul în vârf“ (greșit tradus: „care să atingă cerul“). Prin expresia „cu cerul în vârf“ ni se sugerează că la etajul de sus al turnului Babel erau desenate semnele cerești ale Zodiacului. Același Zodiac fusese desenat și în Templele Denderci și Esnehei din Egipt.

Tăblițele de lut descoperite în săpăturile arheologice din Babilon, amintesc despre aceste semne ale Zodiacului, adăugând că însemnătatea lor primordială se pierduse sau fusese denaturată între timp. Această denaturare sau degradare a adevărului istoric primitiv a dus și la caricaturala mitologie greacă.

Trebuie să ne amintim că Biblia scrisă nu a apărut decât pe vremea lui Moise, cam prin anul 1.450 înainte de Christos. Până atunci, revelația divină a fost transmisă și prin alte căi, printre care, unii comentatori cred, a fost și această cale a semnelor Zodiacale. Existența unor personaje ca Melhisdec, împăratul Salemului, Ietro, preot al Dumnezeului cel viu în Madian și Balaam, profet al Domnului în țara Mesopotamiei, ne obligă să credem că Dumnezeu a avut reprezentanți Săi în popoarele lumii cu care a comunicat pe căi speciale, în afara Scripturilor evreiești. Un alt exemplu al acestei realități îl găsim în cartea Iov: toate personajele sunt contemporane cu patriarhii biblici, Îl cunosc pe Dumnezeu, trăiesc sub călăuzirea și judecata lui Dumnezeu, iar Elihu este chiar un exponent evident al Duhului Sfânt.

Lucru uimitor este că figurile zodiacale nu sunt imediat evidente în constelațiile vizibile, ci au fost desenate arbitrar pe bolta astronomică, de parcă cineva a vrut să așeze fresca unui mesaj în infinitul spațiului sideral, departe de orice posibilitate de contaminare prin amestecul mâinii omenești.

După ce au apărut Scripturile scrise, oracolele cronicilor sfinte (Rom. 3:2) au înlocuit mesajul stelar. Însemnătatea semnelor zodiacale s-a estompat, a fost uitată sau, și mai tragic, a fost înlocuită cu o altă însemnătate, demonică în natură și distrugătoare în intenție. Mitologiile și religiile lumii sunt astfel bazate pe cioburi de adevăr, rămase dintr-un mesaj pervertit de-a lungul veacurilor.

Despre frumusețea și farmecul revelației stelare ni se vorbește sugestiv în Psalmul 19. Cele două jumătăți ale psalmului (1-6 și 7-14) așază într-un

fel de paralelă cronologică două cărți de revelație divină: bolta cerului și Scriptura. Trecerea abruptă de la un subiect la altul din mijlocul psalmului i-a lăsat perplecși pe comentatorii din toate timpurile.

Între cele două jumătăți există o simetrie care le dă valoare egală:

„Cerurile spun slava lui Dumnezeu și întinderea lor vestește lucrarea mâinilor Lui. O zi istorisește ... o noapte dă de știre alteia ... “ și
„Legea Domnului este desăvârșită și înviorează sufletul, mărturia Domnului este adevărată și dă înțelepciune celui neștiutor ... “

Prima parte a psalmului nu ne vorbește despre minunăția creației cosmice, ci despre mesajul ei. Într-o foarte clară aluzie ni se spune despre drumul soarelui care „răsare la un capăt al cerurilor și își isprăvește drumul la celălalt capăt“. Este evident că nu este vorba despre mișcarea solară iluzorie din timpul zilei, ci de parcurgerea unui drum zodiacal cu semnificație de mesaj profetic. Mișcarea de pe bolta cerească are ceva de spus: „Și aceasta fără vorbe, fără cuvinte, al căror sunet să fie auzit, dar răsunetul lor străbate tot pământul și glasul lor merge până la marginile lumii.“

Ce vestesc cerurile ? Răspunsul se găsește în Gen. 3:15. Esența revelației primordiale este Protoevanghelia. Acolo ni se vestește venirea lui Christos și răscumpărarea rasei umane căzute sub sfera de influență a lui Satan.

Semnele zodiacului vestesc „lucrarea mâinilor Lui“, adică venirea Celui care, după ce va suferi, va zdrobi capul șarpelui cel vechi, Satan.

Dar cum să deschidem această carte a cerului? Zodiacul este un inel de semne simbolice. Unde îi este începutul? De-a lungul procesiunii „echinoxurilor“, soarele își modifică gradual poziția, în așa fel încât la fiecare 2.000 de ani, el își începe drumul din alt semn al zodiacului. Cei din vechime știau asta și anticipând că, peste timp, oamenii nu vor mai ști unde este începutul cărții de revelație stelară ei au inventat și construit „Sfinxul“! El este un semn de aducere aminte: cap de femeie și corp de leu. Cartea cerului începe cu zodia Fecioarei și se va încheia cu zodia „Leului“. Numirea de „Sfinx“ este un derivat al verbului grec sfingo, care înseamnă a pune împreună, a lega. Creatura curiosă din deșertul Egiptului leagă cele două capete ale ciclului zodiacal.

Există un total de douăsprezece semne zodiacale. Gematria ne spune că 12 este cifra care definește guvernarea perfectă și exact aceasta este menirea „luminătorilor“ așezați de Dumnezeu pe boltă: „să stăpânească ziua și noaptea“ (Gen. 1:18), „Cunoști tu legile cerului? Sau tu îi orânduiești stăpânirea pe pământ?“ (Iov. 38:33)

Cronica stelară este împărțită în trei cărți, fiecare cu câte patru capitole (semne). În cazul acesta, cifra 12 este rezultatul lui 3x4, sau a adevărului divin care se revelează pământului (vezi anexa despre „Cifrul spiritual al cifrelor“).

Cartea întâi. Răscumpărătorul
FECIOARA (VIRGO). Profeția despre sămânța femeii.
BALANȚA (LIBRA). Lucrarea răscumpărătorului (harul).
SCORPIONUL (SCORPIO). Lupta Răscumpărătorului.
SĂGETĂTORUL (SAGITTARIUS). Împlinirea profeției.
Cartea a doua. Cei răscumpărați
CAPRICORNUL (CAPRICORNUS). Profeția eliberării.
VĂRSĂTORUL(AQUARIUS). Rezultatul revărsat peste mulți.
PEȘTII (PISCES). Rezultatul împărțit multora.
BERBECELE (ARIES). Împlinirea eliberării promise.
Cartea a treia. Răscumpărătorul (Cea de a doua venire)
TAURUL (TAURUS). Profeția judecății viitoare.
GEMENII (GEMINI). Domnia slăvită a Răscumpărătorului.
RACUL (CANCER). Siguranța celor răscumpărați.
LEUL (LEO). Împlinirea profeției despre biruință.

Fiecare capitol (semn zodiacal) al celor trei cărți este alcătuit astronomic din trei constelații. Există astfel un total de 36 (3x12) constelații implicate în ciclul zodiacal. Împreună cu numărul semnelor zodiacale, obținem totalul de $36+12=48$ (4x12) de elemente ale revelației stelare. Un studiu al tuturor acestor elemente ar fi impresionant, dar depășește scopul și spațiul pe care-l avem.

Este interesant să adăugăm doar că Apocalipsa ne descrie o scenă a sfârșitului, în care, în limbajul făpturilor cerești, se vestește că: „Leul din seminția lui Iuda ... a biruit ca să deschidă cartea și să-i rupă pecetea” (Apoc. 5:5). Aproape în toate ziarele de astăzi apar horoscoape și se consultă semnele Zodiacului. Care trebuie să fie atitudinea noastră față de această realitate?

Explicațiile de mai sus s-au vrut o lămurire și o avertizare. Sigur, Dumnezeu ne-a lăsat în paginile Bibliei frânturi de informații și aluzii la realitatea și revelația „luminătorilor cerești”. La fel de sigur însă, revelația scrisă a înlocuit-o pe cea stelară. Lumina clară a revelației scrise a făcut să pălească lumina difuză a zodiilor. Pentru „vremea” de acum, Dumnezeu interzice ghicirea în stele și astrologia. Revelația stelară este astăzi denaturată și demonizată. A stării în ea, înseamnă a trăi conștient împotriva unei porunci dumnezeiești:

„Să nu fie la tine nimeni care să-și treacă pe fiul sau pe fiica lui prin foc, nimeni care să aibă meșteșugul de ghicitor, de cititor în stele, de vestitor al viitorului, de vrăjitor, de descântător, nimeni care să întrebe pe cei ce cheamă duhurile sau dau cu ghiocul, nimeni care să întrebe pe morți. Căci oricine face aceste lucruri este o urâciune înaintea Domnului.” (Deuteronom 18:10-12).

Neașteptate revelații „științifice” în careta lui Iov

„Cuvântul Tău este adevărul“ proclamă Domnul Isus în rugăciunea din Ioan 17, iar noi putem spune că acceptăm din toată inima această declarație.

Biblia este adevărată și fără greșală în toate afirmațiile și informațiile ei. Fără să fie o carte de istorie, toate datele și locurile istorice conținute în ea sunt adevărate. Fără să fie o carte de geografie, conținutul ei geografic este fără greșală. Biblia nu este o carte de medicină, dar informațiile medicale din ea sunt corecte. Biblia nu este o carte de matematică, dar matematica din ea este fără greșală. Biblia nu este o carte de astronomie, dar ceea ce spune ea despre stele, galaxii și sferile cerești corespunde în totul cu realitatea.

Cartea lui Iov ne pune la îndemână o seamă de informații care pot trece drept adevăruri în lumea științei. De unde le-au cunoscut cei care le-au așternut pe hârtie?

Există două răspunsuri posibile. Mai întâi, s-ar putea ca lumea de dinainte de potop să fi fost mult mai avansată în cunoștințe decât ne putem închipui noi. Parte din cunoștințele lui Iov, Elihu și ceilalți trei prieteni sunt o moștenire transmisă dincoace de cortina potopului de urmașii familiei lui Noe.

Apoi, cartea Iov cuprinde „revelație“ adică descoperire venită ca informație direct de la Dumnezeu. Un Creator binevoitor ne dă informații despre creația Sa. Același lucru este valabil și despre o sumedenie de alte pasaje „științifice“ care apar în celelalte cărți ale Bibliei. De exemplu, apostolul Pavel ne pune la dispoziție informații astrale și genetice la care „știința“ a ajuns abea de curând:

„Nu orice trup este la fel; ci altul este trupul oamenilor, altul este trupul dobitoacelor, altul este trupul păsărilor, altul al peștilor. Tot așa, sunt trupuri cerești și trupuri pământesti; dar alta este strălucirea trupurilor cerești, și alta a trupurilor pământesti. Alta

este strălucirea soarelui, alta strălucirea lunii, și alta este strălucirea stelelor; chiar o stea se deosebește în strălucire de altă stea“ (1 Corinteni 15:39-41).

Același Pavel vorbește despre „principiul entropiei“ și despre existența diferitelor sfere de existență într-un univers cu mai multe dimensiuni decât ne dăm noi seama:

„Căci firea a fost supusă deșertăciunii-nu de voie, ci din pricina celui ce a supus-o-cu nădejdea însă, că și ea va fi izbăvită din robia stricăciunii, ca să aibă parte de slobozenia slavei copiilor lui Dumnezeu. Dar știm că până în ziua de azi, toată firea suspină și suferă durerile nașterii“ (Romani 8: 20-22).

„Cunosc un om în Hristos, care, acum patrusprezece ani, a fost răpit până în al treilea cer (dacă a fost în trup nu știu; dacă a fost fără trup, nu știu: Dumnezeu știe). Și știu că omul acesta (dacă a fost în trup sau fără trup, nu știu: Dumnezeu știe), a fost răpit în rai, și a auzit cuvinte, care nu se pot spune, și pe care nu-i este îngăduit unui om să le rostească“ (2 Corinteni 12:2-4).

Cititorul cărții Iov rămâne uimit să întâlnească în text referințe la realități și manifestări pe care oamenii de știință le-au descoperit doar relativ recent. Să enumerăm câteva dintre ele:

Noțiuni despre procesul creației

În ceea ce privește creația lumii, avem în textul cărții lui Iov câteva descrieri impresionante. Ni se descrie ceva din atmosfera sărbătorească a evenimentului:

„Unde erai tu când am întemeiat pământul? Spune, dacă ai pricepere. Cine i-a Hotărât măsurile, știi? Sau cine a întins frânghia de măsurat peste el? Pe ce sunt sprijinite temelile lui? Sau cine i-a pus piatra din capul unghiului, atunci când stelele dimineții izbucneau în cântări de bucurie, și când toți fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie?“ (Iov 38:4-7).

Noțiuni despre structura planetei noastre

În ce privește facerea pământului și plasarea lui pe orbită în echilibrul fragil între forța centrifugă și forța de atragere a soarelui, textul din cartea Iov ne spune:

„El întinde miazănoaptea asupra golului, și spânzură pământul pe nimic“ (Job 26:7).

Aparent, există în aceste două citate o contradicție. Primul vorbește despre „temeliile pământului“, în timp ce al doilea spune că pământul a fost suspendat „pe nimic.“ De fapt, primul citat vorbește despre situația pământului în spațiul astral, iar al doilea despre realitatea sprijinirii uscatului terestru pe niște „temelii“ aflate la mare adâncime. Cuvântul ebraic „adanețah“ mai este folosit când sunt descrise „piciorușele“ de argint pe care trebuiau așezate scândurile cortului (Exod 26:19) și în Cântarea Cântărilor ca „temelii“ de aur curat pe care sunt așezate picioarele împăratului (Cântarea Cântărilor 5:15).

Un mare cutremur de pământ a lovit Alaska în Vinerea Mare din anul 1964. Măsurătorile au fost efectuate cu ajutorul a peste două sute de seismografe din lumea întreagă. Profitând de acest fenomen, seismologii au analizat propagarea undelor seismice și a ecourilor lor prin scoarța terestră și au ajuns la concluzia că pământul este asemenea unui clopot uriaș. Și mai surprinzător a fost faptul că măsurătorile au arătat că scoarța terestră este groasă de numai 3-6 kilometrii sub albia oceanelor, dar de peste 500 de kilometrii sub calotele continentale, funcționând într-adevăr ca veritabile „temelii“ pe care sunt așezate cele cinci continente. Cercetările moderne au confirmat deci o afirmație făcută în cartea lui Iov acum aproape 4000 de ani.

O altă cunoștință surprinzătoare pentru niște oameni care și-au trăit întreaga existență în teritoriul dintre Golful Persic și Marea Mediterană este existența descărcărilor electrice din straturile superioare ale atmosferei de la polul nord:

„De la miazănoapte ne vine aurora, și ce înfricoșată este măreția care înconjoară pe Dumnezeu!“ (Iov 37:22)

Noțiuni de oceanografie

Un alt exemplu sunt „izvoarele mării“ despre care citim în Iov 38:16

„Ai pătruns tu până la izvoarele mării?“

Locuitorii orașelor americane Los Angeles și San Diego, ca și mare parte din cei ce locuiesc în Israel beau apa adusă prin apeducte care traversează munții și dealurile din jur. Având în vedere că aceste zone sunt pe malul mării și al oceanului, unde apa dulce iese din aceste „izvoare ale mării“. Cercetările moderne au reușit să traseze o sumedenie de astfel de puncte de unde izvorăște apa, unele din ele mai bogate și mai puternice decât oricare dintre izvoarele de pe uscat! Existența și mișcarea curenților submarini este influențată de activitatea acestor „izvoare.“

O asemenea îndeletnicire n-ar fi fără precedent. Există dovezi că fenicienii, acum 3000 de ani au reușit să capteze apa unui asemenea izvor de apă dulce de lângă coastă. Cu ajutorul unor dispozitive făcute din piele ai au reușit să facă presiunea isvorului să împingă apa dulce până la marginea orașului lor („The Phoenicians“ de Gerhard Herm, Wm. Morrow, N.Y., 1975, pg.68).

Și pentru că tot am vorbit despre apă, în cartea lui Iov mai citim despre încă alte două realități „științifice“: stabilitatea coastelor marine și circuitul apei în natură. Iată ce ni se spune despre stabilitatea coastelor marine și despre reglarea nivelului oceanelor și mărilor prin dimensiunile calotelor polare:

Vijelia vine de la miazăzi, și frigul, din vânturile de la miazănoapte. Dumnezeu, prin suflarea Lui, face gheața și micșorează locul apelor mari“ (Iov 37:6-10).

Noțiuni de hidrologie

Cartea Iov cuprinde descrieri surprinzătoare ale circuitului apei în natură și despre dinamica proceselor meteorologice:

„Nu uita să lauzi faptele Lui pe care toți oamenii trebuie să le mărească! Orice om le privește, fiecare muritor le vede de departe. Iată ce mare e Dumnezeu! Dar noi nu-L putem pricepe, numărul anilor Lui nimeni nu l-a pătruns. Căci El trage la El picăturile de apă, le prefăce în abur și dă ploaia, pe care norii o strecoară, și o picură peste mulțimea oamenilor. Și cine poate pricepe ruperea norului, și bubuitul cortului Său?“ (Iov 36: 26-29).

Aceste versete simple sunt pline de observații „științifice.“ Apa evaporată de pe suprafața pământului este colectată și condensată în picături mici care alcătuiesc norii. Când aceste picături se unesc în picături mai mari a căror greutate depășește portabilitatea stratului de aer, apa cade înapoi pe suprafața pământului.

„ncarcă norii cu aburi, și-i risipește scânteietori; mișcarea lor se îndreaptă după planurile Lui, pentru împlinirea a tot ce le poruncește El pe fața pământului locuit. Îi face să pară ca o nuia cu care lovește pământul sau ca un semn al dragostei Lui“ (Iov 37:11-13).

Nu pot să nu mă mir cât de mult seamănă expresia „norii ... ca o nuia cu care lovește pământul“ cu descrierea unei „tornado“ pe care le vezi în fiecare an în câmpiile Americii.

Despre același circuit al apelor în natură mai găsim scris și în cartea Aclasiastul:

„Toate râurile se varsă în mare, și marea tot nu se umple: ele alcargă necurmat spre locul de unde pornesc, ca iarăși să pornească de acolo“ (Eclesiastul 1:7).

Noțiuni de dinamica fluidelor

Istoria n-ar fi trebuit să aștepte apriția lui Bohr și a lui Bernoulli ca să afle despre legile care guvernează mișcarea fluidelor. Iată ce scrie în cartea lui Iov:

„Când a rânduit greutatea vântului, și când a hotărât măsura apelor, când a dat legi ploii, și când a însemnat drumul fulgerului și tunetului, atunci a văzut înțelepciunea și a arătat-o, i-a pus temeliiile și a pus-o la încercare“ (Iov 28:25).

Aflăm aici nu numai despre „greutatea“ vântului, dar și despre existența unor legități care guvernează comportamentul apei și conductibilitatea diferitelor straturi de gaze din atmosferă.

„Greutatea aerului“ a fost studiată științific abea acum 300 de ani.

Noțiuni de antropologie

S-au descoperit picturi murale care atestază faptul că au existat oameni care au trăit acolo. Cartea lui Iov amintește despre acești oameni ai peșterilor:

„Dar la ce mi-ar fi folosit puterea mânilor lor, când ei nu erau în stare să ajungă la bătrânețe? Sfrijți de sărăcie și foame, fug în locuri uscate, de multă vreme părăsite și pustii. Smulg ierburile sălbatice de lângă copăcei, și n-au ca pâine decât rădăcina de bucsau. sunt izgoniți din mijlocul oamenilor, strigă lumea după ei ca după niște hoți. Locuiesc în văi îngrozitoare, în peșterile pământului și în stânci. Urlă printre stufiguri, și se adună sub măracini. Ființe mîrșave și disprețuite, sunt izgoniți din țară“ (Iov 30:2-8).

Reamarcăți că acești oameni nu erau „oameni maimuță“, ci urmași ai celor ce s-au răspândit pe fața pământului după Babel. Ei au fost izgoniți din câmpiile fertile de alte grupe războinice și forțați să se refugieze și să trăiască în locuri pustii și neprielnice. Izolarea și lipsurile le-au provocat un proces de „rămânere în urmă“ și de animalizare (mai toate zonele izolate ale lumii au produs astfel de procese în „triburile primitive“ pe care le mai descoperim până și astăzi).

Noțiuni de zoologie

Oamenii de știință au atacat ironic descrierea pe care o face Dumnezeu în

cartea Iov struțului:

„Aripa struțului bate cu veselie, de-ai zice că este aripa și
penișul berzei. Dar struțoaica își încredințează pământului ouăle, și
le lasă să se încălzească în nisip. Ea uită că piciorul le poate strivi,
că o fiară de câmp le poate călca în picioare. Este aspră cu puii săi
de parcă nici n-ar fi ai ei. Că s-a trudit de geaba, nu-i pasă nici de
cum! Căci Dumnezeu nu i-a dat înțelepciune, și nu i-a făcut parte de
pricepere. Când se scoală și pornește, ride de cal și de călărețul lui“
(Iov 39:13-18).

Copiii de astăzi sunt fascinați cu „dinozaurii“. Adevărul este că știm
foarte puține despre aceste animale. Descoperirile de schelete de animale
gigantice au impus științei catalogarea acestor animale care colindau
odinioară pe fața pământului. Termenul de „dinozaur“ a fost lansat relativ
recent, cam prin anul 1841. Dacă ar fi citit Biblia ca pe o carte de informații,
nu ca pe una de basme, oamenii s-ar fi întâlnit de mult cu aceste creaturi.

În originalul Scripturii există patru termeni care identifică aceste animale:
„thaniin“, „behemot“, „nahaș“ și „leviatan“. Thaniin este probabil un termen
mai general. El se găsește de 28 de ori în Biblie și este tradus prin: „balaur“
(Ps. 74:13), „șarpe uriaș“, etc. Behemotul și Leviatanul par a fi nume
particulare pentru anumite animale, iar „nahaș“ este numirea unui fel de
șarpe marin (Amos 9:3).

Dimensiunile leviatanului din Biblie sugerează pentru lungime cifra de
50 de metri.

Se spune că știința își dublează și-și schimbă adesea cunoștințele la
un interval de o sută de ani. Oare nu este fascinant și convingător faptul că
informațiile Bibliei stau acolo liniștite de aproximativ patru mii de ani? Ele
n-au trebuit să fie nici schimbate și nici modificate. Studiile de specialitate
făcute în veacum modern au confirmat întocmai cele scrise în Biblie.

Jertfele

Abel și Cain sînt primii oameni despre care găsim scris că au adus Domnului jertfe (Gen. 4:1-4). Înainte lor, Dumnezeu a ucis primele animale, din pieile cărora a făcut haine pentru Adam și Eva (Gen. 3:21).

Patriarhii Vechiului Testament - Avraam, Isaac și Iacov - au clădit și ei altare pretutindeni pe unde au ajuns și au adus Domnului jertfe (Gen. 12:7,8; 26:25; 28:18). Noe a adus și el jertfe de mulțumire după potop (Gen. 8:20). Majoritatea acestor jertfe au implicat vărsare de sînge, o metodă tipologică folosită de Dumnezeu pentru a-i pregăti pe oameni ca să înțeleagă marea jertfă a Domnului Isus.

Biblia menționează cîteva tipuri de jertfe. Ele subliniază insuficiența umană și abundența de har iertător pe care o găsim la Dumnezeu.

„*Arderea de tot*“ consta în arderea completă a unui animal de parte bărbătească (Lev. 1:1-17). Înainte de incendiere, animalul era junghiat de preot, iar sîngele era stropit pe altar (Num. 28:1-8). Arderea completă simboliza dorința omului de a fi curățit complet de vinovăția sa. Acest tip de jertfă a fost antetipul morții ispășitoare a lui Christos (2 Cor. 5:21).

„*Jertfa de mîncare*“, descrisă pe larg în Leviticul 2:1-10, era identică în scop cu arderea de tot. Mîncarea era adusă la preot, care lua o parte din ea și o ardea în foc, împreună cu tămîie. Acest tip de jertfă simboliza închinarea a ceea ce este mai bun în viețuirea omenească pentru Dumnezeu (Evrei 10:5-10).

„*Jertfa de mulțumire*“ (Lev. 3:1-17), era un fel de masă ceremonială în care mîncarea era împărțită cu Dumnezeu, cu preoții și chiar cu alți oameni veniți la închinare. Un animal jertfit de bună voie reprezenta o laudă adusă lui Dumnezeu și o ocazie de a sărbători prietenia cu ceilalți. Iacov și Laban

au participat împreună la un asemenea ritual când au definitivat o înțelegere (Gen. 31:43-55). Acest tip de jertfă este simbolul “Mesci Domnului”, la care a fost instituit Noul Legământ și vestește în același timp masa din veșnicie la care vom sta alături de Domnul Isus, de Avraam, Isaac și Iacov.

„Jertfa pentru ispășire” (Lev. 4, 5), era practică atunci când restituirea sau repararea răului făcut nu mai era posibilă.

„Jertfa pentru vină” (Lev. 5:14-19), era necesară pentru ofense minore și neintenționate, ca o adăugire la restituirea făcută.

Și Vechiul și Noul Testament ne spun că jertfele au fost *simboluri profetice temporare*. Evreii erau învățați astfel că pentru vinovăția lor trebuia plătit ceva. De cele mai multe ori, o altă viață trebuia curmată pe altar. Toate aceste realități prevesteau „Jertfa cea mare”, oferirea Domnului Isus ca substitut pentru noi în plățirea vinovăției:

„În adevăr, Legea, care are umbra bunurilor viitoare, nu înfățișarea adevărată a lucrurilor, nu poate niciodată, prin aceleași jertfe, care se aduc neîntrerupt în fiecare an, să facă desăvârșiți pe cei ce se apropie. Altfel, n-ar fi încetat ele oare să fie aduse, dacă cei ce le aduceau, fiind curățiți odată, n-ar mai fi trebuit să mai aibă cunoștință de păcate? Dar aducerea aminte a păcatelor este înnoită din an în an, tocmai prin aceste jertfe; căci este cu neputință ca sângele taurilor și al țapilor să ștergă păcatele. De aceea, când intră în lume, El zice: „Tu n-ai voit nici jertfă, nici prinos; ci Mi-ai pregătit un trup; n-ai primit nici arderi de tot, nici jertfe pentru păcat. Atunci am zis: „Iată-Mă (În sulul cărții este scris despre Mine), vin să fac voia Ta, Dumnezeule!” După ce a zis întâi: „Tu n-ai voit și n-ai primit nici jertfe, nici prinoase, nici arderi de tot, nici jertfe pentru păcat” (lucruri aduse toate după Lege), apoi zice: „Iată-Mă, vin să fac voia Ta, Dumnezeule.” El desființează astfel pe cele dintâi, ca să pună în loc pe a doua.

Prin această „voie” am fost sfințiți noi, și anume prin jertfirea trupului lui Isus Hristos, odată pentru totdeauna. Și, pe când orice preot face slujba în fiecare zi, și aduce de multe ori aceleași jertfe, care niciodată nu pot șterge păcatele, El, dimpotrivă, după ce a adus o singură jertfă pentru păcate, S-a așezat pentru totdeauna la dreapta lui Dumnezeu, și așteaptă de acum ca vrăjmașii Lui să-I fie făcuți așternut al picioarelor Lui. Căci printr-o singură jertfă El a făcut desăvârșiți pentru totdeauna pe cei ce Sunt sfințiți.

Lucrul acesta ni-l adevărește și Duhul Sfânt. Căci, după ce a

zis: „Iată legământul pe care-l voi face cu ei după acele zile, zice Domnul: voi pune legile Mele în inimile lor, și le voi scrie în mintea lor“ adaugă: „Și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele lor, nici de fărâdelegile lor.“ Dar acolo unde este iertare de păcate, nu mai este nevoie de jertfă pentru păcat“ (Evrei 10:1-18).

Autorul epistolei către Evrei Îl prezintă pe Domnul Isus ca Mare Preot, venit să înlocuiască sistemul de nesfârșite jertfe, aducindu-Se pe Sine însuși drept jertfă, o singură dată, pentru păcat:

„Dar Hristos a venit ca Mare Preot al bunurilor viitoare, a trecut prin cortul acela mai mare și mai desăvârșit, care nu este făcut de mâni, adică nu este din zidirea aceasta; și a intrat, odată pentru totdeauna, în Locul preaSfânt, nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu însuși sângele Său, după ce a căpătat o răscumpărare veșnică. Căci dacă sângele taurilor și al țapilor și cenușa unei vaci, stropită peste cei întinați, îi sfințește și le aduce curățirea trupului, cu cât mai mult sângele lui Hristos, care, prin Duhul cel veșnic, S-a adus pe Sine însuși jertfă fără pată lui Dumnezeu, vă va curăți cugetul vostru de faptele moarte, ca să slujiți Dumnezeului cel viu! Și tocmai de aceea este El mijlocitorul unui legământ nou, pentru ca, prin moartea Lui pentru răscumpărarea din abaterile făptuite sub legământul dintâi, cei ce au fost chemați, să capete veșnica moștenire, care le-a fost făgăduită. În adevăr, acolo unde este un testament, trebuie neapărat să aibă loc moartea celui ce l-a făcut. Pentru că un testament nu capătă putere decât după moarte. N-are nici o putere câtă vreme trăiește cel ce l-a făcut. De aceea și întâiul legământ n-a fost sfințit fără sânge. Și într-adevăr, Moise, după ce a rostit înaintea întregului norod toate poruncile Legii, a luat sânge de viței și de țapi, cu apă, l“nă stacojie și isop, a stropit cartea și tot norodul, și a zis: „Acesta este sângele legământului, care a poruncit Dumnezeu să fie făcut cu voi.“

De asemenea, a stropit cu sânge cortul și toate vasele pentru slujbă. Și, după Lege, aproape totul este curățit cu sânge; și fără vărsare de sânge, nu este iertare. Dar, deoarece chipurile lucrurilor care Sunt în ceruri, au trebuit curățite în felul acesta, trebuia ca înseși lucrurile cerești să fie curățite cu jertfe mai bune decât acestea. Căci Hristos n-a intrat într-un locaș de închinare făcut de mână omenească, după chipul adevăratului locaș de închinare, ci a intrat chiar în cer, ca să Se înfățișeze acum, pentru noi, înaintea lui Dumnezeu. Și nu ca să Se aducă de mai multe ori jertfă pe Sine însuși, ca marele preot, care intră în fiecare an în Locul preaSfânt cu un sânge, care nu este al lui; fiindcă atunci ar fi trebuit să

pătîmească de mai multe ori de la întemeierea lumii; pe cînd acum, la sfîrșitul veacurilor, S-a arătat o singură dată, ca să șteargă păcatul prin jertfa Sa. Și, după cum oamenilor le este rînduit să moară o singură dată, iar după aceea vine judecata, tot așa, Hristos, după ce S-a adus jertfă o singură dată, ca să poarte păcatele multora, Se va arăta a doua oară, nu în vederea păcatului, ca să aducă mîntuirea celor ce-L așteaptă.“ (Evrei 9:11-28).

În lumina harului adus prin Christos, apostolul Pavel nu mai practică aducerea de jertfe mozaice, dar mai folosește limbajul sacerdotal în sens spiritual, îndemnîndu-i pe cei credincioși să-și aducă „trupurile voastre ca o jertfa vie, plăcută lui Dumnezeu. Aceasta va fi din partea voastră o slujbă duhovnicească“ (Rom. 12:1).

Rezumatul cărții Iov

John Vernon McGee - *Traducere Trans World Romania*

Iov este prima carte poetică dintr-o serie care cuprinde Psalmii, Proverbele, Ecclesiastul, Cântarea Cântărilor și Plângerile lui Ieremia. Când spunem *poetice* ne referim la forma conținutului, nu la un conținut imaginativ sau fantezist. Nici nu înseamnă că textul este prezentat în rime. Textul poetic ebraic este realizat prin repetarea unei idei, prin ceea ce se cheamă paralelism.

Dialogul din cartea Iov este poetic. Conversația era în formă poetică în vremea aceea. *Iliada* și *Odiseea* lui Homer sunt exemple din literatura laică.

AUTORUL: Necunoscut.

Au fost sugerați următorii: Moise, Ezra, Solomon, Iov și Elihu. Cel mai probabil autor pare să fie Elihu (32:16).

DATA: Necunoscută.

Este evident că această carte a fost scrisă în perioada patriarhilor. L-a cunoscut Iov pe Iacov? Este posibil. Se pare că a fost scrisă înainte de Exod pentru că nu se face nici o referire la Legea mozaică sau la alt eveniment consemnat în cartea Exodul. Iată argumentele care par să-l plaseze pe Iov în vremea patriarhilor:

1. Durata vieții lui Iov (Iov 42:16).
2. Iov avea calitatea de mare preot în familia sa.
3. Elifaz din Teman era un descendent al fiului cel mare al lui Esau (Geneza 36:10, 11).

SCOPUL: Această carte ridică și lămurește multe probleme.

1. Să determine de ce suferă cel drept. (Nu aceasta este învățătura principală a acestei cărți).
2. Să combată batjocura lui Satan.
3. Să-i arate lui Iov cum este el cu adevărat.
4. Să învețe despre răbdare. A fost Iov răbdător?
5. *Scopul principal: să învețe despre pocăință.*

Dumnezeu a ales omul cel mai bun care a trăit vreodată pe pământ (cu excepția lui Isus Hristos, bineînțeles) și i-a arătat că trebuie să se pocăiască. Spre deosebire de Dumnezeu, oamenii aleg drept exemplu cel mai rău om care s-a pocăit. Manase, regele cel mai nelegiuit, s-a pocăit; Saul din Tars s-a pocăit; Sfântul Francis de Assisi, un nobil desfrânat, s-a pocăit. Dumnezeu a ales omul cel mai bun și a arătat că până și el s-a pocăit – „Urechile mele au zis vorbindu-se de Tine; dar acum ochiul meu Te-a văzut. De aceea mie-a scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă“ (Iov 42:5, 6).

ESTIMARE:

Tennison a spus despre cartea lui Iov că este „cel mai grandios poem, atât din literatura veche, cât și din cea modernă. Thomas Carlyle, filozoful scoțian, a spus: „Eu susțin că Iov este unul din cele mai bune poeme scrise vreodată de pana omului.“ Luther a afirmat: „Este cea mai măreață și mai sublimă carte din Scriptură“. Moorehead a spus: „Cartea lui Iov este unul din cele mai nobile poeme din câte există pe acest pământ.“

SCHIȚA:

I. DRAMA (Proza) – capitolele 1 și 2

1. Scena I. Țara Uț. Prosperitatea și seninătatea lui Iov – 1:1-5
2. Scena II. În cer.
Ponegrirea lui Dumnezeu și a lui Iov de către Satan 1:6-12
3. Scena III. Țara Uț. Iov pierde copiii și averea – 1:13-22
4. Scena IV. În cer. Dumnezeu și Satan – 2:1-6
5. Scena V. Țara Uț.
Pierderea sănătății lui Iov și a sprijinului soției – 2:7-10

II. DIALOGUL (Poezie) – Capitolele 2:11-42:6

1. Scena VI. Grămada de gunoi a orașului
(1) Iov pierde înțelegerea prietenilor săi – 2:11-13
(2) Iov contra Elifaz, Bildad și Țofar – 3:1-32:1
(3) Iov și Elihu – 32:2-37:24
2. Scena VII. Iehova față în față cu Iov – 38:1-42:6

III. EPILOG (Proză) – Capitolul 42:7-17

3. Scena VIII. Țara Uț. Binecuvântarea lui Iov este dublată.

COMENTARIU:

Secțiunea de proză a cărții Iov este o dramă de proporții gigantice care are ca decor cerul și pământul. Aceasta nu înseamnă că este ficțiune. Iov este tratat ca un personaj istoric în Scriptură (vezi Ezechiel 14:14, 20; Iacov 5:11). Pavel citează din cartea lui Iov (1 Cor. 3:19; vezi Iov 5:13). Câțiva scriitori au folosit povestea lui Iov ca punct de plecare pentru scrierile lor. Printre aceștia se numără cunoscutul autor H.G. Şells. Problema lui Iov este problema omului de pretutindeni și din orice timp.

Secțiunea de poezie a cărții lui Iov este o întrecere în dialog între Iov și cei trei prieteni ai săi. La un moment dat, Bildad îl provoacă pe Iov. Un dialog strălucit era pentru acea vreme ce este pentru noi astăzi un meci de fotbal sau o întrecere la atletism.

I. DRAMA – Capitolele 1, 2

Scena I. Țara Uț – 1:1-5

Țara Uț era undeva în Orientul Mijlociu, dar mai mult de atât nu se poate spune cu precizie. Istoricul latin Josephus aruncă o rază de lumină asupra localizării țării Uț. Conform versetului din Geneza 22:21, primul născut al lui Nahor, fratele lui Avraam, a fost Uț. El este fondatorul cetății antice a Damascului. Iov a trăit undeva în deșertul sirian, unde l-a trimis mai târziu Domnul pe Pavel pentru instruire (Galateni 1:17).

„Fără prihană“ sau „desăvârșit“ în sensul că el aducea jertfe pentru fiii săi (v. 5). „Se temea de Dumnezeu“ înseamnă că avea o concepție înaltă și sfântă despre Dumnezeu și, drept urmare, ura răul. El este un om bogat (v. 3) și cei zece copii ai săi, trăiesc în confortul și luxul celor bogați (v. 4). Singura grijă manifestată de Iov este cea pentru copiii săi (v. 5).

Scena II. În cer – 1:6-12

Făpturile inteligente create de Dumnezeu îi raportează lui Dumnezeu, aceasta fiind o rutină, un lucru obișnuit. sunt creaturi responsabile. Faptul șocant este că Satan are acces în cer (v. 6). Până și el trebuie să raporteze. El își prezintă raportul spunând că a fost de-a lungul și de-a latul pământului, care este domeniul lui (vezi 1 Petru 5:8; 1 Ioan 2:13-17; Matei 4:8, 9). El nu a fost niciodată în iad (Apocalipsa 20:10).

Satan încercase să se atingă de Iov (v. 8), dar observase că Iov este protejat. Satan nu se poate atinge de omul lui Dumnezeu fără permisiunea lui Dumnezeu. Ponegrindu-i și pe Dumnezeu, și pe Iov, Satan lasă să

se înțelege faptul că Dumnezeu nu merită să fie slujit și iubit pentru El însuși, ci trebuie să-L plătească pe Iov pentru ca acesta să-L iubească. Satan sugerează că Iov ar fi un oportunist (v. 9-11). Dumnezeu îi acordă lui Satan permisiunea de a se atinge de posesiunile lui Iov, inclusiv de copiii lui (v. 12).

Scena III. Înapoi în țara Uț. – 1:13-22

Iov este deposedat de toate bunurile sale pământești, ba chiar rămâne și fără cei zece copii. Reacția lui Iov la aceste circumstanțe tragice dezvăluie faptul că deși credința sa este clătinită, nu este distrusă. Iov nu este un oportunist (v. 20-22).

Scena IV. Din nou în cer – 2:1-6

Făpturile inteligente create de Dumnezeu își prezintă din nou raportul obișnuit. Satan este nevoit să recunoască faptul că nu a reușit să distrugă integritatea lui Iov și acum cere permisiunea de a se atinge de trupul lui. El are încrederea că Iov îl va blestema pe Dumnezeu în față dacă se va atinge de trupul lui. Dumnezeu îi dă voie lui Satan să se atingă de trupul lui, cu rezerva că nu se poate atinge de viața lui.

Scena V. Înapoi în țara Uț – 2:7-10

Satan îl lovește pe Iov cu o boală înspăimântătoare. Soția lui Iov îi sugerează să-L blesteme pe Dumnezeu și să se sinucidă. Aceasta este motivul pentru care Satan nu i-a luat lui Iov și soția! Iov își menține integritatea.

II. DIALOGUL – Capitolele 2:11-42:6

Scena VI. Pe grămada de gunoi a cetății

Trei prieteni ai lui Iov vin să-l viziteze și să-l mângâie: Elifaz din Teman (Teman era un nepot al lui Esau – Gen. 36:10, 11); Bildad din Ūuah (Ūuah era unul din fiii lui Avraam – Gen. 25:2); Țofar din Naama (Naama era în nordul Arabiei).

Timp de șapte zile, ei au stat alături de el fără să spună un cuvânt. Ei sunt prieteni adevărați, dar nu sunt în poziția de a-l mângâia pe Iov pentru că:

- (1) ei nu-L înțeleg pe Dumnezeu;
- (2) ei nu-L înțeleg pe Iov;
- (3) ei nu se înțeleg pe ei înșiși.

Ei se mulțumesc să clatine din cap arătând că știu ei mai bine, în timpul celor șapte zile de jale.

Există trei runde de discursuri:

- (1) mai întâi Iov, apoi Elifaz, apoi răspunsul lui Iov;
- (2) Bildad, apoi răspunsul lui Iov;
- (3) Țofar și răspunsul lui Iov.

Această succesiune se repetă de trei ori, cu o excepție: Țofar nu are și un al treilea discurs. Dialogul are natura unui concurs. Iov explodează în final, sub ochii critici și acuzatori ai prietenilor săi, cu șirul de nenorociri care se abătuseră asupra vieții sale și cu dorința de a nu se fi născut niciodată.

Prima rundă	Capitolul
Iov	3
Elifaz, primul discurs	4,5
Răspunsul lui Iov	6,7
Bildad, primul discurs	8
Răspunsul lui Iov	9,10
Țofar, primul discurs	11
Răspunsul lui Iov	12-14
A doua rundă	
Elifaz, al doilea discurs	15
Răspunsul lui Iov	16, 17
Bildad, al doilea discurs	18
Răspunsul lui Iov	19
Țofar, al doilea discurs	20
Răspunsul lui Iov	21
Runda a treia	
Elifaz, al treilea discurs	22
Răspunsul lui Iov	23, 24
Bildad, al treilea discurs	25
Răspunsul lui Iov	26-31

Capitolul 3 – Iov își dorește să nu se fi născut niciodată sau să fi murit la naștere. Liniștea lui Iov din zilele sale de prosperitate a fost deranjată de nesiguranța vieții. El se temuse tocmai de ceea ce i s-a întâmplat (v. 25).

Capitolele 4, 5 – Primul discurs al lui Elifaz. *El este glasul experienței.* El bănuiește că în viața lui Iov este un păcat secret (v. 8). El povestește o viziune înspăimântătoare, care face să ți se zbârlească părul (v. 12-16). Adevărul evident pe care îl primise din această viziune nu pare să merite toată groaza pe care a îndurat-o (v. 17). El oferă câteva nestemate de înțelepciune, la fel ca ceilalți prieteni ai lui Iov (5, 6, 7). Elifaz afirmă că Iov

este pedepsit pentru un mare păcat secret și că nu ar trebui să se plângă (v. 17-22).

Capitolele 6, 7 – Răspunsul lui Iov. Starea lui este mult mai rea decât bănuiesc prietenii lui și își dorește ca Dumnezeu să-l nimicească, nu să-l îndrepte (v. 9). Iov se așteaptă la milă și mângâiere din partea prietenilor (v. 14). El a căutat ajutor când i-a văzut venind, dar ei nu au fost mai mult decât un miraj în deșert (v. 15). Elifaz nu înțelege problema (v. 25). Iov este dispus să-și mărturisească toată păcatele pe care le-a comis. De ce nu-i iartă Dumnezeu păcatul și nu-l reabilitează (cap.7)?

Capitolul 8 – Primul discurs al lui Bildad. *Bildad este glasul trecutului.* El își bazează argumentul pe tradiție (v. 8). Omul nu poate cunoaște nimic de unul singur. El trebuie să depindă de trecut (v. 9, 10). Să remarcăm faptul că apostolul Pavel nu avea o astfel de filozofie. El își îndrepta atenția spre Hristos și spre viitor: „alerg spre țintă, pentru premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în Hristos Isus” - Filipeni 3:14

Bildad este mult mai sincer și mai direct decât Elifaz. El îl consideră pe Iov ipocrit (v. 13). El consideră că Iov nu cunoaște căile lui Dumnezeu (v. 20), nici nu ia în calcul rezultatul final (v. 21).

Capitolele 9, 10 – Răspunsul dat de Iov lui Bildad. Bildad nu s-a confruntat cu problema lui Iov (v. 2). Iov nu pretinde că este desăvârșit și știe că nu se poate apăra înaintea lui Dumnezeu. El are nevoie de cineva care să fie de partea lui și să-i prezinte cazul (v. 19, 20). Observați strigătul inimii lui Iov pentru un Mântuitor (v. 32, 33). El recunoaște că are nevoie de un mijlocitor care să stea între el și Dumnezeu. (Vezi 1 Sam. 2:25).

Dumnezeu știe că Iov nu este perfect, dar știe și că Iov nu este un nelegiuit (10:6, 7). Iov își exprimă din nou dorința de a nu se fi născut sau de a fi murit imediat după naștere (10:19).

Capitolul 11 – Primul discurs al lui Țofar. *Țofar este glasul legalismului.* El spune că Dumnezeu este limitat de anumite legi și că nu acționează niciodată dincolo de circumferința propriilor legi. Țofar este, probabil, cel mai bătrân din grup și vorbește cu o fermitate dogmatică și cu o sinceritate și o asprime mai mare decât cele manifestate de Bildad.

Țofar îl acuză pe Iov că își acoperă păcatul cu cuvinte (v. 2). Ba chiar îl acuză pe Iov că minte (v. 3). El își asumă poziția cucernică de intim al lui Dumnezeu, în timp ce Iov este în afara acestui cerc și nu știe ce face Dumnezeu (v. 4-11). El îl îndeamnă pe Iov să se curețe de păcatul lui, acel păcat pe care îl ascunde (v. 14). El prezice o judecată completă și finală asupra lui Iov dacă acesta nu-și mărturisește păcatul secret (v. 20).

Capitolele 12, 13 – Răspunsul lui Iov. Iov devine amar și sarcastic. El respinge pretențiile de superioritate ale prietenilor săi, precum și acuzațiile acestora (v. 1-3).

Iov vrea să treacă acum de prietenii săi și să facă apel direct la Dumnezeu (13:3, 4). El îi acuză pe cei trei că mint în legătură cu situația lui și nu îi sunt de nici un ajutor – „Îdoctori de nimic“ (13:3, 4). Credința lui Iov rămâne neatinsă în ciuda atacurilor prietenilor săi care acum i-au devenit străini (13:15).

Capitolul 14 – O frumoasă elegie a morții. Necazul este numitorul comun al omenirii (v. 1). Iov știe că moartea este inevitabilă și că va trebui să se despartă de această lume (v. 10). Totuși, Iov are o speranță dincolo de moarte și de mormânt (v. 14, 15).

Capitolul 15 – Cel de-al doilea discurs al lui Elifaz. Elifaz îl acuză pe Iov că este propriul lui acuzator pentru că cuvintele lui sunt nesăbuite (v. 6). El se apără pe el și pe ceilalți doi prieteni amintindu-i lui Iov avantajul maturității lor față de el. El afirmă un mare adevăr, dar care nu este aplicabil nici pentru Iov, nici pentru altă ființă omenească.

Capitolul 16 – Răspunsul lui Iov. El își caracterizează prietenii drept „Îmângâietori supărăcioși“ și îi acuză că spun adevăruri evidente care nu i se aplică lui. Dacă situația ar fi inversată, Iov ar putea să prezinte aceleași argumente (v. 4). Iov recunoaște problema prezentării cazului său înaintea lui Dumnezeu (v. 21).

Capitolul 17 – Starea fizică a lui Iov este tragică.

Capitolul 18 – Cel de-al doilea discurs al lui Bildad. Acesta sugerează ca Iov să se oprească din vorbit și să înceapă să asculte (v. 2). Cel de-al doilea argument respectă același model ca primul – de vreme ce trecutul învață că Dumnezeu judecă păcatul și de vreme ce Iov este judecat, înseamnă că el a comis un păcat groaznic pe care îl ține ascuns. El scoate la iveală câteva zicale și proverbe din trecut ca dovadă pentru afirmația sa.

Capitolul 19 – Răspunsul lui Iov. Iov recunoaște că prietenii lui i-au devenit străini și că s-au depărtat de el (v. 3). Iov este dispus ca vorbele lui să fie scrise într-o carte care să dăinuiească și este gata să le susțină, orice s-ar întâmpla (v. 23, 24).

Iov își exprimă credința puternică. El își păstrează integritatea. El crede că Mântuitorul va veni și că el însuși va fi numărat printre cei răscumparați.

Capitolul 20 – Cel de-al doilea discurs al lui Țofar. El nu vine cu nimic nou. Se bazează pe vârsta sa înaintată și apelează la același legalism. El insistă asupra faptului că Iov este o persoană rea din cauza legii care spune că cei răi trebuie să fie pedepsiți (v. 3-5).

Capitolul 21 – Răspunsul lui Iov. Iov a obosit să audă atâtea acuzații false. El apelează la o curte de judecată superioară (v. 1-4). El este de acord cu faptul că cel rău va fi pedepsit, dar insistă asupra faptului că acest adevăr nu se aplică în cazul său.

Capitolul 22 – Cel de-al treilea discurs al lui Elifaz. El îl acuză pe Iov că se îndreptățește singur (v. 3). Cuvântul său final adresat lui Iov este o extraordinară invitație la Evanghelic, dar nu se potrivește cu situația lui Iov (v. 21). El îl muștră pe Iov spunându-i să se întoarcă la Dumnezeu (v. 22-30).

Capitolele 23, 24 – Răspunsul lui Iov. Iov susține că starea lui este mai rea decât cred prietenii săi (v. 2). El ar vrea să-și prezinte cazul înaintea lui Dumnezeu (v. 3-9). Iov începe să înțeleagă faptul că este testat de Dumnezeu și că El îl va scoate cu bine din aceste încercări (v. 10). Iov își menține caracterul integru (v. 12).

Capitolul 25 – Cel de-al treilea discurs al lui Bildad. Răspunsul lui este scurt. El devine mai degrabă meditativ și începe să se întrebe de ce nu s-a frânt Iov dacă este vinovat.

Capitolul 26-31 – Răspunsul lui Iov. Acesta este discursul cel mai lung al lui Iov. Prietenii lui nu l-au ajutat, dar el își exprimă credința în Dumnezeu Creatorul.

Capitolul 27 – Iov nu se frânge sub atacul mângâietorilor săi nevreznici.

Capitolul 28 – Acesta este un foarte frumos poem despre Dumnezeu Creatorul.

Capitolul 29 – Păcatul secret al lui Iov este descoperit acum. El suferă de mândrie. Chiar și un om bun are nevoie de pocăință. Pronumele personal la persoana I singular, în una din formele sale, apare de 52 de ori în acest capitol. Ceea ce spune Iov este adevărat probabil, dar el se îndreptățește singur.

Capitolul 30 – El compară trecutul cu situația lui din prezent. Glasul lui

nu mai este un cântec de laudă, ci un oftat de durere (v. 31).

Capitolul 31 – El nu este vinovat de păcatele senzuale obișnuite.

Capitolul 32 – Discursul lui Elihu. El este din Buz, acesta fiind un trib arab (Gen. 22:21). Elihu a fost unul din spectatorii acestui concurs. El a tăcut până acum din cauză că era prea tânăr, deși ar fi dorit să vorbească. Când cei trei prieteni nu mai au nimic de spus și au pierdut concursul, Elihu este supărat pentru că: (1) el crede că Iov s-a justificat pe el însuși și L-a condamnat pe Dumnezeu (v. 2); (2) el crede că cei trei prieteni ai lui Iov nu au reușit să-i răspundă într-un mod potrivit.

Când, în sfârșit, ia cuvântul, Elihu vorbește mai mult decât oricare dintre cei trei prieteni și mai mult decât Iov – capitolele 32-37.

Capitolul 33 – Elihu susține că (1) Dumnezeu este drept în tot ce face; (2) Dumnezeu l-a creat pe om (v. 4); (3) Dumnezeu nu dă socoteală nimănui (v. 13); (4) Dumnezeu vorbește omului prin vise și viziuni winainte de a da o revelație scrisă (v. 14, 15); (5) Dumnezeu îi învață pe oameni prin disciplină (v. 29, 30). Observați că el sugerează motivul Întrupării (v. 6, 7) – este vorba de mijlocire între Dumnezeu și om.

Capitolul 34 – Elihu declară că Dumnezeu nu face niciodată fapte rele sau acțiuni nelegiuite (v. 12).

Capitolul 35 – Elihu îi reproșează lui Iov faptul că a dat de înțeles că el este mai drept decât Dumnezeu (v. 2). Dumnezeu îl învață pe Iov o lecție. Nici Iov, nici prietenii lui nu au surprins acest adevăr (v. 10-12).

Capitolul 36 – Dumnezeu este marele Învățător (v. 22). (Despre Isus s-a spus: *ÎNiciodată nu a vorbit cineva ca omul acesta.*“)

Capitolul 37 – Elihu afirmă că Dumnezeu este prea departe ca omul să poată comunica direct cu El (v. 22, 23). Totuși, nu marea lui Dumnezeu l-au despărțit pe om de El; păcatul omului a provocat această ruptură (vezi Isaia 59:1, 2).

Scena VII. Iehova în dialog cu Iov – 38:1-42:6

Capitolul 38 – Răspunsul Celui Atotputernic. Dumnezeu intervine și îi vorbește lui Iov. În timpul întregului dialog se adună nori de furtună la orizont. În acest moment, furtuna izbucnește cu furie. Mulțimea se împrăștie și caută să se adăpostească, lăsându-l pe Iov singur cu Dumnezeu (v. 1). Atât

Iov, cât și Elihu au ascuns vederii adevărul cu teoriile și ideile lor (v. 2). Dumnezeu i Se adresează lui Iov de pe poziția Sa de Creator. Amintiți-vă că acestea au fost poziția și rolul Său înainte de existența revelației scrise (v. 4). Comparați cu Romani 1:19, 20. Aceasta este o introducere bună pentru orice carte despre geologie și despre origini.

Acest răspuns (v. 7) pune o dată mai timpurie pentru crearea omului. De fapt, omul este un întârziat“ în universul lui Dumnezeu. Ce știau autorul cărții **Iov** sau Iov însuși despre frumusețea unui fulg de zăpadă (v. 22, 23)? Grindina este pentru judecată – vezi Apocalipsa 8:7.

Capitolul 39 – Persoana, puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu sunt descoperite în creație.

Capitolul 40 – Dumnezeu îi cere acum lui Iov să-I răspundă (v. 1, 2). Iov începe să se vadă pe sine în lumina prezenței lui Dumnezeu – el este nimic înaintea Domnului. Iov tace brusc (v. 3-5). Furtuna se dezlănțuie în toată furia sa și Dumnezeu vorbește din mijlocul vârtejurilor de vânt. El continuă să-i vorbească lui Iov prin intermediul creației Sale (v. 6).

Capitolul 41 – Dumnezeu continuă să-l chestioneze pe Iov în legătură cu actele creației Sale.

Capitolul 42 – Iov îi răspunde lui Dumnezeu. El recunoaște suveranitatea lui Dumnezeu (v. 2); își mărturisește păcatul (v. 3); se pocăiește (v. 4-6). Dumnezeu Își împlinește planul în viața lui Iov. Iov înțelege că Dumnezeu a îngăduit suferința în viața lui pentru a-l aduce la pocăință. El se vede acum în lumina prezenței lui Dumnezeu (vezi 1 Ioan 1:6, 7).

III. EPILOG – Capitolul 42:7-17

Această secțiune reprezintă scena finală a acestei drame. Este dreptatea exprimată prin mijloace poetice.

Dumnezeu îi muștră pe cei trei prieteni ai lui Iov. Iov devine preotul lor și aduce jertfe pentru ei (v. 7-9). Dumnezeu îi dă lui Iov de două ori mai mult din tot ce a avut la început. A dublat Dumnezeu și numărul copiilor lui Iov? Când au fost nimicite animalele lui, ele au fost pierdute pentru totdeauna. Când au murit fiii și fiicele sale, Iov nu și-a pierdut copiii pentru totdeauna. El are 10 copii în Paradis. Și mai are 10 copii pe pământ. Dumnezeu a dublat numărul copiilor lui Iov.

Bibliografie

A aprecia valoarea unei cărți după materialele apărute la bibliografia de la sfârșit este echivalent cu a nota răspunsurile unui student după calitatea celor ce i-au suflat la examen! Totuși, pentru cercetarea unor alte surse cu explicații similare sau diferite, iată câteva titluri și autori care s-au ocupat de cartea lui Iov:

1. Be patient - Warren W. Wiersbe, SP Publications
2. Notes on Job - Dr. Thomas L. Constable, 2005
3. Job et ses amies, C.H.M.
4. Let God Be God - Studies in Job de Ray C. Stedman
5. The Book of God and Man - R Gordis, (1965);
6. Out of the Whirlwind: The Major Message of Job - L D Johnson, (1971)
7. Remarkable Record of Job - H Morris, (1988).

Andersen, Francis I. Job. Tyndale Old Testament Commentaries series. Leicester, Eng. and Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1976.

Archer, Gleason L., Jr. A Survey of Old Testament Introduction. Revised ed. Chicago: Moody Press, 1974.

Barnes, Albert. Notes Critical, Illustrative, and Practical on the Book of Job. 2 vols. Glasgow: Blackie & Son, 1847.

Barr, James. "Hebrew Orthography and the Book of Job." > Journal of Semitic Studies 30:1 (Spring 1985):1-33.

Baxter, J. Sidlow. Explore the Book. 6 vols. London: Marshall, Morgan, and Scott, 1965.

Beeby, H. D. "Elihu—Job's Mediator." > South East Asia Journal of Theology 7:2 (October 1965):33-54.

Blackwood, Andrew W. A Devotional Introduction to Job. Grand Rapids: Baker Book House, 1959.

Bibliografie

- Bock, Darrell L. "Interpreting the Bible—How Texts Speak to Us.> In *Progressive Dispensationalism*, pp. 76-105. By Craig A. Blaising and Darrell L. Bock. Wheaton: Victor Books, 1993.
- Brichto, Herbert Chanan. "Kin, Cult, Land and Afterlife—A Biblical Complex.> *Hebrew Union College Annual* 44 (1973):1-54.
- Bullock, C. Hassell. *An Introduction to the Poetic Books of the Old Testament*. Chicago: Moody Press, 1979.
- Burns, John Barclay. "The Identity of Death's First-Born (Job XVIII 13).> *Vetus Testamentum* 37:3 (July 1987):362-64.
- Cansdale, George. *Animals of Bible Lands*. London: Paternoster Press, 1970.
- Carson, D. A. *How Long, O Lord? Reflections on Suffering and Evil*. Grand Rapids: Baker Book House, 1990.
- Carter, Charles W. "The Book of Job.> In *The Wesleyan Bible Commentary*. Edited by Charles W. Carter. 6 vols. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1968.
- Constable, Thomas L. "Analysis of Bible Books—Old Testament.> Paper submitted for course 685 *Analysis of Bible Books—Old Testament*. Dallas Theological Seminary, January 1967.
- Coureyer, B. "Qui est Behemoth?> *Revue Biblique* 82 (1975):418-43.
- Crenshaw, James L. "The Acquisition of Knowledge in Israelite Wisdom Literature.> *Word & World* 7:3 (Summer 1987):245-52.
- _____. *Old Testament Wisdom*. Atlanta: John Knox Press, 1981.
- _____. "Popular Questioning of the Justice of God in Ancient Israel.> *Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft* 82:3 (1970):380-95.
- _____. "Wisdom.> In *Old Testament Form Criticism*, pp. 225-64. Edited by John H. Hayes. San Antonio: Trinity University Press, 1974.
- Cummons, Bruce D. *The Problem of Suffering*. Grand Rapids: Zondervan Publishing Co., 1957.
- Darby, John Nelson. *Synopsis of the Books of the Bible*. 5 vols. Revised ed. New York: Loizeaux Brothers Publishers, 1942.
- Delitzsch, Franz. *Biblical Commentary on the Book of Job*. 2 vols. Translated by Francis Bolton. *Biblical Commentary on the Old Testament*. Reprint ed., Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1961.
- Dhorme, E. *A Commentary on the Book of Job*. Translated by Harold Knight. 1926; reprint ed., New York: Thomas Nelson, 1967.

Bibliografie

Dick, Michael Brennan. "The Legal Metaphor in Job 31.> Catholic Biblical Quarterly 41:1 (January 1979):37-50.

Diewert, David A. "Job 7:12: Yam, Tannin and the Surveillance of Job.> Journal of Biblical Literature 106:2 (1987):203-215.

"Dinosaurs and the Bible.> Five Minutes with the Bible and Science Supplement to Bible-Science Newsletter 6:4 (May 1976):1-7.

Driver, Samuel R. Introduction to the Literature of the Old Testament. Revised ed. New York: Scribner's, 1914.

Driver, Samuel R., and George B. Gray. A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Job. International Critical Commentary series. Edinburgh: T. & T. Clark, 1921.

Dyer, Charles H., and Eugene H. Merrill. The Old Testament Explorer. Nashville: Word Publishing, 2001.

Ellison, H. L. A Study of Job. Paternoster Press, 1958; reprint ed., Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1973.

Epp, Theodore H. Why Do Christians Suffer? Lincoln, Nebr.: Back to the Bible Broadcast, 1955.

Estes, Daniel J. "The Hermeneutics of Biblical Lyric Poetry.> Bibliotheca Sacra 152:608 (October-December 1995):413-30.

Forrest, Robert W. E. "The Creation Motif in the Book of Job.> Ph.D. dissertation, McMaster University, 1975.

Freedman, David Noel. "The Elihu Speeches in the Book of Job.> Harvard Theological Review 61:1 (January 1968):51-59.

Gaebelein, Arno C. The Annotated Bible. 4 vols. Reprint ed. Chicago: Moody Press, and New York: Loizeaux Brothers, Inc., 1970.

Gammie, John G. "Behemoth and Leviathan: On the Didactic and Theological Significance of Job 40:15-41:26.> In Israelite Wisdom: Theological and Literary Essays in Honor of Samuel Terrien, pp. 217-31. Edited by John G. Gammie, Walter A. Brueggemann, W. Lee Humphreys, and James M. Ward. New York: Union Theological Seminary, 1978.

Gibson, Edgar C. S. The Book of Job. 1919; reprint ed. Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishing Co., 1978.

Good, Edwin M. Irony in the Old Testament. Philadelphia: Westminster Press, 1965.

Gordis, Robert. The Book of God and Man. Chicago: University of Chicago Press, 1965.

_____. The Book of Job. New York: KTAV Publishing House, 1978.

Bibliografie

- _____. "The Lord out of the Whirlwind.> *Judaism* 13:1 (Winter 1964):48-63.
- Gowan, Donald E. "God's Answer to Job: How Is It an Answer?> *Horizons in Biblical Theology* 8:2 (December 1986):85-102.
- Gray, George Buchanan. *The Forms of Hebrew Poetry*. Library of Biblical Studies series. 1915; reprint ed. New York: KTAV Publishing House, 1972.
- Habel, Norman C. *The Book of Job*. New York: Cambridge University Press, 1975.
- Harris, R. Laird. "The Book of Job and Its Doctrine of God.> *Grace Journal* 13:3 (Fall 1972):3-33.
- Heidel, A. *The Gilgamesh Epic and the Old Testament Parallels*. Chicago: University of Chicago Press, 1946.
- Hengstenberg, E. W. "Interpreting the Book of Job.> In *Classical Evangelical Essays in Old Testament Interpretation*, pp. 91-112. Edited by Walter C. Kaiser Jr. Grand Rapids: Baker Book House, 1972.
- Heras, Henry. "The Standard of Job's Immortality.> *Catholic Biblical Quarterly* 11 (1949):263-79.
- Hermission, Hans-Jurgen. "Observations on the Creation Theology in Wisdom.> In *Israelite Wisdom: Theological and Literary Essays in Honor of Samuel Terrien*, pp. 43-57. Edited by John G. Gammie, Walter A. Brueggemann, W. Lee Humphreys, and John M. Ward. New York: Union Theological Seminary, 1978.
- Hopkins, Hugh Evan. *The Mystery of Suffering*. Chicago: InterVarsity Press, 1959.
- Kallen, Horace M. *The Book of Job as a Greek Tragedy*. New York: Hill and Wang, 1959.
- Kline, Meredith G. "Job.> In *The Wycliffe Bible Commentary*, pp. 459-90. Edited by Charles F. Pfeiffer and Everett F. Harrison. Chicago: Moody Press, 1962.
- Lange, John Peter, ed. *Commentary on the Holy Scriptures*. 12 vols. Reprint ed., Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1960. Vol. 4: *Chronicles-Job*, by Otto Zockler, Fr. W. Schultz, and Howard Crosby. Translated, enlarged, and edited by James G. Murphy, Charles A. Briggs, James Strong, and L. J. Evans.
- Laurin, Robert. "The Theological Structure of Job.> *Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft* 84 (1972):86-89.
- Lewis, C. S. *The Problem of Pain*. 1940. Reprint ed. London: Collins Press, Fontana Books, 1959.
- L'Heureux, Conrad. "The Ugaritic and Biblical Rephaim.> *Harvard Theological Review* 67 (1974):265-74.
- Lillie, William. "The Religious Significance of the Theophany in the Book of Job.> *Expository Times* 68:11 (August 1957):355-58.

Maimonides, Moses. *The Guide of the Perplexed*. Translated by Shlomo Pines. Chicago: University of Chicago, 1963.

MacKenzie, R. A. F. "The Purpose of the Yahweh Speeches in the Book of Job.>

MacLeod, W. B. *The Afflictions of the Righteous*. London: Hodder and Stoughton, n.d.

McKeating, Henry. "The Central Issue of the Book of Job.> *Expository Times* 82:8 (May 1971):244-47.

Meek, Theophile J. "Job xix 25-27.> *Vetus Testamentum* 6 (1956):100-103.

Millard, Alan R. "The Question of Israelite Literacy.> *Bible Review* 3:3 (Fall 1987):22

Morgan, G. Campbell. *The Answers of Jesus to Job*. G. Campbell Morgan Library series. Fleming H. Revell, 1935; reprint ed., Grand Rapids; Baker Book House, 1973.

_____. *Living Messages of the Books of the Bible*. 2 vols. New York: Fleming H. Revell Co., 1912.

The NET (New English Translation) Bible. First beta printing. Spokane, Wash.: Biblical Studies Press, 2001.

Northrup, Bernard. "Light on the Ice Age.> *Bible-Science Newsletter* 14:1 (June 1976):1

Orr, James. "Immortality in the Old Testament.> In *Classical Evangelical Essays in Old Testament Interpretation*, pp. 253-65. Compiled and edited by Walter C. Kaiser Jr. Grand Rapids: Baker Book House, 1972.

Parsons, Gregory W. "Guidelines for Understanding and Proclaiming the Book of Job.> *Bibliotheca Sacra* 151:604 (October-December 1994):393-413.

_____. "Literary Features of the Book of Job.> *Bibliotheca Sacra* 138:551 (July-September 1981):213-29.

_____. "The Structure and Purpose of the Book of Job.> *Bibliotheca Sacra* 138:550 (April-June 1981):139-57.

Patrick, Dale. "The Translation of Job XLII 6.> *Vetus Testamentum* 26:3 (July 1976):369

Perdue, Leo G. "Job's Assault on Creation.> *Hebrew Annual Review* 10 (1986):295-315.

Pope, Marvin H. *Job*. Anchor Bible series. Garden City, N.Y.: Doubleday and Co., 1973.

Reichert, Victor E. *Job*. London: Soncino Press, 1946.

Rideout, Samuel. *The Book of Job*. 2nd ed., New York: Loizeaux Brothers, 1943.

Robinson, Theodore H. *The Poetry of the Old Testament*. London: Duckworth, 1947.

Rowley, H. H. *The Book of Job*. New Century Bible Commentary series. Thomas Nelson & Sons, 1970; revised ed., Marshall, Morgan & Scott, 1976; reprint ed., Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., and London: Marshall, Morgan & Scott, 1983.

Rowold, Henry L. "The Theology of Creation in the Yahweh Speeches as a Solution to the Problem Posed by the Book of Job.> Th.D. dissertation, Concordia Seminary in Exile, 1977.